

МИСИЯ НА АГРАРНИЯ УНИВЕРСИТЕТ

Подготовка на висококвалифицирани специалисти с висше образование в областта на модерното аграрно производство, икономиката, туризма, развитието на селските райони, управлението на регионите, провеждане на висококачествени научни изследвания и предоставяне на компетентно научно обслужване в тези области.

ОТЧЕТ

За дейността на ръководството на Аграрен университет за периода декември 2011 г. – декември 2015 г.

В създаването, развитието и утвърждаването на Европейския съюз България е страна с богат потенциал за развитие на модерното земеделие и туризъм. Това се обуславя от благоприятните географски, климатични и почвени условия. Особено ценното във всичко това е хармонията с богатите традиции и човешки потенциал, без които не е възможно развитието на модерното земеделие и туризъм. България е страна, която може да развива не само земеделието и туризма, но и в перспектива да допринася за решаването на глобалните проблеми и предизвикателствата на 21 век в областта на аграрната наука и производство. В този аспект е ясно формулирана и мисията на Аграрния университет: Подготовка на висококвалифицирани специалисти с висше образование в областта на модерното аграрно производство, икономиката, туризма, развитието на селските райони, управлението на регионите, провеждане на висококачествени научни изследвания и предоставяне на компетентно научно обслужване в тези области.

Образованието и научните изследвания да бъдат конкурентоспособни на европейско и световно ниво. За своята 70-годишна история Аграрният университет се утвърди като едно от най-модерните висши училища в България.

В историята на Аграрния университет, писана в продължение на седем десетилетия, има много неща, които са повод за гордост. През последните четири години от тази история като най-важни се очертават:

Приемственост – съществен елемент за постигането на положителни резултати от всички предишни ръководства, дължащи се на безспорния авторитет, компетенции и всеотдайност в работата им. Това се базира до голяма степен на зачитане на традициите и усилията на поколения преподаватели и ръководители.

Градивност – Всеки период от развитието, всеки мандат и всяко ръководство оставя след себе си следи, незаличими в историята на Университета. Градивността и стремежът към просперитет на учебното заведение са били **водеща цел** и за мандата 2011 – 2015 г.: **усъвършенстване на учебните планове и програми**, отговарящи не само на европейските, но и на световните изисквания в областта на аграрната наука и производство; **откриване** на нови специалности – атрактивни и необходими на развитието и утвърждаването българското земеделско производство; подновяване на материално-техническата база на Университета, експерименталните полета, растежа на кадрите, откриване на нови центрове, участие в национални и регионални проекти, участие в общественния живот на Университета, града, страната и света.

Това създава условия за **устойчивост** в развитието на Университета, във всички области на образованието, научната практика, като сме съхранявали най-ценното. Тази основна насока в нашата работа беше подчинена на стратегическата цел за **устойчиво развитие на Аграрния университет в университет с национално значение за аграрното образование и наука**. Тази цел се доразви и придоби и международно значение. Все повече студенти от Европа и Азия желаят да придобият бакалавърска, магистърска и докторска

степен в АУ. Това допринася за осигуряване на просперитет и самочувствие на възпитаниците, преподавателите и служителите.

Успешната **реализация** на нашите възпитаници е един от факторите, определящи значението и правилността на водената политика в Университета. Близо 80% от завършващите се реализират на трудовия пазар. Диалогът между образованието, науката и практиката, който стана непрекъснат, ни даде основание да открием слабите моменти в образованието, нерешените проблеми в практиката и ни осигури възможност да създадем тази синергия като работещ модел на трайни връзки между образованието, науката и бизнеса, а наши партньори са водещи университета от цял свят, български и чуждестранни фирми.

Новаторството е другата важна страна на Университета, която не е слизала от вниманието на ръководството през последните години. Усъвършенстване на учебните програми и планове. Нови специалности, нови магистърски курсове, нови форми на обучение, следдипломно обучение, изложби, курсове, демонстрационни опити, демонстрации на техника и технологии. Обновяване на методите на преподаване със съвременни средства. Разработихме за първи път ясни пътища за плавен преход от средно професионално към висше образование. Разработени бяха магистратури на чужд език и извеждане на лекционни курсове от чуждестранни преподаватели. Разширени бяха връзките на Университета извън страната. Изявени учени, бизнесмени и политици споделиха своя мениджърски опит в срещи и лекции пред студенти. Осигурена е и постоянна интернет връзка във всички сгради на Университета. Практика стана и участието на изявени бизнесмени в държавните изпитни комисии. За това особено ни помага и Съветът на настоятелите.

УЧЕБНА ДЕЙНОСТ

ОКС “БАКАЛАВЪР“

Аграрният университет – Пловдив предлага обучение на български и чуждестранни граждани по 7 акредитирани професионални направления в 16 специалности за придобиване на образователно-квалификационната степен „бакалавър“ по определен от НАОА капацитет.

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ	СПЕЦИАЛНОСТ	Форма на обучение
3.8 Икономика	1. Аграрна икономика	редовно заочно
3.9 Туризм	2. Аграрен туризм	редовно заочно
4.4.Науки за земята	3. Екология и опазване на околната среда 4. Биологично земеделие 5. Агроресовъдни системи и планинско земеделие	редовно заочно
5.13 Общо инженерство	6. Аграрно инженерство	редовно
6.1 Растениевъдство	7. Агрономство (полевъдство) 8. Агрономство (растителни биотехнологии) 9. Агрономство (лозаро-градинарство) 10. Агрономство (тропично и субтропично земеделие) 11. Агрономство (хидромелиорации) 12. Декоративно градинарство 13. Растителна биология 14. Селекция и семепроизводство	редовно заочно
6.2 Растителна защита	15. Растителна защита	редовно заочно
6.3 Животновъдство	16. Зооинженерство	редовно заочно

Таблица 1. Брой обучавани студенти в редовна и задочна форма по професионални направления

Факултет	Професионално направление	2012-2013 година					2013-2014 година					2014-2015 година					2015-2016 година				
		I-ви курс	II-ри курс	III-ти курс	IV-ти курс	V-ти курс	I-ви курс	II-ри курс	III-ти курс	IV-ти курс	V-ти курс	I-ви курс	II-ри курс	III-ти курс	IV-ти курс	V-ти курс	I-ви курс	II-ри курс	III-ти курс	IV-ти курс	V-ти курс
Факултет по Агрономство	<i>6.1 Растениевъдство</i>	176	160	126	103	32	210	149	156	124	30	197	144	133	131	34	127	133	117	121	49
	<i>6.3. Животновъдство</i>	58	53	50	41	25	70	47	44	43	17	65	48	37	44	19	43	46	42	33	19
ОБЩО:		234	213	176	144	57	280	196	200	167	47	262	192	170	175	53	170	179	159	154	68
Факултет по Лозаро-градинарство	<i>5.11. Общо инженерство</i>	45	44	26	22		42	32	41	26		43	31	29	36		40	32	28	30	15
	<i>6.1 Растениевъдство</i>	153	134	138	97	30	185	114	124	139	19	125	115	104	117	25	115	88	101	102	22
ОБЩО:		198	178	164	119	30	227	146	165	165	19	168	146	133	153	25	155	120	129	132	37
Факултет по Растителна защита и агроекология	<i>4.4. Науки за земята</i>	110	83	61	37		135	99	80	55		94	70	78	72		81	53	69	83	14
	<i>6.2. Растителна защита</i>	103	81	76	72		108	100	75	58		111	85	76	63	15	111	97	84	75	12
ОБЩО:		213	164	137	109	0	243	199	155	113	0	205	155	154	135	15	192	150	153	158	26
Факултет по Икономика	<i>3.7. Администрация и управление</i>	47	27	28			50	44	25	28			39	40	20				37	36	
	<i>3.8. Икономика</i>	59	49	54	61	17	60	56	47	55	20	80	59	43	36	18	65	65	52	45	18
	<i>3.9. Туризм</i>	61	66	58	55	27	57	60	63	53	25	93	35	37	46	20	80	58	35	38	20
ОБЩО:		167	142	140	116	44	167	160	135	136	45	173	133	120	102	38	145	123	124	119	38
Общ брой по курсове:		812	697	617	488	131	917	701	655	581	111	808	626	577	565	131	662	572	565	563	169
Общ брой по години:		2745					2965					2707					2531				

Акредитации

Съгласно законовите изисквания висшите училища периодично преминават през институционално, програмно оценяване и следакредитационно наблюдение и контрол, за да се даде отговор на обществото за осигурените условия за качеството на обучение.

През отчетния период в АУ са подготвени самооценяващи доклади за институционална акредитация, за програмни акредитации и за акредитации за обучение за степен „доктор“, както и доклади за комисията по САНК и промяна на капацитета.

Институционална акредитация – обща оценка по критериите 9.29, срок на валидност на акредитацията – 6 години, капацитет от 4200 студенти (писмо № 248/11.02.2013 г.).

Програмни акредитации:

Професионално направление 3.8. „Икономика“ - оценка 8.13, срок на валидност 5 години, общ капацитет 410 студенти – за *ОКС „бакалавър“* – 290 студенти (редовна и задочна форма) и за *ОКС „магистър“* – 120 студенти (редовна и задочна форма), (Протокол № 10/16.05.2013 г. на Постоянната комисия на НАОА).

Професионално направление 3.9. „Туризм“ – оценка 7.65, за *ОКС „бакалавър“*, *ОКС „бакалавър“* по „Аграрен туризм“, редовна и задочна форма на обучение, за *ОКС „магистър“* по „Управление на туризма“, задочна форма на обучение и „Икономика на туризма“, задочна форма на обучение, срок на валидност 5 години, общ капацитет 420 студенти – *ОКС „бакалавър“* – 360 студенти (редовна и задочна форма) и за *ОКС „магистър“* – 60 студенти (редовна и задочна форма).

Професионално направление 6.2. „Растителна защита“ – обща оценка 9.61, за *ОКС „бакалавър“* и *ОКС „магистър“* по специалност „Растителна защита“, редовна и задочна форма на обучение, срок на валидност 6 години и общ капацитет 700 студенти – за *ОКС „бакалавър“* – 520 студенти (редовна и задочна форма) и за *ОКС „магистър“* – 180 студенти (редовна и задочна форма), (Протокол № 6/16.05.2013 г. на Постоянната комисия на НАОА).

Професионално направление 4.4. „Науки за земята“ – обща оценка 9.05, за *ОКС „бакалавър“* по специалност „Екология и опазване на околната среда“, редовна и задочна форма на обучение; „Агроролесовъдни системи и планинско земеделие“, редовна форма на обучение; „Биологично земеделие“, редовна форма на обучение и *ОКС „магистър“* по специалност „Екология на селищни системи“ за завършили професионално направление 4.4. Науки за земята, редовна и задочна форма на обучение; „Екология на селищни системи“ за завършили друго професионално направление, редовна и задочна форма на обучение, и специалност „Биологично земеделие“, редовна и задочна форма на обучение, със срок на валидност 6 години и общ капацитет 468 студенти – *ОКС „бакалавър“* – 450 студенти, редовна и задочна форма; *ОКС „магистър“* – 18 студенти, редовна и задочна форма (Протокол № 19/01.07.2013 г. на Постоянната комисия по природни науки, математика и информатика).

Професионално направление 6.1. Растениевъдство – оценка 9.74, срок на валидност ШЕСТ ГОДИНИ, капацитет от 1810 студенти – 1610 студенти *ОКС „бакалавър“* (редовна и задочна форма) и 200 студенти *ОКС „магистър“* (редовна и задочна форма).

Професионално направление 3.7 „Администрация и управление“ – не се дава акредитация за ОКС „бакалавър“ по специалност „Управление на регионалното развитие“ – редовна и задочна форма на обучение и ОКС „магистър“ по специалност „Бизнес администрация“ – задочна форма на обучение и по специалност „Регионално развитие и местно самоуправление“ – задочна форма на обучение (Протокол № 9/02.04.2013).

В резултат на отказа е изготвен план за действие по дадените препоръки със срок 12 месеца и последваща проверка от НАОА, която констатира изпълнение на плана и даде разрешение за изготвяне на нов доклад-самооценка за професионалното направление. В момента е даден ход за програмна акредитация и се очаква решение на Акредитационния съвет.

В докладите за институционална и програмни акредитации комисиите констатира, че в АУ обучението на студентите се провежда в съответствие с образователната мисия, цели и задачи на АУ – гр. Пловдив и официално приетата учебна документация, отговаряща на единни за целия Университет методически стандарти.

Общата характеристика, съдържанието и качеството на учебните планове съответстват на заложените в квалификационните характеристики за ОКС “бакалавър” и ОКС „магистър“ изисквания за нуждите на специалностите и магистърските програми от съответните професионални направления.

Съотношението на задължителните, избираемите/факултативните дисциплини осигурява балансирана структура на учебните планове и дава възможност на завършилите да придобият специализирана подготовка за успешна реализация в аграрните науки и производство. Положителни тенденции: създадените традиции за периодично обновяване и анализиране на действащата учебна документация, като се взема предвид студентското мнение и мнението на потребителите; системата за административен контрол по състоянието на учебната документация; създадената организация и прилагането на съвременни модели за поддържане на актуалността на обучението; използването на съвременни информационни технологии в поднасянето на материала; богатите възможности на университетската библиотека за осигуряване на най-съвременна литература и интерактивни форми на мултимедийни продукти, както и включване на научните постижения на преподавателите в учебния процес.

Следакредитационно наблюдение и контрол

През отчетния период са изготвени и изпратени 3 доклада за следакредитационно наблюдение и контрол на професионалните направления 6.1 „Растениевъдство“, 6.3 „Животновъдство“ и 5.13 „Общо инженерство“ за ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“. Докладите са утвърдени от Акредитационния съвет и е констатирано изпълнение на всички препоръки, формулирани в решенията на съответните заседания на постоянни комисии.

Промяна на капацитет

В НАОА са изпратени доклади за промяна на капацитета на професионалните направления 3.8 „Икономика“ и 4.4 „Науки за земята“ поради повишения интерес към специалностите в тези направления. На основание на оценка на доклада не се променя капацитета на 3.8 „Икономика“ поради недостатъчно хабилитирани преподаватели.

В професионално направление 4.4 „Науки за земята“ капацитетът се изменя от 468 студенти (450 студенти ОКС „бакалавър“ и 18 студенти в ОКС „магистър“) на 510 студенти в редовна форма на обучение (за ОКС „бакалавър“ – 450 студенти в редовна форма на обучение и за ОКС „магистър“ – 60 студенти в редовна форма на обучение).

КАНДИДАТСТУДЕНТСКА КАМПАНИЯ

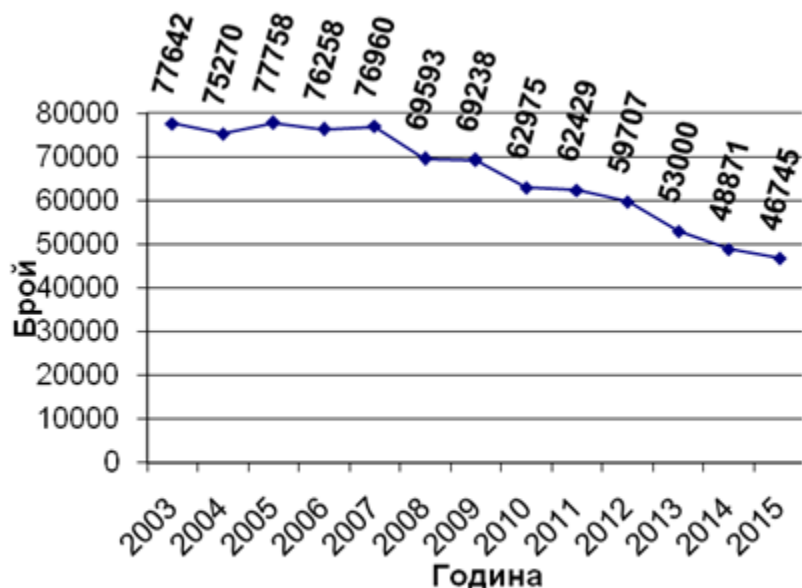
Провеждането на кандидатстудентската кампания е ежегодна дейност във всяко висше училище. От успеха на кампанията до голяма степен зависят финансовите възможности на ВУЗ-а, а също така и престижът и позиционирането му в системата на българското висше образование.

Кандидатстудентските кампании през отчетния период протекоха в условията на негативна макросреда, характеризираща се от една страна с непрекъснато увеличаващ се брой на местата във висшите учебни заведения, а от друга – с ежегодно намаляващия брой завършващи средно образование.

По данни на НСИ завършващите средно образование през 2011 г. са били 62429, през 2012 г. техният брой е намалял до 59707, през 2013 г. е около 53000, а през 2014 г. завършващите са вече едва 48871. Тенденцията на непрекъснато намаление се запазва и през 2015 г., като достига 46745 (фиг.). Представено в относителни данни това означава намаление на завършващите с малко над 25% при база 2011 г., почти 22% при база 2012 г., около 12% при база 2013 г. и почти 5% при база 2014 г.

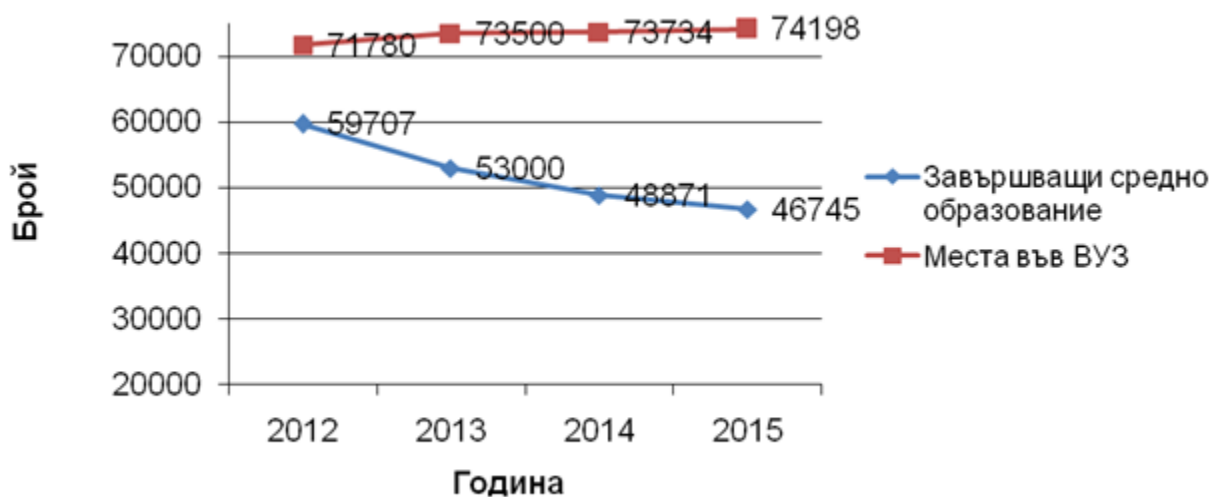
Изчислено на верижна база, средногодишното намаление броя на завършващите средно образование, които са основният кандидатстудентски контингент, възлиза на около 7%. По оценки на експерти ежегодно около 10% от завършващите заминават да учат в чужбина, още около 10% не желаят да продължават образованието си и около 10% не успяват да вземат държавните си зрелостни изпити, което допълнително ограничава броя на реално кандидатстващите в българските висши училища, а потенциалът на кандидатите, завършили средно образование в предходни години, е крайно недостатъчен, за да компенсира намалението в основния контингент, и постепенно се изчерпва.

Изменение в броя на завършващите средно образование в България в периода 2003-2015 г.

В противовес на тенденцията на намаляване броя на завършващите средно образование стои добре изразената тенденция на постепенно увеличаване, макар и с бавни темпове, на обявените от висшите училища места за прием (фиг.).

Брой на завършващите и обявени места във висшите училища в България в периода 2012-2015 г.

През отчетния период утвърденият от Министерски съвет прием в българските висши училища нараства с почти 2500 души, като през 2015 г. надхвърля с около 59% броя на успешно завършващите средно образование.

При тези демографски показатели, в рамките на отчетния период, Аграрен университет ежегодно заявява, а Министерският съвет утвърждава прием на около 930 студенти-първокурсници в ОКС „бакалавър”, като само през 2015 г. утвърденият прием е

по-малък – 880 човека, поради липсата на акредитация в направление 3.7. „Администрация и управление”, където досегашният прием беше около 50-60 първокурсника.

ПЪРВА ЧАСТ: ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА КСК 2012 – 2015 г.

1.1. Организация на кампаниите

Вследствие на ежегодно влошаващата се ситуация по отношение на конкурентната борба за прием на студенти, през отчетния период ръководството на Аграрния университет следваше целенасочена политика за постепенно изтегляне на дейностите по организиране на кампаниите все по-рано във времето, като КСК за 2012 г. стартира през м. януари, КСК за 2013 г. стартира през м. декември на предходната година, а КСК 2014 г. и 2015 г. започнаха още през м. ноември на предходната година.

Спазвайки традициите на АУ, основните звена, ангажирани в кампаниите, бяха Ректорски кабинет, деканските ръководства на факултетите, Учебно-информационният център, подкрепен от допълнително привлечени сътрудници – преподаватели и служители на АУ, както и служителите от Центъра за международна дейност и връзки с обществеността.

Приоритет на кампаниите бяха повишената оперативност с цел максимално бързо достигане до потенциалните кандидати и осигуряване на удобство и експедитивност при тяхното обслужване.

С оглед на постигането на горепосочената цел, ежегодно още през м. декември се разпределяха районите за организирането на информационни дни в професионалните гимназии в страната и участие в кандидатстудентски борси между отделните Факултети и УИЦ; поддържаше се сътрудничеството с традиционните партньори на АУ от Центъра за кандидатстудентска подготовка и информация и Националната асоциация за прием на студенти; разшири се мрежата от училища-партньори на АУ в различните райони на страната, като техният брой към момента е 6; подготвяха се рекламните материали за кампаниите с фиксирани в тях дати за изпити и класирания, срокове за подаване на документи и записвания.

Добрите резултати бяха в основата на запазването на подхода за организиране на изнесени, предварителни и основни изпитни сесии, а с оглед на увеличаване на възможностите за прием, през 2014 г. и 2015 г. бяха обявени и проведени и допълнителни изпити в края на м. юли и началото на м. август.

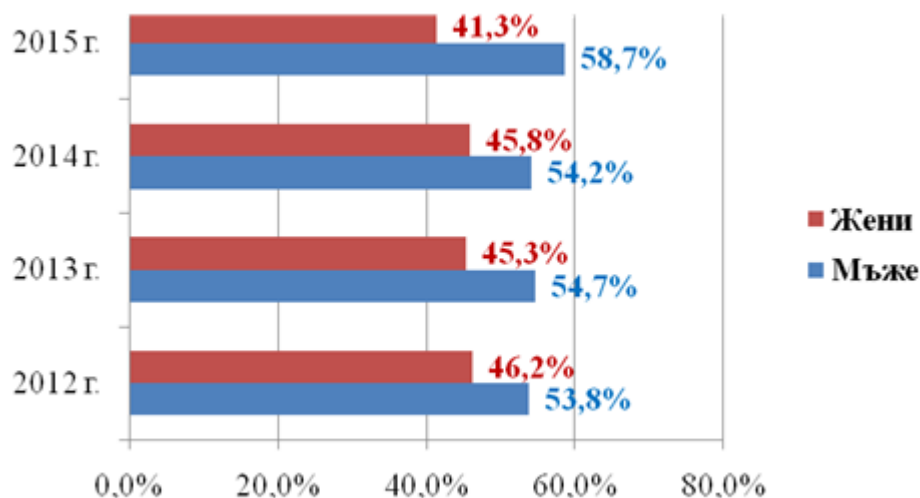
Следва да се отбележи, че вследствие на създадената организация на работа, се премахна голямото чакане, на което дълги години бяха подложени първокурсниците при тяхното записване, като се ограничи разходът на време до разумни граници.

1.2. Кандидатстудентски интерес към Аграрния университет

През отчетния период продължава негативната тенденция, стартирала още през 2008 г., на намаляване на броя на кандидат-студентите.

Както се вижда от фигурата, броят на кандидатствалите в Аграрен университет постепенно намалява от 1397 кандидати през 2012 г. до 840 кандидати през 2015 г., като средногодишният темп на намаление е около 16%.

Брой кандидат-студенти в периода 2008-2015 г.

Основните причини за констатирания резултат са: (1) намалението в броя на завършващите средно образование и (2) обявяването на прием за обучение в област на висше образование б. „Аграрни науки и ветеринарна медицина“ от висши училища, които до момента не са обучавали студенти в това направление, като не бива да се пренебрегва и лошото материално състояние на семействата на много от кандидатите, което налага те да търсят по-нискоразходни алтернативи за обучение, дори и когато осъзнават предимството на обучението в Аграрен университет.

Прави впечатление, че кандидат-студентите добре осмислят парадоксалната ситуация с големия брой места във ВУЗ и малкия брой кандидат-студенти, което прави мотивирането им и задържането им в даден ВУЗ изключително трудно.

Представените данни логично се отразяват и на средния брой кандидат-студенти за 1 място, който възлиза на малко над 0,95 през 2015 г., спрямо 1,17 за 2014 г., 1,52 за 2013 г. и 1,5 за 2012 г.

Следва да се отбележи, че Аграрен университет все по-трудно привлича кандидати, които да превишават обявените места за прием. Това налага преосмисляне както на организацията и провеждането на кампанията, така също и на броя на обявяваните места и броя и вида на обявяваните специалности.

С оглед на съществуващата демографска ситуация в страната, на резултатите в останалите ВУЗ и постоянно намаляващия брой на завършващите средно образование, може да се твърди, че постигнатите резултати през отчетния период са добри и могат да бъдат обяснени с добре организираната и ефективна рекламна кампания, подкрепена от засиления положителен имидж на Университета вследствие на високите оценки от акредитационните процедури (институционална и по някои ключови професионални направления), както и активните директни контакти със средните училища в страната и използването на всяка възможност за промотиране на Аграрен университет.

1.3. Изнесени и предварителни изпити

В изпълнение на решенията на Академичния съвет и въз основа на отчетените положителни резултати от предходните години, през периода 2012 г. – 2015 г. Аграрен университет продължава организирането и провеждането на изнесени и предварителни кандидатстудентски изпити.

През 2012 г. такива изпити бяха организирани в градовете Плевен, Добрич, Кнежа и Генерал Тошево. През 2013 г. мрежата беше разширена, като освен в четирите традиционни места за провеждане на изнесени изпити, бяха организирани и проведени изпити и в градовете Сандански, Попово и Карнобат. Анализът на резултатите показва постоянен интерес от градовете Сандански и Попово, които се утвърдиха като традиционни места за провеждане на изнесени изпити заедно с Плевен, Добрич, Кнежа и Генерал Тошево.

Данните показват, че въпреки негативните демографски тенденции, интересът към Аграрен университет от страна на съответните гимназии-партньори, в които се организират изнесените изпити, е сравнително постоянен. През отчетния период на изнесени изпити са се явили съответно: 61 кандидати през 2012 г.; 130 кандидати през 2013 г.; 116 кандидати през 2014 г. и 89 кандидати през 2015 г.

Трябва да се отбележи, че почти 98% от лицата, явили се на изнесени изпити, са подали документи за кандидатстване през основната кампания и са се записали като студенти в АУ. В допълнение трябва да се посочи, че изнесените изпити осигуряват преобладаващо кандидат-студенти за направленията „Аграрни науки и ветеринарна медицина”, както и „Природни науки, математика и информатика”. Важно е да се отбележи също, че на тези изпити се явяват не само ученици на училището-домакин и ученици, живеещи в съответния град, а ученици от повечето училища в целия регион.

Отбелязаното дава основание да се заключи, че провеждането на изнесени изпити е ефективно средство за привличане на кандидат-студенти, значителен процент от които се трансформират в реални студенти на Университета, като тази практика трябва да бъде поддържана и активно разширявана.

Ежегодно в края на месец март в Аграрен университет се провеждаха традиционните вече предварителни кандидатстудентски изпити. В съответствие с демонстрирания от кандидат-студентите интерес, през 2012 г. бяха проведени предварителни изпити по биология, български език (езикова култура), география, математика и чужд език, на които се явиха общо 190 кандидати.

Поради констатирания ограничен интерес, през 2013 г. не беше организиран предварителен изпит по математика, като на проведените изпити по биология, български език (езикова култура), география и чужд език се явиха 197 кандидати.

Ограниченият брой кандидати, които се явяваха на изпит по чужд език, логично доведоха до решението през 2014 г. да не се провежда такъв предварителен изпит. В резултат на това през 2014 г. бяха проведени предварителни изпити по биология, български език (езикова култура) и география, на които се явиха общо 140 кандидати.

През 2015 г. отново бяха организирани предварителни изпити по биология, български език (езикова култура) и география, на които, в съответствие с намаляващия брой завършващи средно образование и намаляващия брой кандидати в АУ, се явиха общо 80 кандидати.

Анализът на данните за периода 2012 – 2015 г. показва, че постигнатите резултати са около средните данни при кандидатстудентските изпити – най-масовите оценки са в

диапазона „Добър – Много добър”, като около 42% са оценките „Много добър” и малко под 24 % са оценките „Добър”.

Трябва да се отбележи, че около 59% от явилите се на предварителните изпити са подали документи за кандидатстване през основната кампания.

1.4. Основни кандидатстудентски кампании

Основните кандидатстудентски кампании през периода 2012 – 2015 г. са естествено продължение и логично отражение на представените по-горе тенденции.

Традиционно основните кампании стартираха с приема на документи в средата на м. юни, който продължаваше до началото на м. юли. Поради по-големия брой кандидати през 2012 г. работното време на комисиите по приема включваше и неделя. Данните от 2013 г. обаче показаха, че тази практика е ненужна и само затормозява финансово АУ и физически служителите, ангажирани в кампанията, без да създава очаквания положителен ефект. Вследствие на това през следващите периоди работното време на комисиите по приема на кандидатстудентски документи беше ограничено до събота включително.

Втората промяна, касаеща основната кандидатстудентска кампания, обхваща дните на провеждане на изпитите. Активната комуникация с кандидат-студентите и техните родители показва интерес и одобрение на идеята за концентриране на изпитите в почивните дни. Вследствие на това, от 2014 г. АУ провежда кандидатстудентските си изпити в събота и неделя.

Третият нов момент в основните кандидатстудентски кампании, въведен през периода 2012 – 2015 г., се изразява в организирането и провеждането на допълнителни кандидатстудентски изпити в края на м. юли. Практиката е въведена с оглед предоставянето на допълнителни възможности, основно за кандидат-студенти, завършили средно образование в предходни години, да кандидатстват в Аграрен университет и се прилага през 2014 г. и 2015 г. Следва да се обърне внимание на факта, че всички кандидат-студенти, явили се на допълнителни изпити, са се записали като първокурсници в АУ, като за 2014 г. техния брой е 108, а за 2015 г. – 70 студенти-първокурсници.

В рамките на отчетния период, аналогично на промените при провеждането на предварителните изпити, беше преустановено организирането и провеждането на изпити по математика. Основният мотив за това беше изключително малкият брой кандидат-студенти, които заявяваха желание за явяване на изпит по математика.

Продължава провеждането на изпити по чужд език в рамките на основната кандидатстудентска кампания, но и в това направление беше направена съществена промяна, като от 2015 г., с Решение на Академичния съвет на АУ, беше прието като балообразуваща за специалност Аграрен туризъм да се признава оценката по чужд език от дипломата за средно образование на кандидат-студентите. Положителният ефект от това решение се усети още в текущата кандидатстудентска кампания, като броят на кандидатите за специалност Аграрен туризъм значително се увеличи.

В рамките на основните кандидатстудентски кампании, през периода 2012 г. - 2015 г. заявиха желание за явяване на изпит, както следва:

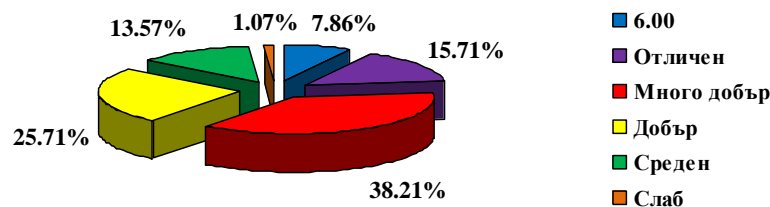
- 2012 г. – 451 кандидат-студенти, а реално явилите се на изпит бяха 387.
- 2013 г. – 350 кандидат-студенти, а реално явилите се на изпит бяха 324.

- 2014 г. – 494 кандидат-студенти, а реално явилите се на изпит бяха 461.
- 2015 г. – 208 кандидат-студенти, а реално явилите се на изпит бяха 194.

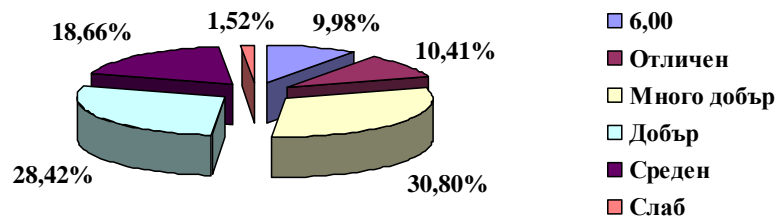
Разгледано в сравнителен план с резултатите от КСК от последните 5 години може да се отбележи, че се запазва статуквото на изпитите да се явяват около и под половината от общия брой кандидат-студенти (53% за 2011 г., 52% за 2012 г., 45% за 2013 г., 55% за 2014 г. и 43% за 2015 г.), като тенденцията е към намаление на този относителен дял. Констатираните факти имат своето логично обяснение с оглед политиката на признаване на резултатите от матурите като равностойни на резултатите от кандидат-студентски изпит.

Потвърждава се и позицията, че на изпит реално се явяват над 90% от заявите желание да се явят (91% за 2011 г., малко над 90% за 2012 г. и около 93% за 2013, 2014 и 2015 г.). Тук тенденцията е към леко нарастване на средния брой явили се, което се обяснява с факта, че на кандидат-студентски изпити все повече се явяват хора, които нямат алтернатива за кандидатстване – т.е. дипломата им за средно образование е издадена преди 2008 г., а намаляват явяващите се с цел повишаване на оценката за кандидатстване при наличието на оценка от ДЗИ.

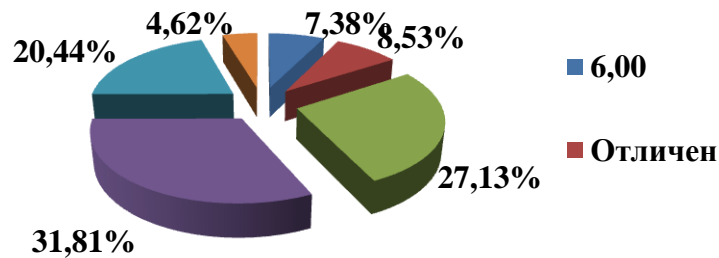
По отношение на показаните резултати също не може да бъде отбелязана някаква съществена разлика или динамика. Успеваемостта на кандидат-студентите на проведените изпити през периода 2012 – 2015 г. е илюстрирана на фигурата.

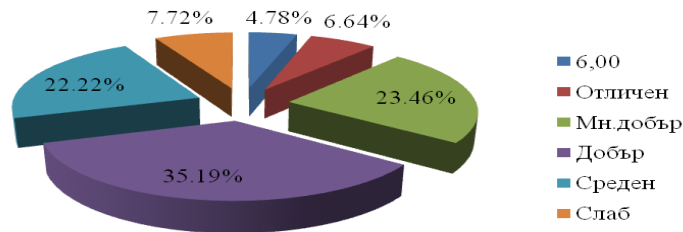
Относителен дял по получени оценки през 2015 г.

Относителен дял по получени оценки през 2014 г.

Относителен дял по получени оценки през 2013 г.

Относителен дял по получени оценки през 2012 г.

Преобладаващата част от оценките, получени на кандидатстудентските изпити, са в диапазона „Много добър-Добър”, като през годините обхващат от 58 до 63% от всички оценки. Отличните оценки отбелязват тенденция на нарастване от 16% през 2012 и 2013 г., през 20% за 2014 г., до 23% през 2015 г., а оценките в диапазона „Среден-Слаб” постепенно намаляват от 29% през 2012 г. до 15% през 2015 г.

Проявилата се слаба тенденция на повишаване на средната успеваемост на изпитите през последните две години може да бъде обяснена от една страна с новоиздадените помагала за подготовка за кандидатстудентските изпити, които се радват на голям интерес

от страна на кандидат-студентите и са оценявани като изключително полезни в процеса на подготовката, и от друга – с по-високата средна възраст на кандидат-студентите, явяващи се на изпит, което показва по-отговорно отношение към подготовката за изпитите и по-голямото количество знания на база учене през целия живот.

Разгледани по предмети, за отчетния период могат да бъдат изведени следните данни:

Определено на средногодишна база, най-масовият изпит през отчетния период е този по биология. Това е бил изпитът с най-много явили се кандидати през 2012 и 2013 г., като констатацията е логична с оглед на факта, че оценката по биология е валидна при образуването на бала за най-голям брой специалности.

С либерализирането на условията за прием и допускането на кандидатстване в специалностите от област "Аграрни науки и ветеринарна медицина" и с оценки по български език и география, въпреки запазването на приоритета на изпита по биология, тенденцията се измества, като през 2014 г. най-много кандидати са се явили на изпит по български език (езикова култура), а през 2015 г. най-масовият изпит е бил по география, като на него са се явили общо 157 кандидат-студенти от изнесени, предварителни, основни, допълнителни и извънредни изпити. Отчетеното увеличение през 2015 г. в броя на явилите се кандидат-студенти на изпит по география е с повече от 49% спрямо 2014 г. Данните дават основание да се твърди, че географията е предпочитан предмет от кандидатите пред биологията, което обуславя и проявеният интерес към изпита.

Относно лидерството на изпита по български език (езикова култура) по брой кандидати през 2014 г. трябва да се отбележи, че то се дължи на проведения извънреден изпит по български език (езикова култура). На него, както беше отбелязано по-горе, се явиха 108 кандидати, което съществено промени позициите на предмета спрямо останалите изпити, включени в КСК 2014 г. Въпреки наличието на дата за допълнителен изпит през 2015 г., предпочитанията на кандидат-студентите се насочиха към изпита по география.

На фона на цялостната тенденция на ежегодно намаляване на броя на кандидатите, явяващи се на кандидатстудентски изпити, и сериозният брой явли се на допълнителните изпити в края на м. юли 2014 г. и 2015 г., може да се твърди, че обявяването на допълнителни дати оказва положителен ефект върху броя на записаните първокурсници и е практика, която трябва да се развива и поддържа. Данните от КСК 2015 г. обаче показват, че интересът към явяване на изпит продължава и през месеците август и септември, което повдига въпроса за своевременното планиране и обявяване на такива изпитни дани през следващите кандидатстудентски кампании.

ВТОРА ЧАСТ: ПРОФИЛ НА КАНДИДАТ-СТУДЕНТА

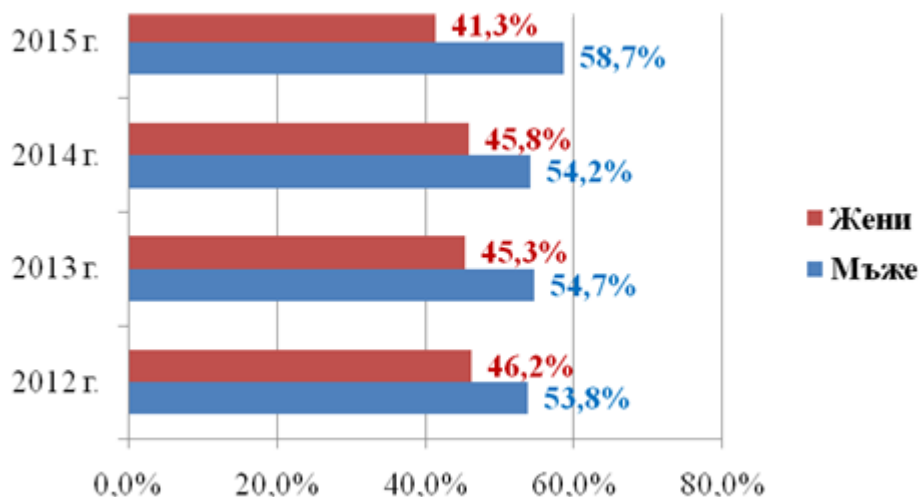
2.1. Полова структура на кандидатите на Аграрен университет

Анализът на данните от КСК в периода 2012 – 2015 г. показва, че преобладаващата част от кандидатите на Аграрен университет са мъже. Техният относителен дял по години варира от 53,8% за 2012 г. през 54,7% за 2013 г., 54,2% за 2014 г., до 58,69% за 2015 г.

Прави впечатление (фиг.), че през последната 2015 година относителният дял на кандидатите-мъже е по-висок с около 4% от данните, отчитани през предходните години, и съответно е намалял относителният дял на жените. Причината за тези резултати се корени

основно в променената социална политика на страната по отношение на студентките-майки, което промени и тяхната активност в процеса на кандидатстване във ВУЗ, в т.ч. и в АУ. По отношение повишаване на интереса към АУ може да се помисли за увеличаване на атрактивността на предлаганото обучение сред женските контингенти, което би подобрило резултатите от кандидат-студентските кампании във всичките им аспекти.

Полова структура на кандидат-студентите през периода 2012 – 2015 г.

2.2. Вид на средното училище, завършено от кандидатите

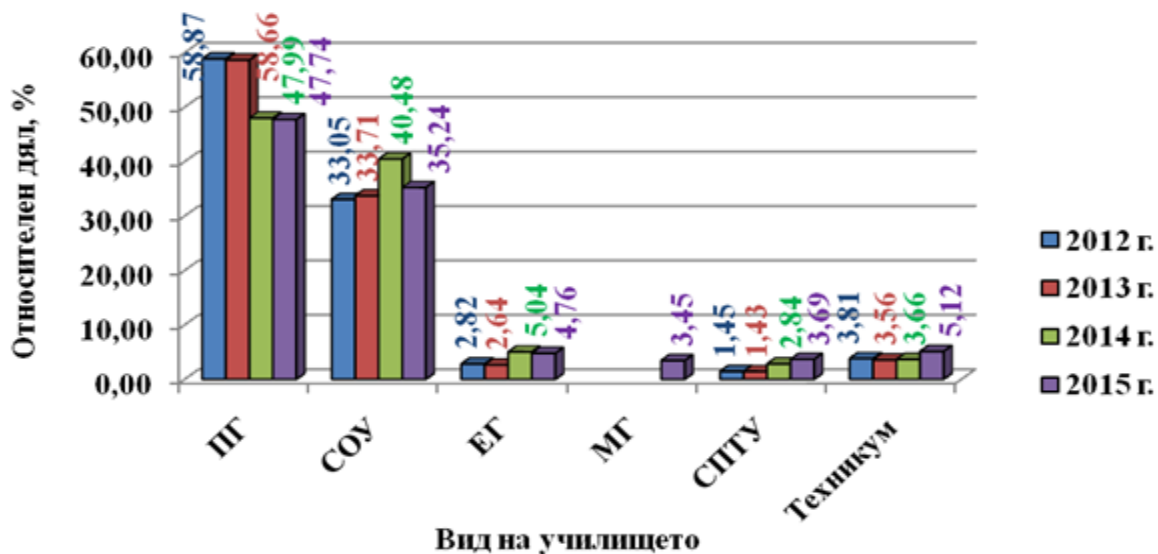
Анализът на данните на кандидат-студентите през периода 2012 – 2015 г. показва, че най-голям брой кандидати са завършили професионални гимназии. Относителният дял на кандидатите, завършили такова средно училище варира между 48% и 59% от всички кандидат-студенти (фиг.).

На второ място по относителен дял се нареждат кандидат-студентите, завършили средни общообразователни училища, като техният дял варира от 33% до малко над 40%.

Данните от фигурата показват, че ако кандидат-студентите, завършили СОУ запазват почти постоянен относителния си дял, то при кандидатите от професионалните гимназии се наблюдава тенденция на намаление. Възможност за обясняване на констатираната тенденция е засилената рекламно-информационна кампания, която АУ провежда през последните години и специалното внимание, което се насочва вече не само към професионалните гимназии, а към всички средни училища в страната.

Разпределение на кандидат-студентите според вида на училището, в което са завършили средно образование

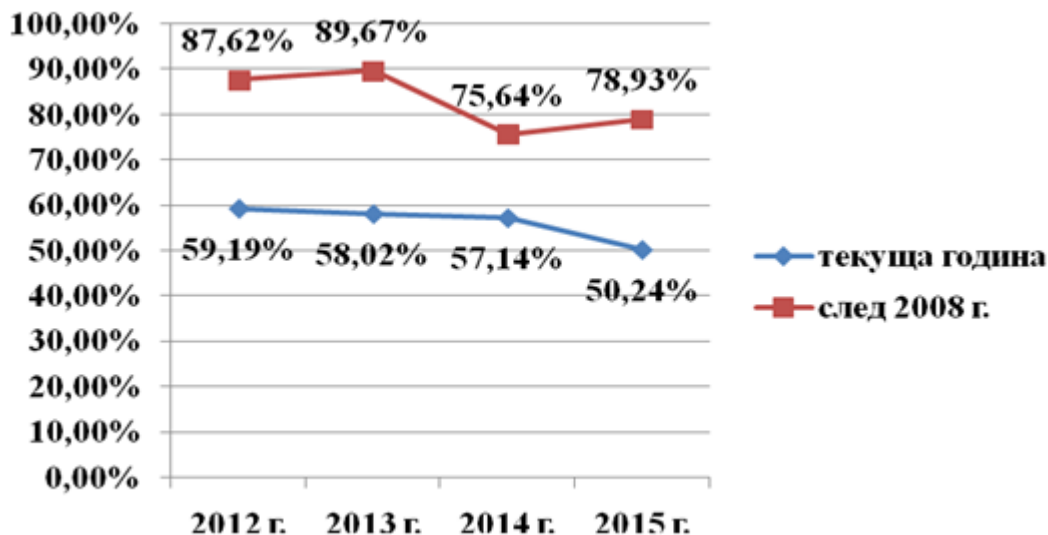
Данните показват, че увеличението на кандидатите през 2015 г., завършили СПТУ, спрямо предходната е с около 1,5%. Ръстът при СПТУ е с почти 1% годишно за разглеждания период. Езиковите гимназии увеличават относителния си дял почти двойно през 2014 г. и 2015 г. спрямо 2012 г. и 2013 г., а математическите гимназии заемат самостоятелно място с почти 3,5% от кандидатите през 2015 г. Първите две групи училища отразяват констатираната тенденция на нарастване броя на кандидатите, завършили средно образование в предишни години, а последните две – разширяването на рекламно-информационната кампания на АУ.

Като цяло може да се заключи, че АУ има потенциал да развие кандидат-студентските си кампании чрез по-активното търсене на контакти в, но и извън обхвата на професионалните гимназии.

2.3. Година на дипломиране и възраст на кандидат-студентите

По отношение на годината на дипломиране може да се отбележи, че се наблюдава добре изразена тенденция към намаление на относителния дял на кандидатите, завършили през текущата година, както и на завършилите след 2008 г., като техните стойности са били съответно 50,24% и 78,93% през 2015 г., 57,14% и 75,64% през 2014 г., 58,02% и 89,67% през 2013 г. и 59,19% и 87,62% през 2012 г. (фиг.). Трябва да се отбележи, че съгласно данните, около 15% от кандидат-студентите са завършили средното си образование преди 2005 г.

Относителен дял на кандидат-студентите, завършили средно образование в годината на кандидатстване и след 2008 г.

Данните от последната кандидат-студентска кампания показват, че средната възраст на кандидат-студентите на АУ е малко над 23 г. Най-възрастният първокурсник е роден през 1957 г., а 19 кандидат-студенти са родени 40 години по-късно – през 1997 г.

Това от една страна демонстрира повишаване на средната възраст на студентите-първокурсници, а от друга страна показва, че около $\frac{1}{4}$ от кандидат-студентите са лица в зряла възраст, което повдига въпроса за целевите групи в кандидат-студентските кампании и възможностите за сътрудничество и въздействие чрез по-активно взаимодействие с организации, обединяващи интересите на лица в зряла възраст.

2.4. Местожителство на кандидат-студентите

Разгледани в териториален аспект, основните кандидат-студентски контингенти са традиционно концентрирани в областите Пловдив, Хасково, Пазарджик, Добрич и Плевен. Въпреки силното си представяне с кандидат-студенти, всички те отчитат намаление в относителния дял на кандидат-студентите спрямо предходните години.

Относителният дял на кандидат-студентите от област Пловдив намалява с почти 8% спрямо 2012 г. и достига 40,12% през 2015 г. Област Хасково е представена с 8,29% спрямо 8,88% през 2014 г. и 9% през 2013 г. Област Пазарджик отново е на трето място по относителен дял на кандидат-студентите, но с 5,12% спрямо 5,35% през 2014 г. и почти 7% през 2012 г. и 2013 г.

Областите Добрич и Плевен също заемат по-нисък относителен дял през 2015 г. спрямо 2014 г., съответно 4,63% и 5,44% за Добрич и 4,15% и 4,20% за Плевен. Техните стойности обаче са по-високи от постигнатото през 2012 г. и 2013 г.

Прави впечатление, че през 2015 г. се наблюдава ръст с почти 2% на кандидатите от област София, като от 2,96% през 2014 г. техният относителен дял нараства до 4,88% през 2015 г., с което областта се подрежда на 4-то място по брой кандидат-студенти. Отчетената положителна тенденция на засилен интерес от страна на кандидат-студенти от областите Кърджали, Стара Загора, Ямбол, Ловеч и Монтана през 2014 г. обаче не е запазена и всички те показват намаление в броя на кандидат-студентите в диапазона от 1,91% за Кърджали до 0,28% за Ямбол. Получените данни показват, че трябва да се засили

вниманието на екипите, посещаващи тези области, като се потърсят по-въздействащи методи за презентирание на Аграрния университет.

На фона на тази неприятна констатация трябва да се отбележат и положителните тенденции, които се отчитат в областите Бургас, Враца, Смолян, Варна, Видин, Габрово, Кюстендил, Перник, Русе, Търговище и Шумен. В тези области е отчетен ръст (до 1%) в относителния дял на кандидат-студентите през 2015 г. спрямо 2014 и предходните години. Част от тези области са били обект на посещения, други обаче не са посещавани, което показва, че едно адекватно представяне на Университета ще доведе до прилив на кандидати и подобряване на позициите и имиджа на АУ в тези райони.

2.5. Среден успех от дипломата и образователни центрове, от които идват кандидат-студентите

По отношение на успеха от дипломата за средно образование може да се отбележи, че демографската криза и липсата на кандидат-студенти дава своето негативно отражение. През 2015 г. процентът на кандидатите със среден успех добър от дипломата за средно образование е с 11,6% повече от тези през 2014 г., съответно 55,75% и 46,15%. За сметка на това намалява относителният дял на кандидатите с много добър успех от 38,92% през 2014 на 33,19% през 2015 г. и с отличен – от 9,34% през 2014 г. на 3,12% през 2015 г. Относителният дял на дипломите с успех среден се запазва почти непроменен – 5,59% през 2014 г. и 5,93% през 2015 г. Логично следствие от отчетената динамика е понижаването на средния успех на кандидатите от много добър (4,52 – 4,53) през 2012 г., 2013 г. и 2014 г. на добър (4,34) през 2015 г.

Основните образователни центрове, от които идват кандидат-студентите на АУ, са училищата от системата на средното образование от градовете: Пловдив – 27,02%, Пазарджик – 4,17%, Хасково – 3,81%, Плевен – 3,45%, Добрич – 3,1%, Първомай и София с по 2,62%, Асеновград – 2,02%, следвани от Ямбол – 1,78%, Димитровград и Стара Загора с по 1,67%, Бургас – 1,55%, Кнежа и Свиленград с по 1,3%, Видин и Попово с 1,2% и др.

Може да се отбележи, че през отчетния период намалява относителният дял на кандидат-студентите, завършили средното си образование в градовете Пловдив, Хасково, Добрич и Асеновград, но се увеличава относителният дял на кандидатите, завършили средно образование в Пазарджик, Плевен, Първомай, София, Ямбол, Видин и др.

ТРЕТА ЧАСТ: ЗАПИСВАНЕ НА ПРИЕТИТЕ КАНДИДАТ-СТУДЕНТИ

3.1. Предпочитания на кандидат-студентите към специалностите на Аграрен университет

Във връзка с предпочитанията на кандидат-студентите може да се отбележи, че няма съществени промени по отношение на най-желаните специалности и се запазва статуквото по отношение на най-нежеланите (табл.).

Специалности по първо желание на кандидат-студентите

Област, професионално направление, специалност	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
3. Социални, стопански и правни науки										

3.7.Администрация и управление										
Управление на регионалното развитие					97	97	154	147	-	-
3.8.Икономика										
Аграрна икономика	1247	1161	1329	935	570	570	308	246	228	96
3.9. Туризм										
Аграрен туризм	333	151	260	211	118	118	110	113	113	125
4. Природни науки, математика и информатика										
Екология и опазване на околната среда	302	205	138	127	269	269	208	133	121	91
Биологично земеделие					13	13	9	10	12	3
Агролесовъдни системи и планинско земеделие					12	12	18	14	20	8
5. Технически науки										
Аграрно инженерство	82	189	28	32	39	39	59	37	39	44
6. Аграрни науки и ветеринарна медицина										
6.1 Растениевъдство										
Агрономство (Полевъдство)	158	223	105	89	71	71	118	155	153	131
Агробизнес								27	27	5
Агрономство (Лозаро-Градинарство)	132	213	74	59	25	25	56	72	92	94
Агрономство (АТС)	10	11	13	6	4	4	2	5	21	11
Агрономство-хидромелиорации	16	22	9	7	3	3	1	3	5	0
Селекция и семенпроизводство					5	5	3	2	3	3
Агрономство (Растителни биотехнологии)	33	45	18	21	14	14	15	14	14	8
Растителна биология					2	2	4	5	1	0
Агрономство (Декоративно градинарство)					25	25	27	22	14	10
6.2. Растителна защита										
Растителна защита	160	155	95	125	125	125	137	137	156	146
6.3.Животновъдство										
Зооинженерство	36	39	24	22	21	21	37	55	58	57

Данните от таблицата показват, че в продължение на 9 поредни години, до 2014 г. включително, най-желаната специалност в АУ е „Аграрна икономика”. През 2015 г. тази специалност отива едва на 4-то място. Причините за констатирания срив са малкият брой кандидат-студенти на национално ниво и големият брой университети, които предлагат обучение по икономика.

Традиционно присъствие сред най-желаните има специалност "Растителна защита". В периода 2012 – 2015 г. специалността е присъствала неизменно в топ 5 на най-желаните специалности, като интересът към нея се засилва и от четвъртата най-желана през 2012 г. и 2013 г., тя се превръща в лидера на кандидатстудентските желаниа през 2015 г.

На второ място през 2015 г. се подрежда „Агрономство (полеводство)”, като това е специалност, чиито позиции в рамките на петте най-желани специалности варират между петото място през 2012 г. и второто през 2013 г. и 2015 г.

"Управление на регионалното развитие" също е сред най-желаните специалности в АУ през периода, но след изтичане на акредитацията ѝ и преустановяването на приема, нейното място е заето от специалност „Аграрен туризъм“.

По отношение на специалността "Аграрен туризъм" трябва да се отбележи, че това е единствената специалност, при която се отчита увеличение на броя на кандидат-студентите през 2015 г. Обяснението е, че през годината, в отговор на Решението на Академичния съвет, АУ прие оценките по чужд език от дипломите за средно образование като равностойни на кандидатстудентски изпит по чужд език. Това решение оправда очакванията и направи Аграрен университет по-атрактивен и предпочитан за кандидат-студентите, интересувани се от специалности в направление 3.9. "Туризъм".

Трябва да се отбележи още, че в петицата на най-желаните специалности за първи път от 2008 г. насам се появява "Агрономство (лозаро-градинарство)", като то измества специалността "Екология и опазване на околната среда", която в периода 2012 – 2014 г. заемаше между второ и пето място сред най-желаните специалности.

При острата конкурентна борба за кандидат-студенти успешното позициониране на Университета е в пряка връзка с атрактивността на предлаганите специалности. В този аспект трябва да се отбележи, че всички основни специалности на АУ отбелязват сравнително стабилно търсене от кандидат-студентите, в т.ч. специалностите "Аграрно инженерство" и "Зооинженерство". Сравнително по-новите специалности обаче не могат да се похвалят с подобна стабилност в кандидатстудентските предпочитания, като при някои от тях през 2014 г. и 2015 г. не стартираха потоци поради липса на кандидати.

Силно обезпокоителен е фактът, че от 17 броя предлагани специалности 5 са посочени по първо желание от петима и по-малко кандидат-студенти, като две от тях не са посочени по първо желание от нито един кандидат-студент, като това е постоянно състояние на тези специалности през последните 5 години. Тук попадат специалностите "Растителна биология" и "Агрономство (хидромелиорации)" с 0 кандидати през 2015 г., съответно 5 и 1 кандидати през 2014 г., 5 и 3 кандидати през 2013 г. и 4 и 1 кандидати през 2012 г. "Селекция и семепроизводство" и "Биологично земеделие" са с по трима кандидати през 2015 г., 3 и 12 – за 2014 г., 2 и 1 – за 2013 г. и съответно 3 и 9 – за 2012 г. Като пета най-нежелана специалност през 2015 г. се проявява специалността "Агробизнес" с 5 кандидата, спрямо 27 за 2014 г. и 2013 г.

Макар че е изпълнен утвърденият прием в специалността "Агрономство (тропично и субтропично земеделие)" и дори има един записан над първоначално утвърдения брой, през 2015 г. и 2014 г. тя не е посочена по първо желание от нито един български гражданин, а през предходните години данните са: петима за 2013 г. и двама за 2012 г.

Вземането под внимание на формата на обучение дава следната картина на най-нежеланите специалности: с 0 кандидати са специалностите "Растителна биология", „Селекция и семепроизводство" и "Агрономство (хидромелиорации)" в редовна форма на обучение. На четвърто и пето място се подреждат „Селекция и семепроизводство" в

задочна форма на обучение и "Биологично земеделие" в редовна форма на обучение с по трима кандидати по първо желание (по данни от 2015 г.).

Дългосрочността на формиралата се тенденция налага сериозно да се преосмисли позицията на Университета по отношение на тези специалности, както и възможностите за приважването им в по-атраактивен за кандидат-студентите вид.

Поддържането на атрактивна и функционална кандидатстудентска кампания налага да се акцентира още веднъж върху присъствието на Аграрен университет по места. Показателен в това отношение е фактът, че над 90% от кандидат-студентите от регионите Генерал Тошево, Добрич, Плевен и Кнежа подават документи за кандидатстване чрез екипите, посещаващи професионалните гимназии на място, а след това почти целият събран контингент кандидат-студенти (98%) се записва като първокурсници в АУ.

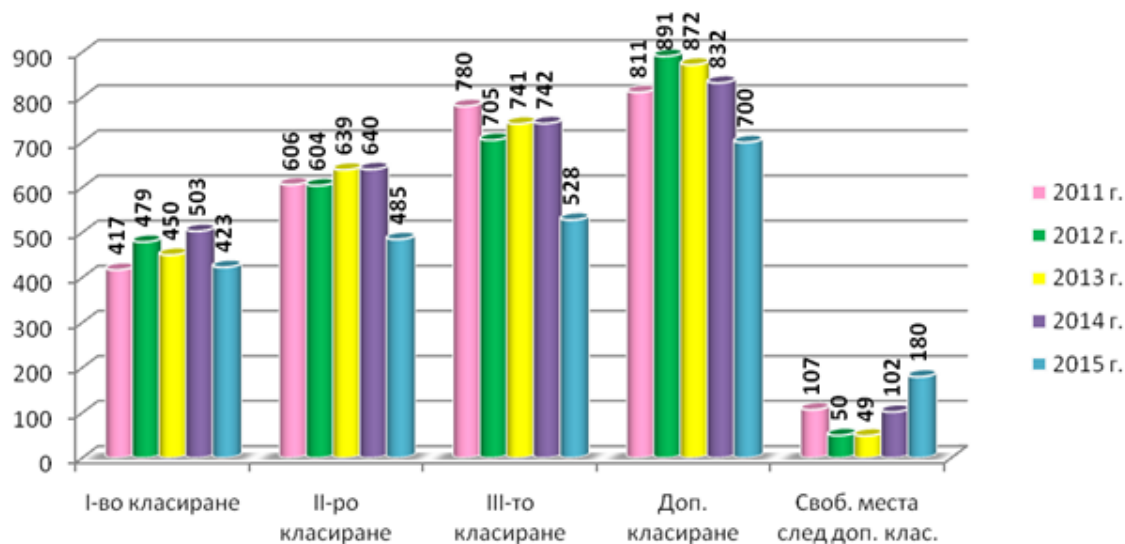
3.2. Класиране и записване на приетите първокурсници

Класирането и записването на първокурсниците през отчетния период се прави въз основа на утвърдения от АС Правилник за прием на кандидат-студенти за конкретната година и в съответствие с формираните от кандидат-студентите балове и заявления списък на желаните специалности. През 2012 г. и 2013 г. бяха направени три основни и едно допълнително класирания, а през 2014 г. и 2015 г. беше направено и второ допълнително класиране.

Анализът на данните по класирания показват висока интензивност на записването след първо класиране. Записалите се на това класиране представляват категорично избралите да се обучават в Аграрен университет от общия брой кандидат-студенти през годината. За разлика от 2012 г., 2013 г. и 2014 г., през 2015 г. записванията след второ и трето класиране са изключително ограничени и ясно отразяват нагласите на кандидат-студентите да изчакат класиранията във всички ВУЗ, в които са подали документи, и едва след това да вземат решение къде да продължат образованието си. В потвърждение на това твърдение, записванията се интензифицират едва след допълнителните класирания.

Обобщаването на данните за четиригодишния период показва, че след първо класиране се заемат между 45% и 51% от обявените за прием места в АУ, като заетите места в задочна форма на обучение на това класиране надхвърлят 63%. След второто класиране записаните студенти варират по години между 52% и 64% от утвърдения прием, а след третото класиране заетите места са между 75% и 81%, с изключение на 2015 г., когато изчакването от страна на кандидатите се отрази в заемането на малко над 56% от местата. Записването след първо допълнително класиране осигурява заемане на между 75% и 95% от обявените за прием места през отделните години на отчетния период.

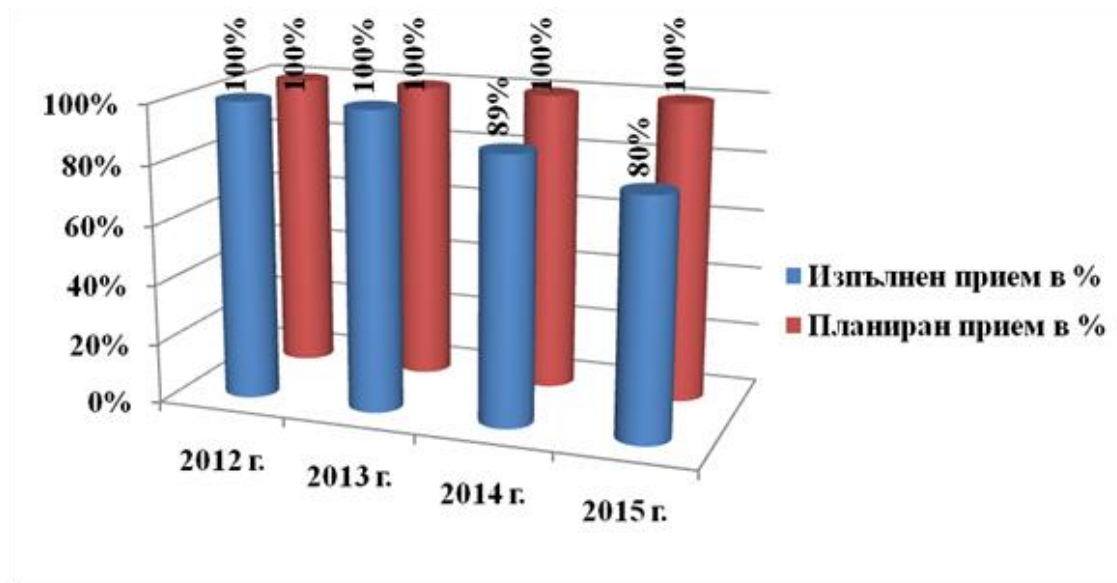
Съпоставката на данните с резултатите по години показва, че записаните след първото класиране през 2015 г. са с 8% по-малко от записаните през 2014 г. и с 3% по-малко от 2013 г., измерени в относителни величини, или с 80 студента по-малко спрямо 2014 г. и с 27 студента по-малко спрямо 2013 г. в абсолютни данни (фиг.).

Записани студенти след съответното класиране в брой

След второ и трето класиране се наблюдава продължаващо изоставане в записването през 2015 г. спрямо 2014, 2013 и 2012 г. както в абсолютни, така и в относителни величини, с малки изключения. Тенденциите се запазват и след допълнителното класиране, като общият брой приети в относителни величини е с 14% по-малък спрямо 2014 г. Данните показват, че след допълнителното класиране през 2011 г. незаетите места в ОКС „бакалавър” са били 107 срещу 50 към същия период на 2012 г., 49 за 2013 г., 102 за 2014 г. и 180 през 2015 г.

Анализът на финалните резултати от проведените кандидатстудентски кампании през отчетния период показва, че през 2012 г. и 2013 г. заявеният и одобрен от Министерски съвет прием на студенти в ОКС "бакалавър" в Аграрен университет е изпълнен на 100%. Задълбочаващата се демографска криза, съпътствана с нарастващия брой места във висшите учебни заведения, се превръща в основна предпоставка за не толкова добрите резултати през 2014 г. и 2015 г., когато благодарение на проведените кампании са запълнени съответно 89% и 80% от местата в АУ (фиг.).

Изпълнение на одобрения от МС прием през периода 2012 г. – 2015 г.

В резултат на ограничения брой кандидат-студенти и желанията на кандидат-студентите през целия отчетен период се наблюдаваха специалности, за които оставаха незаети места, като в годините със 100% изпълнение на приема тези незаети места бяха компенсирани с приемането на по-голям брой студенти в други, по-желани специалности.

Специалностите с незаети места са, както следва:

*през 2012 г.:

- Растителна биология – 9 броя;
- Селекция и семепроизводство – 3 броя;
- Зооинженерство – 2 броя;
- Агрономство (Тропично и субтропично земеделие) – 5 броя;
- Агрономство – Хидромелиорации – 5 броя.

*през 2013 г.:

- Селекция и семепроизводство – 5 броя;
- Растителни биотехнологии – 3 броя
- Агрономство (Тропично и субтропично земеделие) – 4 броя;
- Агрономство – Хидромелиорации – 12 броя.

*през 2014 г.:

- Селекция и семепроизводство – 20 броя (не стартира курс) в редовна форма на обучение и 3 броя места в задочна форма на обучение;
- Растителна биология – 20 броя (не стартира курс) в редовна форма на обучение;
- Агрономство – Хидромелиорации – 20 броя (не стартира курс) в редовна форма на обучение;
- Биологично земеделие – 18 места в редовна форма на обучение;
- Агрономство (Декоративно градинарство) – 16 места в редовна форма на обучение;
- Агрономство (Лозаро-градинарство) – 15 места в редовна форма на обучение;

- Агролесовъдни системи и планинско земеделие – 11 места в редовна форма на обучение;

- Растителни биотехнологии – 6 места в редовна форма на обучение.

*през 2015 г.:

- Селекция и семепроизводство – 20 броя (не стартира курс) в редовна форма на обучение и 17 броя места в задочна форма на обучение (не стартират курсове);

- Растителна биология – 20 броя (не стартира курс) в редовна форма на обучение;

- Агрономство (хидромелиорации) – 20 броя (не стартира курс) в редовна форма на обучение;

- Биологично земеделие – 23 места в редовна форма на обучение (не стартира курс);

- Агролесовъдни системи и планинско земеделие – 20 места в редовна форма на обучение (не стартира курс);

- Агробизнес – 19 места в редовна форма на обучение (не стартира курс);

- Агрономство (Растителни биотехнологии) – 16 места в редовна форма на обучение (не стартира курс).

С оглед на привличането на максимално голям брой първокурсници през кандидатстудентските кампании са записвани студенти над първоначално определения брой в следните по-желани специалности:

*през 2012 г.:

- Агрономство (Полевъдство) – 9 броя;

- Агрономство (Лозаро-градинарство) – 3 броя;

- Агрономство (Декоративно градинарство) – 2 броя.

*през 2013 г.:

- Екология и опазване на околната среда – 5 броя;

- Биологично земеделие – 1 брой;

- Агробизнес – 4 броя;

*през 2014 г.:

- Агрономство (Полевъдство) – 4 броя в редовно обучение и 4 броя в задочно обучение;

- Екология и опазване на околната среда – 7 броя в редовно обучение;

- Агробизнес – 7 броя в редовно обучение;

- Аграрно инженерство – 1 бр. в редовно обучение;

- Агрономство (Лозаро-градинарство) – 1 бр. в задочно обучение;

- Растителна защита – 1 бр. в задочно обучение.

*през 2015 г.:

- Екология и опазване на околната среда – 9 броя в редовно обучение;

- Агрономство (Тропично и субтропично земеделие) – 1 бр. в редовно обучение;

- Агрономство (Полевъдство) – 16 бр. в задочна форма на обучение;

- Агрономство (Лозаро-градинарство) – 1 бр. в задочна форма на обучение;

- Аграрно инженерство – 2 бр. в задочна форма на обучение;

- Аграрна икономика – 1 бр. в задочна форма на обучение.

При записването им е спазвана законосъобразността на приема и капацитетните ограничения, като броят на записаните студенти над първоначално планираното е компенсирани с по-малък брой приети в същото професионално направление, с оглед спазване на квотите, определени със съответните Решения на Министерския съвет, а в 4 от случаите са класирани и приети кандидати, формирали равен бал.

Следва да се обърне внимание на факта, че през целия отчетен период е регистриран голям интерес към специалностите със задочна форма на обучение, но дори и при тази форма на обучение специалността "Селекция и семеипроизводство" не успя да формира поток през 2015 г.

Данните от проведените четири кампании през периода 2012 – 2015 г. дават основание да се концентрира вниманието върху прецизиране на броя и наименованието на специалностите, както и формата на обучение и възможностите за увеличаване на предлагането в задочна форма на обучение, в т.ч. по отношение на брой места и специалности.

Положителна роля върху кандидатстудентския интерес оказва и преференциалният прием на кандидати, завършили съответните професионални гимназии. През 2015 г. само в направление „Аграрни науки и ветеринарна медицина” 99 кандидати са се възползвали от правото си на преференциален прием и вече са студенти в първи курс на АУ. Това означава, че 19,41% от местата в направлението са заети въз основа на предоставените преференции. През 2014 г. тези данни са били съответно 95 кандидати и 16% от местата. Ръстът в абсолютен и относителен размер дава основание да се приеме, че тази политика може да бъде разширявана и прилагана с цел повишаване на атрактивността и в други професионални направления, развивани от Университета.

В съответствие с поставената генерална цел за осигуряването на повишената оперативност с цел максимално бързо достигане до потенциалните кандидати и осигуряване на удобство и експедитивност при тяхното обслужване, през отчетния период бяха тествани няколко различни подхода, касаещи приемането на документи за записване на новите студенти.

През 2012 г. записването на първокурсниците беше реализирано изцяло от съответните деканати към факултетите на АУ. Практиката показва, че този подход е тромав и неефективен. Приетите първокурсници трудно се ориентираха къде трябва да отидат, а след това чакаха в продължение на часове, за да бъдат записани. Изнервящата обстановка както за новоприетите студенти, така и за служителите на Университета наложи смяна на подхода, като през 2013 г. приемането на документи за записване на новите студенти се извършваше от екипа към УИЦ, ангажиран с работата по кандидатстудентската кампания. В резултат на това бяха избегнати традиционните „опашки” пред деканатите, с което се осигури по-висок комфорт както на записващите се, така и на служителите в деканатите, които имаха възможност след записването спокойно да обработят подадените документи.

Като продължение на практиката от предходната година и през 2014 г. приемането на документи за записване на новите студенти се извършваше от екипа към УИЦ. В резултат на това се осигури бързина и високо качество на обслужване на записващите се. Беше забелязано обаче, че по този начин възникват известни трудности и забавяния в потока на информация и документооборота от УИЦ към съответните факултети.

Поради тази причина и въпреки някои неудобства за кандидат-студентите, през 2015 г. приемането на документи за записване на новите студенти след първо и второ класирания се извършваше от екпертите към съответните факултети, а екипът към УИЦ осъществи записването след третото и допълнителните класирания.

В резултат на тази организация беше постигнат разумен компромис между скоростта на обработка на документите на първокурсниците и ограничаването на проблемите с документооборота и потока от информация, констатирани през предходните години.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ОТ КСК 2012 – 2015 г.

В резултат на проведените кампании и анализа на постигнатото могат да бъдат направени следните препоръки, даващи възможност за по-доброто организиране и изпълнение на бъдещите дейности по набирането на кандидат-студенти:

1. Активно двуразово посещение по места, започващо още през януари и февруари, концентрирано основно върху контакт с учениците, както и второ, поддържащо посещение през втората половина на април и май;

2. Договаряне за провеждане на изнесени изпитни сесии с нови училища-партньори;

3. Разширяване на вниманието и акцента в посещенията не само към професионалните гимназии, но и всички останали видове училища, особено средните общообразователни;

4. Засилено внимание към жените – кандидат-студенти чрез акцентирание в преференциите към тях по време на следването, както и професионална реализация по отделните специалности, привличаща техния интерес и засилваща мотивацията им;

5. Създаване на контакти, представяне на Университета и инициране на дейности по кандидатстудентската кампания с професионални и регионални организации и съюзи, в т.ч. по-едри работодатели в сектора (провеждане на изнесени изпити, прием на документи и записване по места);

6. Засилено представяне на Университета във всички области на България;

7. Активно участие на катедрите в кандидатстудентската кампания;

8. Разширяване на обхвата на преференциалния прием и в други области на висшето образование;

9. Обявяване на допълнителна изпитна сесия през месеците август и септември с оглед привличането на допълнителни кандидати;

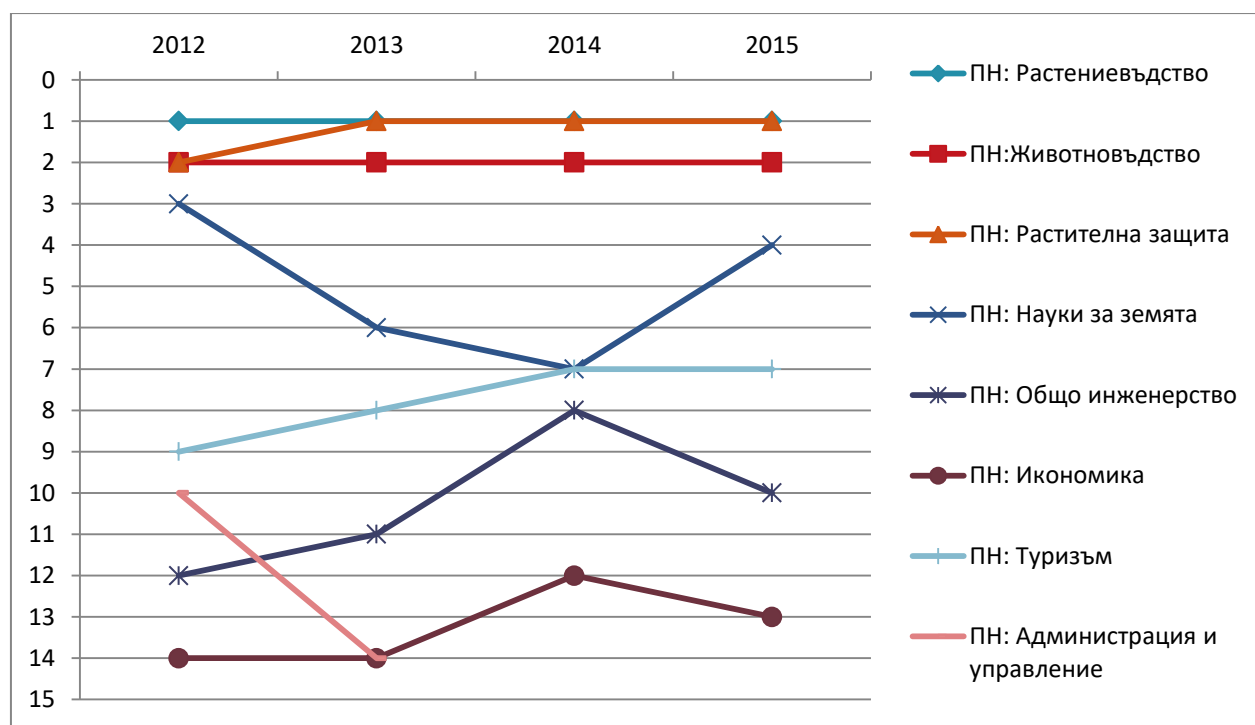
10. Организиране на записването на първокурсниците по факултети след първо и второ класирания и в УИЦ след трето и допълнителните класирания.

Място на акредитираните професионални направления на АУ в рейтинговата система

Рейтинговата система на висшите училища в България е създадена през 2010 г. от Министерството на образованието и науката като система, подпомагаща потребителите на образователни услуги при избора на висше училище. В Рейтинговата система са събрани и обобщени данни по над 74 индикатора, които измерват различни аспекти от дейността на висшите училища, включително учебния процес, учебната среда, социално-битовите и административни услуги, научната работа, престижа, както и реализацията на завършилите на пазара на труда. Тези индикатори са формирани на базата на статистически данни, събрани от различни източници, включително и чрез социологически проучвания.

От 2012 г. тя се използва за допълнителна субсидия за т.нар. комплексна оценка за качеството и връзката на висшите училища с пазара на труда. Делът на субсидията, която се дава въз основа на комплексната оценка (с приетата Стратегия за развитие на висшето

образование в Р. България и предложените промени в Закона за висшето образование), през следващите години се очаква много бързо да нарасне – от 12,8% през 2015 г. на 25% през 2016 г., 40% през 2017 г., 50% през 2018 г., 60% през 2020 г., което означава, че са поставени правила, съгласно които ще се финансират професионални направления и специалности, които се характеризират с качествено обучение и добра реализация на пазара на труда. В тази връзка задачата ни ще бъде да се стремим направленията, застъпени в Университета, да заемат по-предни места, за да получим по-добро финансиране. В момента от осемте професионални направления в АУ на първо място са направленията 6.1 Растениевъдство и 6.2 Растителна защита, на второ – 6.3 Животновъдство. Останалите са по-назад в класацията, като най-съществена положителна промяна има при направление 4.4 Науки за земята в резултат на по-добрите стойности на индикатора за научна дейност (Фиг.)

Фиг. Място на акредитираните професионални направления на АУ в рейтинговата система

Проекти, финансирани по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз:

През периода Аграрният университет се включи като партньор в проект BG051PO001-3.3.07-0002 „Студентски практики“. С участието ни в този проект се предостави възможност на 1159 студенти от АУ да придобият практически опит и да усъвършенстват практическите си умения в съответствие с потребностите на пазара на труда (Табл.);

Факултет	Професионални направления	Регистрирани студенти	Потвърдени от работодател	Потвърдили практика	Сключили договори
----------	------------------------------	--------------------------	---------------------------------	------------------------	----------------------

Табл. Брой студенти, включени в проект BG051PO001-3.3.07-0002 „Студентски практики“

Агрономство	Растениевъдство (319) Животновъдство (102)	421	289	295	226
Лозаро-градинарство	Общо инженерство (67) Растениевъдство (284)	351	264	259	211
Растителна защита и агроекология	Науки за земята (160) Растениевъдство (59) Растителна защита (232)	451	358	349	283
Икономика	Администрация и управление (121) Икономика (160) Туризм (179)	460	364	367	314
Център за магистри и докторанти	Администрация и управление (1) Икономика (120) Туризм (6) Науки за земята (8) Растениевъдство (18) Растителна защита (40) Животновъдство (8)	201	143	147	125
	Общо	1884	1418	1417	1159

Проекти BG051PO001-4.2.04 „Студентски стипендии и награди (2010-2012 г.) – II-ра фаза и BG051PO001-4.2.06 „Студентски стипендии” – III-та фаза, с които се

гарантира справедливост по отношение на равния достъп на студентите до образование и повишаване на тяхната мотивация за по-добра подготовка.

По този проект са получени 2237 стипендии за успех и 428 специални награди, независимо от това дали студентите са получавали стипендии и други помощи, финансирани със средства от държавния бюджет (Табл.).

Проект BG051PO001-3.1.08-0028 “Усъвършенстване системата за управление на Аграрен университет – Пловдив – гаранция за качество и конкурентоспособност“. По проекта е закупен специализиран софтуер и хардуер за контрол и управление на студентския поток и се изграждат връзките между отделните модули за активирането им.

Проект BG051PO001-4.3.04-0032 "Въвеждане на електронни форми за дистанционно обучение в Аграрен университет – Пловдив", благодарение на който е създаден Център за дистанционно обучение и изградена интернет базираната университетска система за дистанционно обучение на Аграрния университет – Пловдив, но за съжаление дистанционната форма все още не е акредитирана, което не ни позволява да провеждаме обучение, независимо от засиления интерес от страна на кандидат-студентите.

Таблица. Европейски стипендии и награди за периода 2011-2015 г.

Факултет	Специалност	2011-2012 година				2012-2013 година				2013-2014 година				2014-2015 година			
		Стипендии за успех		Специални награди		Стипендии за успех		Специални награди		Стипендии за успех		Специални награди		Стипендии за успех		Специални награди	
		Зимен семестър	Летен семестър	Зимен семестър	Летен семестър	Зимен семестър	Летен семестър	Зимен семестър	Летен семестър	Зимен семестър	Летен семестър	Зимен семестър	Летен семестър	Зимен семестър	Летен семестър	Зимен семестър	Летен семестър
Факултет по Агрономство	<i>Агрономство (Полевъдство)</i>	27	27			42	50		11	47	46	26		20	28	1	
	<i>Растителни биотехнологии</i>	12	9	2	4	11	16		2	14	15	2		6	5		
	<i>Агробизнес</i>					0	0				4			1	5		
	<i>Растителна биология</i>	4	5			2	6			6	11			3	2		
	<i>Селекция и семенпроизводство</i>		2			3	6			9	5			4	4		
	<i>Зооинженерство</i>	12	13	1		9	18			13	18			8	11		
ЛГФ	<i>Аграрно инженерство</i>	13	12	17	4	11	17		2	12	19	3		6	7		1
	<i>Тропично и субтропично земеделие</i>	8	10			13	12	2	16	8	8	16		4	6		
	<i>Агрономство (Лозаро-градинарство)</i>	28	25	1		34	41		2	35	37	5		16	18	7	3
	<i>Агрономство – хидромелиорации</i>	13	10	17		15	14		4	15	16			5	4	2	
	<i>Агрономство (Декоративно градинарство)</i>	3	6			11	11	1	1	17	20			8	8	3	3
Факултет по РЗА	<i>Екология и опазване на околната среда</i>	21	17	15	35	24	27	2	6	16	18	15		11	13	4	11
	<i>Биологично земеделие</i>					2	3			5	10			7	7	1	

	<i>Агролесовъдни системи и планинско земеделие</i>	5	5	1		11	10			15	17	5		6	8		4
	<i>Растителна защита</i>	31	42			38	69		11	53	52	19		21	28	4	
Факултет по Икономика	<i>Управление на регионалното развитие</i>	6	7			17	12		4	21	23	2	0	9	9		
	<i>Аграрна икономика</i>	22	16	13	5	24	31	1	15	24	20	12		13	13		
	<i>Аграрен туризъм</i>	16	16			26	28	3	8	25	32	16		15	18	9	11

Факултет	Специалност	2011-2012 година				2012-2013 година				2013-2014 година				2014-2015 година			
		Стипендии за успех		Специални награди		Стипендии за успех		Специални награди		Стипендии за успех		Специални награди		Стипендии за успех		Специални награди	
		Зимен семес-тър	Летен семес-тър	Зимен семес-тър	Летен семес-тър	Зимен семес-тър	Летен семес-тър	Зимен семес-тър	Летен семес-тър	Зимен семес-тър	Летен семес-тър	Зимен семес-тър	Летен семес-тър	Зимен семес-тър	Летен семес-тър	Зимен семес-тър	Летен семес-тър
Център за магистри и докторанти	<i>Управление на системите за производство на безопасни и качествени храни</i>						1					2					
	<i>Екология на селищни системи</i>		7		4		2		5	1	5			5	6		9
	<i>Растителна защита</i>								14						3		
	<i>Управление на туризма</i>										3						
	<i>Счетоводство и контрол</i>		1				1				2			1			
	<i>Агробизнес</i>											1	0				

	<i>Екологичен туризъм</i>														5		2
	<i>Европейски експерт по земеделие и селски райони</i>						1				7				1		
	<i>Декоративни растения и ландшафтен дизайн</i>		2								2				1		
Общ брой:		221	232	67	52	293	376	9	101	336	390	124	0	171	208	31	44

ОКС „магистър”

С решение на АС от 15.02.2012 г. в Аграрния университет беше създаден Център за магистри и докторанти. В резултат бяха променени правилата за организацията на административното обслужване в ОКС „магистър” и ОНС „доктор”. Промените бяха регламентирани с Правилник за дейността на ЦМД, утвърден от АС на 9.05.2012 г.

Още през първата година след откриването ЦМД подготви и внесе за одобряване в АС Справочник за кандидатстване в ОКС „магистър”, в който бяха посочени подробно условията и необходимите документи за кандидатстване, начинът на образуване на състезателния бал и сроковете за класиране и записване. Бяха публикувани магистърските специалности и уточнени продължителността на обучение и таксите според професионалното направление и завършената област на висше образование. Справочникът се актуализира и утвърждава от АС ежегодно.

С откриването на ЦМД за първи път в АУ е факт изготвянето на обобщен график за провеждане на учебните занятия в ОКС „магистър”, държавните изпити за бакалаври и магистри и времето на провеждане на промоциите. Налице е добро сътрудничество с УИЦ, в резултат на което обявеният учебен разпис за магистърските курсове от всички направления не дублира този на студентите бакалаври, а това определено допринася за пълноценното използване на учебните зали и лаборатории и по-добрата организация на заетостта на преподавателите. Регламентираното разпределение на занятията по график определено подобри и резултатите по отчитането на часовете. За целта, във формите за индивидуалното натоварване на преподавателите часовете от ОКС „магистър” вече се отчитат отделно и по ежегодно утвърждавана тарифа от АС се заплащат на 100%.

Към ЦМД през отчетния период беше създаден и функционира Учебно-методичен съвет (УМС). Част от по-важните неща, дискутирани в УМС, включват своевременното разглеждане на предложенията за хонорироване или възлагане на преподаватели на извеждане на лекции и упражнения в МК (хонорированите преподаватели за всяка учебна година се утвърждават в края на предходната); обсъждане на предложения за унифициране на изискванията и промени в учебните планове на всички магистърски курсове, свързани със сроковете на обучение и кредитите в зависимост от предходното висше образование (Таблица); промяна в наименованията на някои магистърски курсове или отделни дисциплини; оптимизиране на хорариума и актуализация на учебните програми по курсове и дисциплини, като се имат предвид измененията в учебните планове.

Обсъдена и приета е актуализацията на всички учебни планове и учебни програми към тях по направления СПН/СОВО, ДПН/СОВО, ДПН/ДОВО и ПБ/СПН/СОВО. Процесът е завършен за магистърските курсове от област на висшето образование „Социални, стопански и правни науки”, „Аграрни науки и ветеринарна медицина” и продължава при курсовете по „Растителна защита” и тези от направление „Науки за земята”.

Следва да се отбележи, че Центърът за магистри и докторанти осъществява добра организация и координация с катедрите във връзка с дейността по провеждането на обучението в ОКС „магистър” на Аграрния университет и в резултат броят на предложенията за разкриване на нови курсове расте.

Таблица

Срокове на обучение и кредити в зависимост от предходното висше образование

Форма и продължителност на обучението в зависимост от предходното висше образование	Същото професионално направление/ същата област на висше образование (СПН/СОВО)	Друго професионално направление/ същата област на висше образование (ДПН/СОВО)	Друго професионално направление/ друга област на висше образование (ДПН/ДОВО)	Професионални бакалаври/Същото професионално направление /Същата област на висше образование (ПБ/СПН/СОВО)
Редовно/ брой семестри	2	2	3	4
Задочно / брой семестри	3	3	4	5
ECTS кредити	60	75	90	120

В УМС бяха обсъдени учебни планове за разкриване на нови магистърски курсове и в резултат от АС са утвърдени общо 12, от които 2 международни:

1. Екологичен контрол – редовно и задочно обучение, СПН/СОВО и ДПН/ДОВО.
  2. Управление на околната среда и защита на населението – редовно и задочно обучение, СПН/СОВО и ДПН/ДОВО.
  3. Качество и безопасност на храните – методи за контрол – редовно и задочно обучение, СПН/СОВО и ДПН/ДОВО
  4. Организация и управление на агрохимична лаборатория – редовно и задочно обучение, СПН/СОВО
  5. Производство, преработка и контрол на млякото и млечните продукти – редовно и задочно обучение, СПН/СОВО и ДПН/ДОВО
  6. Лечебни, ароматни и вкусови растения – редовно и задочно обучение, СПН/СОВО
  7. Екологичен туризъм – редовно и задочно обучение, СПН/СОВО и ДПН/ДОВО
СПН/СОВО-ПБ.
  8. Финанси и счетоводство на аграрния сектор
  9. Регионално развитие и местно самоуправление – редовно и задочно обучение, СПН/СОВО и ДПН/ДОВО
  10. Агростраховане, СПН/СОВО и ДПН/ДОВО
- Международни магистърски курсове:
11. Интегрирана растениевъдна продукция – редовно и задочно обучение, СПН/СОВО.
  12. Агробизнес и предприемачество – СПН/СОВО, СПН/ ДОВО и ДПН/ДОВО.

В съвместна работа с ръководствата на факултетите по агрономство, лозаро-градинарство и икономика и катедрите към тях ЦМД подготви документацията за акредитация в Раздел А-2 „магистри” на 14 курса от растениевъдните направления и на 12 от направление „Социални, стопански и правни науки“. В ход е акредитацията на 5 магистърски курса от направление „Животновъдство“. Извършена е качествено много голяма по обем работа, което се вижда и от постигнатите резултати от оценките на Националната агенция по оценяване и акредитация. С помощта и активното участие на Зам.-декана на Факултета по РЗА и катедра „Екология“ беше изготвено допълнение към доклада-самооценка за разкриване на процедура за промяна в капацитета за прием в ОКС „магистър“ в направление 4.4. Науки за Земята.

Паралелно с увеличаване брой на студентите, в резултат на проведената от Центъра засилена рекламно-информационна дейност, се наблюдава разширяване на интереса към по-голям брой магистърски специалности (Таблица).

От данните се вижда, че **общият брой на предлаганите курсове в ОКС „магистър” през отчетния период е 41.**

Таблица

Предлагани и действащи магистърски курсове

магистърски курс	Действащи магистърски курсове																		
	2012 / 2013					2013 / 2014					2014 /2015				2015 / 2016				
	СПН/ СОВО	ДПН/ СОВО	ДПН/ ДОВО	ДОВО	ПБ	СПН/ СОВО	ДПН/ СОВО	ДПН/ СОВО	ДПН/ ДОВО	ДОВО	ПБ	СПН/ СОВО	ДПН/ СОВО	ДПН/ СОВО	ДПН/ ДОВО	ДОВО	ПБ		
1. Растениевъдна продукция	✓		✓				✓	✓						✓			✓	✓	✓
2. Интегрирана растениевъдна продукция																			
3. Лечебни, ароматни и вкусови растения																			
4. Селекция и семепроизводство											✓			✓					
5. Растителни биотехнологии																			
6. Plant Biotechnology																			
7. Агробизнес	✓		✓	✓	✓	✓		✓			✓		✓			✓		✓	
8. Агробизнес и предприемачество											✓	✓	✓			✓		✓	
9. Лозарство с основи на винарството		✓	✓				✓	✓			✓	✓	✓			✓		✓	
10. Производство на посевен и посадъчен материал										✓									

11. Декоративни растения и ландшафтен дизайн						✓	✓			✓		✓			✓	✓	✓	
12. Хранителни качества и съхранение на растителни продукти от конвенционалното земеделие																		
13. Минерално хранене и торене на растенията				✓	✓	✓				✓	✓					✓	✓	
14. Организация и управление на агрохимична лаборатория																		
15. Качество и безопасност на храните – методи за контрол																✓	✓	
16. Растителна защита	✓	✓	✓		✓	✓	✓			✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓
17. Plant Medicine (Растителна защита)					✓	✓									✓	✓		
18. Селекция и репродукция на животните	✓			✓		✓				✓		✓			✓	✓	✓	
19. Оценка и контрол в животновъдството																		
20. Овцевъдство и козевъдство																		
21. Управление на системите за производство на безопасни и качествени храни		✓	✓		✓		✓			✓		✓				✓	✓	
22. Пчеларство				✓														
23. Производство, преработка и контрол на млякото и млечните продукти																		
24. Счетоводство и контрол	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓									
25. Държавни и	✓	✓	✓	✓				✓										

общински финанси																	
26. Финанси и счетоводство на аграрния сектор									✓	✓	✓						
27. Финансов мениджмънт и счетоводство														✓		✓	
28. Икономика на туризма				✓													
29. Агрозастраховане																	
30. Европейски експерт по земеделие и селски райони		✓	✓		✓	✓	✓										
31. Икономика и управление на европейското земеделие и селски райони										✓	✓		✓	✓	✓	✓	
32. European Agriculture And Rural Development																	
33. Управление на туризма		✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓			✓		✓	
34. Екологичен туризъм									✓	✓	✓						
35. Бизнес администрация	✓	✓	✓	✓		✓	✓										
36. Регионално развитие и местно самоуправление		✓	✓			✓	✓	✓									
37. Екология на селищни системи	✓		✓				✓				✓		✓			✓	
38. Биологично земеделие			✓														
39. Екологичен контрол											✓						
40. Управление на околната среда и защита на населението																	
41. Земеделска техника																✓	
Общо по направления и години	8	9	15	5	9	11	13	3	11	8	16		9	12	15	2	
Общо действащи курсове по години	15/ с 37 гр.				16/ с 36 гр.				16/ с 35 гр.				16/ с 38 гр.				

Общо брой курсове ДПН/ДОВО по години			15			13				16				15	
Общ брой студенти ДПН/ДОВО по години			143			153				129				156	

След откриването на ЦМД стартира обучението в курсовете по Агробизнес и предприемачество, Минерално хранене и торене на растенията, Декоративни растения и ландшафтен дизайн, Биологично земеделие, Лозарство с основи на винарството, Plant Medicine, Селекция и репродукция на животните, Пчеларство, Качество и безопасност на храните – методи за контрол, Регионално развитие и местно самоуправление, Екологичен туризъм, Финансов мениджмънт и счетоводство (общо 12 бр.). **От обявени 41 магистърски курса ежегодно работят средно по 16 или 39%.**

Най голям и устойчив интерес се проявява към магистърските курсове по Растениевъдна продукция, Агробизнес, Агробизнес и предприемачество, Лозарство с основи на винарството, Минерално хранене и торене на растенията, Растителна защита, Селекция и репродукция на животните, Управление на системите за производство на безопасни и качествени храни, Управление на туризма и Екология на селищни системи.

Центърът за магистри и докторанти поддържа в много добро състояние своята страница от сайта на Университета. Информацията в нея е пълноценна, актуална, лесно достъпна и подпомага и облекчава приема и обслужването на студентите и работата с преподавателите.

В таблицата по-горе е показан приемът и разпределението на магистрите по научни направления и специалности през отчетния период.

Данните показват, че в направления „Аграрни науки и ветеринарна медицина“, „Науки за земята“ и „Общо инженерство“ (Таблица) са приети общо 729 студенти, от тях 128 в редовна и 664 в задочна форма. Най-голям брой са обучените магистри по Растителна защита (343), а броят на действащите магистърски курсове е бил 18.

В направление „Социални, стопански и правни науки“ са приети общо 472 души (Таблица), като се вижда, че и тук преобладаващият брой кандидати предпочитат задочната форма на обучение (388). Осъществен е прием в 10 магистърски курса.

Расте интересът към магистърските курсове на Аграрния университет от страна на студенти, завършили като академични или професионални бакалаври в други висши училища и от друга област на висшето образование (ДПН/ДОВО и ПБ/СОВО).

От фиг. се вижда, че в периода 2012 – 2015 г. от 146 сформирани групи за обучение, 56 групи или 44,5% са били от ДПН/ДОВО. В тях са включени 31% от общия брой приети студенти-магистри за отчетния период или 581 (Фигура).

Считаме, че качеството на обучение в Аграрния университет се оценява високо, а това задължава състава на Университета и в частност обучаващите катедри и ЦМД да продължават да работят така, че тази оценка да се запази.

Общият прием на студенти-магистри през отчетния период е показан на Фигура 3.

Таблица

Прием в ОКС „магистър”, направления „Аграрни науки и ветеринарна медицина”, „Науки за земята” и „Общо инженерство”

Магистърски курсове	Редовно				Задочно					ОБ ЩО	ОБ ЩО	ОБ ЩО	ОБ ЩО	ОБ ЩО	ОБ ЩО
	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2011/2015
Агробизнес	15		3		8	5	8	12	14	8	20	8	15	14	65
Агробизнес и предприемачество								29	10				29	10	39
Растениевъдна продукция						25	10	11	30		25	10	11	30	76
Минерално хранене и торене на растенията						10	7	10	8		10	7	10	8	35
Декоративни растения и ландшафтен дизайн							6	13	10			6	13	10	29
Производство на посевен и посадъчен материал							10					10			10
Лозарство с основи на винарството						5	6	6	6		5	6	6	6	23
Селекция и семепроизводство								9					9		9
Качество и безопасност на храните - методи на контрол									10					10	10
Международен магистърски курс "Растителна защита "															38
Plant Medicine				8			21		9			21		17	
Растителна защита	19	7	15	16	13	57	74	63	79	13	76	81	78	95	343
Управление на системи за производство на безопасни и качествени храни	3					13	6	9	6		16	6	9	6	37
Пчеларство-индивидуално обучение						2					2				2
Селекция и репродукция на животните						5	6	8	14		5	6	8	14	33
Биологично земеделие	4										4				4
Екология на селищни системи	13	10	7	8							13	10	7	8	38
Земеделска техника									1					1	1
ОБЩО	54	17	25	32	21	122	154	170	197	21	176	171	195	229	792

Таблица

Прием в ОКС „магистър”, направление „Социални, стопански и правни науки“

Магистърски курсове	Редовно				Задочно					ОБЩ О	ОБ ЩО	ОБ ЩО	ОБ ЩО	ОБ ЩО	ОБЩО
	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2011/2015
Счетоводство и контрол	10	17			10	38	28			10	48	45			103
Държавни и общински финанси					9	29	8			9	29	8			46
Финанси и счетоводство на аграрния сектор								11					11		11
Финансов мениджмънт и счетоводство									33					33	33
Бизнес администрация						13	9				13	9			22
Европейски експерт по земеделие и селски райони	11	27				29	32				40	59			99
Икономика и управление на земеделието и селски райони								19	33				19	33	52
Управление на туризма	9	13			7	13	10	16	9	7	22	23	16	9	77
Екологичен туризъм			27										27		27
Икономика на туризма						10					10				10
ОБЩО		57	27		26	141	100	46	75	26	141	157	73	75	472

Фигура 1

Фигура 2

Той възлиза на 1264 студенти. За сравнение са показани и резултати от 2011 г. От графиката се вижда, че в годините след откриване на ЦМД е отбелязан ръст в броя на обучаваните магистри в сравнение с приема през 2011 г. (295). През учебната 2012/2013 г., прием на студенти-магистри се проведе на два пъти и броят на студентите в ОКС „магистър” е 411, през следващата 2013/2014 учебна година са приети за обучение 368 студенти.

Наблюдава се спад през 2014/2015 г. (268) и ръст отново през 2015/2016 г. Намалването на приема през 2014 г. се дължи на запълване на капацитета, определен по направления от НАОА, и преустановяване на дейността на магистърските курсове „Счетоводство и контрол” и „Държавни и общински финанси” по препоръка на акредитационната комисия във връзка с нарушаване на баланса и липсата на кадрово обезпечаване с хабилитирани преподаватели на основен трудов договор с Аграрен университет – Пловдив.

През 2015 г. капацитетът за прием в направление „Аграрни науки и ветеринарна медицина” е запълнен на 100%.

През отчетния период по график за всяка учебна година са провеждани по две държавни изпитни сесии (м. септември и м. февруари). Своевременно се изготвяха заповеди за комисиите, необходимите формуляри за протоколи, списъците на студентите и бяха осигурени необходимите зали за провеждане на държавните изпити. В срок бяха подготвени и връчени дипломите с техните приложения. Навреме бяха изпращани данни към Националния регистър за снемане от отчет на студентите, положили успешно държавните изпити и получаване на стикери за дипломите.

Фигура 3

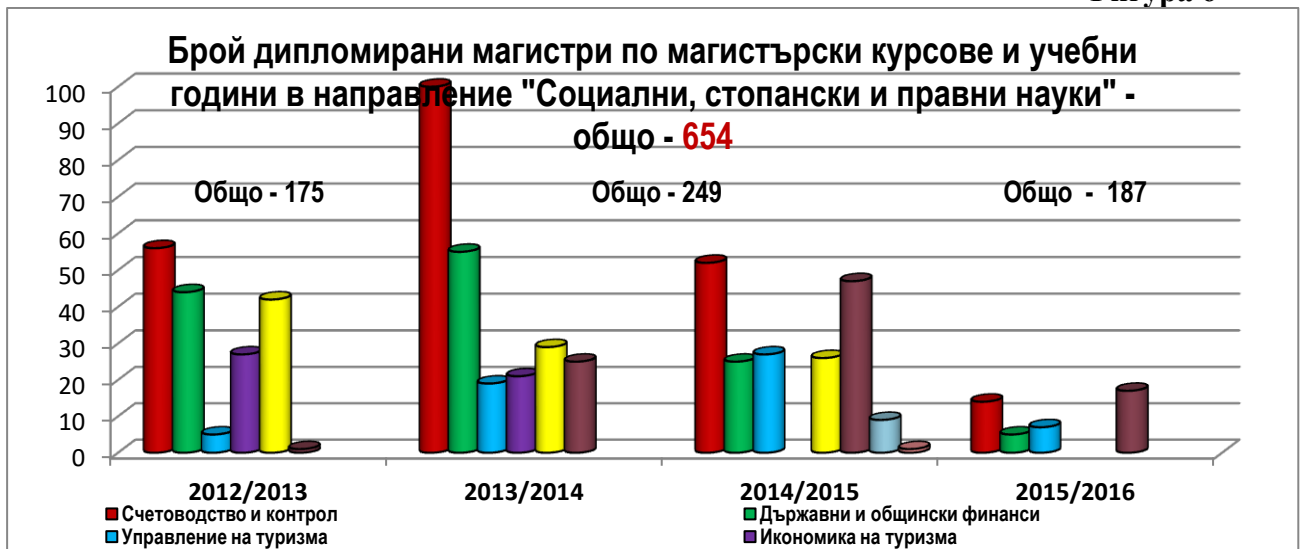
Фигура 4

Фигура 5

Фигура 6

Обобщените резултати от проведените държавни изпити са показани на Фигура 4. Общият брой на дипломираните магистри през трите години е 1034. От данните се вижда, че през 2012/2013 г. са дипломирани 242 студенти от всички направления, през 2013/2014 г. – 353 души, през 2014/2015 г. – 343 магистри, като по-голям е относителният дял на дипломираните от направление „Социални, стопански и правни науки“.

Броят на дипломираните студенти от ОКС „магистър“ от областите „Аграрни науки и ветеринарна медицина“ и „Науки за земята“ (Фигура 6) е най-голям през учебната 2014/2015 г. (156), като за целия отчетен период най-много студенти са получили дипломи от курсовете по Растителна защита.

От фигура 7 се вижда разпределението по години на успешно положилите държавен изпит магистри от област на висшето образование „Социални, стопански и правни науки,. По курсове най-голям брой са дипломираните студенти от специалност „Счетоводство и контрол“, следвани от „Държавни и общински финанси“ и „Европейски експерт по земеделие и селски райони“.

ОНС „доктор“

Една от основните задачи на ЦМД е събирането и обработката на предложенията на катедрите за обявяването на нови конкурси за докторанти в Аграрния университет, както и внасянето им за утвърждаване от Академичния съвет във връзка с обявяването им в Държавен вестник.

Основна част от работата на Центъра е и организирането и провеждането на конкурсните изпити за докторанти. В тази връзка през всичките години ЦМД съгласува с катедрите програмите за изпитите по специалността и чужд език, предложенията за комисии и подготовката на заповедите за тях. Определяни са датите за провеждане на изпитите, подготвяни са протоколите и другите материали за тях и е извършено уведомяване на кандидат-докторантите дали са допуснати за участие в конкурсите.

Паралелно е осъществяван контрол по отчитането на резултатите от изпълнение на индивидуалните и методичните планове на вече обучаващите се в АУ общо през отчетния период 59 български и 2 чуждестранни докторанти, подготвяни са доклади за заплащане на научните ръководители.

Във връзка с изпълнение на индивидуалните планове ежегодно са организирани общи курсове за обучение по: английски език; методика на експеримента и математическа обработка на събраната цифрова информация, за обработка и анализ на експериментални данни със статистически софтуер – курс, „Информационни системи и бази данни“, курсове за използване и работа с базите данни, които са на разположение в библиотеката на Аграрния университет.

За периода 2012-2015 г. са заявени и обявени 69 докторантури в редовно обучение и 19 в задочно по 23 специалности (Фигура 7) и успешно с предложения за зачисляване на нови докторанти приключиха 32 конкурса – съответно приетите за редовно обучение са 31, за задочно 1 и на самостоятелна подготовка 9 докторанти.

Предстои провеждането на 14 конкурса за прием на докторанти в редовна форма на обучение и 6 в задочна за учебната 2015/2016 г.

По обявените общо 88 конкурса през отчетния период и всичките 23 за 2015/2016 г. са подали документи 131 кандидати. До конкурсен изпит са допуснати 122.

Фигура 7

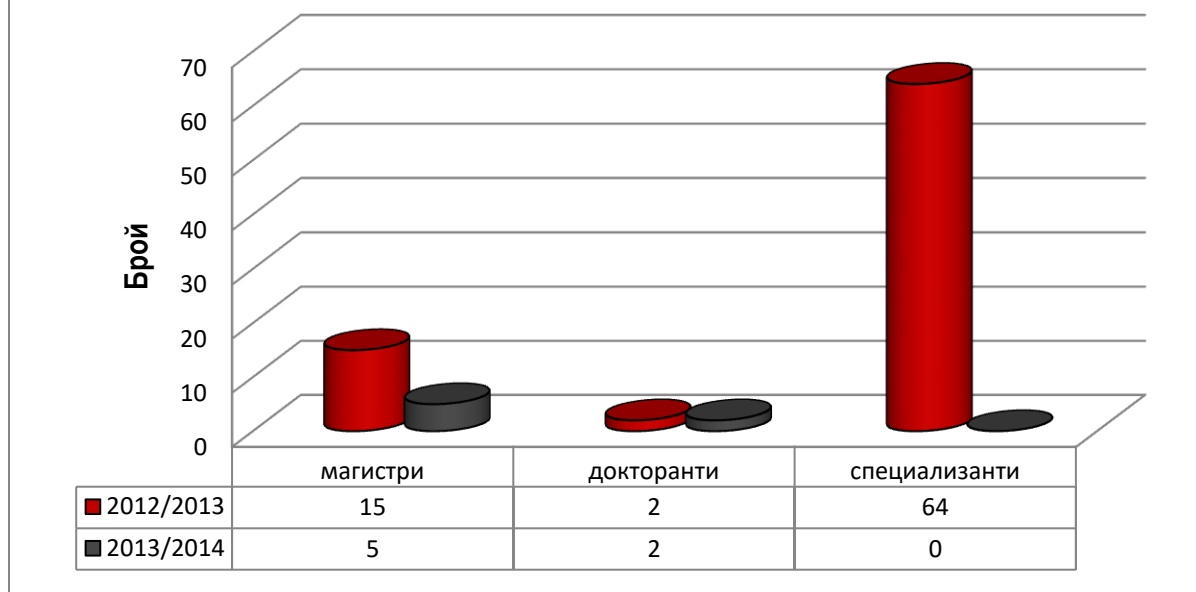
Завършилите успешно и дипломираните в ОНС „доктор” за периода 2012-2015 г. са 60 души (сумата включва и обучавани в предходни години, но водени на отчет и административно обслужвани през отчетния период) – Фигура 7.

През отчетния период ЦМД се справи успешно и с организацията на обучението на 20 магистри, 4 докторанти и 64 специализанти от Република Казахстан, пребиваващи у нас на основание на двустранен договор (Фигура 8). В работата с казахските студенти се включиха 55 преподаватели от различни катедри .

Фигура 8

Обучавани магистри, докторанти и специализанти от Република Казахстан на основание двустранен договор

От ЦМД беше извършена сериозна работа и във връзка с акредитацията за обучение в ОНС ”доктор” във всички направления, където програмният период е изтекъл. В НАОА бяха внесени доклади-самооценка за разкриване на процедури за програмна акредитация по 17 докторски програми. Експертните комисии за оценка и акредитация в област 6. Растениевъдство, вече посетиха Аграрния университет.

На ЦМД през отчетния период беше възложено и изпълнението на процедурите в Аграрния университет по легализация на дипломи, издадени в чужбина и работата с НАЦИД. Като успешна може да бъде отчетена и дейността на Центъра и по отношение на ежегодното подаване в срок на необходимите данни към териториалното статистическо бюро и попълването на данните в Националния регистър на действащи студенти.

След приключване на обучението по модулите, включени за изучаване в съответния семестър, студентите в ОКС „магистър” вече получават заверка на семестъра в ЦМД, което допринася за завишаване на контрола по своевременното внасяне на таксите за обучение от магистрите. Контрол е осъществяван и относно внасяне на такси от докторантите. Това сериозно се отрази на крайните финансови резултати. От данните на фигура 9 се виждат приходите от такси на магистри, докторанти и административни такси за отчетния период. Те възлизат общо на 2 000 909,2 лв.

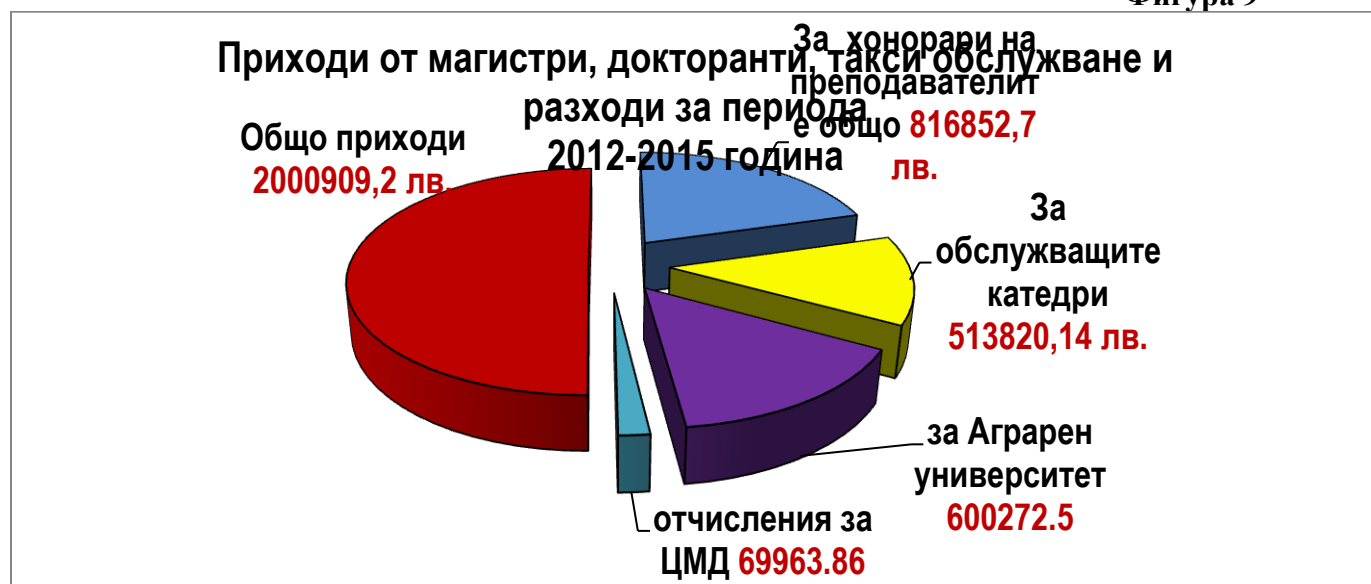
За всички действащи магистърски курсове по години са изработени план-сметки за разпределение на постъпващите от такси на студенти и докторанти средства, както и такси по приет от АС регламент за извършени от служителите на ЦМД услуги. Средствата са разпределяни съгласно решение на АС както следва: за хонорари на преподавателите, извеждащи занятия в МК – 40%; за обслужващите катедри – 25%; за АУ – 30%; за ЦМД – 5%.

Общо за заплащане на преподавателите за изработените в магистърските курсове часове през периода 2012-2015 г. са разходвани 816 852,7 лв.

В рамките на одобрените по план-сметките средства за катедрите са отчислени 513 820,14 лв. По заявки на ръководителите на магистърските курсове, заверени от ръководителите на катедри, от тях са закупени дългосрочни материални активи, оборудване, консумативи и др. За АУ за режимни разходи, ремонти на учебни зали и други са отчислени 600 272,5 лв. За ЦМД по решение на АС в рамките на 5% са отчислени 69 963,86 лв. Част от парите са използвани за закупуване на оборудване за провеждане на занятия и държавни изпити, организиране на общоуниверситетски курсове за докторанти, изработване на студентски шапки, материали и консумативи и други разходи, в които са включени дейности по преместването на Центъра, закупуване на оборудване, плащане на държавни такси, командировки, текущ ремонт и др. Общо изразходваните средства в ЦМД са 22 836 лв., което съставлява 33% от общите приходи. Остатъкът от сумата е на разположение на Аграрния университет.

Всичко казано дотук не означава, че по изпълнение на текущите задачи в ЦМД през трите години от неговото съществуване не са срещани значителни трудности и не са допускани грешки. В действителност екипът на Центъра през отчетния период трябваше да преодолее редица обективни и субективни пречки, за да може ефективно и пълноценно да изпълнява задълженията си. В наследените от деканатите документи при извършване на справки за минал период от време експертите от ЦМД се натъкнаха на липса на информация поради лошо водене на главни книги (ФА и ФИ). Във Факултета по растителна защита Центърът се сблъска с липсата на подкрепа и разбиране за съвместна работа с Деканското ръководство в лицето на Декана. В стремежа да бъдат приети по-голям брой студенти и удовлетворени техните желания за прием по посочените магистърски специалности в началото (2012 г.) от ЦМД беше допусната организационна грешка при формиране на групите по Растителна защита. Това наложи сливане на лекционни курсове при изготвяне на разписа за провеждане на учебните занятия и създаде напрежение за преподавателите и в частност за студентите. Провеждането два пъти на прием на студенти в ОКС "магистър" за учебната 2011/2012 г. беше отчетено като неудачно.

Фигура 9

В резултат на проведени анкети по качеството и задълбочен анализ на отразеното в тях, допуснатите слабости бяха отстранени и към настоящия момент учебната дейност във всички направления протича нормално и както се вижда от изнесеното по-горе – при завишен интерес.

В заключение, следва да се отбележи, че:

- С откриването на ЦМД се създадоха условия за подобряване на административното обслужване и организацията на работа на магистърските курсове в рамките на целия Университет.
- Успешно се поддържа и увеличава броя на приетите студенти, като във всички направления е запълнен капацитетът за прием, одобрен с програмните акредитации по факултети.
- Постигнато е цялостно окомплектоване на документацията по магистърските специалности и докторски програми. В резултат може да се отчете като сериозен успех акредитирането с много висока оценка общо на 14 магистърски курса в Растениевъдно направление, 5 са разкритите процедури за програмна акредитация в направление „Животновъдство“, акредитирани са още 12 магистърски специалности в направление „Социални, стопански и правни науки“ и стартираха 17 процедури за програмна акредитация на докторски програми.
- Засилен е контролът по събиране на семестриалните такси, разработване на план-сметки за издръжка и разходване на средствата.

Постигането на отчетените положителни резултати се дължи в много голяма степен не само на работата на ЦМД, но и на общите усилия на ръководителите на магистърските курсове, членовете на УМС, на по-голямата част от Деканите и катедрените ръководители и преподаватели от всички факултети, които участват в обучението на студенти в ОКС ”магистър” и ОНС ”доктор”.

Изводи

- Институционална акредитация с висока оценка.
- Успешна акредитация на 5 професионални направления за ОКС “бакалавър“ и „магистър“.
- Акредитация на 4 докторски програми (16 в процедура).
- Утвърждаване на доклади за следакредитационно наблюдение и контрол за 3 професионални направления.
- Утвърждаване на доклад за промяна на капацитетът за направление 4.4. Науки за земята.
- Първи места на 2 от професионалните направления 6.1. Растениевъдство и 6.2 Растителна защита – резултат: допълнително финансиране за качество.
- Не се превишава определения капацитет по направления съгласно ежегодни писма на НАОА.

- Нова специалност за ОКС “бакалавър” – Агробизнес.
- Създаден Център за магистри и докторанти.
- Нови магистърски курсове, вкл. 2 международни.
- Електронни форми за отчитане на индивидуалната заетост.
- Обобщени графици за бакалаври и магистри.
- Успешно са реализирани проектите “Студентски практики” – 1159 студенти; “Студентски стипендии и награди” – получени 2237 стипендии за успех и 428 специални награди.
- Разработена е система с няколко модула за управление на работните процеси в Аграрен университет по проект “Усъвършенстване системата за управление на Аграрен университет – Пловдив – гаранция за качество и конкурентоспособност”.
- Създаден Център за дистанционно обучение по проект BG051PO001- 4.3.04-0032 “Въвеждане на електронни форми за дистанционно обучение в Аграрен университет – Пловдив”.
- 50 студенти, преминали пилотен дистанционен курс на обучение по МК “Агробизнес”.
- Актуализирани са учебните планове по направления.
- Изработени са единни образци за индивидуални и методични планове на докторанти.
- Организиран са общи курсове за обучение във връзка с изпълнение на индивидуалните планове на докторантите.
- Модернизация на базата за обучение.
- Получено дарение от фирма “Нексгис Технологии” ООД – лицензи за ползване на географската информационна система “GISExplorer™” за модернизиране на учебния процес.
- Предоставени материали за обучение от фирма Claas.
- Предоставен трактор „Беларус“ за учебни цели.

Негативни тенденции

- Неизпълнен прием на бакалаври и нестартиране на някои специалности през последните две години;
- Увеличаване броя на отпадналите студенти, което води до промяна броя на групите през учебната година и намаляване броя на студентите в различните специалности;
- Закъсняване с плащане на семестриалните такси, независимо от поставените срокове, което не дава възможност съевременно да се сформират групите;
- Преустановен прием в МК “Счетоводство и контрол” и “Държавни и общински финанси” по препоръка на акредитационната комисия;
- Намален прием на магистри в направление „Икономика“ и „Науки за земята“ поради липса на капацитет;
- Не се изпълнява заявения прием на докторанти.

Център за продължаващо обучение

За да се усъвършенства учебният процес и да се дадат по-добри перспективи за професионална реализация на нашите възпитаници, съществено значение има Центърът за продължаващо обучение. Дейността му активно съдейства за реализирането на мисията, целта и задачите на АУ. Паралелно с основното си обучение студентите получават допълнителна квалификация. Изключително голям е интересът и към организираните курсове за следдипломна квалификация и преквалификация на земеделски стопани. ЦПО е устойчиво самофинансиращо се звено в структурата на АУ, развиващо се възходящо. С дейностите като активен участник в консорциума ENTER, ЦПО утвърждава международния авторитет на АУ.

Центърът за продължаващо обучение е създаден с решение на Академичния съвет на Аграрния университет през 2000 г. Като новосъздадена структура той наследява и продължава дейностите на дотогава съществувалите Свободен факултет и Отделение за следдипломна квалификация. За изминалите 15 години от съществуването си в този вид Центърът зае своето значимо място като структура, която активно съдейства за реализиране политиката на Аграрния университет – да подготвя висококвалифицирани специалисти с висше образование за нуждите на земеделския сектор от националната икономика. В последните години Центърът отговорно се включва в изпълнение и на европейските директиви за учене през целия живот.

Съгласно структурата и правилника на Центъра, неговата основна цел е:

- Паралелно обучение на студенти за получаване на допълнителна квалификация;
- Следдипломна квалификация и преквалификация на земеделски стопани, специалисти, бакалаври и магистри.

I. Утвърждаване на Центъра като основно звено на Аграрния университет с мисия: Обучение през целия живот в областта на селското стопанство, аграрната икономика и туризма

1. Повишаване компетенциите и конкурентоспособността на студентите на пазара на труда чрез привличането им в различни форми на допълнителна квалификация

Студентите неизменно са във фокуса на работата на Центъра, независимо от обективните проблеми, свързани с набиране на кандидат-студенти (общо за Университета). Отчетените през предходния мандат тенденции за намаляване на техния брой се задълбочиха. Като допълнителни причини, които демотивират студентите и които те самите изтъкват, са: липсата на възможност да посещават занятията поради ангажирането им с някаква трудова заетост; липса на финансова възможност; неувереност за бъдещата им реализация и др.

Установената тенденция се дължи също и на големия набор от магистърски програми, в които студентите се включват, като по този начин допълват интересите си.

В отговор на тези обстоятелства Центърът реагира възможно адекватно, като задържа непроменена таксата за обучение по време на целия мандат, допуска удължаване на сроковете за заплащане през целия семестър; предлага нови курсове; разширява формите за рекламиране.

Въпреки това, тенденциите са неудовлетворителни:

Табл. 1. Брой обучавани студенти в дългосрочни специализации

Брой обучавани студенти в зимен и летен семестър				Общо
2012	2013	2014	2015	2012-2015
205	134	118	85	542

От Табл. 1 се вижда негативната тенденция към трайно редуциране броя на обучаваните в Центъра студенти. От 205 студенти, обучавани в двата семестъра на 2012 г., те намаляват до 85 през 2015 г. Общият брой на обучаваните в периода на мандата е 542. Броят на дипломираните студенти в дългосрочни специализации е 156. Негативната тенденция се потвърждава и при тях (Табл. 2).

Табл. 2. Брой дипломирани студенти в дългосрочни специализации

Брой дипломирани студенти – м. май				Общо
2012	2013	2014	2015	2012-2015
49	52	32	23	156

Основните дългосрочни специализации, в които се сформират групи, са Професионална педагогика, Вътрешно и външно озеленяване и дизайн, Компютърни системи и технологии. За първи път през 2015 г. се сформира група по педагогика и от задочници.

Заслужена благодарност за това обучение дължим на гл. ас д-р Росица Иванова и гл. ас. д-р Гергана Славчева от Пловдивски университет, Виолета Курделова – учител, инж. Г. Гатев – директор на ПГСС – Пазарджик, инж. Веселка Костова, доц. Валерия Иванова и др.

2. Професионална и следдипломна квалификация за външни потребители

Центърът за продължаващо обучение предлага различни форми и тематики за обучение на външни потребители – специалисти или неспециалисти, с различна степен на образование и възраст.

Един от курсовете, който се оказва атрактивен за много външни курсисти в последните две години, е „Професионален потребител на продукти за растителна защита”.

По новоутвърдена програма е организиран и един курс по Фумигация през 2015 г.

Традиционно се предлагат и дългосрочните специализации по Растителна защита и торене, Педагогика, Компютърни системи и технологии. От краткосрочните курсове през целия мандат периодично се провеждат обучение по Агроекология, Производство на овощен посадъчен материал, Пчеларство, Лозарство с основи на винарството, Вътрешен одитор НАССР, ISO 9001:2008.

Табл. 3. Обучавани и завършили външни потребители в специализации и краткосрочни курсове

2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.	Общо
47	126	151	379	703

Наблюдава се (Табл. 3) ясно изразена тенденция към засилване интереса на специалисти от практиката към провежданите курсове. Само в „Професионален потребител на продукти за растителна защита” са обучени 80 души през 2014 и 314 души през 2015 г. Интерес към този курс проявиха от механизатори до авиатори. Два от курсовете се проведеха изнесено – в Силистра, като на място се включиха общо 103 курсисти.

За целия период в курс по Агроекология са преминали 95 души, в дългосрочната специализация по Растителна защита и торене – 21 души, а в Професионална педагогика – 17 души.

Общо придобили сертификати за обучение в Центъра външни потребители са 703 души.

За целия мандат – от 2012 до 2015 г. в Центъра за продължаващо обучение са придобили допълнителна квалификация или са усъвършенствали и допълнили своята общо 859 студенти и външни потребители. Ясно изразена е тенденцията към увеличаване броя на външните потребители за сметка на силно намаляващия интерес от студентите.

В учебния процес участват основно преподаватели от Аграрния университет. Поканените външни лектори са с доказан опит в своята област – преподаватели от Пловдивския университет, от научни институти, от училища и други институции. В рекламната дейност на Центъра са използвани много възможности, предоставени от сайта на Университета, медиите, срещи, презентации, рекламни листовки, обяви, постери. По традиция ежегодно се провежда и „Малката промоция” за завършващите студенти.

В отговор на обективните заетости на външните ни потребители Центърът непрекъснато развива нови гъвкави форми на обучение в съответствие с особеностите на обучаващите се – индивидуално, съботно-неделно, дистанционно обучение. Индивидуалната форма е вече много популярна за външни потребители с конкретни поръчкови обучения по „Обща агрономия”, „Лозарство с основи на винарството”, „Основни принципи и практики на биологичното земеделие”, „Пчеларство“ и др. Съботно-неделното обучение се оказва най-подходящо за курса ”Вътрешен одитор НАССР и ISO 9001:2008”. Дистанционното обучение за сега е твърде ограничено, но въпреки това вече се реализира ежегодно в дисциплината „Нагледни и технически средства в обучението по селскостопанските дисциплини”, която е включена в учебния план на специализация „Професионална педагогика”.

II. УТВЪРЖДАВАНЕ НА ЦЕНТЪРА КАТО САМОФИНАНСИРАЩО СЕ ЗВЕНО НА АГРАРНИЯ УНИВЕРСИТЕТ

Центърът за продължаващо обучение е обслужващо звено в структурата на Аграрния университет на самостоятелна вътрешно-стопанска сметка. Ежегодно с решение на Академичния съвет се отчисляват 20% от приходите на Центъра за Аграрния университет. Освен това Центърът е на пълна финансова самоиздръжка.

В предходния период се постигна известно хармонизиране на вътрешното разпределение на финансовите постъпления в посока актуализиране на хонорари на преподаватели (на ниво хонорари в магистърски курсове), съчетано с пестеливо използване на материални ресурси и търсене на допълнителни възможности за финансиране на някои пера от разходите (например канцеларски материали и консумативи).

В отчетния мандат тези тенденции продължиха, като много стриктно за всеки обучаем или група обучаеми се разработва план-сметка и стриктно се следи изпълнението ѝ.

Финансовите постъпления са от студентски такси, които се гласуват ежегодно на Академичен съвет, и от пълното собствено финансиране на обучението от външните потребители. По време на мандата е поддържана политика за утвърждаване на сравнително ниска семестриална студентска такса – 150 лв., която не е променяна от 2010 г. Това се направи с цел задържане интереса на студентите към допълнителните квалификации в условията на задълбочаващата се финансова криза през последните години.

Справката за финансовите резултати е обобщена в таблица и съдържа само няколко основни показатели – общ приход, отчисления за АУ и положителен финансов резултат. Всички разходи са сумирани в „Разходи за хонорари на преподаватели, ФРЗ за екипа, реклама, материали и др.). Общо натрупаните остатъци се отнасят за предходен период, преди 1 януари на съответната година. От таблицата се вижда ясно изразената тенденция за увеличаване на приходите – от 55 хил. (2012 г.) до 150 хил. (2015 г.). Трикратно се увеличават и отчисленията за Аграрния университет. За 4-годишния мандат са отчислени общо 72 779 лв. Заедно с натрупания в края на мандата остатък от 163 928 лв., Центърът е реализирал общо **236 707 лв. печалба.**

Таблица 3. Финансови резултати на Центъра за продължаващо обучение в периода 2012 – 2015 г.

	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Приходи от студенти и външни специализанти	55 177 лв.	74 305 лв.	84 316 лв.	150 100 лв.
Отчисления за Аграрен университет (20% от постъпленията)	11 035 лв.	14 861 лв.	16 863 лв.	30 020 лв.
Разходи за хонорари на преподаватели, ФРЗ, реклама, материали и др.	44 142 лв.	37 026 лв.	40 348 лв.	39 569 лв.
Положителен финансов резултат за годината	16 986 лв.	22 418 лв.	27 105 лв.	80 511 лв.
Общо натрупани остатъци от предходен период	30 797 лв.	47 783 лв. (- 6 414 лв.)	63 785 лв.	86 842 лв. (- 3 425 лв.)
Общ натрупан остатък в края на мандата 163 928 лв.				

III. РАЗШИРЯВАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ КОНТАКТИ И ТЪРСЕНЕ НА ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА УТВЪРЖДАВАНЕ НА АВТОРИТЕТА НА УНИВЕРСИТЕТА В РАМКИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Центърът за продължаващо обучение защитава активна позиция в европейската структура ENTER (EUROPEAN NETWORK OF LEARNING AND TEACHING IN AGRICULTURE AND RURAL DEVELOPMENT).

Аграрният университет е съучредител на организацията и активен партньор от 2002 г. През 2011 г. доц. Тоня Георгиева като Зам.-президент на ENTER от 2010 г. представи и защити кандидатурата на Аграрния университет да организира през 2012 г. поредните ENTER Study days в Пловдив.

ENTER STUDY DAYS се организират на всеки две години в една от страните-членки на организацията. През 2012 г. събитието се проведе в периода 26-28 април и бе изцяло организирано от ЦПО.

Международната конференция, която се проведе в рамките на Study days, беше под надслов "The creative teacher, lecturer and trainer as main actor of dynamic learning". Мероприятието беше организирано с пленарна сесия с реализирана за пръв път видеоконферентна връзка с проф. Lubart (USA), проф. Pekka Kalli – лектор от Финландия и инж. Маргарита Гатева – гл. експерт в Министерството на образованието. Работата продължи в три паралелни секции. В конференцията взеха участие 19 чуждестранни участници от общо 8 страни: Финландия, Холандия, Швейцария, Австрия, Франция, Полша, Чехия, САЩ. България участва с 16 души – представители от Аграрен университет, Софийски университет, Пловдивски университет, директори и учители от земеделски и други професионални училища от Пазарджик, Първомай, Костинброд, Кнежа, Пловдив, Хасково, Мъглиж, Луковит и др. В рамките на събитието бяха посетени две професионални училища по земеделие – в Първомай и Пазарджик – и двете членове на ENTER.

В помощ на организирането на мероприятиято се отзова гл. експерт Дора Иванова от Център за европейска интеграция и връзки с обществеността (за изработване дизайн на поканите). Екипът на Центъра изказва благодарност за оказаната помощ.

За финансиране на събитието бяха събрани такси в размер на 3887.55 лв., които изцяло покриха направените разходи, включително закупената за целта и монтирана във Втора аудитория система за осъществяване на видеоконферентна връзка. Докладите са отпечатани от Академичното издателство на АУ в Сборник.

По линия на ENTER през м. март 2013 г. се проведе и експертно обучение. Обучители бяха Беате Краличек от Виена и Ян Вилем Ноом от Вагенинген. Основните теми на тренинга бяха диалогичното обучение, формиране на компетенции, изготвяне и използване на портфолио, нови подходи в работата по групи, дизайн на обучението. В тренинга се включиха студенти по педагогика и преподаватели от Аграрния университет, учители и директори на професионални училища от Пазарджик, Първомай, Костинброд, Кнежа, Кюстендил, Чирпан, а също преподаватели от Софийски и Пловдивски университети. Всички материали от обучението са публикувани в бр. 4, 5 и 6 на сп. „Професионално образование“ и вестник „Аз-буки“.

През 2014 г. (23-25 април) екипът на Центъра участва в ENTER Study days, проведени във Вагенинген, Холандия. Българската група, ръководена на доц. Георгиева, наброяваше 9 души, в т. ч. 4 участника от Аграрния университет и 5 – от земеделски

училища. Събитието, както и участието на българската група, бе отразено от журналист на в-к „Аз буки“, който съпровождаше групата.

През есента на същата година (11-12 ноември 2014 г.) в Центъра се проведе второ експертно обучение на ENTER. Общо 29 души взеха участие в тренировъчните сесии, в това число:

- 8 асистенти и докторанти от факултетите по Агрономство, Лозаро-градинарство и Растителна защита и агроекология;
- Представители на земеделските гимназии в Свиленград, Първомай, Белозем, а също от Професионалната гимназия по строителство и архитектура в Пловдив;
- Студенти по педагогика от ЦПО.

Активното участие на Аграрния университет в дейностите на ENTER продължава:

- Доц. Георгиева вече втора година е генерален секретар.
- През март 2016 г. се подготвя едноседмично обучение по предприемачество, което ще се проведе във Виена. Потвърдено е участието на двама преподаватели от Аграрния университет.
- През май 2016 г. се подготвят ENTER Study days, които ще се проведат в Прага, за които също се подготвя участие.

В заключение могат да се формулират следните положителни тенденции в развитието на Центъра през изтеклия мандат:

1. Центърът за продължаващо обучение активно работи за изпълнение програмата на мандата на Ректора в периода 2012-2015 г., както и за максимално реализиране на мисията и целите на звеното.
2. Центърът за продължаващо обучение е устойчиво, самофинансиращо се звено в структурата на Аграрния университет, което се развива възходящо. С печалбите, които реализира, допринася за финансовата стабилност на Университета, като същевременно реинвестира в подобряване на материално-техническата база.
3. С дейностите си като активен участник в консорциума ENTER, Центърът за продължаващо обучение утвърждава авторитета на Аграрния университет на европейско ниво.

Препоръки за по-нататъшното развитие на Центъра:

1. Непрекъснато търсене на нови средства за провокиране интереса на студентите към възможностите за придобиване на допълнителна квалификация в Центъра.
2. Разработване на нови атрактивни учебни планове и програми за дългосрочни и краткосрочни специализации в съответствие с пазара на труда и интересите на студентите и външните потребители.

През отчетния мандат в Центъра работи екип от:
Директор: доц. д-р Тоня Георгиева и
Гл. Експерт: Маргарита Танева.

С резултатите, които се отчитат, и всеотдайността, която проявяват в този период, те съдействат активно за издигане авторитета на Аграрния университет както на национално, така и на европейско ниво. Отчита се мандат с високи финансови резултати, с утвърдени традиции и устойчиво развитие в сложния период на икономическа криза и в контекста на европейската и национална политика за образование и обучение.

ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ЕЗИКОВА ПОДГОТОВКА И СПОРТ

СЕКЦИЯ „БЪЛГАРСКИ ЕЗИК”

ПОДГОТВИТЕЛНО ОТДЕЛЕНИЕ ЗА ЧУЖДЕСТРАННИ СТУДЕНТИ

УЧЕБНА РАБОТА В ПОЧС

През периода 2012 – 2015 г. са обучени 103 чуждестранни кандидат-студенти. Общо постъпленията от такси за отчетния период са в размер на 394 910 лв.

Успеваемостта на чуждестранните студенти е 100%. Завършилите обучението си в Подготвителния курс продължават образованието си в Аграрния университет.

В учебната работа са използвани съвременни методи и технически средства. Изготвени са специализирани текстове и изпитни варианти за провеждане на семестриалния и годишния изпит по български език, както и изпитни материали според нивата на европейската езикова рамка.

Основната документация, свързана с обучението на чуждестранните кандидат-студенти – главна книга, книга за регистрация на дипломите, досиета на студентите и др. – се води редовно. Налице е и пълна учебна документация – учебни планове и програми по всички дисциплини в ПОЧС. Тя се осъвременява ежегодно в зависимост от специалностите на кандидат-студентите.

Проблемите във връзка с учебната работа, учебните планове и програми се разглеждат от Учебно-методичния съвет, в който са включени преподаватели по всички учебни дисциплини, изучавани в Подготвителния курс.

Часовете по специалните дисциплини се водят от преподаватели на АУ по предложение на съответните катедри.

В учебната работа са използвани съвременни методи и технически средства – мултимедия, видеофилми, аудиотехника. Изготвени са специализирани текстове и езикови упражнения за студентите, които ще продължат обучението си в други висши учебни заведения, разработени са изпитни варианти /в зависимост от специалността на студентите/ за провеждане на семестриалния и годишния изпит по български език.

Контролни работи както по български и английски език, така и по специалните дисциплини, се провеждат по утвърден график.

Преподавателите от секцията провеждат кандидатстудентския изпит по езикова култура.

През учебната 2015-2016 г. в учебните планове на агрономическите специалности беше включена дисциплината „Езикова култура“, която по наше мнение е изключително полезна за повишаване на езиковите компетенции на студентите.

РЕКЛАМНА ДЕЙНОСТ

ДЕПС взе участие в рекламната дейност на АУ за набиране на чуждестранни кандидат-студенти чрез разпространение на рекламни материали – диглянки и плакати, които се разпространяват от фирмите за набиране на студенти. Университетът има договори с фирми и частни лица, които са упълномощени да набират студенти от Турция и Гърция.

ФИНАНСОВА ПОЛИТИКА

През отчетния период стремежът ни беше да се осъществява разумна икономия – групите са с максимално допустимия брой студенти както по езика, така и по специалните предмети.

ПРОБЛЕМИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ

През последните години установяваме изключително ниско ниво на владение на съответния чужд език при част от студентите. Съществена трудност при обучението е и голямата разлика във входното ниво при първокурсниците. При досегашната организация на чуждоезиковото обучение по административни подгрупи и съкращаване на хорариума не се постига резултат, съответстващ на образователното ниво.

След обсъждане на този проблем на заседание на секция „Чужди езици” с участието на представители на Студентския съвет сме на мнение, че е необходимо разпределянето на студентите в групите да става според началното ниво на владение на чуждия език. Това ще даде възможност да се намали броят на групите чрез увеличаване на числеността на студентите в тях, като в същото време не трябва да се ограничава желанието им да се изучава чужд език и след първи семестър. За напредналите и заинтересованите би било ефективно обучение в специализирани полуинтензивни групи. Такава практика имахме преди години. В тях включвахме мотивирани студенти с оценка от първи курс не по-ниска от Мн. добър /5/. Това би представлявало реална грижа за изявените ни студенти.

В тази връзка предлагаме при записване студентите да заявяват входящото си ниво в съответствие с европейската езикова рамка. На тази база предлагаме да бъдат сформирани административните групи, както и отделяне на място в учебния разпис за език.

РЕШЕНИ ПРОБЛЕМИ

Голяма част от проблемите, заявявани през периода, бяха решени от Ръководството на АУ:

- Сградата на ДЕПС – езиков корпус, беше основно ремонтирана и оборудвана с нови мебели.
- Бяха закупени нови техническите средства за езиково обучение.
- Ежегодно ни беше предоставян безплатен транспорт за провеждане на езикови практики с чуждестранните студенти от Подготвителния курс.

ПЕРСПЕКТИВИ

Смятаме, че и в бъдеще значителната част от чуждестранните студенти ще бъдат предимно от Гърция и затова усилията ни ще бъдат насочени предимно към привличане

на гръцки студенти. Има интерес от страна на арабските страни, Азия и Африка, но набирането на студенти от тях е възпрепятствано поради проблеми с издаването на визи.

Оформя се тенденция към увеличаване броя на чуждестранните студенти, кандидатстващи за обучение в Подготвителния курс към ДЕПС.

ЕЗИКОВИ КУРСОВЕ СРЕЩУ ЗАПЛАЩАНЕ

Организиран са:

- 44 краткосрочни курса по български език за чужденци с издаване на сертификат за владеене на езиково ниво.

- 3 курса по български език с продължителност 3 и 6 месеца.

В Департамента се провеждат приравнителни изпити и изпити за определяне на ниво на владеене на чужд език и български език като чужд. АУ е единственият ВУЗ, в който се провеждат такива изпити за чужденци, кандидатстващи за гражданство. Кандидатите са от цяла Южна България.

Постъпленията за периода 2012-2015 г. са в размер на 18705 лв.

РЕКЛАМНА ДЕЙНОСТ

Популяризирането на езиковите курсове става предимно чрез обяви във вестниците, плакати в Университета и в града, дигитални, електронни и хартиени справочници.

ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Постъпленията през отчетния период от такси на чуждестранни студенти и курсове по чужд език са в размер на 409 981 лв.

СЕКЦИЯ „ЧУЖДИ ЕЗИЦИ”

УЧЕБНА РАБОТА

Дейността на секция „Чужди езици” се осъществява от 11 щатни преподаватели, които обучават студентите на АУ /бакалавърска, магистърска и докторска степен – редовно и задочно обучение/. Всички щатни преподаватели имат отлична езикова и методическа квалификация.

През отчетния период бяха разработени учебни програми за новите специалности за бакалавърска и магистърска степен и бяха актуализирани програмите на специалностите, подлежащи на акредитиране.

Бяха проведени конкурси за двама преподаватели по английски език, с което съставът на секцията е оптимален и отпадна необходимостта да се назначават хонорувани преподаватели. След атестация двама преподаватели бяха повишени в длъжност „Старши преподавател“.

Преподавателите от секцията провеждат изпити по чужд език за кандидат-докторанти и кандидати за обучение и практика по ЕРАЗЪМ.

В учебната работа се ползват компютърни програми в специално създадена компютърна зала.

В секцията се провеждат кандидатстудентски изпити по английски, немски, френски и руски език за специалността „Аграрен туризъм” и държавни изпити на абсолвентите от тази специалност.

Всички щатни преподаватели имат пълно натоварване.

НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА РАБОТА

- Участия в научни конференции – 15
- Публикации в научни издания – 12.

Двама преподаватели разработват докторска дисертация: пр. В. Спасова и ст.пр. И. Колева.

МЕЖДУНАРОДНИ ПРОЕКТИ

- Международна дейност – преподавателите от секцията участват в следните международни проекти:
- ст. пр. Галина Андонова – Билатерален проект за преподавателска и студентска мобилност по програма ЕРАЗЪМ гр. Каен, Франция.
- ст. пр. Ина Манева и ст. пр. В. Симеонова – Erasmus of University of Life Science – Prague, 2014 .
- ст. пр. Ваня Симеонова – IntUni – the International University.

В секцията се прилагат съвременни методи на обучение, преподавателите участват в национални и международни семинари и конференции, работят по международни проекти.

Преподавателите по чужд език полагат усилия за разпределението на студентите по групи според нивото на владеене на чуждия език. Имаме намерение в бъдеще да предложим организация на чуждоезиковото обучение в съответствие с общата европейска езикова рамка. Би трябвало в дипломата за висше образование оценката по чужд език да има освен цифрово изражение и нивото по общата европейска езикова рамка /A1, A2, B1, B2 и C1, C2/.

СЕКЦИЯ „ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ”

Основна задача на секцията по физическо възпитание и спорт е поддържането и повишаването на здравословното и психо-физическото състояние като важна част от общата работоспособност на студентите от АУ по време на следването им, а също така и за пълноценната им реализация като бъдещи специалисти.

В съответствие със Закона за спорта в частта му, третираща задължителен обем от 240 часа обучение за бакалаврите, разпределени равномерно от първи до четвърти курс, или по 60 учебни часа за всяка година. Важно е да се отбележи, че не всички факултети приложиха стриктно Закона, което е в противоречие със замисъла за системните занимания с физически упражнения и спорт от началото до края на обучението.

Както всяка година и през посочения период учебният процес по физическо възпитание беше организиран на базата на конкретно социологическо изследване чрез анонимна анкетна карта. То се провежда в началото на учебната година. На базата на анкети, провеждани в края на учебната година, ежегодно учебните програми се актуализират съобразно мнението и оценката на студентите за задоволяване на интересите им към различните спортни дисциплини. По този начин могат да се отстранят някои слабости при провеждането на учебните занимания.

В началото на учебната година студентите се запознават с изпитните нормативи, по които ще полагат изпити в края на учебната година, които също се актуализират в съответствие с възможностите на студентите като анатомична и функционална даденост.

За съжаление, въпреки полаганите усилия от преподавателите по физическо възпитание, и през тази година се задълбочава тенденцията към влошаване на психо-физическите възможности на студентите, като особено силно е изразена тази тенденция при студентките. Физическите качества като сила, бързина, издръжливост, ловкост и гъвкавост са в изключително ниски параметри, което се потвърждава от конкретните функционални изследвания на тяхното състояние.

Тази тенденция на все по-очертаващо се негативно отношение към занимания със спорт се потвърждава и от все по-нарастващия брой на студентките и студентите, които се освобождават трайно от занимания по физическо възпитание поради влошено здравословно състояние чрез медицински протокол, издаден от лекарска комисия.

Като положителна форма за подобряване на двигателната активност на студентите се утвърждава провеждането на спортно-туристическа практика: походи до Асеновата крепост, Бачковския манастир, Стария град и др.

УЧЕБНО-ТРЕНИРОВЪЧНА РАБОТА И УЧАСТИЕ НА ПРЕДСТАВИТЕЛНИТЕ ОТБОРИ НА АУ В СЪСТЕЗАНИЯ

През отчетния период продължи работата с представителните отбори на АУ. Представяне на студентите-спортисти в различни състезания от градски и национален мащаб:

- Отборът по баскетбол – две втори места в републиканската група и градски шампион през 2012 г.
- Отборите по тенис на корт: мъже – едно първо място в градско първенство, две втори и две трети места, а през 2015 г. – участие на финалите на общостудентските игри, организирани от АУС “Академик“; жени – две трети места в градските първенства.
- Отборът по футбол – едно първо място на малки врати, едно второ място и две трети места в квалификационната група. Участие в Европиада в гр. Солун 2014 г. по футзал.
- Отборът по волейбол: мъже – градски шампион през 2012 г. и две втори места на републиканското първенство, второ място на общинския турнир. През 2015 г. отборът е участвал във финалите на националните общостудентски игри, организирани от АУС “Академик“.
- Отборът по силов трибой – първо място в градските първенства през 2012, 2013 и 2014 г. Три първи и две втори места в индивидуалните категории.
- Канадска борба – първо място отборно. Две първи и две втори места в индивидуалните категории. През 2012 г. второ, трето, четвърто и шесто място в различните категории на републиканското първенство.
- Отборът по лека атлетика /мъже и жени/ – три първи места на градските кръгове, шест втори места в градското и комплексното първенство, четири трети места.

- Плуване – градско – три първи места през 2014 г. и отборно първо място на градското първенство. През 2015 г. участие във финалите на общостудентските игри, организирани от АУС “Академик“.

С цялостното обновяване и модернизирание на басейна и част от спортния комплекс спортната база на АУ се оформи като една от най-модерните в града и страната.

НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА РАБОТА

През отчетния период бяха проведени редица изследвания от преподавателите по различни проблеми на физическото възпитание и спорт.

Важно е да отбележим, че секцията е една от най-активните в страната в научноизследователската работа, с изключение на специализираните спортни ВУ и е водеща по броя на участие в научни форуми и публикации.

В секцията се провежда системна научноизследователска работа, а на базата на получените резултати и техния анализ се набелязват мерки за подобряването на физическата дееспособност на студентите.

ПРОБЛЕМИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Ръководството на Университета полага усилия за обновяване и модернизирание на откритата и закритата спортна база. Плувният басейн и новите футболни игрища са пример за това. Предстои и основен ремонт на неремонтираната спортна база.

В същото време сме застрашени залите, плувният басейн и игрищата да се запълнят от външни посетители срещу заплащане.

Основната причина за това състояние е премахването на задължителните часове по физическо възпитание и спорт в учебните програми на отделните факултети за редовните студенти. Дългогодишната ни практика е показала, че с липсата на такива часове, особено за първи курс, се губи трайно връзката между студентите и дейността на секцията, преподавателите в нея и материалната база.

Получава се парадокс – отлична материална база и възможности за спорт и минимален брой часове със статут факултативна дисциплина, което води до това, че значителна част от студентите не са включени в спортни дейности, а това рязко ни различава от практиката в останалите ВУЗ-ове в страната.

В тази връзка предлагаме:

- Да се възстановят 60 часа за първи курс в бакалавърската степен – задължителна форма със семестриални заверки, годишна оценка и съответни кредити;
- В останалите курсове на бакалавърската степен предметът физическо възпитание и спорт да бъде избираема дисциплина;
- Да се извърши планиран ремонт и цялостно обновяване на неремонтираната част от спортния комплекс, включващ възстановяването на многофункционалната зала за аеробика, народни танци и др.
- Особено спешен е ремонтът на сервизните помещения и залите и тяхното оборудване, предвид предписанията на ХЕИ – Пловдив /до 30.09.2016 г. ремонтните и възстановителните работи да бъдат осъществени/.

- Дейността на танцовия състав на АУ да се съсредоточи в секция „Физическо възпитание и спорт“ като естествено място за това, с цел разнообразяване на редовните часове за всички желаещи студенти.

ЦЕНТЪР ЗА КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ

Правилният избор на специалност, успешната реализация на студентите по време и след приключване на обучението си в Аграрен университет – Пловдив винаги е било приоритет за Ръководството.

Центърът за кариерно развитие е създаден с решение на Академичния съвет, Протокол № 6/01.03.2005 г.

Центърът за кариерно развитие спомага за реализирането на мисията на Аграрния университет – обучението и професионалната реализация на висококвалифицирани специалисти с висше образование за нуждите на аграрния сектор.

Аграрният университет гарантира на своите студенти, че се ангажира не само с обучението им, но и с възможностите за тяхната реализация чрез дейността на Центъра за кариерно развитие. Тази функция допринася за повишаване на качеството на образованието. Кариерното консултиране очертава ясно направлението, в което младите хора трябва да се развиват, за да бъдат по-конкурентоспособни на пазара на труда.

Основната цел на Кариерния Център е да осъществява връзката между образованието и пазара на труда.

Дейностите и услугите, предназначени за студенти, са следните:

- Осигуряване на индивидуално консултиране по въпроси, свързани с избора и развитието на кариерата;
- Предоставяне на информация за актуални стажантски програми и свободни работни позиции, чрез които студентите имат възможност да придобият професионален опит;
- Стратегии за търсене на стаж и/или работа;
- Съдействие и помощ при подготовка на автобиография, мотивационно писмо и други необходими документи при кандидатстване за работа и/или стаж;
- Полезни съвети за явяване на интервю за работа;
- Запознаване на студентите с компаниите и организациите на българския пазар като организира корпоративни представяния в Университета;

Кариерното консултиране е неразривна част от съвременното висше образование. То представлява ориентир за студентите за професионално им развитие и подпомага избора на специалност, професионална ориентация, самооценка, определяне на възможни алтернативи за бъдещо развитие, включително информация за определен работодател, помощ при съставяне на документи за кандидатстване за работа, насоки за добро представяне на интервю и др.

Центърът за кариерно развитие е ефективен партньор на работодателите в обучението и подбора на кадри чрез популяризирането на фирми и на предлагани стипендии, работни и стажантски позиции, които ежедневно се публикуват на интернет страницата на АУ – Пловдив.

Центърът се обслужва от един преподавател – главен асистент, успешно преминал обучение по американска програма за кариерно ориентиране и консултиране и придобил GCDF сертификата за кариерно консултиране.

Студентите се възползват от услугите на Центъра, с цел:

- Ориентиране на пазара на труда още преди дипломирането;
- Предоставяне на актуална информация за работодателите, предлаганите работни свободни позиции и професионално-квалификационните характеристики;
- Изграждане умения за търсене и кандидатстване за работа;
- Получаване на професионално ориентиране, консултиране и информиране;
- Информирание за услугите, предоставяни от мрежата „Европейски служби за заетост“ /EURES/ и консултиране относно ползването на инструментите на Европейския портал на мрежата;
- Увеличаване на шансовете си за професионална реализация с акцент към провеждането на кампании, инициативи и мероприятия, целящи бързата адаптация на студентите към изискванията на пазара на труда.

Реализацията на студентите, завършили Аграрния университет, е много добра. Те са конкурентоспособни специалисти и повечето от тях заемат и много бързо ръководни позиции в различни стопански организации в аграрния сектор.

Таблица 1

Престиж сред работодатели	0.87 ▲
Престиж сред преподавателите	2.44 ▲
Реализация и връзка с пазара на труда	
Приложение на придобитото висше образование	32.75 ▲

Източник: Рейтинговата система, МОН

Характеристиката на индикаторите, свързани с реализацията на студентите и връзката с пазара на труда, показва добрата приложимост на придобитото висше образование.

10 студенти, завършили АУ от различни специалности, бяха одобрени и участваха в проект „Моето ново работно място“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, спечелен от фирма „Неохим“ АД, която е дългогодишен партньор на Аграрен университет. В рамките на този проект преминават през едномесечен обучителен период, след който ще бъдат наети на работа за една година в „Неохим“ АД.

Фирма „Агрива“ АД предостави 5 годишни стипендии в размер на 2000 лева за студенти на АУ – 4 бакалаври и 1 магистър.

Аграрен университет – Пловдив участва в проект „Студентски практики“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. Проектът се базира на добрите практики и успешното взаимодействие между Университета и работодателите и предостави възможност на близо 700 студенти от Аграрния университет да практикуват в реална работна среда. Центърът за кариерно развитие взе активно участие, като подпомагаше дейността на екипа по проекта, консултирайки студентите (бакалаври от

факултета по РЗА и магистри от всички специалности) и събирайки документите им. Наред с шанса, който получиха студентите за една по-успешна реализация, проектът спомогна за популяризирането на студентските практики, които в България не са особено популярни или се реализират формално.

Всяка година Кариерният център участва в ежегодния форум “Дни на кариерата“, преминаващ под мотото “ Добра кариера – добър живот“, организиран от „Jobtiger“, където представители на големи фирми провеждат срещи със студенти от различните университети в Пловдив.

На 10 октомври 2013 г. експертът от Центъра за кариерно развитие участва в национална кръгла маса „Университетите и бизнеса“, която се проведе под патронажа на Министъра на образованието. Целта на форума беше адаптирането на българското висше образование към потребностите на бизнеса и ангажирането на работодателите в процеса на професионалната подготовка.

През месец май 2014 г. Кариерният център постави началото на едно добро сътрудничество с научния институт IAMO в гр. Хале, Германия, с който Ръководството на АУ – Пловдив подписа Меморандум за сътрудничество. Институтът IAMO чрез Центъра за кариерно развитие на АУ – Пловдив проведе задълбочено проучване, свързано с нагласите за миграция и работа в Германия сред студентите, както и предостави възможност на наши студенти от Агрономическия факултет за работа и стаж в Германия. Резултатите от съвместното проучване с института IAMO в град Хале, Германия относно реализацията и намеренията за миграция сред студентите от четири университета в България: УНСС – София, Аграрен университет – Пловдив, Тракийски университет – Стара Загора и ВУАРР – Пловдив, са представени на Фигура 1, Фигура 2, Фигура 3 и Фигура 4.

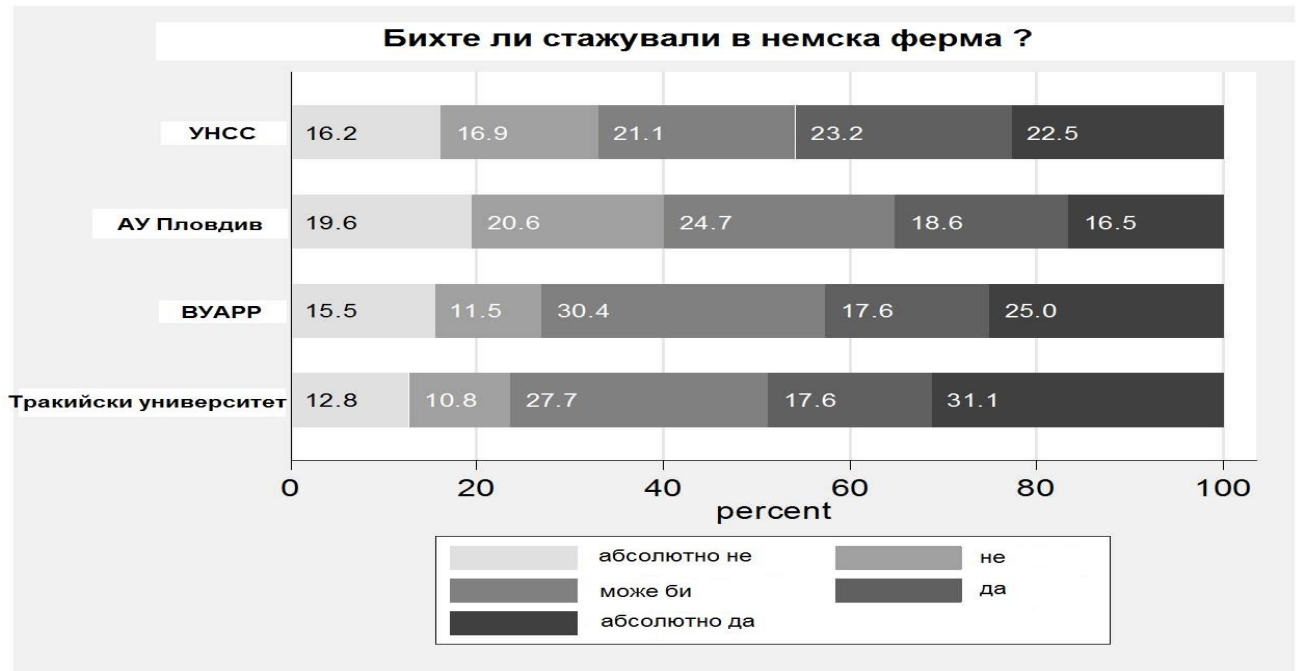
Фигура 1

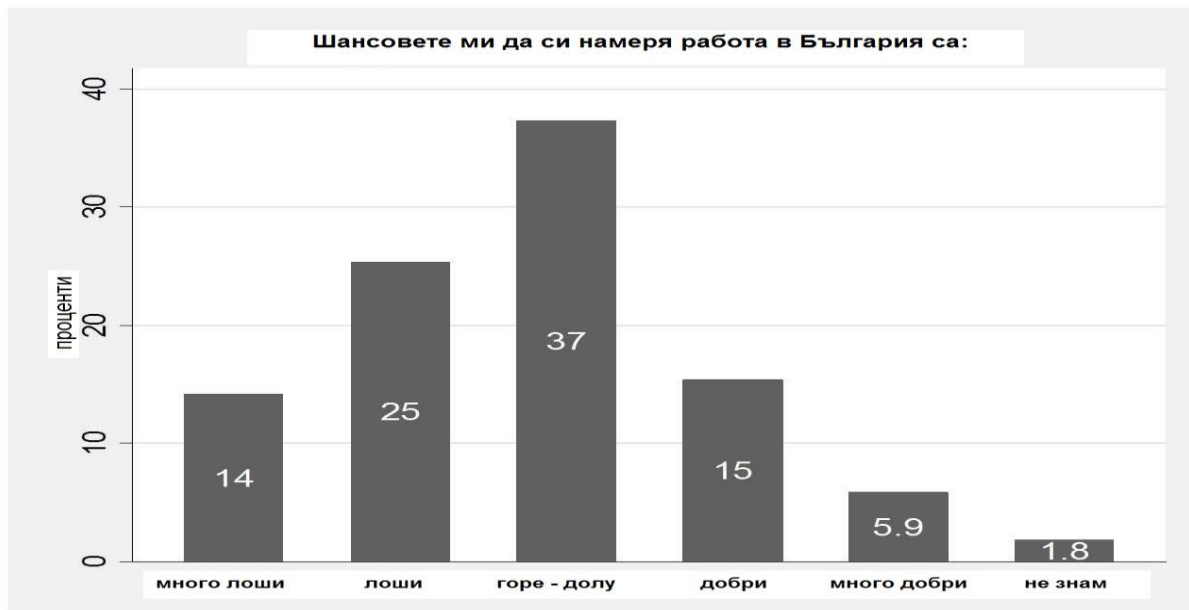
Фигура 2

Фигура 3

Фигура 4

Анализирайки представените резултати от проучването става ясно, че голяма част от анкетираните студенти отговарят положително относно възможността за стаж в немски ферми, което показва готовността за участие в стажове и различни форми на мобилност, както и придобиването на нови умения, свързани с практическата подготовка на младите хора.

Анализът на резултатите от проучването определя ролята на кариерното консултиране като основен подход, свързан с реализацията на студентите, с дефинирането на дългосрочните и краткосрочните цели на младите хора, както и нагласите и намеренията им за миграция.

- На 6 октомври 2014 година представители на Кариерните центрове от различни университети в България, в това число и на Центъра за кариерно развитие на АУ – Пловдив, взеха участие в работна група към Министъра на образованието с цел изготвянето на проект за изработването на критерии и индикатори за проследяване и отчитане реализацията на студентите и дейността на Кариерните центрове. Към настоящия момент се проведеха две работни срещи – през месец октомври 2014 г. и през месец януари 2015 г.
- На 5 ноември 2014 г. Асоциация Растителнозащитна индустрия България (АРИБ) и Центърът за кариерно развитие при Аграрен Университет – Пловдив организираха съвместно представяне на добри практики за безопасна употреба на продукти за растителна защита. Беше представена демонстрация на лични предпазни средства и техники на прилагане на пестициди.
- На 7 ноември 2014 г. се проведе форум „Кариери” като за първа година Аграрен университет – Пловдив беше домакин на това престижно събитие. Форум „Кариери” бе под патронажа на Ректора на АУ – Пловдив и в него взеха участие над 50 фирми от Пловдив и региона, като представиха своята дейност и предложиха на студентите нови възможности за работа и стаж.

Кариерното ориентиране и консултиране представлява неразделна част от съвременното висше образование, подпомагайки процеса на вземането на решения относно професионалната реализация на младите хора.

Отличната теоретична и практическа подготовка на завършилите студенти, високата оценка на работодателите, които наемат възпитаници на Аграрния университет, както и успешната реализация на пазара на труда в България, е доказателство за качеството на обучение в Аграрния университет, който е уникален по рода си.

Връзката между образованието, науката и бизнеса е основна цел на Ръководството на АУ.

СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО

В своята мисия АУ винаги си е поставял задачи за усъвършенстване на дейностите, оказващи влияние върху качеството на обучението в съответствие с динамично променящите се изисквания на времето. В работата на Ръководството на АУ винаги е стоял въпросът за качеството на обучението в отговор на динамично променящите се изисквания на времето и за усъвършенстване на основните ни дейности. За тази цел създадената комисия по качество и мениджърът, който я ръководи, имат основополагащо значение. Създадената в началото система включваше контрол над преподавателите за изпълнение на техните задължения и контрол за участие на студентите в учебния процес.

През 2005 г. е публикувана първата версия на „Наръчник по качеството”, който е неразделна част от Системата за контрол и поддържане на качеството .

Със заповед на Ректора РД 16-556 от 17.05.2012 г. в съответствие с Правилника за устройство и дейността на АУ е учредена комисия по качеството в състав:

Председател: проф.д-р Дочка Димова – мениджър по качеството

Членове: проф.д-р Малгожата Берова – зам.-декан на АФ

доц. д-р Пенка Личева – зам.-декан на Факултета по РЗА

доц. д-р Ив. Брайков – зам.-декан на Факултета по ЛГ

проф. д-р Ж. Гешев – зам.-декан на Факултета по икономика

доц. д-р Б. Иванова – директор на УИЦ

проф. д-р Н. Ганушева – функционален декан на ЦМД

Величко Родопски – Пом.-ректор

Лазар Куртев – студент, след дипломирането заменен със Стойчо Димов.

Дейностите на Комисията през мандатния период са били насочени към подобряване и усъвършенстване на съществуващата система за качеството в АУ.

Актуализиран е Наръчника по качеството в съответствие с изискванията на стандарт ISO 9001-2000.

В отпечатаната трета версия са отразени принципите на цялостната система за управление на качеството. Тези принципи са важна предпоставка за утвърждаването на АУ като национален и международно признат център за аграрно образование и наука. Доказателство за това са и най-високите оценки, получени от НАОА на професионалните направления „Растениевъдство” и „Растителна защита”.

Разработено е „Ръководство за прилагане на системата за оценяване и поддържане на качеството на обучението в АУ”. В него са разгледани основните елементи на

системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение в Аграрен университет – Пловдив. Разработено е „Приложение” към „Ръководството за прилагане на системата за оценяване и поддържане на качеството на обучението в АУ”, в което са представени образци на: учебна програма и учебен план, график за учебния процес, седмичен разпис, правилник за атестиране на научно-преподавателския състав в АУ, атестационен лист и 5 броя анкетни карти.

Тъй като системата за оценяване и поддържане качеството на обучението е подчинена на различни нормативни документи, Университетската комисия съвместно с председателите на Атестационните комисии по факултети актуализира Правилника за атестиране на научно-преподавателския състав и придружаващия го атестационен лист.

Разработени са анкети, приложими за студентите от всички специалности на Университета, отнасящи се до:

- Анкета за проучване на студентското мнение за качеството на преподаване;
- Анкета за проучване на студентското мнение за практическото обучение;
- Анкета за проучване на студентското мнение за административното обслужване и условията в учебните аудитории и лаборатории;
- Анкета за проучване на студентското мнение за обективността на оценяване и спазване на изпитните процедури;
- Анкета за проучване мнението на завършилите студенти за реализацията им след придобиване на ОКС „бакалавър” и ОКС „магистър”;
- Анкета за проучване мнението на потребителите на кадри за приетите на стаж студенти.
- Анкета за проучване на студентското мнение за качеството на преподаване в Центъра за продължаващо обучение.

В съответствие с изискванията на стандарт ISO 9001:2008 г. и във връзка с подобряване и усъвършенстване на съществуващата система за качеството беше организиран и проведен курс за одитори в АУ.

Съгласно Заповед на Ректора № РД-16-1141 от 15.11.2012 г. се проведе курс на тема „Вътрешни одитори на СУК”. Обучението се осъществи от лицензиран преподавател от международно акредитираната фирма SGS България. Всички участници преминаха успешно изпитния тест на курса и получиха сертификат, даващ им правото да работят като одитори както на територията на АУ, така и в други вузове и организации.

В четирите факултета на Университета през отчетния период са проведени вътрешни одити, отнасящи се до:

- Оценка на състоянието на учебната документация за ОКС „бакалавър” на различни специалности.
- Оценка на системата за управление на качеството на обучение в съответния факултет.

Наличието на такава документация беше оценено високо от експертните групи на НАОА.

На кръгла маса, организирана от Центъра за качеството на обучението към Икономическия университет във Варна, бяха представени, обсъдени, а след това и публикувани материали, отнасящи се до системите за управление на качеството на участващите в конференцията висши училища. В изданието сборник беше публикуван и

материалът „Основните елементи на системата за оценяване и поддържане на качеството на обучение в Аграрен университет – Пловдив”, представен от проф. д-р Д. Димова.

През мандатния период дейността на комисията беше насочена към утвърждаване на системата за качество. Разработени са различни варианти на анкети за студенти относно тяхното мнение за обучението и реализацията им. Въведена е вече добра практика всеки семестър да се провеждат анкети и резултатът да се обсъжда и отчита на АС.

Рутинна работа на комисията е да обработва събраните анкети, отразяващи студентското мнение по различни въпроси, рефлектиращи върху качеството на учебния процес. Протоколите с отразените резултати и направените препоръки за всеки факултет заедно със самите анкети са предавани на зам.-деканите. Стремешът е бил да се вземат под внимание разумните предложения от страна на студентите за подобряване качеството на учебния процес, административното обслужване, условията в учебните лаборатории, аудитории и в базите за провеждане на практическо обучение, както и организацията на различни други дейности, посочени в свободна форма.

Ежегодно пред членовете на АС е представян отчет с анализ на получените резултати от проведените анкети, както и произтичащите от тях предложения за подобряване качеството на обучение в АУ. Годишно средно са анкетирани по 780 човека.

Резултатите от проведените анкети в АУ за мандатния период 2012-2015 г. са представени във вид на графики и отразяват обобщеното мнение на анкетираните студенти и тяхното становище за подобряване качеството на учебния процес в Университета.

Независимо от факултета, специалността и курса, в който се обучават, студентите имат самочувствие като възпитаници на АУ. Около 80% от тях са на мнение, че полученото образование е на необходимото ниво и им дава добър старт за работа като знаещи и можещи в областта на земеделието.

В сравнение с миналогодишните резултати през тази година по-голям процент от студентите са посочили, че харесват специалността, по която се обучават. Обобщено 97% са посочили този отговор. В свободна форма обаче студентите от специалностите „Аграрно инженерство” и „Декоративно градинарство” са отбелязали, че трябва да изучават повече профилиращи дисциплини.

През отчетния период няма съществени разлики в мнението на студентите за ерудицията на преподавателите, яснотата на поднасяне на учебния материал и спазването на седмичния разпис. Средно за мандатния период между 70% до 96% са дали положителен отговор. Прави впечатление, че едва между 50% до 58% от анкетираните са на мнение, че учебните помагала са на необходимото ниво. В направените от студентите предложения е посочено да се издават повече нови учебници с обновено учебно съдържание.

Напълно основателно е отчетеното в анкетите, че днешното състояние на учебните аудитории и лаборатории е обновено и подобро.

По отношение качеството на административното обслужване се наблюдава положителна тенденция. Между 76% до 80% от анкетираните са посочили, че имат достъп до Декана за решаване на възникнали административни въпроси и са доволни от компетентността на инспекторите и обслужването в съответните деканати и служби.

На въпроса „Участвахте ли в избора на Студентски съвет” през тази учебна година се забелязва леко повишаване нивото на разпознаваемост. Независимо от това, средно за

периода този процент възлиза едва на 17%. По-голям е и броят на студентите (35%), които познават членовете на Студентския съвет.

На въпросите, касаещи състоянието на базите за провеждане на практическо обучение, продължителността и организацията на самото обучение, студентите имат приблизително еднакво мнение през четиригодишния период. Средно около 70% са дали положителен отговор. Трябва да се отбележи, че над 70% от анкетиранияте, включително и в свободна форма, студентите са посочили, че е добре да се увеличат часовете за практическа подготовка. Ето защо 80% смятат, че интересът към съответна дисциплина се е повишил след провеждането на такова обучение.

Студентите високо оценяват спазването на обявения график за провеждане на семестриалните изпити, спокойната атмосфера и обективността при оценяването на придобитите от тях знания.

Заслужава да се посочи, че средно 93% от студентите одобряват текущата оценка, като форма за облекчаване на изпитната сесия.

От анкетиранияте абсолвенти 95% са посочили, че харесват завършената от тях специалност. Едва 21% обаче работят по специалността и 29% от тях са посочили, че длъжността, която заемат, съответства на образователната им степен.

69% от анкетиранияте са преценили, че имат нужда от допълнителна квалификация по специалността и 83% от тях са на мнение, че биха я придобили отново в АУ.

Това обяснява и факта, че 95% от анкетиранияте са препоръчвали Аграрния университет като висше училище с утвърдени традиции в областта на аграрните науки.

За да имат смисъл провежданите анкети, е необходимо за се взимат под внимание предложенията на студентите, както от ОКС "бакалавър", така и от ОКС "магистър", а именно:

Предложения на студентите от ОКС "бакалавър":

- Да се увеличат часовете за практики, най-вече по специалните дисциплини, като форма за по-добро усвояване на преподавания материал и придобиване на конкретни практически умения.
- Да се издават нови учебници с обновено учебно съдържание, съответстващо на актуализираните учебни програми.
- Да се въведе, където е възможно, текущо оценяване за облекчаване на семестриалните сесии.
- Да се спазва стриктно приемното време и качеството на обслужване от административните служби.
- По-бързо и навременно актуализиране на информацията на интернет страницата на Университета.
- В сградата на Университета да има свободен достъп до Wi-Fi.
- Да продължи подобряването на условията в базите за провеждане на практическо обучение по съответните дисциплини.
- При избор на Студентски съвет да има по-голяма гласност и прозрачност.

Предложения на студентите от ОКС "магистър":

- Да се подобри организацията на учебния процес.

- Да се сведе до минимум обединяването в една група на студенти от различни професионални направления и области на висше образование.
- Да се увеличат часовете за практически занятия.
- Да се предлагат учебни помагала с предназначение за магистри.

Ръководството на АУ, Централната комисия по качеството и Комисиите по качеството по факултети са работили и работят в посока да създават условия за кадрово, материално-техническо, документално и управленско обезпечаване на учебния процес с оглед повишаване качеството на обучение, удовлетвореността на студентите от обучението и в крайна сметка – удовлетвореността на потребителите на нашите кадри .

Оценка за дейността на Централната комисия по качеството в АУ са положителните мнения и становища на експертните групи към НАОА по направления, посетили АУ в този период, рефлектиращи и във високите оценки за направленията „Растениевъдство“, РЗ и ЕООС.

Какво предстои:

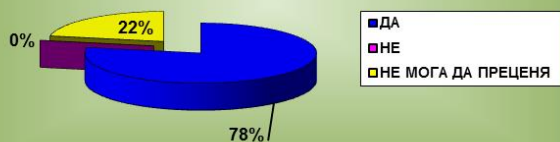
- Актуализиране на Наръчника съгласно изискванията на стандарт ISO 9001:2008.
- Актуализиране на анкетите.
- Въвеждане на електронно попълване на анкетите и съответна по-нататъшна обработка.
- Да бъде избран като нов член студент, поради дипломирането на Стойчо Димов.

РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОВЕДЕНИТЕ АНКЕТИ ПРЕЗ МАНДАТНИЯ ПЕРИОД 2012/2015 Г.

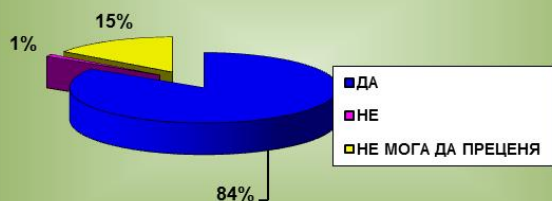
I. Проучване на студентското мнение за качеството на преподаване

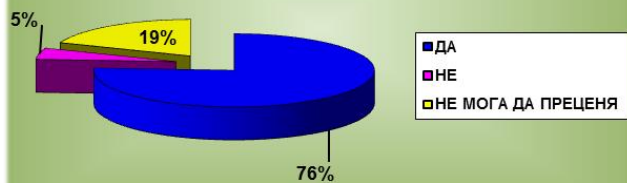
2. Мислите ли, че с получената от Аграрния университет диплома ще си намерите подходяща работа?

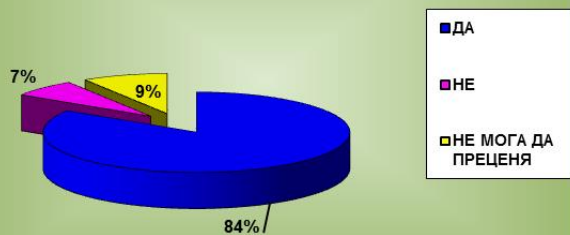
3. Притежава ли преподавателят, според Вас, задълбочени познания по дисциплината?

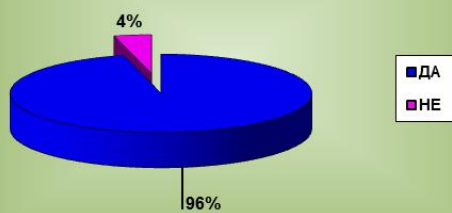
4. Преподава ли учебния материал ясно и достъпно?

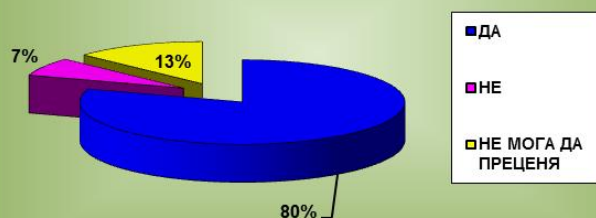
5. Подкрепя ли се преподаваният материал с примери от практиката?

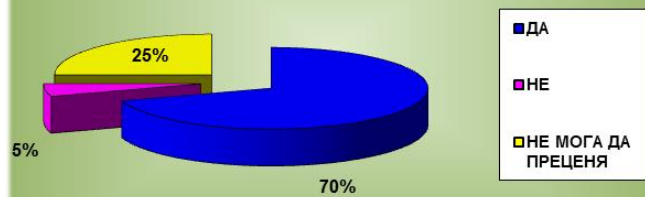
6. Отговаря ли преподавателят на зададени от Вас въпроси по време на лекции/упражнения?

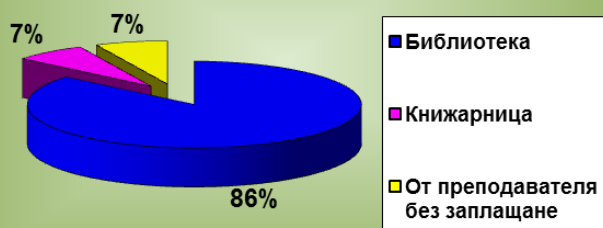
7. Смятате ли, че дисциплината, която изучавате, е адаптирана към специалността Ви?

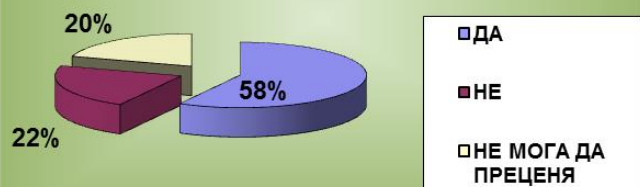
8. Актуално ли е, според Вас, учебното съдържание на дисциплината?

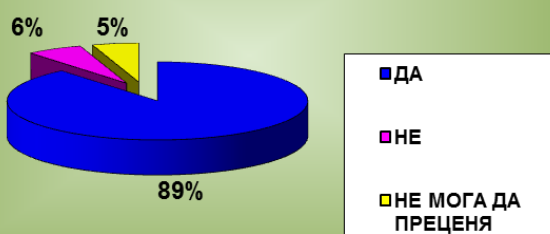
9. Учебните помагала, с които работите, сте набавили от:

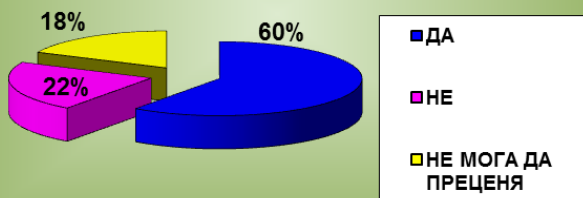
10. Оценявате ли високо учебните помагала, с които работите?

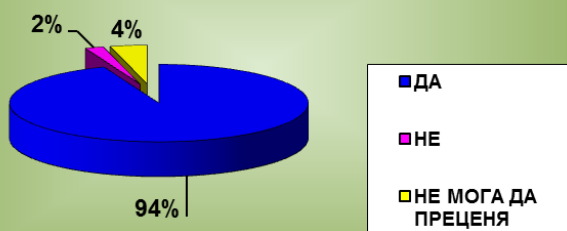
11. Колегиално ли е отношението на преподавателя към студентите?

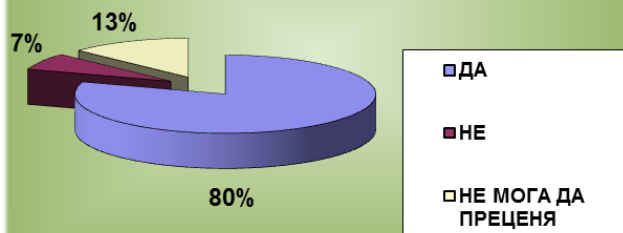
12. Оценява ли се обективно извънаудиторната Ви работа?

13. Спазва ли преподавателят точно учебния разпис?

14. Можете ли да дадете висока оценка на ерудицията на преподавателя?

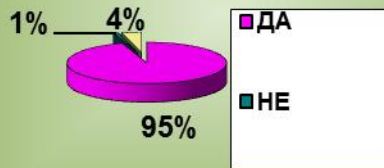

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

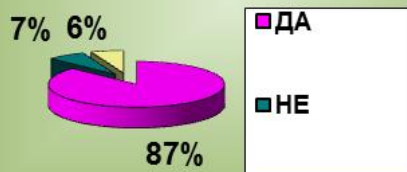
Да се издават нови учебници и учебни помагала с обновено съдържание, съответстващо на актуализираните учебни програми.

II. Проучване на студентското мнение за административното обслужване и условията в учебните аудитории и лаборатории

1. Смятате ли, че аудиториите отговарят на съвременните изисквания за оборудване с необходимата техника?

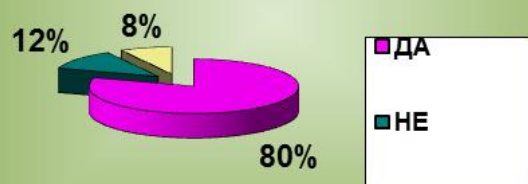
2. Смятате ли, че лабораториите отговарят на съвременните изисквания за оборудване с необходимата техника и апаратура?

3. Смятате ли, че учебните зали отговарят на изискванията за безопасност и чистота?

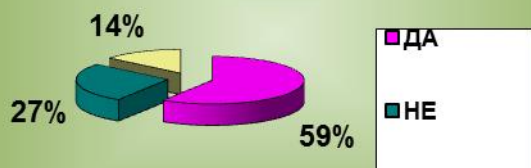
4. Имате ли достъп до Декана (в определеното приемно време) за решаване на възникнали административни въпроси?

5. Качествено ли е обслужването Ви от инспекторките в Деканата?

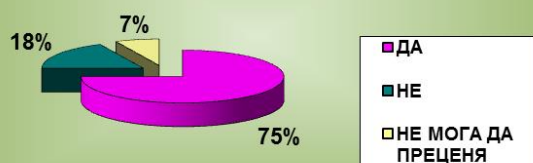

6. Спазва ли се стриктно приемното време от административните служби?

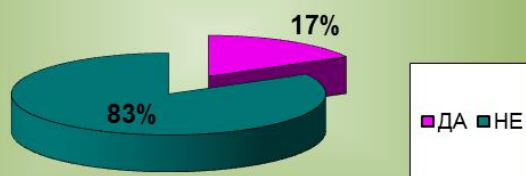

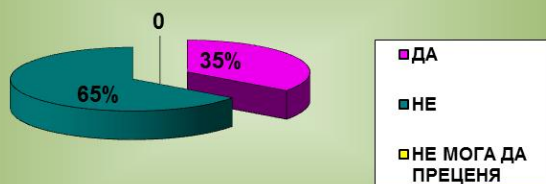
7. Ползвате ли on line достъпа и наличния книжен фонд в Библиотеката?

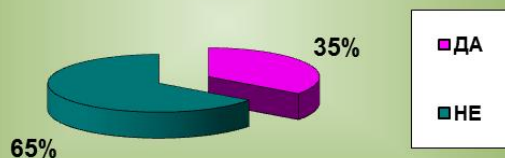
8. Участвахте ли в избора на Студентски съвет?

9. Познавате ли членовете на Студентския съвет?

10. Търсили ли сте съдействието на Студентския съвет при решаването на някакви проблеми?

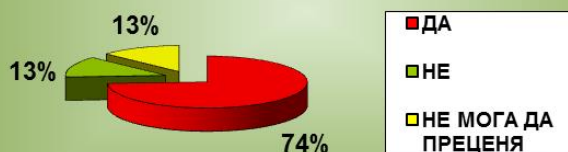

ПРЕДЛОЖЕНИЯ:

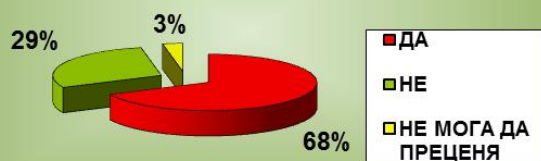
- Да се спазва стриктно приемното време и качеството на обслужване от административните служби.
- Студентският съвет вече е разпознаваем, но независимо от това в неговия избор са участвали ограничена част от студентската общност.
- Да има по-голяма гласност при избор на Студентски съвет.

III. Проучване на студентското мнение за практическото обучение (практики, стажове)

1. Теоретичната Ви подготовка достатъчна ли е за провеждането на практическото обучение по дисциплината?

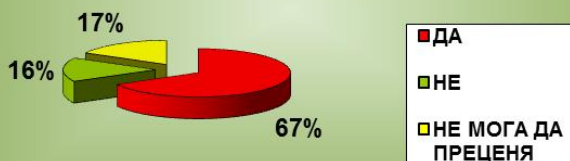
2. Добра ли е базата за провеждане на практическо обучение на високо ниво по съответната дисциплина?

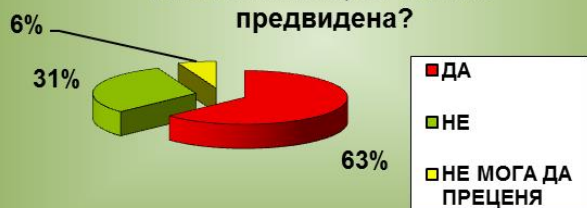
3. Участва ли преподавателят активно (с обяснение и показване) в практическите дейности?

4. Организацията на практическото обучение по време и продължителност съобразена ли е с особеностите на дисциплината, за която е предвидена?

5. Организацията на практическото обучение по последователност на технологичния процес съобразена ли е с особеностите на дисциплината, за която е предвидена?

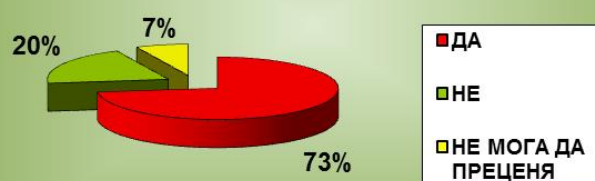
6. Получените практически занятия и умения ще намерят ли приложение при изучаването на следващи учебни дисциплини?

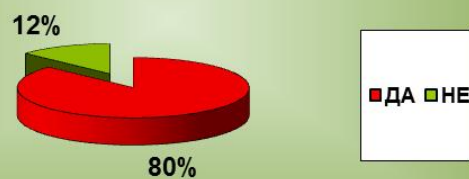
7. Обективно ли се оценяват придобитите от Вас знания и умения от практическото обучение?

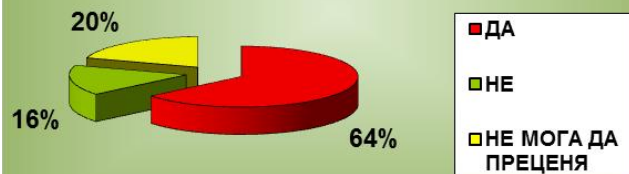
8. Необходимо ли е да се увеличат часовете за практическа подготовка?

9. Промени ли се Вашият интерес към дисциплината след провеждането на практическо обучение?

10. Ако практическото обучение не беше задължително, щяхте ли да го посещавате и да участвате в него?

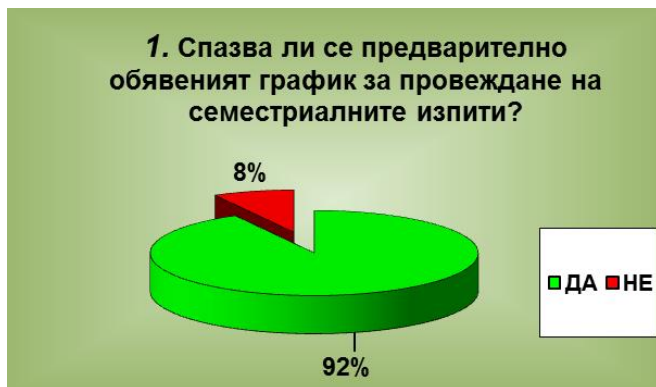

ПРЕДЛОЖЕНИЯ:

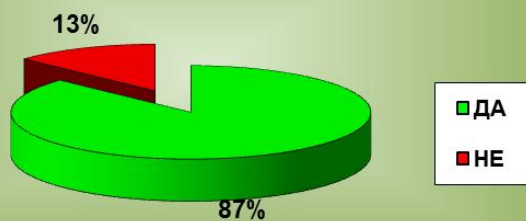
- Да се подобрят условията в базите за провеждане на практически обучения по съответните дисциплини.
- Да се увеличат часовете за практики по специалните дисциплини като форма за по-добро усвояване на преподавания материал и придобиването на практически умения.

IV. Проучване на студентското мнение относно обективността на оценяване и спазване на изпитните процедури

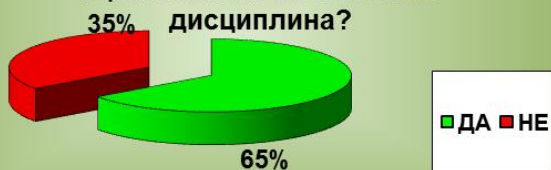
1. Спазва ли се предварително обявеният график за провеждане на семестриалните изпити?

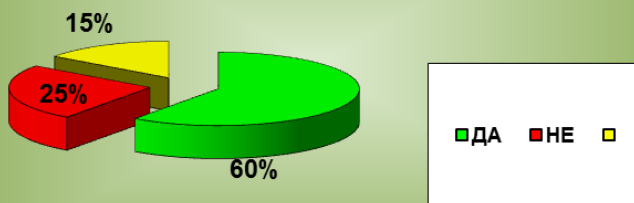
2. Достатъчна ли е по продължителност изпитната ви сесия?

3. Имате ли предварителна информация относно изискванията на преподавателя и критериите за оценяване на съответната дисциплина?

4. Оценяването съответства ли на предварително обявените критерии?

5. Можете ли по време на изпита спокойно да изразите придобитите от вас знания?

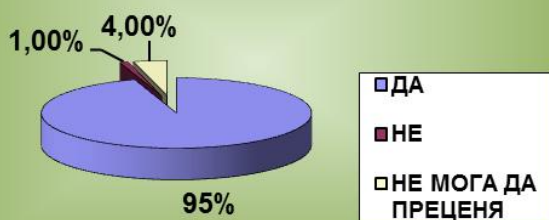

ПРЕДЛОЖЕНИЯ:

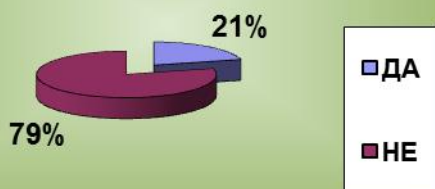
- Да се въведе, където е възможно, текущото оценяване като форма за облекчаване на семестриалните изпити.

V. Проучване на мнението на завършилите студенти за реализацията им след придобиване на ОКС “бакалавър” и ОКС “магистър” в Аграрния университет

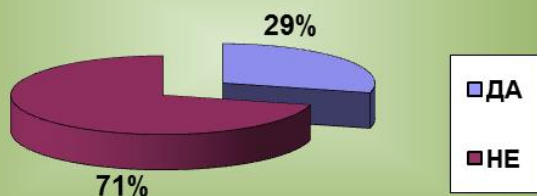
1. Харесвате ли завършената от Вас специалност?

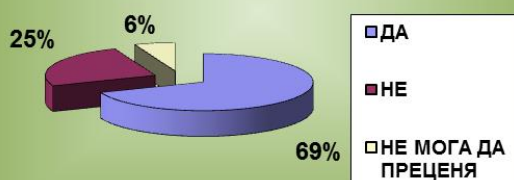
2. Работите ли по завършената от Вас специалност?

3. Заеманата от Вас длъжност съответства ли на образователната Ви степен?

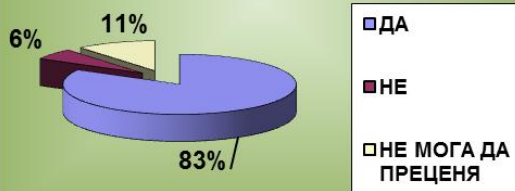

4. Имате ли нужда от допълнителна квалификация по специалността?

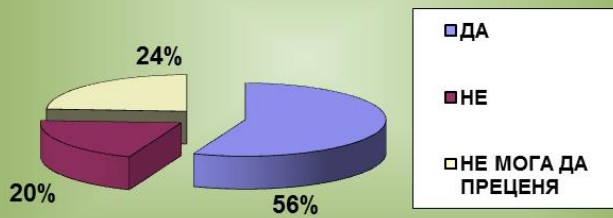
5. Ако имате, бихте ли я придобили отново в Аграрния университет?

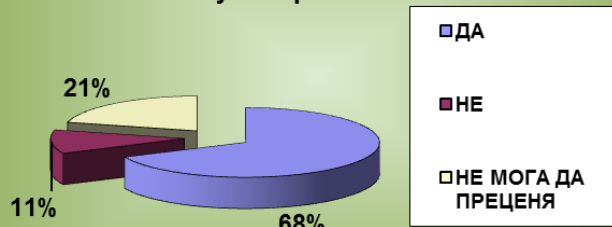
6. Смятате ли, че образованието и квалификацията, която сте получили в Аграрния университет, е на ниво и Ви дава добър старт за работа?

7. Имате ли самочувствието да започнете личен бизнес след приключване на образованието си в Аграрния университет?

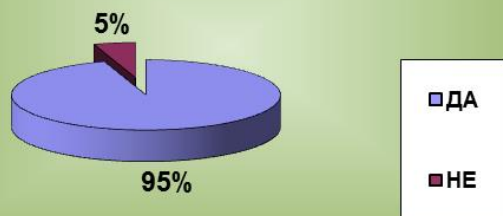
8. Смятате ли, че на Вас се гледа като на човек с авторитет, защото сте възпитаник на Аграрния университет?

9. Ако работите, какво е равнището на Вашия доход?

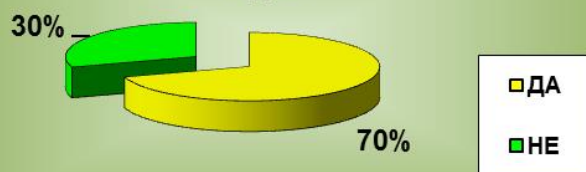

10. Препоръчвали ли сте на други Аграрния университет като ВУЗ с традиции в областта на аграрните науки?

VI. Проучване на мнението на студентите от ОКС “магистър” за качеството на преподаване

**1. Все още ли харесвате
записания от Вас магистърски
курс?**

**2. Заеманата от Вас длъжност
(ако работите) изисква ли
обучение в избрания от Вас
магистърски курс?**

**3. Смятате ли, че има значително
повторение на учебния материал
от бакалавърския курс?**

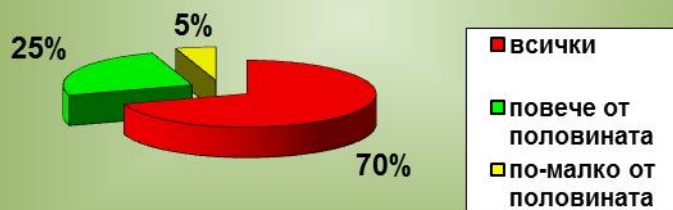
**4. Смятате ли, че учебната
програма на курса е добре
балансирана?**

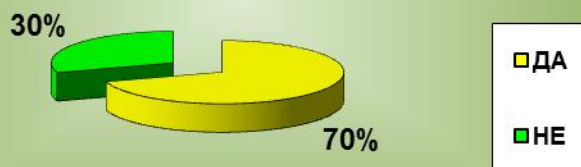
5. Смятате ли, че учебният процес е добре организиран?

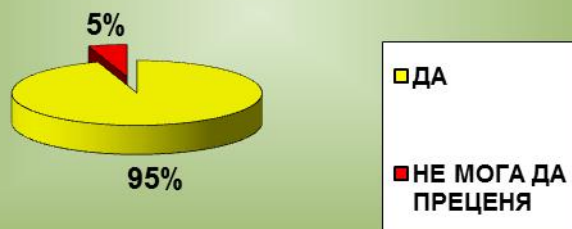
6. Каква част от преподавателите извеждат планираните часове?

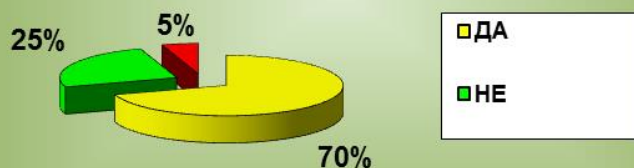
7. Удовлетворени ли сте от обема на преподавания материал?

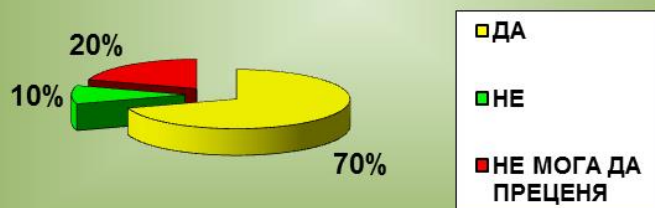
8. Колегиално ли е отношението на преподавателите към Вас?

9. Имате ли самочувствието да започнете личен бизнес или да заемете ръководна длъжност след приключване на образованието си в съответния магистърски курс?

10. Смятате ли, че образованието и квалификацията, която ще получите в Аграрния университет, е на ниво и ще Ви даде добър старт за работа?

ПРЕДЛОЖЕНИЯ:

- Да се сведе до минимум обединяването в една група на студенти от различни професионални направления и области на висше образование.
- Да се увеличат часовете за практически занятия и практики.

- Да се подобри нивото на учебните помагала, предлагани на студентите магистри.

ЦЕНТЪР ЗА ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ

Необходимостта от информационно осведомяване и търсенето на съвременни методи на обучение, за които са необходими нови софтуерни продукти, както и налична компютърна техника, са предпоставка за пълноценното функциониране на Центъра за информационни и комуникационни технологии.

Центърът изгражда и поддържа информационните системи и софтуера в Аграрния университет. Въвежда в експлоатация и обслужва средствата за комуникации, университетската мрежа, интернет и др.

С цел подобряване качеството на обучение и по-ефективна работа на преподавателите, през отчетния период е закупена техника за над 590 000 лв., както следва:

ЗАКУПЕНА ТЕХНИКА	БРОЙ
Компютърни системи	310
Лаптопи	72
Принтери	69
Мултифункционални устройства	64
Скенери	19
Мултимедии	87
Копирни машини	6
Wi-fi антени	20
Суитчове	14
Комуникационни шкафове	9
ОБЩО:	594 350лв.

Създадоха се нови зали и аудитории, а вече съществуващите се подновиха с нова техника и нови мултимедийни устройства.

КАТЕДРА	НОВИ ЗАЛИ
Градинарство	3
Физиология	4
Механизация	3
Животновъдство	1
Генетика	1
Ентомология	2
Земеделие и хербология	1
Агроекология	1
Растениевъдство	2
Туризм	1

За създаването на новите зали и включване на допълнителни сгради към университетската интернет мрежа се извърши структурно окабеляване с материали, съответстващи на стандартите за мрежи с капацитет 1G и се положиха над 12 000м UTP мрежови кабел.

Изградена е изцяло нова комуникационна инфраструктура в: Метални бараки, Ректорат, катедра „Механизация“, секция „Спорт“ и секция „Чужди езици“.

За подобряване на интернет-мрежата на Университета са изградени нови захранващи оптични пръстени, позволяващи скорост от 1G до 10G от Центъра до следните сгради:

ОПТИЧЕН ПРЪСТЕН	
1	Факултет по агрономство – 12 влакна
2	Ректорат – 12 влакна
3	Факултет по лозаро-градинарство – 12 влакна
4	Демонстрационен център – 4 влакна
5	Сграда катедра „Механизация“ – 12 влакна
6	Сграда направление „Спорт“ – 12 влакна
7	Сграда направление „Информатика“ – 12 влакна
8	Сграда Департамент по езикова подготовка – 12 влакна
9	Катедра „Агроекология“ – 12 влакна

Новите оптични пръстени, закупените суичове и комуникационни шкафове позволиха да бъдат установени точки на wireless зони на територията на Аграрния университет, които покриват 70% от територията на Университета и 100% от територията на избата в с. Брестник, както следва:

WIRELESS ЗОНИ	
1	Факултет по лозаро-градинарство, ет.1 – опорен суич и шкаф
2	Сграда направление „Спорт“
3	Кафе-клуб 66
4	Кафе-клуб „Агронома“
5	Факултет по агрономство, ет. 1 – опорен суич и шкаф
6	Ректорат – опорен суич
7	Катедра „Механизация“
8	Факултет по лозаро-градинарство, ет. 2 – опорен суич и шкаф
9	Факултет по агрономство, ет. 2 – опорен суич и шкаф
10	Сграда направление „Информатика“ – опорен суич и шкаф

Сървърното помещение и сървърите бяха изцяло реновирани.

Дооборудваха се новозакупените сървъри Fujitsu- 2 бр. с по още един процесор и с по 64Gb RAM памет, което позволи оптимизиране на работата им, контрол и мониторинг на трафика, скоростта и услугите, които се предлагат. Системата за контрол и мониторинг на интернет трафика в университетската мрежа, спомогна за активирание на забранителни листи към него.

През отчетния период се изгради система за видеонаблюдение, включваща 36 на брой камери с 24-часово наблюдение и съхранение на записите до 3 седмици.

СТАЦИОНАРНИ КАМЕРИ ЗА ВИДЕОНАБЛЮДЕНИЕ		
1	Ректорат	7
2	Факултет по агрономство	5
3	Факултет по лозаро-градинарство	5
4	Демонстрационен център	3
5	Факултет по икономика	3
6	Катедра „Механизация“	2

7	Секция „Спорт“	2
8	Секция „Информатика“	2
9	Парова централа	2
10	Катедра „Агроекология“	2
11	Двор	3

РАЗВИТИЕ НА АКАДЕМИЧНИЯ СЪСТАВ КАДРОВА ПОЛИТИКА

Кадровата политика на АУ в периода 2012-2015 г. се провеждаше в контекста на утвърждаване на основните принципи и изисквания на ЗРАСРБ и свързаните с него Правилници за приложение.

Важни фактори при реализиране на кадровата политика бяха очакваните промени в ЗРАСРБ, тревожната тенденция при набирането на студенти и нарастващата роля на Рейтинговата система на университетите в България.

ЦЕЛ

- Утвърждаване на ясни правила и прозрачни процедури за подбор и кариерно развитие на академичния състав;
- Утвърждаване на приетите ясни правила и прозрачни процедури за удължаване срока на трудовите договори по §11 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за висшето образование;
- Поддържане на оптимално съотношение между преподавателите от различни възрастови групи;
- Поддържане на оптимално съотношение между преподавателите с различни научни степени и длъжности.

ПОСТИГНАТИ РЕЗУЛТАТИ

Факултет	Придобита ОНС „доктор“				
	2012	2013	2014	2015	Общо
Агрономически	5	8	4	5	22
Лозаро-градинарски	1	5	7	2	15
РЗА	5	4	1	4	14
Икономика	4	7	6	0	17

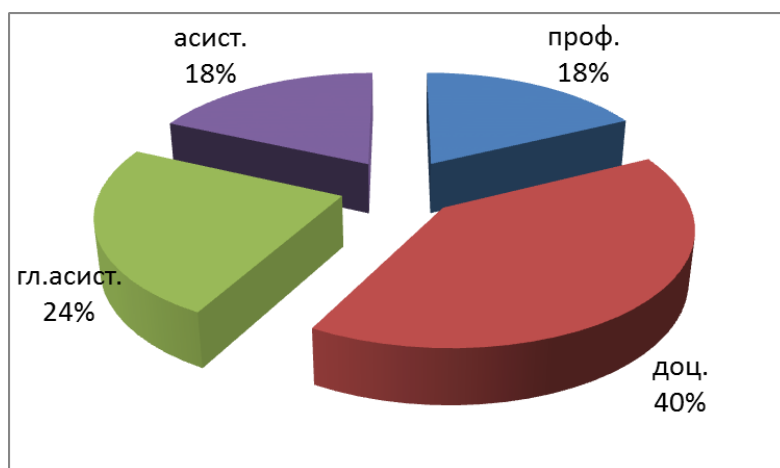
Общо :	15	24	18	11	68
---------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

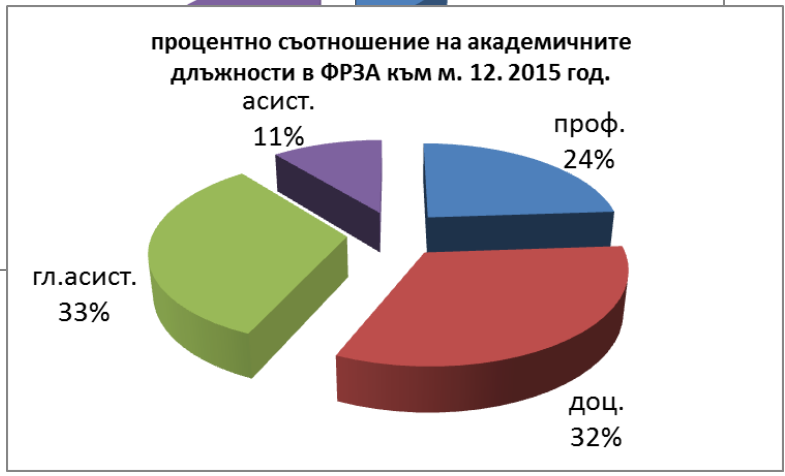
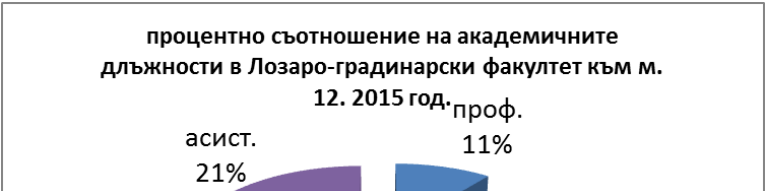
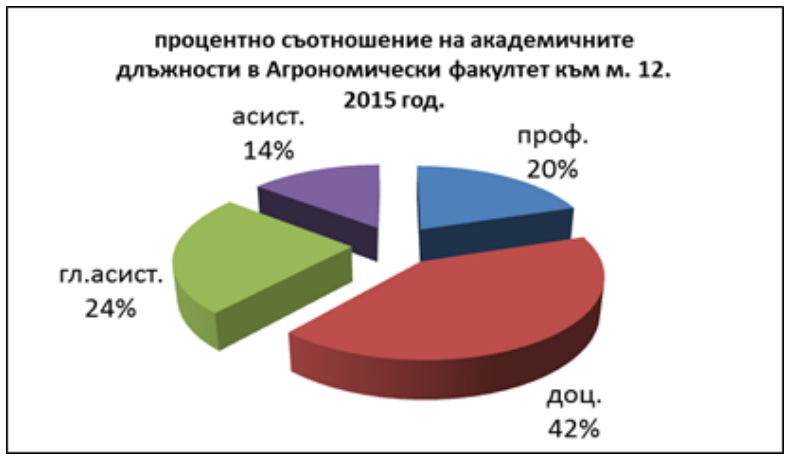
Факултет	Придобита НС “Доктор на науките”
РЗА	2
Икономика	1

ЗАЕТИ АКАДЕМИЧНИ ДЛЪЖНОСТИ

Факултет	Асистент	Гл. асист.	Доцент	Професор
Агрономически	11	6	9	9
ЛГ	7	3	6	3
РЗА	3	3	10	8
Икономика	6	4	15	6
Общо за АУ	27	16	40	26

Процентно съотношение на академичния състав на основен трудов договор в АУ
 ППЗРАС на АУ: асистенти – 15%, гл. асистенти – 25%, доценти – 35%, професори – 25%

Представената статистика показва правилен подход при решаването на кадровите въпроси, като са създадени условия за обосновано кариерно развитие на академичния състав и не е позволено девалвирането на научните степени и научните длъжности. Комисията за развитие на академичния състав (КРАС) се наложи като важен и добре приет инструмент, осигуряващ стриктното спазване на ППЗРАСАУ.

Проблеми:

- Балансът между различните възрастови групи е добър и потенциалът за кариерно развитие е значителен (42% от преподавателите са асистенти или гл. асистенти). Съотношението между отделните научни длъжности в различните факултети обаче варира в широк диапазон.
- Трайната тенденция на намаляване броя на кандидат-студентите изисква задълбочен анализ и вероятно ще наложи по-внимателен подход при решаването на кадровите проблеми през следващите години.
- В съответствие с изискванията на ЗРАСРБ 10 гл. асистенти са преназначени в АД „асистент” поради несправяне с изискването за защита на докторска дисертация в определения от закона 4-годишен срок.

НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И ВНЕДРИТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Научноизследователската дейност е един от приоритетите в работата на Ръководството, както за отчетния период, така и до началото на мандата.

Целите и дейностите през отчетния период са:

1. Подобряване ефективността и резултатността на НИД чрез усъвършенстване модела на финансиране на приоритетни научни изследвания;
2. Търсене на нови възможности за финансиране чрез използването на централизирани фондове (национални и европейски) и засилване на контактите с фирми, работещи в областта на земеделието и туризма;
3. Развитие на съвместни дейности с държавни и частни фирми за ускорено развитие на връзката между образованието, науката и бизнеса.

Управителният съвет (УС) на Научноизследователския център (НИЦ) е специализиран орган за организация и управление на НИД в АУ. Той е съставен от 9 души и е утвърден от Академичния съвет (АС). Негов председател е зам.-ректорът по НИД, а членове – представители на научната общност от различни области и факултети.

Дейността на НИЦ при АУ през отчетния период е насочена в няколко **направления**:

I. Организиране на научноизследователската дейност в АУ чрез проекти, финансирани от държавния бюджет.

II. Финансово обслужване на внедрителски и международни проекти, проекти към фонд „Научни изследвания” (ФНИ), анализи и консултации.

III. Проекти към ДФ „Земеделие”.

I. Направление

Организиране на научноизследователската дейност на АУ чрез проекти, финансирани от държавния бюджет

Съгласно решение на АС на АУ и Правилника за устройството и дейността на НИЦ и НИД при АУ, Управителният съвет извършва организирането, провеждането и отчитането на ежегодния конкурс за финансиране на научни проекти със средства, отпуснати целево от държавния бюджет за присъщата на висшите училища научна и художественотворческа дейност.

Системата за организиране и провеждане на конкурсите за проекти е разработена в съответствие с изискванията на ЗВО, ЗНСНЗ, Наредба №9 от 08.08.2003 г. (с изменение и допълнение от 15.02.2008 г. и от 15.09.2009 г.) и Правилника за дейността на Университета, на базата на нови, утвърдени показатели и критерии за подбор и класиране на проектите. Системата е напълно прозрачна и достъпна за всички преподаватели, докторанти и студенти на Университета, като предварително е публикувана на сайта на АУ (www.au-plovdiv.bg, **НИЦ**).

Утвърдени приоритети

Тематика, по която се разработваха научноизследователските проекти през отчетния период, беше свързана с приоритети, които бяха утвърдени и за предишния мандат на Ръководството:

- Генетични ресурси в растениевъдството и животновъдството и нови технологични решения във връзка с глобалните промени в климата;
- Опазване на природните ресурси и производство на безопасна земеделска продукция;
- Устойчиви земеделски системи и развитие на селските райони;
- Техника и съоръжения за производство на земеделска продукция, управление на отпадъците.

Получени резултати и изразходвани средства

През отчетния период се утвърдиха новите моменти в работата на НИЦ от предишния мандат на Ръководството, а именно: ежегодно се провежда **междинен контрол** на текущите проекти, за да се отчетат извършените дейности, проблемите или нередностите, с цел подобряване на работата; в началото на годината се изготвя **Информационен лист** на всички научноизследователски проекти, които се провеждат към НИЦ, и се публикуват в сайта на АУ.

Брой проекти, започнали през:	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015г.	Общо
	13	8	9	19	49

За периода 2012-2015 г. бяха финансирани общо **49** научноизследователски проекта, от които 19 броя нови /от 2015 г./ и 30 – текущи.

Освен тях за допълнителна подкрепа към текущи научни проекти, финансирани от национални или международни организации, са подпомогнати **4** проекта.

През отчетния период бяха разработени и изпълнени **12** инфраструктурни проекта за провеждане на качествени и конкурентоспособни научни изследвания в ДВУ, **3** проекта за студентското научно творчество, художествено творчество и спортна дейност и **1** проект за подкрепа на публикационната дейност на преподавателите.

Проекти, разработени в НИЦ, за периода 2012-2015 г.

№	Тема на проекта	Ръководители на проекта
2012 г.		
	Влияние на листното торене върху зимоустойчивостта на маслодайната рапица	проф. д-р Радка Иванова доц. д-р Живко Тодоров
	Влияние на кореновите ексудати върху усвояването на тежките метали от растенията	проф. д-р Виолина Ангелова
	Проучвания на възможността за използване на междинници при черешата в насаждение	проф. д-р Валентин Личев ас. П. Каймаканов
	Оценка на феромонови уловки и екологични средства за контрол на доматен миниращ молец TUTA ABSOLUTA (LEPIDOPTERA)	проф. д-р Вили Харизанова гл. ас. д-р Мелика Мохамедова
	Екотоксикологичен скрининг на циклоалканспиро - 5-хидантиони и техни производни като потенциални биоциди	доц. д-р Стефан Кръстев доц. д-р. инж. Марин Маринов
	Университетски център за изследване на природни обекти и храни – <i>инфраструктурен</i>	доц. д-р Стефан Кръстев
	Растежни прояви на ябълкови подложки с различен произход, отглеждани в два почвени субстрата в маточно насаждение и тяхното поведение в питомник	доц. д-р Рада Попова гл. ас. д-р Галя Добревска
	Усъвършенстване на законодателството в Аграрния сектор, чрез създаването на институционални модели за ефикасно разпределение на правата на собственост	доц. д-р Златко Златев доц. д-р Минко Георгиев
	Проблеми на земеделските производители при	проф. д-р Димо Пенков

	финансиране със средства от европейските програми	ас. Крум Христов
	Биосистематично проучване на род <i>Ranunculus</i> (Лютиче) Сем. Ranunculaceae Juss. в България	доц. д-р Иван Жалнов ас. Георги Дочев
	Приложение на дистанционните наблюдения за изследване на състоянието и развитето на растителната покривка	проф. д-р Анна Аладжаджиян гл. ас. Георги Лечов
	Изследване на остатъчни количества хербициди в пшеница, рапица и царевица в зависимост от приложената агротехника и почвено климатичните условия	доц. д-р Невена Стоева гл. ас д-р Любка Колева-Вълкова
	Оптимизационен модел на пространствената структура на туристическа дестинация (на примера на парк Родопи)	доц. д-р Стефан Видев доц. д-р Кр. Александров
	Подкрепа на публикационната дейност на преподавателите в Аграрен университет	проф. д-р Мая Димитрова
	Разсадопроизводство и оптимизиране на храненето в условия на преход към биологично производство на оранжерийни домати – <i>инфраструктурен</i>	доц. д-р Стоян Филипов доц. д-р Костадин Костадинов
	Проект за озеленяване, благоустройство и реконструкция на парк при Аграрен университет – <i>Пловдив – инфраструктурен</i>	доц. д-р Валерия Иванова
2013 г.		
	Предприемачески бизнес проекти в аграрната сфера	доц. д-р Васко Копривленски доц. д-р Петър Борисов
	Проучване на репродуктивната способност и факторите, влияещи върху нея, при кобили от породите чистокръвен Арабски кон и Арабска шагия, отглеждани в България	проф. д-р Васил Николов ас. Мая Попова
	Изследване степента на размесване на мелиоранти при различни агрофонове с новосъздаден активен орган за повърхностна обработка	доц. д-р инж. Иван Брайков ас. д-р инж. Манол Даллев
	Промени в преизползване на стъблените резерви от пшеница и ечемик при хидро-термални условия, ограничаващи добива зърно	проф. д-р Светла Костадинова гл. ас. д-р Н. Йорданова
	Изследване въздействието на микронизиран варовик, отпадъчен продукт на „Девня –цимент” АД върху почвената киселинност, състава и растежа при млади лавандулови насаждения	доц. д-р Кр. Трендафилов гл. ас. д-р Виолета Вълчева
	Сравнително изпитване на различни начини за напояване на градински фасул	проф. д-р Ал. Матев ас. д-р Радост Петрова
	Възможности за редуциране на токсичните компоненти в цигарения дим	доц. д-р Пенка Личева доц. д-р Димитър Димитров
	Селекционна оценка на генетичния потенциал за продуктивност и екологична пластичност на	проф. д-р Невенка Ганушева гл. ас. д-р Марина Марчева

	линии двуреден ечемик, във връзка с глобалните промени в климата	
	Адаптиране и въвеждане на нови биохимични методи за анализ с HPLC и газ-хроматографска апаратура в научната лаборатория по Физиология на растенията и Биохимия - <i>инфраструктурен</i>	доц. д-р Златко Златев гл. ас. д-р Мирослава Каймаканова
	Оценка на индикатори за почвения мониторинг и на екологичния риск при разработване на програми за устойчиво управление на замърсени и подложени на антропогенен натиск зони (<i>допълнителна подкрепа</i> към ДТК 02/01)	проф. д-р Андон Василев
	Стимулиране на научните изследвания в държавните висши училища (<i>допълнителна подкрепа</i> към ДДВУ 02/87)	проф. д-р Диана Светлева
2014 г.		
	Създаване на натурални пестициди на база растителни сапуни	доц. д-р А. Николов гл. ас. д-р Д. Гънчев
	Техника и технология за оползотворяване на отпадната биомаса при тютюнопроизводството у нас	доц. д-р инж. Д. Кехайов доц. д-р инж. Г. Комитов
	Приложение на ГИС (Географска информационна система) при устойчиво използване на земята за отглеждане на зеленчукови култури	доц. д-р инж. Ж. Арнаудова ас. инж. В. Стефанова
	Разработване и изследване на семеотделител за сусам от неразпяващи семената си генотипове	доц. д-р инж. С. Ишпеков ас. Рангел Зайков
	Изследване на плужно тяло с решетъчна отметателна дъска	доц. д-р инж. З. Запрянов ас. инж. Й. Запрянова
	Характеризиране и оценка на мутантни линии фасул с цел представянето им за изпитване в ИАСАС	проф. д-р Д. Светлева
	Оценка влиянието на туристическата дейност в планински агросистеми на Западни Родопи	доц. д-р Ив. Янчев ас. Ст. Георгиев
	Проучване влиянието на различни торове върху биологичните и стопански качества на пшеницата – лимец и спелта, в условията на биологично производство	доц. д-р Т. Георгиева гл. ас. д-р П. Зоровски
	Проучване влиянието на р. Дунав върху биосферен резерват „Сребърна” чрез изследване на съдържание на тежки метали в основни структурни елементи от сладководната екосистема	доц. д-р Б. Иванова ас. Мария Чунчукова
	Дни на студентското художествено творчество – <i>художествено-творческа дейност</i>	доц. д-р Тодор Бабриков Борислава Чорбаджиева
	Студентско научно творчество в АУ – Пловдив	доц. д-р А. Бочуков, гл. ас. Ек. Вълчева
	Студентски спортни дни в АУ – Пловдив	ст. пр. Л. Атанасов

		ст. пр. И. Ненкова
	Стимулиране на научните изследвания към ДВУ– <i>допълнителна подкрепа</i> към ДДВУ 02/82, ФНИ	проф. д-р Мая Димитрова
	Иновационни технически решения за модернизация на печатната база към академичното издателство на Аграрен университет – Пловдив – <i>инфраструктурен</i>	Кирил Анастасов
	Установяване на възможности за съкращаване на периода на адаптация на <i>in vitro</i> получени лозови растения и създаване на предбазова генбанка от български сортове лози – <i>инфраструктурен</i>	проф. д-р Малгожата БEROVA гл. ас. д-р Людмил Ангелов
	Изследване на технологични показатели на парцелна опитна зърноприбираща техника с цел провеждане на качествени научни изследвания- <i>инфраструктурен</i>	проф. д-р Сава Мандраджиев
	Оптимизиране на средата и микроклимата в стоманено-стъклените оранжерии на АУ за подобряване на условията на научно-експерименталната работа – <i>инфраструктурен</i>	доц. д-р К. Костадинов
	Подобряване публикационната дейност на преподавателите в АУ, чрез съвременни технически решения – <i>инфраструктурен</i>	Кирил Анастасов
2015г.		
	Адаптиране на ВВСН фенофазите на икономически важни за Република България селскостопански култури и сортове и създаване на цветни албуми	проф. д-р Венелин Ройчев ас. д-р Николина Шопова
	Синтез, структура и проучване на биологичната активност на 1,8-нафталимидни производни с неприродни аминокарбоксилни киселини	доц. д-р инж. Марин Маринов ас. инж. Румяна Проданова-Камалиева
	Изолиране и характеризиране на почвени микроорганизми, разграждащи хербициди	доц. д-р Младен Найденов гл. ас. д-р Мариана Петкова
	Проучване на технологии за получаване на толумско сирене и запазването му като оригинален традиционен български продукт	доц. д-р Йорданка Карталска гл. ас. д-р Катя Димитрова
	Изследване на генетичното разнообразие на местните породи кози, отглеждани в Югозападна България	доц. д-р Божин Божинов гл. ас. д-р А. Вучков
	Мотивиране и стимулиране на студентите от последен курс на обучение за активна работа, чрез провеждане на състезание за най-добър професионалист	доц. д-р Росица Меранзова ас. д-р Биляна Харизанова - Петрова
	Влияние нанякои нутритивни добавки самостоятелно и в комбинация върху растежните способности, качеството на месото и здравословното състояние при пилета бройлери и	доц. д-р Васко Герзилов ас. Петър Бончев

	патета мюлари	
	Проучване на възможностите за развитие на демонстрационен център за селски туризъм	доц. д-р Кр. Александров гл. ас. д-р Иванка Лулчева
	Оптимизиране режима на развитие при ябълкови клонови подложки с произход соматичен органогенез, отглеждани в маточно насаждение с различно съдържание на влагоабсорбиращ полимер	доц. д-р Рада Попова гл. ас. д-р Галя Добревска
	Възможности за интегрирано управление на националната територия за преодоляване на регионалните различия	доц. д-р Стела Тодорова ас. Петър Маринов
	Организационно-икономически проблеми на биологичното земеделие в България	доц. д-р Виолета Дириманова ас. Валентина Агапиева
	Биологично и фотохимично проучване на някои видове от род <i>Colchicum</i> L. Мразовец /Liliaceae Hall./, род <i>Galantus</i> L. Кокиче /Amaryllidaceae Lindl./	доц. д-р Златко Златев гл. ас. д-р Иванка Семерджиева
	Прилагане на биотехнологични методи за ускорено размножаване на високопродуктивни индивиди от лечебна диланка / <i>Valeriana officinalis</i> L/	доц. д-р Анна Николова ас. Мирослава Чунчукова
	Проучване и приложение на биохимични маркери на стреса в екофизиологични изследвания при растенията	проф. д-р Андон Василев гл. ас. д-р Веселин Петров
	Обогатяване на сортимента от зеленчукови култури чрез агробιολογична и екологична оценка на нови генотипи и образци	проф. д-р Николай Панайотов гл. ас. д-р Димка Хайтова
	Проучване на растителните генетични ресурси от <i>Ginko biloba</i> в южна България и Черноморието. Интродукция на нови ценни форми, подходящи за градкото озеленяване	доц. д-р Валерия Иванова ас. В. Панчев
	<i>Формиране на колектив за конкурентни изследвания върху: „Подобряване на фиторемедиационните практики, чрез изучаване на процесите, влияещи върху поведението на тежките метали в системата почва-почвен разтвор-растение”</i>	проф. д-р Виолина Ангелова
	<i>Формиране на колектив за конкурентни изследвания върху: ”Изследване съдържанието на селен в почви и пшеница от основни зърнопроизводителни райони на България ”</i>	доц. д-р Стефан Кръстев
	<i>Формиране на колектив за конкурентни изследвания върху: „Синтез на нови азотсъдържащи хетероциклени съединения с потенциална биологична активност“</i>	доц. д-р Марин Маринов
	Утвърждаване на Лабораторията по растителни	доц. д-р Светла Янчева

	биотехнологии като център за качествено обучение и конкурентноспособни научни изследвания – <i>инфраструктурен</i>	
	Оборудване на научна лаборатория към катедра „Земеделие и хербология” в УОВБ – <i>инфраструктурен</i>	доц. д-р Иван Жалнов
	Реновиране на стоманено-стъклена оранжерия на катедра „Екология и опазване на околната среда” - <i>инфраструктурен</i>	доц. д-р Ангел Николов
	Оптимизиране на микроклимата в пластмасови оранжерии с оглед на подобряване на условията за извеждане на учебна и научноизследователска дейност – <i>инфраструктурен</i>	проф. д-р Николай Панайотов
	Допълнителна подкрепа къмДФНИ Т02/4	проф. д-р Кр. Иванов

Персоналът, участвал в изпълнението на научните проекти през този период, е 531 души. С най-голям дял са преподавателите – 50% (265 души), както и на включените към научните задачи студенти – 35%. Докторантите са 3,4%, а привлечените участници от други структури – 11,6 %.

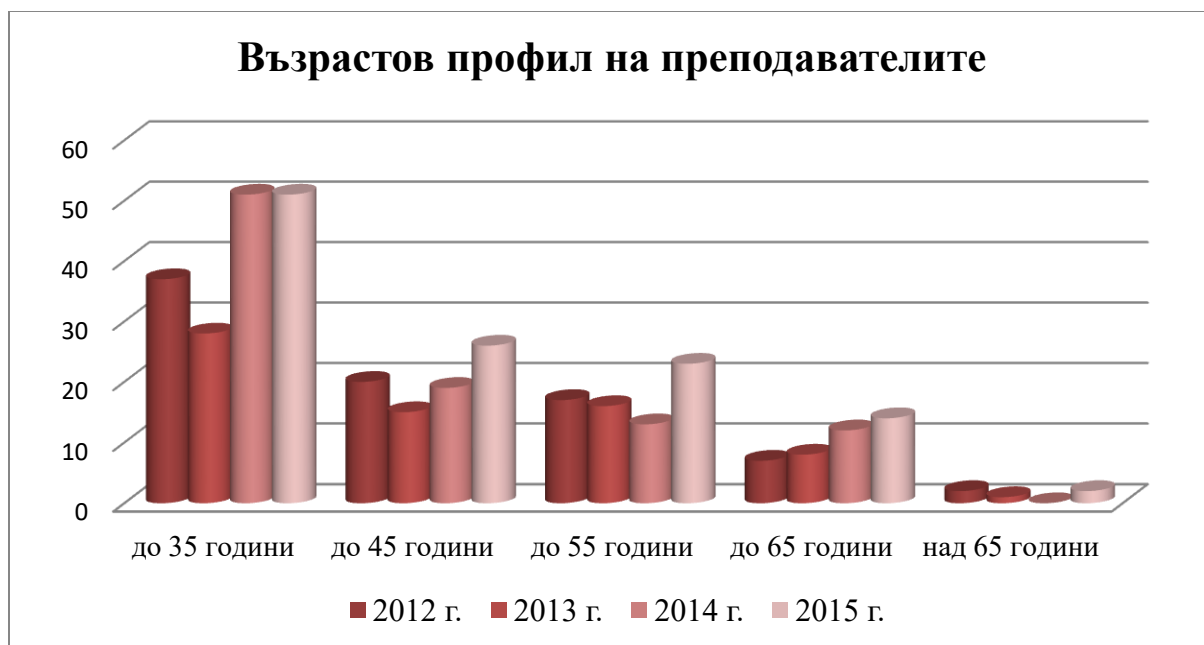
В отчетния период се наблюдава много активно участие на студенти в проектите, свързани със студентските спортни дни и студентското художествено творчество. Общо 1016 студенти, а за 2014-2015 г. са взели участие общо 723 студенти, но все още липсва инициативността и участието на Студентски съвет в организирането на тези мероприятия, което бе отчетено и през двете години от ръководителите на проектите.

Персонал, участвал в изпълнението на проектите	Година					
	2012	2013	2014	2015	Общо	%
Преподаватели	90	40	66	68	265	50
Докторанти	8	3	1	6	18	3,4
Студенти	29	6	128	23	186	35
Привлечени от други структури	22	14	4	22	62	11,6
ОБЩО	149	63	199	119	531	100

Възrastовият профил на участниците в научните проекти показва, че най-активно участие в разработването и изпълнението им имат преподавателите до **35 години**, следвани от преподавателите на възраст до 45 години. За разлика от предходния мандат, когато най-висок беше процентът на преподаватели до 55-годишна възраст, през последните години се наблюдава увеличаване на участието на млади учени до 35 години; от 18% то достигна до 51% през 2014 и 2015 г. Това е тенденция от последните години, тъй като от 2012 г. се провеждат младежки научни сесии.

Възrastов профил	Брой преподаватели, участващи в проекти от				Общо за периода	
	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.	Общ брой	%
до 35 години	37	28	51	51	167	46
до 45 години	20	15	19	26	80	22
до 55 години	17	16	13	23	69	19
до 65 години	7	8	12	14	41	11
над 65 години	2	1	0	2	5	2
Общо:					362	100

Възрастов профил на преподавателите, участвали в научноизследователските проекти към НИЦ

Субсидията за наука, получена от държавния бюджет за периода 2012-2015 г., е в размер на **709 311.00 лева**. Тя е най-голяма през 2014 г. – 231 462 лв.

Справка за получена субсидия за научноизследователска дейност 2012-2015 г.

Година	Субсидия от държавния бюджет, лв.		
	За наука към НИЦ	За издаване на учебници	Общо
2012	147 074	44 099	191 173
2013	139 814	41 800	181 614
2014	168 462	45 000	231 462
2015	82 562 /50%/	22 500 /50%/	105 062
Общо за периода:	537 912	153 399	709 311

Съгласно с изискванията и регламентите на Наредба № 9/08.08.2003 г. (с изменение и допълнение от 15.02.2008 г. и 15.09.2009 г.) по теми към НИЦ за периода 2012-2015 г. са закупени ДМА, техника и оборудване на обща стойност **124 136,18 лв.**

Закупени ДМА, техника и оборудване по проекти от субсидията, лв.	
Година	Обща стойност
2012	32 243,67
2013	50 637,48
2014	23 743,86

2015	17 511,17
Общо за периода:	124 136,18

Отчетени общи разходи по научноизследователски теми към НИЦ

Година	Обща стойност
2012	108 444
2013	132 575
2014	123 778
2015	119 535
Общо за периода:	484 332

Трябва да се отбележи, че през отчетния период няма установени финансови нарушения и разходите бяха извършени в съответствие с договорените план-сметки.

Ежегодно директорът на НИЦ представяше пред УС на НИЦ отчет за цялостната дейност на Центъра за 9-месечния период и отчетната година. Годишните отчети се докладваха пред АС и Общото събрание на АУ. В срок бяха изпращани 6-месечни и годишни отчети към МОН. На всяко заседание на УС се водеше протокол, а решенията се публикуваха в сайта на НИЦ.

Постигнати резултати чрез разработване на научноизследователски проекти към НИЦ

- През 2015 г. е признат нов сорт зимен двуреден ечемик „Пълдин” с добри пивоварно-технологически качества, с автор проф. д-р Н. Ганушева;
- Направена е селекционна оценка на генетичния потенциал за продуктивност и екологична пластичност на линии двуреден ечемик (*Hordeum sativum* ssp. *distichum* L.). Един от проучваните образци превишава стандарта по преценка, качество и стабилност, отговаря на изискванията на ИАСАС и може да бъде представен за изпитване и включване в официалната сортова листа А на страната;
- Извършва се оценка на мутантни линии полски фасул две, от които представляват интерес за селското стопанство и ще бъдат представени в ИАСАС за кандидат сортове; Създадена е генбанка от български сортове лози на основата на съвременни молекулярно-биологични подходи за имунодиагностика и ДНК сортова идентификация, част от които ще бъдат представени за патентоване;
- Проследено е влиянието на някои биоторове и вторични продукти от хранително-вкусовата промишленост върху прихващането, растежа и развитието на лозичките в презасадени лозя, както и върху нематодните съобщества в почвата. Установени са най-подходящите биоторове за прилагане при презасаждане на лозови насаждения;
- Проведена е изследователска работа за отглеждането на домати в стоманено-стъклени оранжерии с прилагане на цялостна технология за биопроизводство в условия на преход;
- Установено е влиянието на листните торове върху зимоустойчивостта, развитието, добива и качеството при маслодайна рапица;

- Проучено е влиянието на различни биоторове върху растежа, развитието, продуктивността и качеството на зърното при видове лимец и спелта, отглеждани в условията на биологично земеделие;
- Установено е въздействието на микронизиран варовик, отпадъчен продукт на „Девня-цимент” АД върху почвената киселинност, състава и растежа при млади лавандулови насаждения;
- Проучено е влиянието на различни начини на напояване върху растежа, развитието, добива и ЕТ на градински фасул;
- Изследвани са остатъчните количества хербициди в растения от пшеница, рапица и царевица, в зависимост от приложената агротехника и почвено-климатичните условия;
- Разработен е екотоксикологичен скрининг на циклоалканспиро-5-хидантоини и техни производни като потенциални биоциди;
- Създаден е нов натурален икономически изгоден сърфактант на база масло от слънчоглед с изразени сърфактантни и пестицидни свойства;
- Изпитвани са електронни модели за прогноза и сигнализация на мана по лозата и струпяване по ябълката;
- Направена е оценка на екологични средства за контрол на доматения миниращ молец *Tuta absoluta* (Lepidoptera);
- Изследвана е връзката между състава на кореновите екsudати, количеството на подвижните форми на тежките метали в почвата и усвояването им от царевичните растения;
- Установявано е влиянието на дължината на междинника върху някои растежни и репродуктивни особености на черешовите дървета;
- Предложена е ефективна система за производство на висококачествен посадъчен материал, използвайки нов произход на изходни маточни растения и различна почвена смес за вкореняване. Проучени са съдържанието на фенолни киселини и тотални флавоноиди;
- Разработена е технологична схема на работен орган за отделяне на семената на сусам, чрез ротационни вибрации. Изпитан е стенд за измерване на инерционния момент на детайли със сложна конфигурация и нееднороден състав. Депозирана е заявка за патент в Българско патентно ведомство за оригинален модел за „Поточен ротационен плодоотделител с несиметрични ъглови трептения” с ръководители доц. д-р Стоян Ишпеков и ас. Рангел Зайков;
- Създадена е техника и технология за оползотворяване на отпадната биомаса при тютюнопроизводството у нас;
- Новосъздаден е работен орган за повърхностна обработка на почвата с активно задвижване с цел постигане на по-високо качество на обработка и размесване на мелиоранти в почвата;
- Разработена е методика за оценка на земята относно устойчиво, екологично и икономически изгодно отглеждане на зеленчукови култури чрез използване на ГИС мултикриериален анализ;
- Разработен е нов метод (CCRA) за определяне на основните фенологични метрики на растителната покривка, въз основа на дистанционни наблюдения. Получена е вертикална стратификация на основните типове растителност в Средните Родопи,

- Проучени са възможности за редуциране на токсичните компоненти /никотин, катран и СО/ в цигарения дим и е направена оценка на различни абсорбенти върху пушилните качества на цигарите;
- Извършено е проучване на местната калоферска дългокосместа коза с оглед съхраняването ѝ като генетичен ресурс на козевъдството в България. Разработена е „Развъдна програма за породата Българска дългокосместа виторого коза”, защитена успешно пред Комисия по породи животни към ИАСРЖ при МЗХ. С решение на МЗХ от януари 2014 г. е дадено право за извършване на селекционна дейност на Асоциацията за Автохтонни Породи Кози в България /ААПКБ/ с породата Българска дългокосместа виторого коза;
- Проучена е репродуктивната способност и факторите, влияещи върху нея, при кобили от породите Чистокръвен арабски кон и Арабска шагия, отглеждани в България;
- Създадени са институционални модели за ефикасно разпределение на правата на собственост върху земята, с цел с усъвършенстване на законодателството в Аграрния сектор;
- Предложен е адаптиран методологичен подход и методически инструментариум за оценка на предприемаческите бизнес проекти. Установени са икономическите прагове на ефективност по сортов състав. Предложени са модели на инвестиционни планове;
- Изработени са „Модел на многомерна база данни на пространствени динамични редове” и „Платформа за съхраняване и обработка на динамични редове за растениевъдното производство на България и страни от ЕС”;
- Направено е предложение към Публичните власти за бъдещо развитие на лесопарк „Родопи“, които могат да се използват при разработване на Общи устройствени планове за териториите част от лесопарка и политики за развитие на устойчив туризъм в дестинацията;
- Осъществени са 13 проекта за подобряване на научната инфраструктура на АУ с цел провеждане на качествени изследвания и обучение на студентите:
  - ✓ Реконструирана е стоманено-стъклена оранжерия в УОВБ и две пластмасови оранжерии към катедра „Градинарство”, реновирана е стоманено-стъклена оранжерия на кат. „ЕООС”;
  - ✓ Закупена е нова техника и оборудване към УОВБ: Сеялка пролетна Веста; Сеялка Астра С3-3; Плуг 4*30 полски; Скоростна кутия за сеялка; Тежка дискова брана; Съоръжение за покриване на помпа за напояван; е; Ел. ножици; Система за капково напояване към кат. Овощарство;
  - ✓ Реализирани са проекти за обезпечаване на модерен дизайн и високо полиграфическото качество на изданията в Академичното издателство към Университета, като са закупени са термолепачна машина и на цветен принтер;
  - ✓ Дооборудвани са, научните лаборатории към катедрите „Обща химия”, „Физиология на растенията и биохимия”, „Растениевъдство”, „Ботаника и агрометеорология” и лабораторията по Растителни биотехнологии;
  - ✓ От 2008 г. ежегодно се финансира проект за озеленяване и благоустройство с нови ботанически видове на парка при АУ, което допринася за качествени учебни занятия в бакалавърска и магистърска степен на обучение;

- ✓ Закупени са компютърна техника и оборудване.
- За първи път е проведена **Студентска научна конференция**, посветена на 70-годишния юбилей на АУ – Пловдив. Отличените доклади са публикувани в **Научни трудове на АУ, том 59, 2015 г.**, Академично издателство на АУ, ISSN 1312-6318 (Print), ISSN 2367-5845 (Online) <http://nauchnitrudove.au-plovdiv.bg/>;

-
- Ежегодно от 2011 г. се провеждат „Дни на студентската художествено-творческа и спортна дейност”, като реализацията се осъществи чрез тематични конкурси в областта на музикалното, танцовото, изобразителното изкуство, аранжировки на цветя. В областта на спорта най-много студенти взеха участие в състезанията по: футбол, волейбол, баскетбол, силов трибой, лека атлетика, тенис на маса и спортен бридж. В периода 2011-2015 г. са участвали общо **1016 студенти**;
- През 2015 г. бе обявена нова конкурсна сесия – „Формиране на колектив за конкурентни изследвания”. В нея участваха 3 проекта от катедра „Обща химия”;
- На база от научноизследователски проекти са разработени 5 докторски дисертации на младите асистенти и е подпомогнато академичното развитие на голяма част от преподавателския състав в АУ;
- Към проект „Подкрепа на публикационната дейност” са стимулирани участията на 31 преподаватели от АУ в национални и международни научни форуми, както и публикуване в научни списания на обща сума 10 592,49 лв.;
- Изработени са уеб-сайтове на сп. „Аграрни науки“ и „Научни трудове“ на АУ за приемане в базата данни Scopus.

В резултат изпълнението на проектите, финасирани от НИЦ, за периода 2012-2015 г. са направени 54 публикации в реферирани и индексирани световни източници и 175 броя публикации в световни вторични литературни източници. Издадени са 4 монографии и книги.

Година	Брой научни публикации, реферирани и индексирани в	Брой други публикации без реферирани и индексирани в	Монографии и книги

	световни вторични източници	световни вторични литературни източници	
2012	8	61	
2013	22	34	1
2014	10	61	3
2015	14	19	
Общо за периода:	54	175	4

Разпространението на резултатите е показано в следната таблица:

Година	2012	2013	2014	2015	Общо
Участия в международни конференции и семинари в България и чужбина	11	21	49	33	114
Брой проведени национални конференции и семинари	23	3	19	4	49

II. Направление

Проекти към фонд „Научни изследвания”, Държавен фонд „Земеделие”, внедрителски и международни проекти, анализи и консултации

През периода 2012-2015 г. в АУ – Пловдив са сключени само 4 договора към ФНИ за разработване на научноизследователски проекти на стойност **218 778,00 лв.**

Най-активно участие в разработването на такива проекти имат катедрите „Обща химия”, „Генетика и селекция”, „Земеделие и хербология”, „Физиология на растенията и биохимия” и „ЕООС”. Със средства по тези проекти значително е подобрена научната инфраструктура, която подпомага извеждането на качествени научни изследвания.

Справка за проекти към фонд „Научни изследвания” за периода 2012-2015 г.

№ по ред	ДОГОВОР №/ Наименование	Ръководите л	Година на сключване на договора	Всичко получени фин. средства по проекта за АУ, лв.
	Б 01/16 2012/ - Комплексна оценка на донорни генотипове и подход за създаване на български сортове домати с повишено антиоксидантно съдържание	доц. д-р Б. Божинов	2012 г.	122 640,00

	и подобрени вкусови качества на плодовете			
	Д02-507/2012/ - Подкрепа на специализирани публикации в реферирани издания и издания с импакт фактор	доц. д-р М. Маринов	2012 г.	2 450,00
	ДФНИ Т 02/4/ Производство на висококачествен формалдехид и карбамид-формалдехидни смоли-проблеми и иновативни решения	проф. д-р К. Иванов	2014 г.	64 363,00
	„Стакато” по програма Биодиверса Устойчива промяна в селското стопанство, чрез екологично инженерство и оптимизирано използване на природните ресурси	доц. д-р Т. Билева	2015 г.	29 325,00
	Общо:			218 778,00

За периода имаше и 4 текущи проекта към ФНИ, с ръководители: проф. Д. Светлева, проф. М. Димитрова, проф. К. Иванов и доц. Ишпеков.

За мандата успешно са реализирани внедрителски договори на обща стойност **512 341.89 лв.** По-значимите внедрителски проекти, разработени през периода 2012-2015 г., са: Хербитур и „Царевцата – царица на полята”, с ръководител проф. Т. Тонев; Съвместни проекти с фирми от пестицидният бизнес, с ръководители – проф. М. Димитрова, проф. Я. Димитров, гл. ас. З. Желев; Сортоизпитване на зимна рапица – с ръководители проф. Р. Иванова и доц. Ж. Годоров.

Справка за внедрителски договори за периода 2012-2015 г.

Внедрителски договори, година	Обща сума, лв.
2012	88 863.50
2013	149011.41
2014	164657.00
2015	109 809.98
Общо:	512 341.89

За отчетния период са извършени и голям брой консултантски услуги на обща стойност **54 236.41 лв.**, но през последната година има само 1 сключен договор в размер на 733 лв.

Проектът „Хербитур” през 2016 г. навършва 15 години от стартирането си и е най-продължителният проект в областта на хербицидните иновации и технологиите за борба с плевелите. Партньори на АУ са мултинационални компании като Байер Кропсайанс

България, БАСФ, Синджента, СумиАгро България, Дюпон, ДауАгросайънсис България, Монсанто, Пионер семена България, Адама и др.

Справка за консултантски договори за периода 2012-2015 г.

Консултантски договори за отчетния период, година	Сума, лв
2012	36604,92
2013	9 699,16
2014	7 199,00
2015	733.33
Общо	54 236.41

III. Направление

Проекти към ДФ „Земеделие”

Проекти към ОП „Развитие на човешките ресурси”, Европейските структурни фондове, Държавен фонд „Земеделие” за периода 2012-2015 г.

Проект №/ Наименование	Ръководител	Финансиране	Година на сключен договор	Всичко получено финансиране, лв.
Програмата за подпомагане на лозаро-винарския сектор, Мярка „Преструктуриране и конверсия на винени лозя”	доц. д-р Илиян Желязков	ДФ „Земеделие”	2013	400 000
Проект по мярка 114 “Използване на консултантски услуги от фермери и собственици на гори”	проф. д-р М. Димитрова	ДФ “Земеделие” ПРСР	2012	1 100

Проектът на АУ по мярка „Преструктуриране и конверсия на винени лозя” към Националната програма за подпомагане на лозаро-винарския сектор 2008/2009 – 2013/2015 се изпълнява по договор с ДФ „Земеделие” № 201356/27.05.2013 година.

На настоящия етап проектът е изпълнен и предстои неговото отчитане. Той включва дейности по презасаждане на винени лозя в УОВБ на катедра „Лозарство”, като бе изкоренено и презасадено лозе с площ 76,213 дка, на стойност 279 872 лева. Новосъздаденото лозе е заложено и изградено по съвременна технология и включва бели сортове, ориентирани основно за производство на дестилати – Мускат отонел и Мускат бионко, а също червените сортове – Мерло, Сира и Каберне Совиньон. Към настоящия момент сортиментът от винени сортове се разшири и достигна над 90 сорта.

Втората част на проекта включва подмяна на конструкцията и на част от формиранката за лозя, на възраст до 10 години. Тя бе реализирана на площ от 34 дка и сума в размер от 65 227 лв.

Третата част от проекта включва изграждане на капково напояване на лозе, засадено по предходното участие на АУ с ДФ "Земеделие", с контрол на поливния режим. Изпълнението бе за около 45 000 лв.

След отчета на проекта се очаква допълнителна субсидия за АУ в размер на 70 хиляди лева, за пропуснати ползи от нереализирана продукция.

НИЦ обслужва финансово анализите, които се извършват към научните лаборатории на АУ и Лабораторния комплекс за изпитване, както и международните проекти към АУ.

Справка за приходите към ЛКИ и научните лаборатории към АУ

Звено/година	2012	2013	2014	2015	Общо
ЛКИ	22 072	41 117	44 049	49 330	156 568
Научни лаборатории:					
<i>Физиология на растенията и биохимия</i>	4 000	4 598	13 180	5 424	27 202
<i>Обща химия</i>	5 268	7 523	3 380	5 020	21 191
<i>ЛРБТ</i>	9 463	9 323	-	-	18 786
<i>Агрехимия и почвознание</i>	5 200	3 033	-	-	8 233
Други	4 147	2 713	2 414	1 742	11 016
Общо	50 150	68307	63 023	61 516	242 996

В резултат на успешната работа на НИЦ в края на отчетния период е налице финансов резултат в размер на ..... лв./точната сума ще бъде окончателно изчислена в нач. на януари 2016 г/.

Ново в работата на НИЦ

В работата на НИЦ бяха въведени **нови и утвърдени някои дейности като:**

- Стимулиране на научната активност, практическите знания и умения на младите учени и студенти, чрез извършване на тематични конкурсни сесии;
- Продължава финансирането на проекти за подобряване на научната инфраструктура;
- Повишаване публикационната дейност в реферирани научни издания, национални и международни конференции /проект „Подкрепа на публикационната дейност на преподавателите от АУ – Пловдив“/; През 2015 г. са променени критериите за подпомагане на тази дейност, като се финансират публикации в списания и материали от международни конференции, които се реферират от Scopus;
- През 2015 г. бе обявена нова конкурсна сесия: „Формиране на колектив за конкурентни изследвания“;
- Проектът „Дни на студентското художествено и научно творчество и спортна дейност в АУ – Пловдив“ от 2014 г. продължи в друг формат. С цел да бъде продължена традицията за творчески изяви на студентите, но под нова форма,

която да доведе до по-голяма масовост на изявите, включване на повече студенти и за постигане на по-добри резултати в сравнение с минали години. Бяха обявени три конкурса за:

- Студентско научно творчество;
  - Художественотворческа дейност;
  - Спортна дейност.
- Участие в изложби Бата Агро.

Слабости в работата на НИЦ:

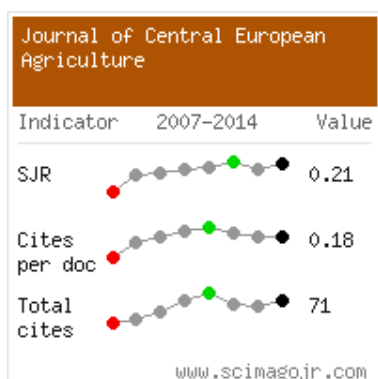
- Ненавременно и ритмично финансиране на научните проекти. Съгласно с чл. 16 (1) от Наредба 9 то трябва да се извършва в срок до 30 март на текущата година и ВУ да получи авансово плащане в размер на 50% от утвърдената субсидия за съответната година. Субсидията за наука обаче ежегодно се отпуска от МОН през м. май, което пречи на качествено изпълнение на задачите, голяма част от които са свързани с извеждането на полски опити. Това налага да се използва остатък от средствата на текущите проекти и да се заделя сума от субсидията за стартиране на новата научна сесия;
- Липсват научно-изследователски проекти, финансирани от **аграрния бизнес**. В Правилника на НИЦ трябва да се регламентират отчисленията за такъв тип проекти, а така също да се диференцират отчисленията за различните групи договори;
- Отчетено е съществено намаляване на приходите по договори към ФНИ (МОН). За периода 2012-2015 г. са класирани само 4 нови проекта.
- Липсват отчисления за НИЦ от международните проекти и някои консултантски договори;
- Въпреки новият формат за провеждане на студентската научна, художествено-творческа и спортна дейност в Университета, все още липсва инициативността и участието на Студентски съвет в организирането на тези мероприятия.

Препоръки за бъдещата дейност на НИЦ

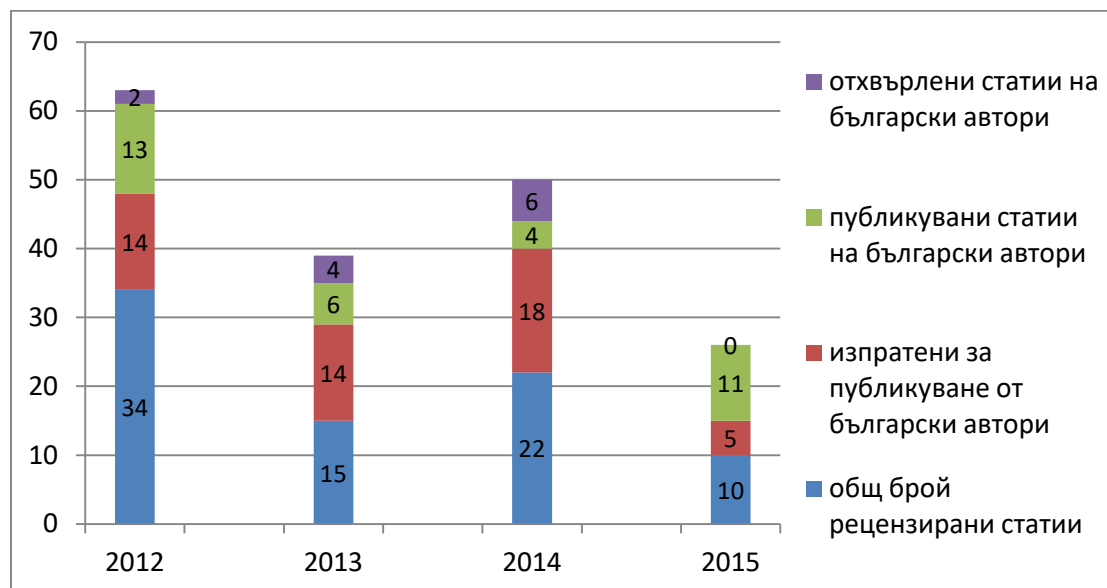
1. Да се разшири научноизследователската и внедрителската дейност в Аграрния университет – Пловдив, финансирана със средства от еврофондове, Фонд „Научни изследвания” и от аграрния бизнес.
2. Да продължи финансовото подпомагане на проекти, подобряващи научната инфраструктура на АУ. Размерът на средствата, които трябва да бъдат вложени за подобряване на научната инфраструктура на Университета, да се определя и утвърждава от УС на НИЦ.
3. Утвърждаването на нови научно-изследователски проекти, финансирани от вътрешния университетски фонд, да се извършва при отчитане на актуалните проблеми и приоритети в селското стопанство, а така също готовността на аграрния бизнес за съфинансиране.
4. Ежегодно да се номинират и връчват награди и отличия на научни колективи, разработили значими научни проекти.

Journal of Central European Agriculture (JCEA) е международно рецензирано научно списание, което има свободен online достъп. Нашият университет участва в издателския борд на списанието и през периода 2012-2015 г. представителите в борда са присъствали активно в годишните срещи-отчети на борда на списанието, проведени в Загреб, Нитра, Чешке Будьовице и Клуж-Напока. От 2012 г. издателската и публикационната дейност на списанието беше оптимизирана с въвеждане на online регистрация, рецензиране и достъп до публикациите, въвеждане на DOI номер, програма за установяване на плагиатство и по предложение на българския борд на рубриката online next. Статистическите данни за страницата на списанието показват средно 2 000 посещения месечно и между 27 и 30 хиляди годишно от над 40 различни страни.

Представеният на фигурата SJR (Scientific Journal Rank) е 0.21, а H Index – 9 за 2014 г., а от 2015 г. се провежда оценяване на списанието от [The Thomson Reuters Impact Factor – Web of Science](#) за получаване на Impact Factor.

Фигура – Статистически показатели за оценка на JCEA

Фигура – Динамика на публикационната дейност от България

Анализът на публикационната дейност от България през годините показва динамика. Годишно средният брой рецензирани статии е 20,25; средният брой изпратени за

публикуване статии е 12,75; средният брой публикувани статии на български автори е 8,5. Прави впечатление, че през периода 2012-2014 г. нараства броят на отхвърлените статии, което се дължи на повишените критерии за качество на научните публикации. За 2015 г. няма отхвърлени статии на български автори, което показва адаптиране на нашите автори към изискванията на списанието и представяне на значими научни разработки.

УЧЕБНО-ОПИТНА И ВНЕДРИТЕЛСКА БАЗА

Устройство

С решение на АС на АУ от 12.10.2012 г. е приет нов Правилник за устройството и дейността на УОВБ на АУ, регламентиращ основните задачи, устройството и органите за управление на базата.

Утвърдени са 3 основни звена на УОВБ, както следва:

- *Първи сектор* – „Полски култури и оранжерияен комплекс” – Ягодовско шосе
- *Втори сектор* – „Трайни насаждения” – с. Брестник
- *Трети сектор* – „Животновъдство”

Щатен състав към 31.12.2015 г.

- Звено „Трайни насаждения” със седалище база с. Брестник: 1 управител/ръководител – агроном, 1 домакин/агроном, 2-ма механизатори и 11 земеделски работници.
- Звено „Полски култури” с база Ягодовско шосе: 1 управител/ръководител – агроном, 1 домакин/агроном, 2 механизатори и 7 земеделски работници.
- Звено „Животновъдство” – осъществява дейността си на принципа на самоиздръжката, при което АУ финансира единствено издръжката на колекционните стада.

Финансови резултати за 2015 г. – Звено „Полски култури”

Дейност	Стойност, лева
ПОСТЪПЛЕНИЯ	
Произведена продукция	147 742
Субсидия за ФРЗ, ДОО и материални разходи	225 278
Постъпили средства от фондовете за подпомагане на земеделието	30 659

Общо приходи	401 679
РАЗХОДИ	391 679
Материални разходи	189 512
ФРЗ и ДОО	202 167
ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ	15 000

Независимо от положителния финансов резултат, нивото на субсидиите е много високо и няма повод за успокоение.

Издръжката на този участък се утежняваше най-вече от „Оранжерийен комплекс“. През изтичащия мандат усилено се работи за пребазиране на обучението по градинарство в свободните площи до Аграрен университет. През изтеклата година се реновираха полиетиленови оранжерии и започна изграждане на стоманено стъкленни. Реализирането на този проект ще доведе до съществено намаление на разходите в този сектор.

Финансови резултати за 2015 г. – Звено „Трайни насаждения”

Дейност	Стойност, лева
ПОСТЪПЛЕНИЯ	
Произведена продукция	59 910
Субсидия за ФРЗ, ДОО и материални разходи	75 209
Постъпили средства от фондовете за подпомагане на земеделието	48 000
Общо приходи	183 119

РАЗХОДИ	183 119
Материални разходи	25 980
ФРЗ и ДОО	157 139
ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ	0

- Ниските нива на приходите в това звено се дължат основно на подмяната на голяма част от лозовите масиви за производство.
- От 2011 г. до края на отчетния период бяха изкоренени и изградени наново 165 декара винени лозя, което е част от стратегията за обособяване на самостоятелен производствен комплекс от трайни култури.
- Поддържането на стари лозя /над 23 години/ и големият брой сортове в тях също води до ниска ефективност.
- Площите в овощарство са заети със стари и амортизирани насаждения, които трябва да бъдат подновени. В тази връзка през 2015 година бяха създадени 30 декара нови прасковени градини. Подготвена е площта и посадъчен материал от череши и сливи за нови 30 декара трайни насаждения през настоящата година.

Финансови резултати за 2015 г. – Звено „Животновъдство”

Дейност	Стойност, лева
ПОСТЪПЛЕНИЯ	
Произведена продукция	53 980
Субсидия за ФРЗ, ДОО и материални разходи	83 006
Постъпили средства от фондовете за подпомагане на земеделието	20 000
Общо приходи	167547
РАЗХОДИ	159 418

Материални разходи	75 213
ФРЗ и ДОО	84 205
ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ	-2 432

- Най-тежка е ситуацията в сектор „ Животновъдство“, който няма перспектива за развитие в този си вид, поради урбанизацията на района и липсата на пасища.
- През изминалата година се констатира, че част от сградния фонд е опасен за хората и животните.
- Преодоляването на тези проблеми незабавно трябва да започне с изпълнението на мерките, набелязани и гласувани на заседание на АС.

Обобщен финансов резултат

Дейност	Стойност, лева
ПОСТЪПЛЕНИЯ	
Произведена продукция (без ДДС)	260 865
Субсидия от АУ	542 403
Постъпили средства от фондовете за подпомагане на земеделието	98 659
Общо приходи	901 927
РАЗХОДИ	
Разходи общо	889 359
ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ	12 568

Финансови резултати

Година	2011	2012	2013	2014	2015
Субсидия АУ	476 172	433 974	523494	526688	542 403
Приходи	438 417	357891	372577	316438	359524
Разходи за ФРЗ и Осигуровки	543 632	456 858	436102	420261	504509
Материални разходи	355 799	320 262	438094	411692	384850
<i>Приходи всичко</i>	<i>914 589</i>	<i>813740</i>	<i>896071</i>	843126	901927
<i>Разходи всичко</i>	<i>899 431</i>	<i>777 120</i>	<i>874196</i>	831953	889359
Резултат	15 158	36620	21875	11173	12 568

Заклучение

- През изтеклата година субсидията за УОВБ се увеличава в резултат на по-високата минимална работна заплата. Този негативен ефект се компенсира от намалените материални разходи и по-големите приходи от продукция.
- Основен приоритет в работата през изтеклия период беше подготовката за пребазиране на голяма част от учебния процес в площите непосредствено до АУ, което ще осигури икономия на средства. Успоредно с тази задача трябваше да се създадат условия и възможности за функционирането на производствени центрове към базите, освободени от учебна и научна дейност. В тази връзка се извърши сериозна кадрова и организационна реформа.
- Създаването на близо 200 дка млади трайни насаждения и въвеждането на нови технологични комплекси от машини е процес, който трябва да бъде продължен.
- През изтеклия период колективът на УОВБ изпълни всички задачи по осигуряване на учебния процес и извеждане на опитната работа в партньорство с преподавателите и служителите на отделните катедри.

Основни проблеми:

- Липса на ясно формулирани приоритети, съобразени с учебната и научната структура на АУ, акцентът върху които ще позволи създаването на модерни учебно-опитни бази в отделни сектори на земеделието;
- Липса на достатъчно финансиране от външни проекти;
- Липса на механизъм, мотивиращ участието на голям брой студенти в производствения процес с цел преодоляване недостига на работна ръка.

АКРЕДИТИРАН ЛАБОРАТОРЕН КОМПЛЕКС ЗА ИЗПИТВАНЕ АКРЕДИТИРАНА ЛАБОРАТОРИЯ

Дейности

Дейности по акредитацията на ЛКИ:

- Преакредитация, издаден Сертификат 93 ЛИ /30.08.2013 г., валиден до 31.08.2017 г./ с разширение на обхвата на офертата от продукти и показатели ФК 402-1 с повече от 20 показателя.
- Първи планов надзор от ИА „Българска служба по акредитация” през периода 30.05-02.06.2014 г. Констатирано е едно несъответствие, свързано с параметрите на околната среда, осигуряващи необходимата температура в лабораторните помещения. Отстранено с инсталиране на 3 бр. климатици в работните помещения.
- Изготвен пакет от документи и подадено заявление /05.08.2015 г./ за разширяване на обхвата, относно включване на методи за изпитване на група от елементи във води, почви, подобрители и отпадъци на новозакупения оптично-емисионен спектрометър ICP-OES.
- Верифициране на три стандартизирани метода за изпитване на елементи във води, почви и отпадъци на ICP-OES във връзка с планираното разширение на обхвата.
- Валидиране на метод за определяне на живак във води на ICP-OES във връзка с планираното разширение на обхвата.
- Предстои втори планов надзор на 27-29.01.2016 г. с планирано разширение на обхвата.

Анализ на целите на плана по качество

- Плануваните задачи от плана по качество за 2013 и 2014 г. са изпълнени на 80%. Неизпълнените цели са свързани основно с недостиг на средства. Няма изготвени научни проекти към НИЦ от ръководител ЛКИ с цел получаване на материална помощ за обновяване на аналитичната база.
- От 2015 г. е въведена платена консултация от специалист с препоръки и изготвяне на програми за торене за желеащите клиенти след изпълнение на заявените от тях анализи.
- Отзивите от клиенти на ЛКИ от попълнените форми ФК 407-1 „Анкетен лист за обратна информация“ са положителни.
- Няма регистрирани рекламации за неспазени срокове. Броят на поръчките през 2014 и 2015 г. расте прогресивно, в сравнение с 2013 г.
- Регистрира се и увеличаване броя на сключените договори с фирми за целогодишно изпитване на проби /мониторинг/.
- Утвърден е нов ценоразпис, актуализиран, с фиксирани отстъпки за клиенти, предоставящи за изпитване голям брой проби.
- За вътрешните проби от АУ /по проекти към НИЦ и докторантски теми/ отстъпката продължава да е 50 %.

Профилактика, ремонт и поддръжка на лабораторно оборудване

- Калибриран е новозакупения UV-VIS спектрофотометър в края на 2014 г., който заменя стария Спекол 11.
- Извършена е профилактика на апаратурата за дестилация на азот Buchi K-355, подменен е капкоуловителят, закупени са резервни части и уплътнения.
- Закупена е окомплектовка към Buchi минерализатор за работа с царска вода, с хладници и абсорбционен съд за 6 позиции според изискванията на стандарт ISO 11466.
- Извършена е профилактика и ремонт на автоматичния титратор към апаратурата за дестилиране на азот от специалист на DONAU LAB – представител на фирмата производител.
- Инсталирано е дистанционно управление на камините.
- Ремонт на пламъковия фотометър Jenway е извършен от сервизния инженер на фирмата дистрибутор Аквахим.
- Закупена е нова апаратура за анализ на група от елементи – оптично емисионен спектрометър ICP-OES „Prodigy 7” USA, предпоставка за планираното разширяване на обхвата на акредитация.

Поддържане на актуалност на нормативната база

- Прави се официална справка за актуалност в БИС на целия списък с използвани стандарти – първото тримесечие на всяка година. Закупуват се нови стандарти на мястото на отменените със замяна.
- В началото на всяка година се изготвя план по качество, програма за вътрешен одит, план за обучение и мониторинг, програма за калибриране на ТСИИ.
- В началото на всяка година се провежда годишен Преглед от Висшето ръководство на системата за управление на качеството, в изпълнение на изискванията на

стандарта за акредитация БДС ISO/IEC 17025:2006, за цялостен преглед на работата в ЛКИ.

- Актуализиране на документите от системата за управление на качеството регулярно, целогодишно, според изискванията на Процедурите на ИА „БСА”.
- През 2015 г. са закупени 3 броя стандарти във връзка с въвеждане в обхвата на акредитация на нови методи за изпитване на оптично емисионния спектрометър ICP-OES.

Вътрешен одит

- В четвъртото тримесечие на всяка година се провежда цялостен вътрешен одит на ЛКИ, който е задължителен според изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2006 и обхваща всички точки на стандарта, по който е акредитирана лабораторията. Одитите се извършват от външен одитор, с опит в областта на обхвата на ЛКИ-АУ, притежаващ висока квалификация и сертификат по БДС EN ISO 19011:2011.
- В рамките на всеки одит са извършени и документирани:
  - проверка на място на документите от системата за управление на качеството;
  - проверка за съответствие на документацията по отчетността на анализите;
  - уитнес/наблюдение на практическо задание по действителна поръчка на клиент, по която се работи в дните на провеждане на одита.
- Резултати от проведените одити по години:
  - 2013 г. – 1 незначително несъответствие;
  - 2014 г. – без регистрирани несъответствия;
  - 2015 г. – 2 бр. незначителни несъответствия и една забележка.

Обучение на персонала

Програмата за обучение на персонала за 2013 г. е изпълнена на 80%.

Изготвени са 6 отчета от проведено обучение:

1. Участие на ОК в курс на тема: „Общи изисквания относно компетентността на лабораториите за изпитване и калибриране” /БДС EN ISO 17025:2006/ с полагане на тест и Сертификат, организиран от ИА „БСА”.

2. Два отчета от вътрешно обучение, проведени от ръководител и ОК на ЛКИ, на тема:

- Запознаване на персонала с измененията в СУ на ЛКИ, промяна в обхвата на акредитация и настъпилите структурни промени след преакредитация;
- Дефиниране и експериментално определяне на характеристиките на метода при верифициране и валидиране на методите за изпитване.

Изпълнена е програмата за обучение на персонала за 2014 г. Изготвени са 6 отчета от проведено обучение:

1. Участие на ОК в курс на тема: „Одит на система за управление на организация, лаборатория. Изисквания и одиторски практики, съгласно БДС EN ISO 11019:2011“ с полагане на тест и Сертификат, организиран от Съюза на метролозите.
2. Участие в интернационална конференция „Agriculture science” на ръководител на ЛКИ.

Изпълнена е програмата за обучение на персонала за 2015 г.

Изготвени са 7 отчета от проведено обучение:

1. Вътрешно обучение, проведено от ръководител и ОК на ЛКИ на тема: „Запознаване на персонала с измененията в СУ на ЛКИ, решенията и заключенията от проведения вътрешен одит и предстоящото разширение на обхвата на предлаганите услуги по време на плановата втора оценка на ЛКИ от ИА „БСА“.

2. Участие на ОМО на ЛКИ и новия служител в курс на тема: „Система за управление на лаборатория съгласно БДС EN ISO 17025:2006 – необходими записи, доказващи изпълнението на техническите и метрологични изисквания на стандарта и приложимите ръководства“.

3. Участие на д-р А. Пелтеков в семинар на тема: „Съвременни методи за химически анализ и контрол“, организиран от фирма АСМ 2 – представител на „Thermo Fisher Scientific“, водеща фирма производител на аналитична апаратура и Химическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“.

4. Участие на д-р А. Пелтеков в курс „Подготовка и провеждане на вътрешни одити на системи за управление в съответствие с ISO 19011:2011 „Указания за одит на системи за управление“. Курсът е завършен с изпит и със сертификат, с който д-р Пелтеков има призната правоспособност за квалифициран вътрешен одитор.

5. Участие на д-р А. Пелтеков в „Информационно събитие за представители на бизнеса и на лицата, заинтересовани от процеса по акредитация“, организиран от Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“. Д-р Пелтеков има връчен Сертификат за участието му.

Участие в междулабораторни изпитвания

- През август 2014 г. ЛКИ участва в организирано кръгово междулабораторно изпитване на продукта месо, показател *протеин-QMAS* – Quality in Meat and Fish Analysis PT Scheme, round 220, организирано от фирма LGC Standards – Англия, отговаряща на изискванията на Процедурата на ИА БСА BAS QR 18 за проследимост и избор на провайдър.
- Поради изискванията на ИА „БСА“ за четиригодишния период на акредитация да се покрие целия обхват от продукти ЛКИ регистрира и второ участие за 2014 г. през месец ноември на продукта „кексова матрица“ по 5 показателя: влага, протеин, мазнини, натриев хлорид, желязо – QFCS – Quality in Food Chemistry PT Scheme с отлични резултати.
- ЛКИ-АУ регистрира две участия в междулабораторни изпитвания и през 2015 г. Първото е проведено през месец май на продукта “храна за животни” – AFPS Animal Feeds PT Scheme, round 21 по показателите влага, протеин, мазнини, целулоза и пепели с отлични резултати.
- Второто междулабораторно изпитване е през месец декември 2015 г. на продукт „почва“ Contaminated Land Proficiency Testing Scheme(CONTEST), round CN099 за изпитване на група от елементи в почва, с микровълново разлагане. Бяха представени резултати за 12 елемента, определени на ICP-OES и AAS с много добри резултати.
- Отчетите с резултатите от индивидуалния доклад и общия доклад със сравнителните резултати на всички участници, представени като таблици и диаграми, са налице в лабораторията.

- Всички участия на ЛКИ – АУ в посочените случаи са организирани от фирма LGC Standards – Англия, Провайдър, притежаващ акредитация по ISO 17043, отговарящ на изискванията на Процедурата на ИА БСА BAS QR 18 за проследимост и избор на провайдър.

Метрологично осигуряване

- В началото на всяка година се изготвя програма за калибриране на техническите средства с план за калибриране ФК 506-1, съгласно изискванията за проследимост на Процедурата BAS QR 27 на ИА БСА.
- Извършено е планово калибриране на ТСИИ по години, както следва:
- 2013 г. – по план няма ТС за калибриране;
  - 2014 г. – извършено калибриране на термохигрометър за контрол на параметрите на околната среда, спектрофотометър NOVA 60, спектрофотометър UV-VIS и везни – 2 броя. Калибрирането е проведено от външни лаборатории за калибриране, акредитирани за целта.
- Вътрешно калибриране, проведено от ЛКИ на ААС за четири елемента, поради липса на доставчик за тази услуга за момента.
- 2015 г. – калибрирани са следните ТСИИ: цифров термометър 2 броя, и рН-метър.
- Вътрешно калибриране, проведено от ЛКИ на ААС за седем елемента.
- Вътрешно калибриране на новозакупения оптичен емисионен спектрометър ICP-OES за 20 броя елемента.
- Вътрешното калибриране премина успешно проверката от технически експерт на ИА БСА по време на първия планов годишен надзор. Закупувани всяка година нови ССМ (сертифицирани сравнителни материали), за които е изтекъл срока на годност.
- Водят се дневници ФК 505-3 за междинни проверки на всички средства за измерване с план за калибриране.
- Извършвана е профилактика на апарата за атомна абсорбция /2012 г./, на апарата за дестилация на азот и автоматичния титратор /2014 г./, на пламъковия спектрофотометър /2015 г./.
- Закупена нова апаратура – Оптичен емисионен спектрометър ICP-OES с план за разширяване на обхвата по време на втория планов надзор от ИА БСА през месец януари 2016 г.

ИЗВЪРШЕНИ АНАЛИЗИ

- **Анализи за външни възложители:**
2014 г. издадени 221 протокола;
2015 г. издадени 225 протокола.
- **Анализи за вътрешни възложители (докторантски теми):** издадени 3 протокола
2014 г. издадени 3 протокола;
2015 г. издадени 10 протокола.
- **Анализи за вътрешни възложители (НИЦ)**
2014 г. издадени 4 протокола;
2015 г. издадени 1 протокол.
- **Общ брой издадени протоколи**
2014 г. издадени 228 протокола;

2015 г. издадени 236 протокола.

- **Общ брой анализи**

2014 г. – 2837 броя;

2015 г. – 3296 броя.

ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ

Щатен състав:

- 2012 г. – 9 служители (2 ръководители на сектор, 4 гл. експерти, 2 гл. специалисти и 1 мл. експерт)
- 2013 г. – 5 служители (1 ръководител на сектор, 2 гл. експерти, 2 гл. специалисти)
- 2014 г. – 6 служители (1 ръководител на сектор, 2 гл. експерти, 2 гл. специалисти, 1 мл. експерт)
- 2015 г. – 7 служители (1 ръководител на сектор, 1 отг. по качеството, 2 гл. експерти, 1 гл. специалист, 1 мл. експерт, 1 изпитвател)

Приходи от дейността на лабораторията:

2014 г.

- Приходи от външни възложители 44049,17 лв.

- Приходи от вътрешни за АУ възложители*

По теми от НИЦ

312,00 лв.

По теми на докторанти

1472,00 лв.

Общо приходи:

46 090 лв.

2015 г.

- Приходи от външни възложители 56286,30 лв.

- Приходи от вътрешни за АУ възложители*

По теми от НИЦ

675,00 лв.

По теми на докторанти

4588,70 лв.

Общо приходи:

61 550 лв.

*Приходите от вътрешни възложители се остойностяват на 50% от цените за външни възложители

Разходи по дейността на лабораторията: 2014 г.

Разходи от бюджетната субсидия

62288,32 лв.

- ФРЗ

52517,92 лв.

- Осигурителни вноски

9770,40 лв.

Разходи от сметка на ЛКИ

24366 лв.

- Основни средства

2430,00 лв.

- Химикали, реактиви и материали

3561,00 лв.

- Поддържане на акредитация:

10182,00 лв.

- Поддържане на апаратура

8193,00 лв.

Разходи по дейността на лабораторията: 2015г.

Общ финансов резултат за 2014 г.

40564 лв.

Общ финансов резултат за 2015 г.

61550 лв.

Финансови резултати

Развитие

Година	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Приходи от външни клиенти	22605	20922	18266	41117	44049	56286,30
Приходи от вътрешни договори	6769	5008	3806	4518	312	675,00
Приходи от докторантски теми	2318	2708	965	456	1472	4588,70
Приходи всичко	31692	28638	23037	46090	45833	61550

Кадрово състояние

2014 г.

- Брой на щатните служители в лабораторията – 5
  - От тях в състава на акредитираната лаборатория – 4
  - Извън състава на акредитираната лаборатория – 1

2015 г.

- Брой на щатните служители в лабораторията – 7
  - От тях в състава на акредитираната лаборатория – 6
  - Извън състава на акредитираната лаборатория – 1

Възрастова структура на служителите в ЛКИ

Служител	Възраст	Година, в която подлежи на пенсиониране
Минка Златанова	61	2015
Пенка Вранчилска	60	2016
Стефан Кръстев	60	-
Мариана Цветкова	56	-
Виолина Ризова	49	-
Александър Пелтеков	37	-

АГРОЕКОЛОГИЧЕН ЦЕНТЪР ПРИ АУ – ПЛОВДИВ

1. Кратък анализ за състоянието на АЕЦ през отчетния период

През отчетният период Агроекологичният център (АЕЦ) при Аграрен университет – Пловдив продължи да:

- координира усилията на изследователи, студенти и преподаватели за развитие на биологичното и устойчиво земеделие в България чрез агроекологично образование, научни изследвания, консултации и експертизи, курсове и съветническа дейност;
- предоставя възможности чрез Демонстрационната биоферма на АЕЦ за нагледна демонстрация на биологични методи и агротехники за отглеждане на културите, изпитване на биологични препарати и изработване на планове за биологична растителна защита, както и цялостни 5-годишни агроекологични планове за биоферми;
- си партнира със сродни екологични организации от страната и чужбина при извеждане на съвместни проекти и инициативи;
- популяризира биологичното земеделие в България и чужбина;
- провежда курсове за обучение и семинари за биоземеделие в гр. Пловдив;
- подпомага извеждането на образователната дейност на бакалаври, магистри и докторанти от специалностите „Биологично земеделие“, АСПЗ, ЕООС, АИ и АТ в областта на екологичното фермерство, вкл. чрез предоставяне на специализирана литература и материали.

През отчетния период работата на АЕЦ при АУ бе насочена в следните главни направления:

1. Утвърждаване АЕЦ при АУ като водеща организация в областта на биологичното и устойчиво земеделие в България:

- Участие в Работните групи на МЗХ (ПРСР 2007-2013 г.) и МОСВ (Приоритетна Рамка за Натура 2000), както и в Междуведомствената Комисия по биоземеделие към МЗХ.
- Постоянни обучения на земеделски производители по биоземеделие и агроекология (под-мярка 111 „Професионално обучение, информационни дейности и разпространение на научни знания” на ПРСР 2007-2013 г.) с ЦПО при АУ.
- Сътрудничеството със сродни организации в България като Българска асоциация „Биопродукти”, Фондация „Биоселена”, „Балкан Биосерт” ООД – Пловдив, Дикон Агреко – София, Сдружение „РНТС” – Пловдив и др. при извеждане на съвместни проекти.
- Участие в организацията и провеждането на Международната селскостопанска изложба БиоАгра 2012 до 2015, както и в работата на Международната конференция „Биологично производство – предприемачество и мениджмънт”, в рамките на АГРА 2013, както и в годишните форуми на Българска асоциация „Биопродукти”.

- Представяне на статии и постери на конференцията „Екология и здраве”, организирана от Сдружение РНТС – Пловдив, и международния симпозиум „Безопасност на храните и селскостопанската продукция”.
- Поддържане членството на АЕЦ – Пловдив в Международната федерация на движенията за органично земеделие (ИФОАМ), неговата регионална група за Европа и Technology Innovation Platform (TIPI) на IFOAM, в мрежата от екологични организации на Фондация АВАЛОН – Холандия. Участие в Международни семинари в Азербайджан, Армения, Сърбия, Казахстан, Черна Гора, Молдова и др.).
- Участие с презентации и лекции на обучителни семинари на структурите на Националната служба за съвети в земеделието през 2014 г.
- Извеждане на проект към МОН в партньорство с ИЗК – Марица на тема „Меточни основи и технологични решения за биологично производство при зеленчукови култури в полски условия (Модул 2, Договор: Д-002-316/19.12.2008 г). По този и други проекти е закупено и инсталирано оборудване за АЕЦ, извършени са подобрения на територията на Демонстрационната биоферма в УОВБ.
- Сътрудничество с Фондация Авалон – проект „Новото Тракийско злато”.

2. Поддържане и подобряване дейността на Демонстрационната биоферма на АЕЦ с цел подобряване качеството на агротехническите мероприятия, поддържане на Сертификата за биологична продукция и извеждане на учебната и научна работа на студенти и докторанти от АУ – Пловдив.

- Извеждане на упражненията, учебните и производствени практики на студентите бакалавърска и магистърска степени от:
  - а) Факултет по растителна защита и агроекология – специалност Биологично земеделие, АСПЗ, ЕООС и РЗ – практически упражнения през пролетта със студенти от специалност БЗ за приготвяне на РЗ препарати;
  - б) Факултет по икономика – специалности Аграрна икономика и Аграрен туризъм.
    - Поддържане и обновяване базата на АЕЦ на територията на УОВБ, инсталиране на капково напояване, възстановяване отглеждането на птици и др.
    - Грижи за младите овощни насаждения (ябълки, сливи, дюли).
    - Поддържане на биосертификацията, извършвана от Балкан Биосерт ООД, и подобряване на маркетинга чрез предварителни договори за доставка на биопродукция на фирми като Хармоника, БиоБългария и фирми за доставки по домовете в София и Пловдив.
    - В резултат подобряване на приходите от земеделското производство на АЕЦ биофермата – от около 6 000-7 000 лв. през 2011 г. до около 21 000 лв. през 2014 г. и около 22 300 лв. (очаквани през 2015 г., вкл. субсидията по Мярка 11 от ПРСР 2014-2020 г.) (виж Приложение 1)
    - Организиране и извеждане на полските експерименти на дипломанти-бакалаври, дипломанти-магистри и докторанти.
    - Провеждане на научни проекти по НИЦ – АУ и МОН.
    - Обучение на земеделски производители в курсовете по агроекология и биоземеделие, организирани от ЦПО при АУ.
    - Организиране на платени посещения, курсове и консултации на биофермери, сродни проекти, общини и др.

- Извеждане на проекти по НИЦ при АУ 11/10 „Проучване и оценка на различни системи за управление на почвата при новосъздадени биологични овощни градини” и „Физични и биохимични качества на зърното от пшеница – лимец и спелта, отглеждани в условията на биологично земеделие”.
- Помощ при акредитиране на Факултета по РЗА и АУ – Пловдив, чрез демонстрация на биофермата на АЕЦ при УОВБ и предоставяне на информация по време на посещенията на 4-те акредитационни комисии на територията на фермата.
- Посещение и демонстрация на магистърски курсове (Софийски университет „Кл. Охридски”, Ботаническа градина – София, на представители на Посолството на САЩ в София, Сдружение „Високи Западни Родопи”, фирма „Амитица”, преподаватели и студенти от Тракийски университет – Стара Загора, ученици и преподаватели чрез Басейнова дирекция – Пловдив, студенти-докторанти от КАТУ – Казахстан, университети от Украйна, и др. Организиране и провеждане на посещение и обучение на делегация на Посолството на Норвегия през 2013 г.

Отчитайки изпълнението на планираните в началото на отчетния период задачи на АЕЦ, трябва да бъдат предприети следните по-нататъшни действия:

1. Ректорското ръководство на АУ да изиска коренна промяна в отношението от страна на ръководството на УОВБ към биологичното производство, поради декларирането на този тип производство като държавна политика и приоритет в програмния период 2014-2020 г. УОВБ да подкрепя прилагането на съвременните екологични системи на земеделие, които предизвикват интерес в студентите, преподавателите и научните кадри в АУ и извън него (справка – броят на статиите и постерните презентации на Юбилейната научна конференция 70 години АУ през 2015 г.).
2. През следващия мандатен период (2016-2019 г.) да бъдат предвидени средства за:
  - Поддръжка на производствените полета според изискванията на Сертифициращия орган „Балкан БиоСерт” за биопроизводство (вкл. зеленчуково сеитбообръщение поради предварителните договори с биопреработватели), осигуряване наторяването с компост на трайни насаждения, засаждане на 5,5 дка млади трайни – в противен случай около 20% от овощната градина не може да генерира приходи, а отчита само разходи за поддръжка.
  - Поддръжка на сградите и съоръженията на територията Демо-био-фермата, вкл. преизграждане на сградата за обучение на студенти, фермери, ученици.
  - УОВБ да предоставя навреме необходимите машини и прикачен инвентар за временно извеждане на агротехническите мероприятия, да се извършва редовен инструктаж на външните работници относно изискванията на биоземеделието.
  - Съдействие за подобряване производството на земеделска продукция – напр. сеитба, окопаване, прибиране, съхранение и реализация на продукцията. Тук се налага наемането поне на още един работник на трудов договор, поради голямата натовареност на Йордан Йорданов, който в момента отговаря за персонала и машините на всички учебни полета на УОВБ, вкл. катедра Градинарство.
  - Съдействие от страна на Ръководството на АУ за целенасочено използване на част от приходите от държавните субсидии за 2015 г. само за инвестиции в био-земеделие на демонстрационната ферма на АЕЦ.

3. Оказване на съдействие от страна на Ръководството на АУ за осигуряване на необходимите средства за заплащане на членския внос на ИФОАМ и участие в международни конференции и срещи по биоземеделие (БиоАгра 2016 и др.).
4. Продължаване на договори с национални и международни проекти (напр. чрез Фонд „Научни изследвания”, Фондация „Бисселена” и други НПО) за организиране на курсове, семинари, конференции и др. за популяризиране на добрите земеделски практики и биоземеделието с цел собствени приходи от дейностите на АЕЦ.
5. Осигуряване на качествено обучение и демонстрации, както и предоставяне на информация и експериментална база на студентите от специалността ЕООС, РЗ, Биологично земеделие и Агролесовъдни системи и планинско земеделие. АЕЦ – демонстрационната биоферма е основна единица за демонстриране на биологичните земеделски практики при обучение на редовни и задочни студенти, преподаватели и научни кадри на АУ, както и на други образователни и научни институции в страната. Помощ на докторанти и магистри от катедрите Агроекология, Ентомология, Фитопатология, Физиология на растенията и др.
6. Организация и помощ при извеждане на планираните въвеждащи и специализирани курсове за обучение на фермери по мерките на ПРСР 2014-2020 г., съвместно с Центъра за продължаващо обучение при АУ – Пловдив.

В заключение се отчита ползотворен период за дейността на АЕЦ, който спомогна за издигане авторитета на АУ в страната и чужбина. Това бе възможно с помощта на Ректорското ръководство на АУ във всички аспекти на работата на АЕЦ – международно сътрудничество, поддръжка на демонстрационна биоферма, кадрите в АЕЦ и др.

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

Приходи 2012 г.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Производствени</u> – продажба на продукцията (при неблагоприятни климатични условия – измръзване и градушка) - 7 227,71 лв. • <u>От практическо обучение на ученици</u> – 1 034,00 лв. • <u>Субсидия за биоземеделие по мярка 214 от ПРСР 2007-2013 г.</u> – около 4 500 лева; • Част от помощ „де минимис” за УОВБ (около 10 500 лв.) за отглеждане на плодове и зеленчуци; • Централизирана инвестиционна помощ от 1 300 лв. от АУ за възстановяване на 3 дка сливово насаждение. • ОБЩО – около 14 000 лв.
Приходи 2013 г.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Производствени</u> – от продажба на продукцията (въпреки неблагоприятни климатични условия) плюс от прием и обучение на ученици и гости на АЕЦ: 7 055 лв. • <u>Субсидия за биоземеделие по мярка 214 от ПРСР 2007-2013 г.</u> – около 4 500 лева • Част от помощ „де минимис” за УОВБ (около 10 500 лв.) за отглеждане на плодове и зеленчуци. • ОБЩО – около 13 000 лв.
Приходи 2014 г.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Продажба на земеделска продукция</u> (вкл. заприходена) и

	<p>обучение на групи – 9 233 лв.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Субсидия за биоземеделие</u> по мярка 214 от ПРСР 2007-2013 г. – 11 715 лв. • ОБЩО – около 20 948 лв.
Приходи 2015 г.	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Продажба на земеделска продукция</u> (вкл. заприходена) и обучение на групи – 10 667 лв. • <u>Субсидия за биоземеделие</u> по мярка 214 от ПРСР 2014-2020 г. – 11 715 лв. <p>ОБЩО – около 22 382 лв.</p>

УЧЕБНО-ОПИТНА ВИНАРСКА ИЗБА

В периода 2009-2014 г. беше разработен научно-приложен проект на тема: „Иновационни технологични решения за модернизация на Винарската изба към Аграрен университет в с. Брестник” с ръководител доц. д-р В. Бамбалов.

Реализацията на проекта беше абсолютно необходима, тъй като след пускане в експлоатация през 1969-1971 г. във Винарската изба на АУ не бяха правени никакви инвестиции, нито по отношение на капиталови ремонти, нито по отношение на модернизация и преоборудване.

Проектът беше финансиран изцяло от Аграрен университет с обща стойност на инвестициите от 120 000 лв.

През 2009 г. беше направена реконструкция на винарската изба – помещенията за ферментация и съхранение на виното. За целта беше разработен инфраструктурен проект. Със средствата от проекта са закупени преса, винификатори и др. съдове за съхранение на виното. Бяха ремонтирани и обновени вътрешните помещения на избата.

През 2012 г. стартира изпълнението на втората част от проекта, която включваше закупуването и дооборудването на Винарската изба. Бяха закупени и внедрени в производството:

1. Аграрен университет, което е сериозна придобивка за рекламата на АУ. Ръчна изплакваща машина с 4 дюзи модел SMP.
2. Полуавтоматична пълначна машина модел В4 с производителност 350 литра/час.
3. Полуавтоматична затапваща машина за коркови тапи модел PG 2010 с производителност 1000 бут./час.
4. Настолна етикетирка за самозалепващи етикети модел ЕКО 10 производителност 800 бут./час.
5. Ръчна капсулираща машина модел РКМ 1800.

Реализацията на проекта доведе до следните положителни резултати:

1. Внедряването на иновационни технологични решения за винифициране доведе до разширение спектъра на научно – изследователската работа, която се провежда в избата.
2. Подобри се качеството на вината, както и се увеличи рандемана на произведеното вино.

3. Модернизацията на винарската изба доведе до извършване на актуална експериментална работа, с която се привлича интереса на водещи фирми в винопроизводството.
4. Съвременните технологични възможности за винифициране позволят да се разшири асортимента и стила на произвежданите вина.
5. Значително се подобриха условията за провеждане на практически упражнения на студентите в УОВИ с. Брестник.
6. Създаде се възможност за пряко участие на студенти и преподаватели в национални и международни проекти.
7. Създадох се реални възможности за нарастване обема на производство в УОВИ с. Брестник, което значително намали разходите за издръжка на Винарската изба.
8. Създадох се възможности за производство на бутилирани и художествено оформени вина с етикет и лого на Аграрен университет, което е сериозна придобивка за рекламата на АУ.

ЦЕНТЪР ЗА БИОЛОГИЧНО ИЗПИТВАНЕ (ЦБИ)

ЦБИ е създаден с решение на Академичния съвет на АУ от 14.03.2012 г.

През периода 2012-2014 г. са подготвени всички необходими документи и са осигурени оборудване и обзавеждане, задължителни по Наредба 111 за одобряване на бази за физически и юридически лица.

От януари 2015 г. ЦБИ разполага със Сертификат (№004 от 09.01.2015 г.) за извършване на биологично изпитване на продукти за растителна защита на територията на Република България.

Разходи		Приходи (лв. без ДДС)
Дейности за създаване на Центъра	26 800 лв.	От изпитване на ПРЗ
Отчисления към УОВБ	2 500 лв.	
Отчисления за АУ 20%	25 520 лв.	

Възнаграждения за изпълнителите	42 800 лв.	
За възстановяване на разходи на АУ	10 000 лв.	
Всичко	107 620 лв.	127 600 лв.
Остатък за 2016 г.		19 980 лв.

Направените предварителни разходи при създаване на ЦБИ ще се изплащат в рамките на 3 години.

През 2016 г. предстои получаване на сертификат за изпитване при 3 групи култури: полски зеленчуци, оранжерийни зеленчуци и трайни насаждения.

Предстои провеждане на регистрационни опити, освен с хербициди, и с инсектициди и фунгициди.

АКАДЕМИЧНОТО ИЗДАТЕЛСТВО

Академичното издателство има своето значимо присъствие в развитието на Аграрния университет – Пловдив. Учебниците, учебните помагала и периодиката, които то издава, се характеризират с професионална изработка и висока научна стойност. Тези издания имат своя безспорен принос в стремежа на академичното ръководство за подобряване качеството на учебния процес и издигане имиджа на Университета като център на аграрната наука в България.

Въпреки трудностите и икономическата обстановка в страната, Академичното издателство продължава да се бори за запазване на своите позиции в издаването на научна специализирана литература. И като качество на готовата продукция, и като обем. Силно редуцираният персонал на звеното успява напълно да задоволи нуждите на студентите и администрацията от учебници, ръководства, учебни пособия, бланки и формуляри.

Всички спешни и неотложни поръчки бяха приключени качествено и в срок. Излезе от печат бр.17 на списание „Аграрни науки”. Следващите регулярни бр. 18 и бр. 19 ще бъдат юбилейни – подготвят се за печат 75 статии на английски език от юбилейната научна конференция с международно участие. За тези юбилейни броеве Университетът получи финансова помощ от ФНИ към МОН на стойност 5 000 лв. в рамките на конкурс за подпомагане на научна периодика.

През тази година в том 59 на Научните трудове на Аграрния университет, книжка 1, излязоха докладите от Първата студентска научна сесия, което е голям успех за студентското научно творчество и се надяваме да се превърне в традиция. В книжка 2 и 3 ще бъдат публикувани 170 статии на български език, в това число и две на руски език,

докладвани на юбилейната научна сесия с международно участие. За тези юбилейни книжки също бе спечелена финансова помощ от ФНИ към МОН на стойност 5 000 лв. Обемът на външните поръчки е за 14 620 лв. Този резултат леко надвишава миналогодишния и това се дължи най-вече на закупения в началото на последното тримесечие цветен принтер, който само за около месец експлоатация подобри сериозно финансовите показатели на това перо. Въпреки че издателството има свои постоянни и много нови спечелени клиенти – фирми и преподаватели от други висши училища, както и няколко малки частни издателства и рекламни къщи, смятаме, че тези резултати биха могли да бъдат подобрили още, като надеждите ни са свързани именно с дигитализирането на част от печатния процес. По този начин издателството ще бъде по-конкурентоспособно спрямо другите играчи на пазара. То вече показва гъвкавост и успя да се справи в изключително кратък срок с не една и две сложни печатарски задания именно благодарение на разширените възможности за реагиране. Надяваме се да спрем и изтичането на някои поръчки, които досега се изпълняваха навън. Благодарни сме на ръководството на университета за неocenимата помощ в тази насока.

Проблемите, които съпътстваха работата на Академичното издателство през отчетния период, бяха от субективен и обективен характер. Обективните са ясни – тежката икономическа криза, ниската рентабилност, обусловена от ограничените тиражи на издаваната литература, стареещата и амортизирана техника, наличието само на една малкоформатна едносекторна печатарска машина. Опитвахме се да се справяме с наличната техника, като компенсираме с ръчен труд и външна помощ при някои от операциите.

От субективните причини на първо място е вече споменатото отпечатване на учебници, учебни помагала, рекламни материали, визитки и брошури в други издателства и печатници. Именно това „изтичане“ на поръчки се надяваме вече да спрем благодарение на закупената дигитална цветна печатаща машина. Тя ще даде възможност на издателството да печели клиенти и поръчки не само в академичните среди, но и сред рекламните агенции, които от своя страна са в непрекъснато търсене на конкурентни цени за печат.

От месец септември 2014 г. научните издания на Аграрния университет вече разполагат със собствени сайтове на английски език. След приемането през миналата година на Етичните норми при публикуване от редакционните колегии на списанието и годишника това беше изпълнение на последното изискване на базата данни Скопус, за да ни допусне за кандидатстване за рефериране. Когато сайтовете бяха активирани в началото на септември, от Агенция ISSN им бяха присъдени международни стандартни номера за свободен достъп – ISSN 2367-5772 (Online) за списание „Аграрни науки“ и ISSN 2367-5845 (Online) за годишника „Научни трудове на Аграрния университет“. Средствата бяха осигурени с неocenимата помощ на НИЦ.

Издателството създаде своя фейсбук страница, която се надяваме тепърва да набира популярност и да осъществи пряка връзка както със студентите, към които основно е насочена продукцията ни, така с наши бъдещи евентуални партньори и клиенти. В подготовка е и базата данни, която да се качи на самостоятелен сайт на издателството. Платформата на сайта е готова, като в нея се предвижда да има заложен и модул за електронна търговия. Работата по базата данни обаче е силно затруднена, защото липсва електронен архив на досегашните издания.

През отчетната година Академичното издателство направи нов опит да кандидатства със заглавия в обявения от Община Пловдив конкурс за помощ и субсидиране на печатни

издания за книги от пловдивски автори и важни за Пловдив издания. За съжаление, отново не сме сред одобрените за подпомагане.

През разглеждания отчетен период книжарницата показва стабилност в оборотите си и не се повлия от тоталния срив на продажбите, от който се оплакват много наши колеги. Няколко български издателства ни подкрепиха и предоставиха свои продаваеми заглавия на консигнация. Преподавателите също оказват необходимото съдействие, за да може да се реализира нашата продукция. Разбира се, остава висящ проблема с ксерокопирането на учебници и помощни материали, но против това трудно бихме могли да се борим. Бихме искали обаче да се потърси възможност за по-самостоятелно и разнообразно зареждане със стока, тъй като досега действащата практика с централизиран дистрибутор явно не е най-удачният вариант за обект, търсещ своето място на пазара и борещ се за клиенти. При сега действащата нормативна уредба, асортиментът на книжарницата е открито беден. Поръчват се определените в предварителните договори асортименти, студентите роптаят от липсата на избор и най-често отиват при конкуренцията, тъй като не сме в състояние да предложим дори и по две алтернативи от даден артикул.

Личният състав на издателството бе засегнат от нови кадрови промени и през тази календарна година. Пенсионира се още една служителка в редакцията на издателството – гл. експерт Пепа Младенова. Благодарни сме на ръководството, че възстанови Едуард Еничерян на длъжността. С негова помощ тази рокада можа да се осъществи без сътресения. В края на годината се пенсионира и един от печатарите – Георги Цанков. Издателството обаче няма да настоява за негов заместник, защото смятаме, че Борис Главчев ще успее да поеме трудовите му задължения. По този начин ще редуцираме още разходите на звеното по отношение на фонда Работна заплата и осигурителните вноски за сметка на работодателя.

В заключение можем да обобщим, че постигнатите резултати за 2015 г. са задоволителни и показват, че пътят е правилен. Налице са вече маркерите, които ни карат да вярваме, че можем да поддържаме възходяща линия на реализираните обороти и печалби.

Обемни показатели 2015 г.

Видове издания	Брой заглавия	Тираж
Учебници	7	2800
Ръководства за упражнения	4	1700
Учебни помагала	1	300
Научни трудове	1	140
Автореферати	7	350
Монографии	2	200
Списания	1	160
Вътрешни поръчки и акциденция	27	42800
Справочник КСК	1	300
Външни поръчки	42	26700

Икономически показатели 2015 г.

РАЗХОДИ – всичко, в т.ч.	97 950,96 лв.
---------------------------------	----------------------

ФРЗ, ДОО, здр. осиг.	88 880,94 лв.
материали	9 070,02 лв.
ПРИХОДИ – всичко, в т.ч.	120 277,16 лв.
външни поръчки	14 620,80 лв.
стокова продукция	37 595,44 лв.
продажби в книжарницата	13 060,92 лв.
субсидия от ФНИ към МОН за периодика	10 000,00 лв.
субсидия за издаване на учебници	45 000,00 лв.
РЕЗУЛТАТ (приходи - разходи)	22 326,80 лв.

УНИВЕРСИТЕТСКА БИБЛИОТЕКАТА

Библиотеката при АУ – Пловдив осигурява информационните и образователни потребности на преподавателите, студентите и докторантите в Университета.

През отчетния период работата на библиотечния екип бе насочена към обогатяване възможностите за информационно обезпечаване на учебния процес и научноизследователската работа, към бърза и адекватна реакция на съвременните изисквания на преподавателите и студентите, потребители на библиотеката.

В работата на библиотеката има няколко основни направления:

Комплектуване и каталогизация

Комплектуване на книги, периодични издания и електронни носители на информация.

Към настоящия момент библиотеката при АУ разполага с фонд от 199 303 тома печатна научна литература – книги, периодични и продължаващи издания, дисертации и дипломни работи.

I. Комплектуване на печатни издания

Справка, извлечена от книгата за движение на библиотечния фонд, изготвена по показател – начин на постъпление, предоставя информация за попълването на фонда на Библиотеката с печатна учебна и научна литература чрез дар, книгообмен, покупка и замени:

	01.11.2007 – 31.10.2011		01.11.2011 – 30.11.2015	
	тома	заглавия	тома	заглавия
Общо	6162	3950	4552	2719
Дарение	2867	1725	2216	1143
Депозит	79	78	106	104
Покупка	780	519	403	187
Абонамент Пер	723	387	338	251
Заменки	1128	849	1033	736
Книгообмен	585	393	456	297

Регистрирани през отчетния период във фонда на Библиотеката печатни библиотечни документи, разпределени по вид:

	01.11.2007-31.10.2011 г.		01.11.2011-30.11.2015 г.	
	тома	заглавия	тома	заглавия
Общо	6162	3950	4552	2719
Книги	4222	2648	3076	1552
Периодика	1258	625	749	440
Дисертации	590/128 дис/	587	726/81 дис/	726
CD	92	90	1	1

Периодично бе извършван вторичен подбор и отчисления по реда, установен в нормативните актове, свързани със запазването на библиотечните фондове.

Отчислените библиотечни документи за периода 01.11.2011-30.11.2015 г. са 11852 тома, в 6353 заглавия.

За периода 01.11.2007-31.10.2011 г. те са 15223 тома, в 2804 заглавия.

II. Електронни източници на информация: Абонамент за online библиографски и пълно текстови бази данни

В отговор на изискванията на преподаватели, докторанти и студенти за по-бърз и лесен достъп до научна информация през отчетния период бе увеличен достъпа до пълнотекстови електронни книги и списания /пълнотекстовите online бази данни/:

- От 2010 г. бе осигурен online достъп до пълния текст на 11 от абонираните в книжен вариант чужди периодични списания: Agronomy Journal, American Journal of Agricultural Economics, American Journal of Botany, American Journal of Enology and Viticulture, Australian Journal of Grape and Wine Research, Bulletin of the World Meteorological Organization (WMO Bulletin), Crop Science, Poultry Science, Seed Science Research, The Journal of Horticultural Science & Biotechnology.
- От 2010 г. насам бе осигурен абонамент за специализираните научни електронни книги на CABI – online достъп до пълния текст на книгите от 6 тематични колекции.
- В резултат на постигната договореност с CABI, архивните колекции от електронни книги Archive (2005-2007) – 166 научни заглавия и Archive (2008-2010) – 121 научни заглавия, или общо 287 електронни книги са вече собственост на АУ. Като прибавим към тях и абонираните за 2015 г. Front File (2011-present) – 237 научни заглавия, към настоящия момент Библиотеката предлага на своите потребители 524 електронни книги в пълен текст.
- В края на 2014 г. бе закупена колекцията от 24 електронни справочници и енциклопедии /:Reference Works (2015-2) Collection на CABI.

Предлаганите от Библиотеката електронни източници на информация през отчетния период:

Абонамент АУ – Пловдив /2011 г./	Абонамент АУ – Пловдив /2015 г./
CAB Abstracts 1990-Present	CAB Abstracts 1990-Present
CAB e-Book Collection /от 2010/	CAB e-Book Collection

Crop Protection Compendium /от 2011/	Crop Protection Compendium
Academic Search Complete/ EBSCO Publishing	Academic Search Complete/ EBSCO Publishing
Green File/ Academic Search Complete/ EBSCO Publishing	Green File/ Academic Search Complete/ EBSCO Publishing
Teacher Reference Center / Green File/ EBSCO Publishing	Teacher Reference Center / Green File/ EBSCO Publishing
Library Information Science& Technology /EBSCO Publishing	Library Information Science& Technology /EBSCO Publishing
European Views of the Americas/ EBSCO Publishing	European Views of the Americas/ EBSCO Publishing
	SPRINGER Link Journals
	Cambridge Journals Online/Agricultural collection
	Taylor & Francis /Science and Technology Library

Книгообмен. Осъществява се чрез размяна на издания с чуждестранни и български университети, научни академии и институти.

Библиотеката поддържа книгообменни връзки с 45 сродни научни библиотеки на университети и институции от страни, съседни на България – 6, от Европейския държави – 22, извън Европа – 16; обменя научни издания с 25 български библиотеки. На всички тях предоставяме изданията на нашия Университет – „Научни трудове на АУ – Пловдив” и списанието „Аграрни науки”.

Аналитично описание на статии; Биобиблиографии

От 18 473 библиографски записа аналитично описани статии от български списания, получавани в Библиотеката, 6 662 библиографски записа са обработени през отчетния период в модул „Аналитично описание на статии”.

От края на 2010 г. в този модул започна регистрирането на цитираните статии на преподавателите от АУ в българските списания, които се получават в библиотеката /от 2006 г. насам/.

Общият брой на записите в „Библиография на преподавателите на АУ – Пловдив” е 7 837. В този модул са отразени всички публикации на нашите преподаватели, публикувани в чужди и български периодични издания. Редовното поддържане на информацията в него ще подпомогне преподавателите при акредитирането на Университета.

Библиотечно-информационно обслужване

Регистрираните през отчетния четиригодишен период нови читатели в библиотеката са 7 571, от тях 6 915 – студенти и 656 преподаватели, докторанти и външни потребители.

Регистрираните посещения общо за целия отчетен период са 58 201.

Регистрирано бе увеличение на посещенията в читалните на библиотеката – 32 959 посещения, срещу 30 828 посещения за предходния четиригодишен отчетен период.

Раздадената литература е общо 91 576 библиотечни единици; 50 587 библиотечни единици, книги и учебници, раздадена литература за домашно ползване; за ползване в читалня – раздадени 40 989 библиотечни единици, от които 21 604 са периодични издания. От края на 2008 г. насам всички посещения в библиотеката, всички заемания на литература за дом и читалня се регистрират от библиотечните специалисти в библиотечната програма.

Ежедневно се ползва автоматизираната библиотечна система „АБ”, електронния каталог на библиотеката и Национална академична библиотечно-информационна система /НАБИС/ за търсене на научна информация във връзка с изработването на курсови проекти, дипломни работи, дисертации и др. Електронният каталог на библиотеката, модул Книги, е част от НАБИС.

Продължиха да се развиват и услугите, предлагани в online режим:

- Персонализирана, сигнална информация. Бе утвърдена въведената вече практика да се изпраща по e-mail до преподаватели и докторанти актуална научна информация, свързана с осигуряването на научноизследователската им работа и учебния процес.
- Електронна доставка на библиотечни документи /статии/.

Координации и връзки

През отчетния период бе осигурено своевременното актуализиране на информацията за библиотеката на web страницата на АУ. За целта редовно се поддържа рубриката „Нови заглавия” за новопостъпилите в библиотечния фонд печатни издания: книги, учебници, ръководства и справочници.

Наложил се като практика преподавателите и студентите да получават навременна информация за новите информационни ресурси и услуги, които Библиотеката предлага чрез: обучителни семинари, работни срещи, пробен достъп до нови специализирани електронни колекции, връзки към всички online бази данни и online списания, за които има осигурен абонамент през съответната година.

От 2011 година библиотеката при АУ е асоцииран член на Фондация НАБИС /Национална академична библиотечно-информационна система/.

Библиотеката при АУ активно участва в работата на Българския информационен консорциум /БИК/, в който членува от началото на неговото създаване.

Библиотеката при АУ е колективен член и на Българската библиотечно-информационна асоциация /ББИА/.

Информационна компетентност

Периодично бяха организирани и провеждани обучителни семинари и работни срещи, на които преподаватели, докторанти и студенти получаваха познания за това как да намират, как да управляват и използват научната информация от абонираните специализирани online бази данни и Интернет ресурси.

По този начин бе осъществено по-ефективно използване на електронните източници на информация, което рефлектира върху качеството на научно-изследователската работа и образователния процес в Университета.

- *Обучителни семинари* за ползване на новите услуги предоставяни от: EBSCO Publishing, ISI Web of Knowledge на Thomson Reuters, SciVerse Hub /SCOPUS u Science Direct на Elsevier, CAB International.

- *Работни срещи* за запознаване преподаватели, докторанти и студенти със стратегиите и методите за извличане на релевантна информация от: Интернет ресурсите на CABI, електронните книги на CABI, базите данни на ISI Web of Knowledge, SCOPUS, Mendeley, Science Direct, DART-Europe E-theses Portal (Европейски портал за научни дисертации) и др.

Обновена е компютърната техника в библиотеката, т. е. осигурени са условия за по-пълноценното използване на осигурените специализирани пълнотекстови бази данни /абонамент/.

Наличието на достатъчно компютърна техника ще ни даде възможност да обособим отделна компютърна зала за докторанти в библиографския кабинет.

Какво предстои да бъде направено:

- Внедряване на система за радиочестотна идентификация /RFID/, за да се осигури свободен достъп до най-ползваната, най-търсената и най-новата част от библиотечния фонд;
- Дигитализиране на част от библиотечния фонд, за да стане видима научната продукция на преподавателите на АУ;
- Да се въведе практиката средствата от абонаментни такси в библиотеката да се използват целево за комплектуване на библиотечния фонд;
- Да продължи работата по повишаване информационната грамотност на потребителите на библиотеката чрез индивидуални и групови консултации за работа с библиотечните ресурси, чрез организирани обучения с представителите на електронните бази данни, до които има осигурен достъп.

Тенденциите в библиотечното обслужване показват предпочитанията на читателите към електронните ресурси и бази от данни. **Това налага:**

- Включване в библиотечния каталог на свободно достъпни пълнотекстови електронни документи, електронни издания, след прецизен подбор, т.е. създаване на богат електронен информационен ресурс с библиографски описания и пълни текстове;
- Дигитализация на библиотечни документи. Като начало, в електронния каталог модул „Статии” към библиографските описания да бъдат добавени сканирани пълните текстове на статиите;
- В модул „Дисертации“ да се прикрепят научните заглавия на докторантите, подписали декларации за авторско съгласие по чл.15, ал. 1 от Закона за авторското право и сродните му права.

ЦЕНТЪРА ЗА ЕВРОПЕЙСКА ИНТЕГРАЦИЯ, МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ И ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА

През отчетния период международната дейност в Аграрния университет продължи да се развива приоритетно и всички инициативи и нови проекти получаваха подкрепата на Академичното ръководство. Традиционно е вече участието на преподавателите в изпълнението на образователни и научноизследователски проекти. Аграрният университет разширява своя авторитет сред академичната общност в Европа и в света и се утвърждава като надежден партньор. През периода общият брой на приключили, текущи

и нови международни проекти по образователни програми е 24, научноизследователските са 4, а по оперативни програми на ЕС се осъществиха 6 проекта.

Количествената характеристика на проектите не е показателна поради тематично многообразие, обхват на различни целеви групи, обем на участие на АУ, значимост и устойчивост на резултатите от проектите и финансовите им параметри.

I.1. МЕЖДУНАРОДНИ ПРОЕКТИ И ПРОЕКТИ ПО ОПЕРАТИВНИ ПРОГРАМИ НА ЕС

Международните проекти, по които се работи в Аграрния университет, са съществен принос за кариерното развитие на преподавателите и колегите от административния персонал, включени в екипите.

Програма ЕРАЗЪМ и ЕРАЗЪМ+

Програма Еразъм+ за индивидуални мобилности е инструмент на Европейската комисия за реализиране на европейските образователни политики. Чрез Еразъм+ действат новите механизми, залегнали в стратегията на ЕК за създаване на Единно европейско образователно пространство, като основните от тях са интернационализация на обучението, повишаване мобилността на студенти и преподаватели, пълно академично признаване на периоди на обучение.

Еразъм+ е най-мощната международна образователна програма в Аграрен университет с размер на финансиране за отчетния период 567 000 евро. Програмата внася европейско измерение в цялостната дейност на Университета и съдейства за реализирането на едни от най-важните приоритети в политиката на Ръководството – интернационализацията и модернизацията на обучението. Чрез насърчаване на трансграничната мобилност на обучавани и обучавачи се засилва европейското сътрудничество между образователните институции, подобрява се качеството на образованието и разпознаемостта на АУ в Европейското образователно пространство.

Аграрният университет е един от първите пет български университета, които получават Еразъм харта през 1999 г. За 16-те години, през които АУ работи по програмата, тя се превърна в един от основните аспекти от международната дейност на Университета, доби популярност, създаде традиции и очерта тенденции за развитие.

Най-важният момент през четиригодишния отчетен период е успешният старт на Еразъм+ през 2014 г. Еразъм+ е наследник на секторна програма Еразъм, която бе една от подпрограмите в рамките на програма „Учене през целия живот”.

Еразъм+ стартира обещаващо за АУ - през академична 2014-2015 г. Университетът бе на 12 място от 47 български университета по размер на финансиране. Полученото финансиране – 242 000 евро, бе усвоено на 100 %. За успешната дейност през 2014-2015 г., през декември 2015 Университетът бе удостоен със Знак за качество от Центъра за развитие на човешките ресурси.

През отчетния период Институциите – партньори на АУ по програма Еразъм почти са удвоили броя си – докато през 2011 г. сме партнирали с 43 институции, към декември 2015 г. АУ има сключени договори със 77 висши училища, научноизследователски институти, селскостопански ферми и хотели от 21 страни-членки на Европейския съюз, с някои от които имаме утвърдени партньорски отношения от стратирането на програмата, напр. Гърция, Франция, Германия, Белгия, Испания, Холандия и Португалия, а с други – Македония, Румъния, Хърватска – сме сключили договори през отчетния период.

Брой двустранни споразумения с университети по държави

Държава	Брой двустранни споразумения с университети
Австрия	2
Белгия	2
Великобритания	4
Германия	2
Гърция	11
Испания	4
Италия	6
Латвия	1
Литва	2
Македония	1
Полша	9
Португалия	7
Румъния	2
Словения	1
Словакия	1
Турция	8
Унгария	3
Франция	3
Холандия	1
Финландия	1
Хърватска	3
Чехия	3

УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Дейностите по Еразъм+ са регламентирани с Правилник за управление на дейностите по програмата. В него са залегнали изискванията на Европейската комисия и на Центъра за развитие на човешките ресурси за администриране на дейностите, с допълнителни правила на АУ. Правилникът регламентира процедурите за селекция на студенти и преподаватели, както и механизмите за признаване на периодите за обучение и практика на студентите. Критериите за селекция на студенти и преподаватели се актуализират всяка академична година.

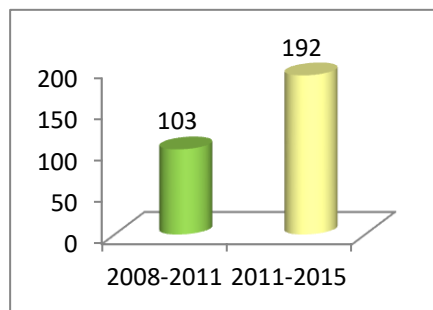
На факултетно ниво изходящата и входяща мобилност се администрира от факултетни Еразъм координатори, които са отговорни за провеждане на селекцията и за признаване на периодите на обучение и практика на студентите.

СТУДЕНТСКА МОБИЛНОСТ

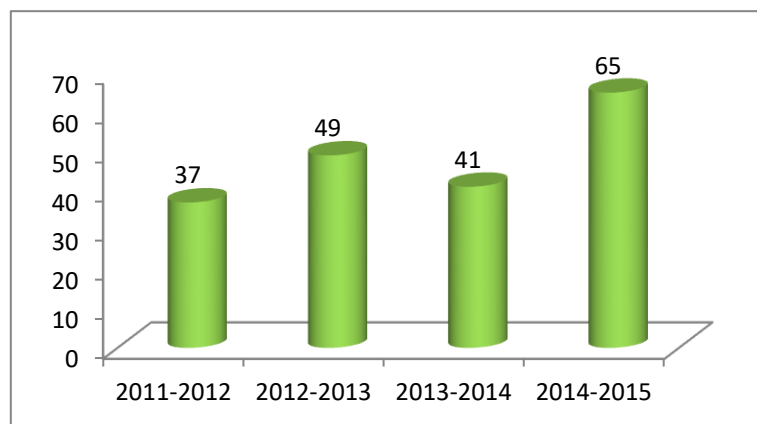
Дейностите по студентска мобилност са провеждане на обучение и/или практика на наши студенти и приемане за обучение и/или практика на студенти от страни-членки на Европейския съюз. Университетът получава финансиране само за изходящата студентска мобилност. Входящата студентска мобилност не се финансира, тя е задължение на университета, съгласно Еразъм+ хартата, както и ангажимент, залегнал в договорите с

партньорите. Целта на нашия Университет е да приема по-голям брой студенти и да достигне поне реципрочен брой входящи студенти.

От данните по-долу е видно, че като цяло студентската мобилност през отчетния период отбелязва значителен ръст, като мобилностите през последната година на отчетния период /2014-2015 акад. година/ са почти два пъти повече в сравнение с тези през първата година от отчетния период /2011-2012 акад. година/. Повече от 2 % от студентите в Аграрен университет провеждат Еразъм мобилност, като индикаторът на Европейската комисия за успешна дейност по Еразъм+ е 1 % от студентите.

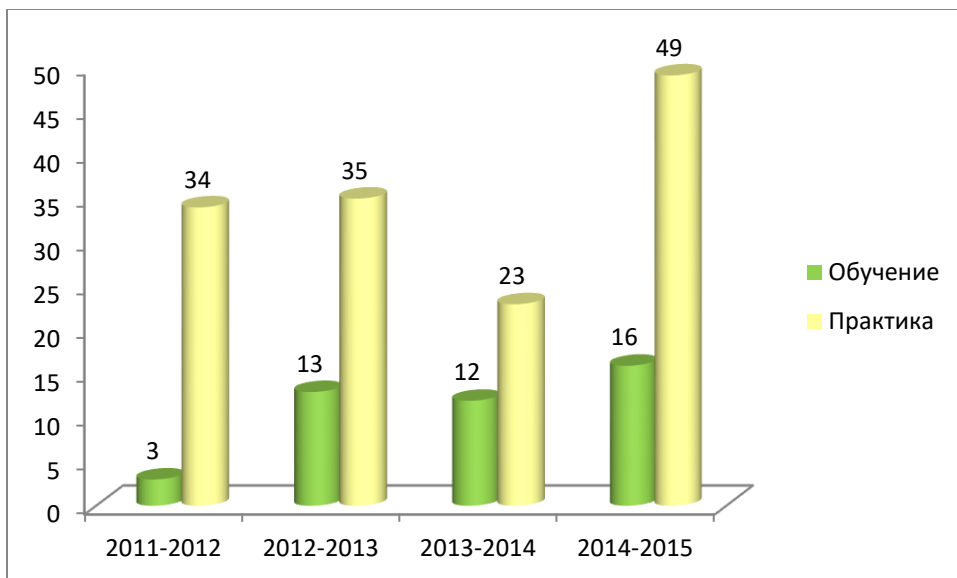
Брой изходящи студентски мобилност с цел обучение и практика – сравнение по отчетни периоди

Общ брой студентски мобилности /с цел обучение и практика/ по академични години за настоящия отчетен период

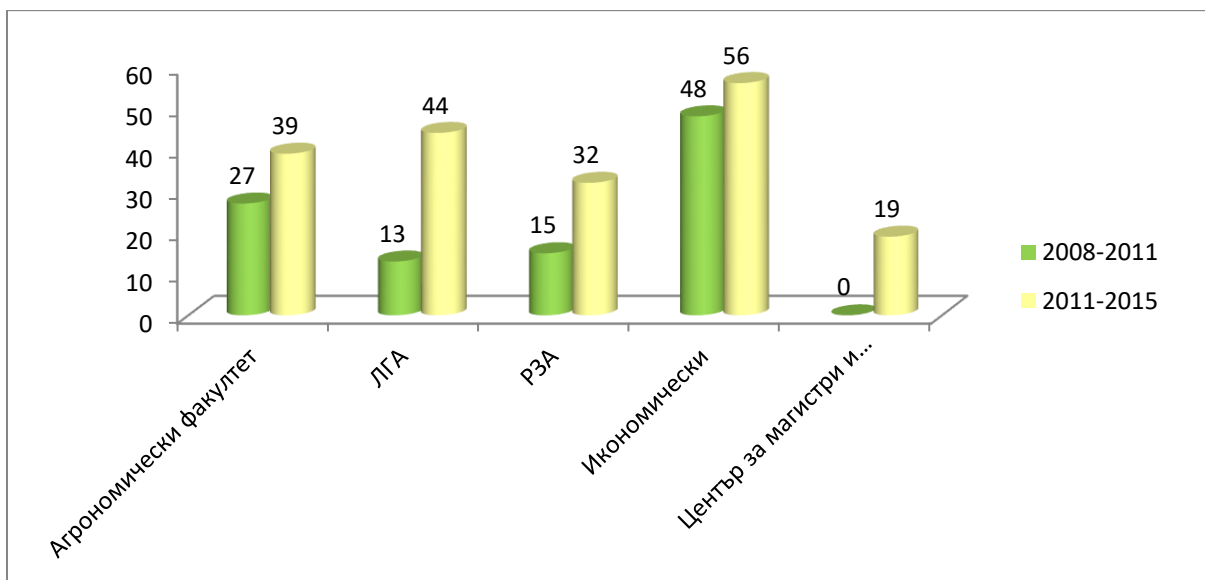
Студентската мобилност с цел обучение дава възможност на студентите да се възползват в академично, езиково и културно отношение от образователния опит в други европейски страни и подпомага изграждането им като добре квалифицирани бъдещи специалисти, които притежават международен опит. Обучението в условията на чуждестранна система за висше образование повишава възможността за реализация, развива личностни качества, адаптивност, толерантност и разширява кръгозора им.

Независимо че броят на студентите, провели мобилност с цел обучение в европейски университети, е нараснал през отчетния период, той е доста по-нисък от този на студентите, провели практика. Това се дължи на по-слабата езикова подготовка на студентите, на допълнителното натоварване за полагане на пропуснатите изпити, тъй като независимо, че всичките изпити се признават, то най-често те се признават като избираеми, така че остава ангажимента да се положат задължителните по учебен план, както и на някои трудности, свързани с признаване на взетите дисциплини в приемащия университет.

Съотношение на студентски мобилности с цел обучение и с цел практика по академични години

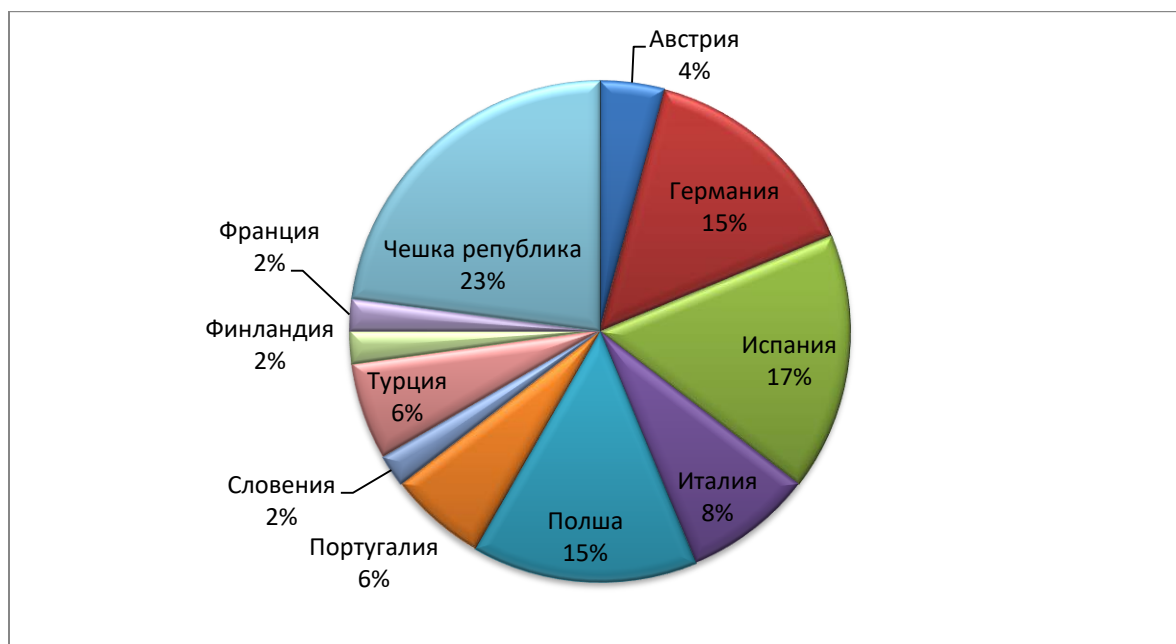
Най-голям ръст на студентската мобилност през отчетния период се наблюдава във Факултета по лозаро-градинарство, следван от Факултета по растителна защита и агроекология и Факултета по агрономство и новосъздадения Център за магистри и докторанти. Най-висока е студентската мобилност във Факултета по икономика, което се дължи на по-доброто владеене на чужд език на студентите.

Разпределение на студентски мобилности по факултети – сравнение по отчетни периоди

Независимо че в Правилника са изяснени въпросите по признаване на дисциплините, както и периода на обучение и признаването на отделните дисциплини, все още този процес не е много добре организиран и е доста продължителен.

Най-голям брой студентски мобилности с цел обучение се провеждат в Чехия и Полша, следвани от Португалия, Испания и Германия. Нулев е интересът към мобилности в Гърция, Литва, Латвия.

Изходящи студентски мобилности с цел обучение – разпределение по държави

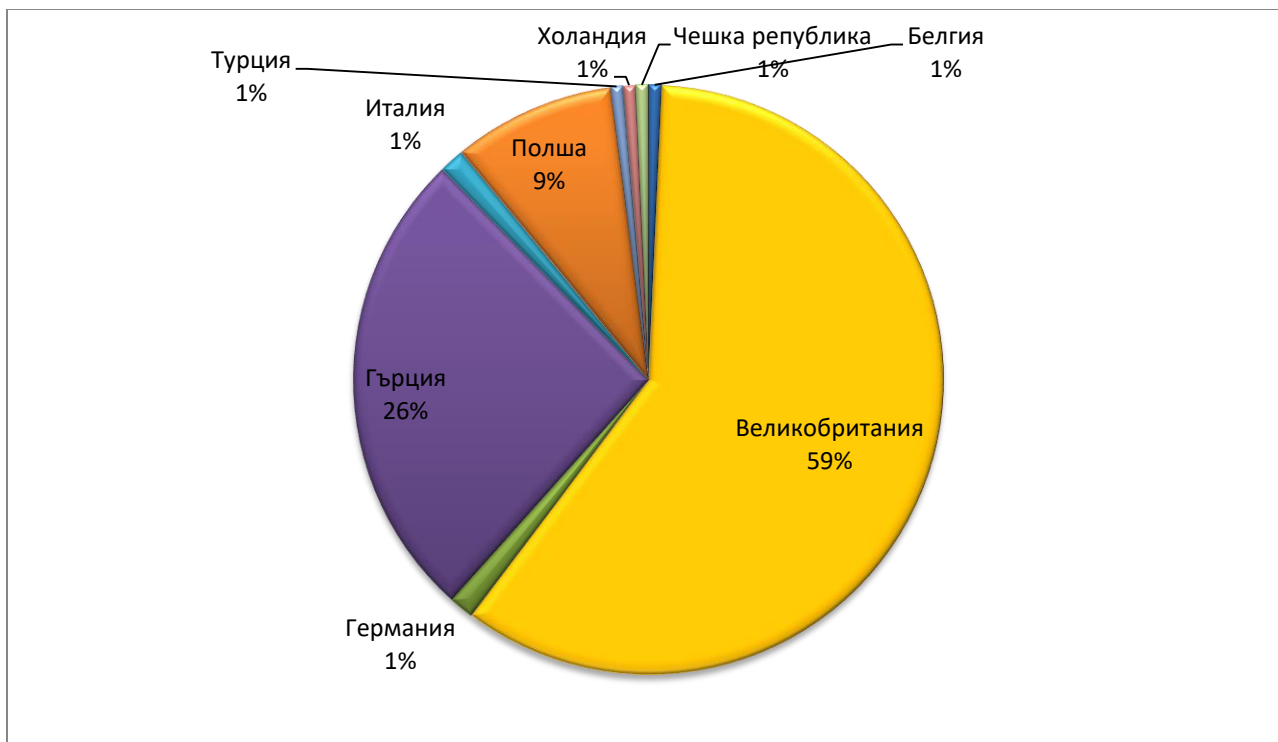
Възможността за провеждане на Еразъм практика е особено ценна за Аграрния университет, където практическото обучение е силно застъпено във всички бакалавърски програми. Студентите придобиват практически опит и умения в международна среда, запознават се с изискванията и особеностите на общеевропейския пазар на труда. Посредством тези практики те придобиват ключови компетенции и квалификации като комуникационни умения, способност за работа в екип, познания за чужди култури, анализ и работа с информация и др.

Най-голям брой практики се осъществяват в селскостопанска ферма „Хейгроув“ във Великобритания и с хотели в Гърция, където практика провеждат студентите от специалност Аграрен туризъм, магистърски програми Управление на туризма и Екологичен туризъм. Университетът сключва текущо договори със селскостопански ферми и с фирми и научноизследователски институти, подходящи за провеждане на практика.

През последните четири години се забелязва тенденция за увеличаване дела на студентската мобилност с цел практика за сметка на мобилността с цел обучение.

Причините за това са няколко:

1. Практическото обучение е по-лесно за студентите, защото не е необходимо да се полагат изпити на съответен чужд език в приемащия университет.
2. При кандидатстването не са толкова високи критериите за владене на чужд език.

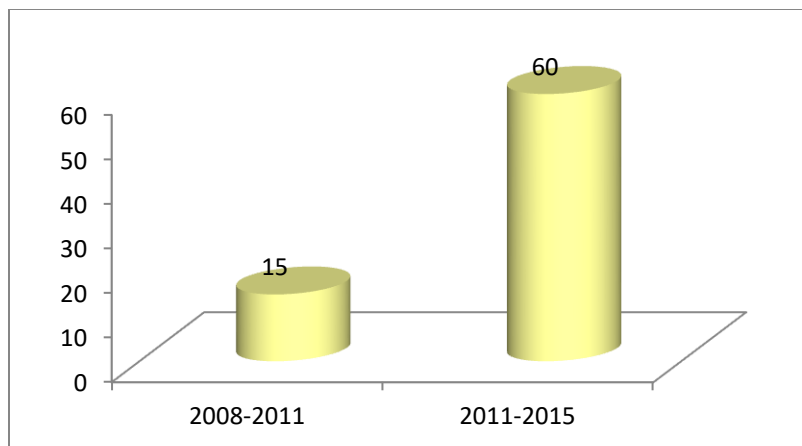

Изходящи студентски мобилности с цел практика – разпределение по държави

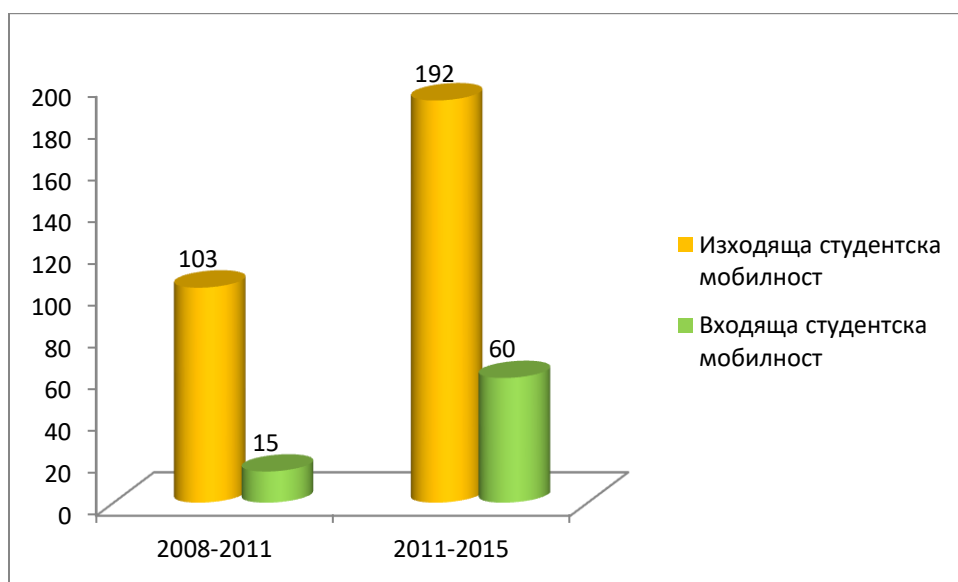
ВХОДЯЩА СТУДЕНТСКА МОБИЛНОСТ

Аграрният университет е на път да постигне поставените цели за увеличаване броя на входящата студентска мобилност и за постигане на реципрочност между изходяща и входяща мобилност. Четири пъти е увеличена входящата студентска мобилност спрямо предходния отчетен период. Принос за това имат публикувания на сайта на Университета информационен пакет на английски език. Пакетът има за цел да улесни кандидатстването на студенти, желаещи да се обучават по програма Еразъм. На сайта е публикуван и пълния списък на предлаганите дисциплини на английски език. АУ предлага 69 дисциплини на английски език:

<i>Факултет</i>	<i>Брой предлагани дисциплини</i>
<i>Агрономически</i>	<i>28</i>
<i>ЛГА</i>	<i>5</i>
<i>РЗА</i>	<i>11</i>
<i>Икономически</i>	<i>25</i>
<i>Общ брой дисциплини</i>	<i>69</i>

Брой входящи студентски мобилности с цел обучение и практика – сравнение по отчетни периоди

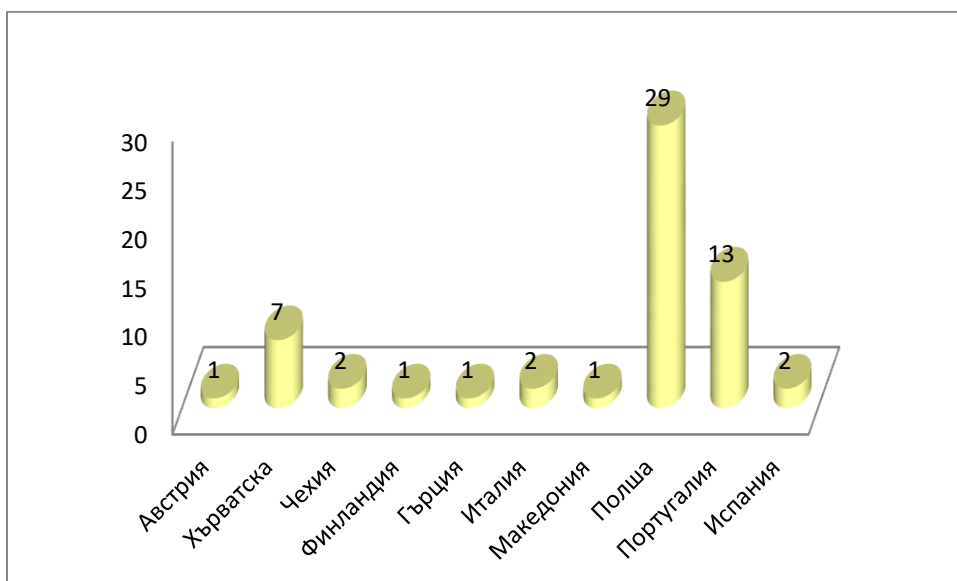

Съотношение между входящи и изходящи студентски мобилности – съпоставка между отчетните периоди

Най-голям брой входящи студенти са от Полша, следвани от Португалия и Хърватска. Принос за увеличените входящи мобилности имат преподавателите контактни лица, които поддържат активно сътрудничество с университетите, в които се обучават входящите студенти – проф. Малгожата Берова – със Западнопомерански университет в Полша, проф. Вили Харизанова – с Университет в Бари – Италия. Контактите с някои университети се поддържат от офис Еразъм – с Политехнически университет в Полша и Университет по приложни науки „Марко Марулич“ – Хърватска.

Принос за качеството на входящата мобилност имат и преподавателите, които извеждат лекции и упражнения на студентите – проф. Виолина Ангелова, проф. Вили Харизанова, проф. Димо Пенков, проф. Андон Василев, проф. Малгожата Берова, доц. Стефан Кръстев, доц. Иван Пенев, доц. Калинка Кузмова, доц. Нуреттин Тахсин, гл. ас. Велика Кунева, гл. ас. Доньо Гънчев, ас. Крум Христов и др.

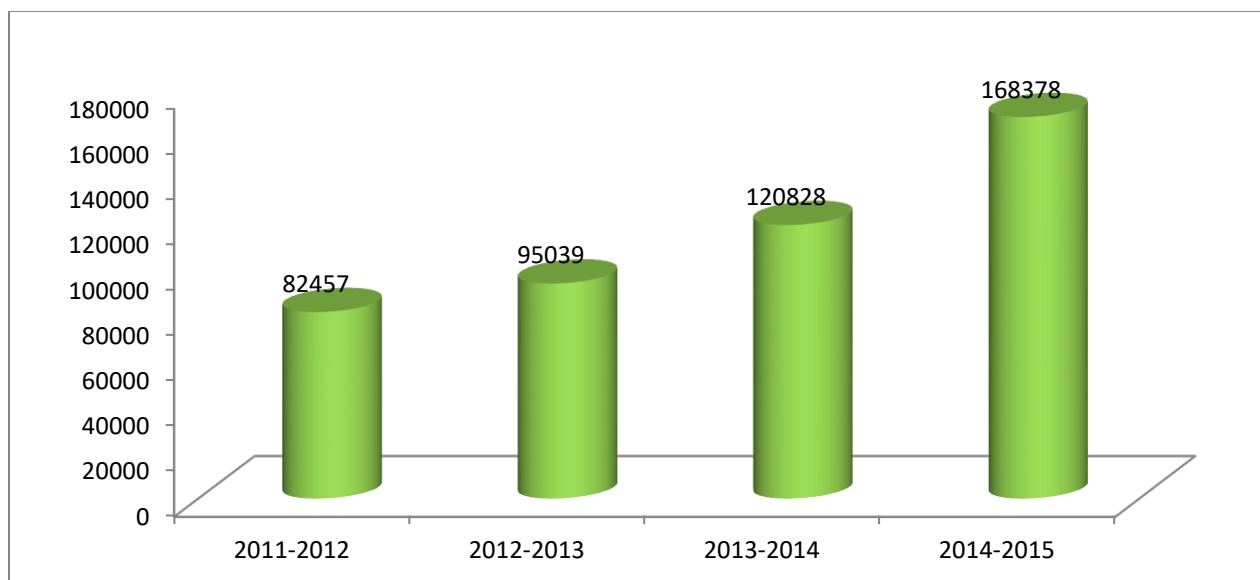
Разпределение на входящата студентска мобилност по държави

ФИНАНСИРАНЕ НА СТУДЕНТСКАТА МОБИЛНОСТ

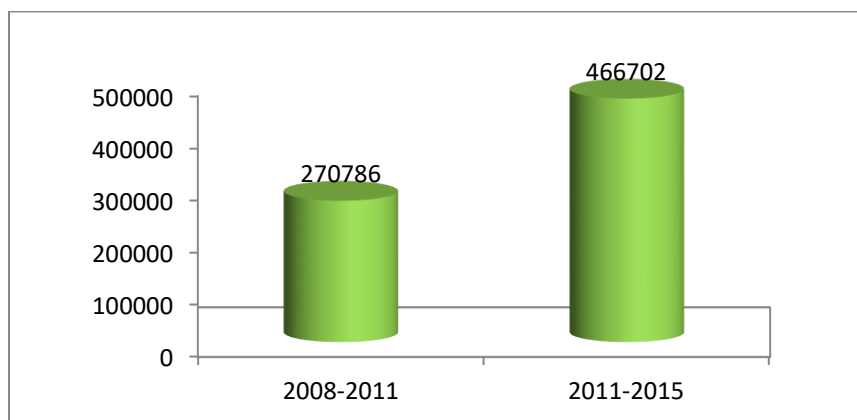
Двойно по-голямо е усвоеното финансиране за последната академична година /през 2014-2015 академична година са усвоени 168 378 евро/ от четиригодишния отчетен период спрямо първата година /през 2011-2012 академична година са усвоени 82 457 евро/. Почти двойно е увеличено финансирането и спрямо предходния четиригодишен отчетен период.

Усвоено финансиране /в евро/ на студентска мобилност с цел обучение и практика

Академична година	Обучение	Практика	Обща сума
2011-2012	8218	74240	82457
2012-2013	32874	62165	95039
2013-2014	56481	64347	120828
2014-2015	41814	126564	168378

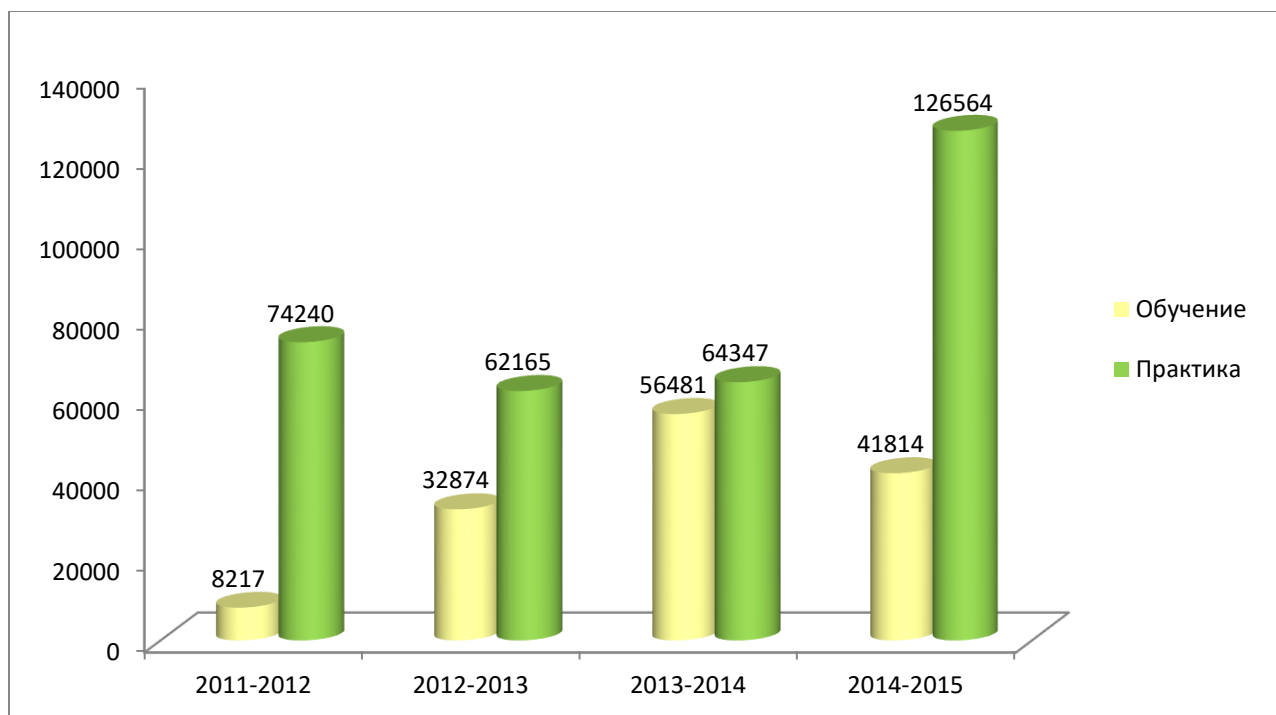

Разпределение на финансирането /в евро/ за студентска мобилност с цел обучение и практика по години за отчетния период

Съотношение на финансирането за студентска мобилност с цел обучение и практика по отчетни периоди

От графиката по-долу е видно, че ръстът на финансирането е основно за мобилност с цел практика.

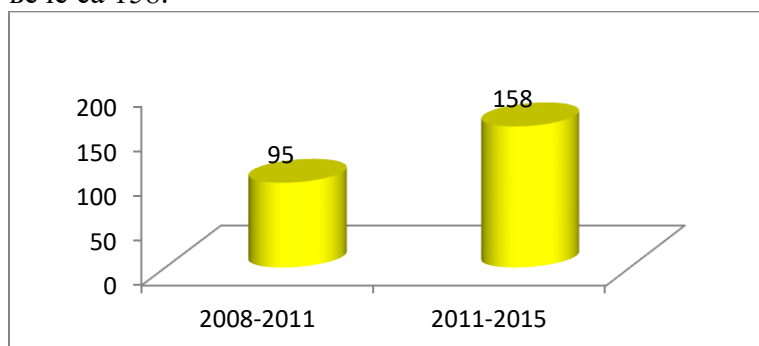

Съотношение на финансирането /в евро/ за студентска мобилност с цел обучение и студентска мобилност с цел практика по години

ИЗХОДЯЩА МОБИЛНОСТ НА ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ И НЕПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ

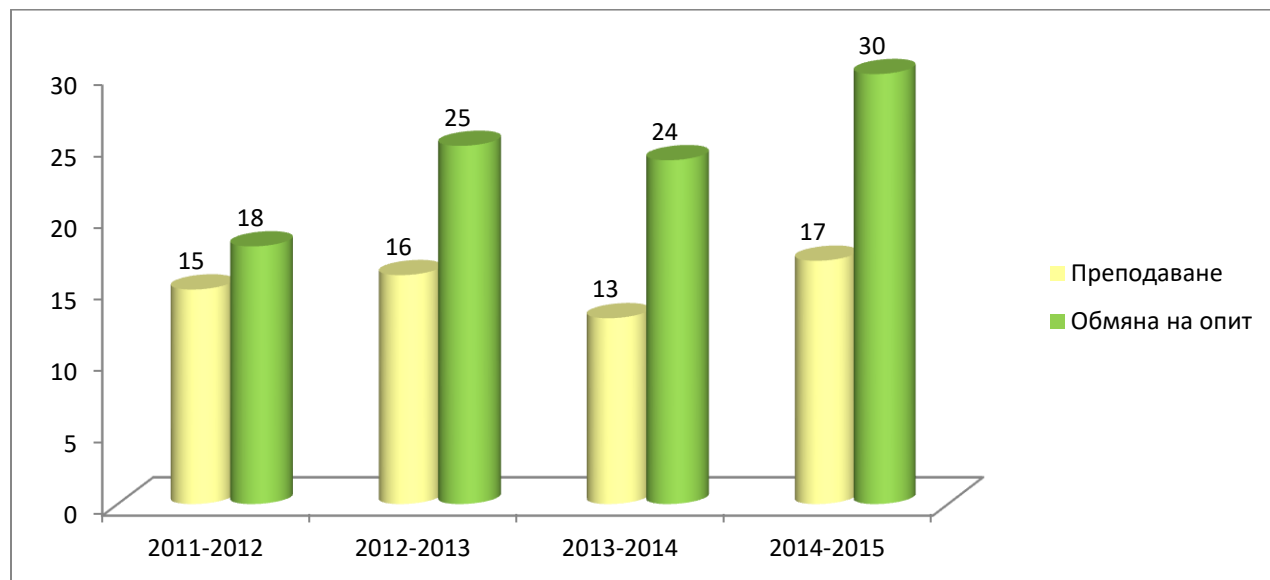
Един от основните инструменти на Аграрен университет за създаване на партньорства и за сътрудничество с университети с цел обмяна на опит в областта на образованието и науката, както и разработване на съвместни проекти, е програма Еразъм+.

Програмата дава възможност за провеждане на краткосрочни мобилности на преподавателския и преподавателския състав с цел преподаване или обучение /обмяна на опит/. Благодарение на опита, натрупан от преподавателите по време на пребиваването им в други университети, се обогатява методиката на преподаване, постига се хармонизиране на учебните планове и програми с останалите ВУ от страната и с европейските тенденции. И при тази дейност се наблюдава увеличение на мобилностите спрямо предходния отчетен период – през 2008-2011 г. са проведени 95 мобилности, докато през настоящия период е налице 50 % увеличение на броя на мобилностите – те вече са 158.

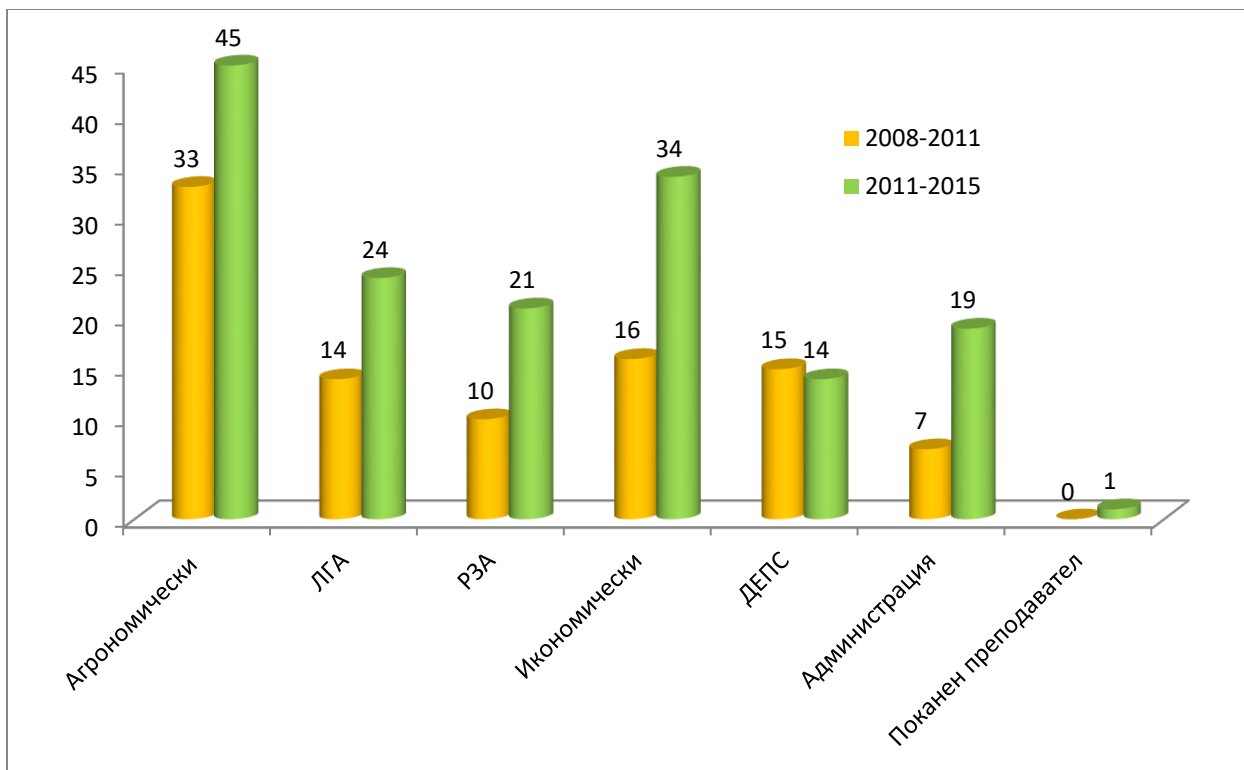
Брой мобилности на преподаватели и служители – сравнение по отчетни периоди

Увеличението на ръста на мобилностите е основно за сметка на тези с цел обучение /обмяна на опит/. Увеличава се съотношението между мобилности с цел преподаване и мобилности с цел обучение, като през последните две години от отчетния период /2013-2014 и 2014-2015/ са реализирани почти два пъти повече мобилности с цел обучение. Тенденцията е резултат от политиката на програмата Еразъм+, която не диференцира двата типа мобилност. Преподавателите, осъществяващи мобилност с цел обучение, разполагат с повече време за дискусии със свои колеги от приемащите университети, могат да се запознаят с материалната база и оборудване на университетите, да обсъдят бъдещо сътрудничество и участие в проекти.

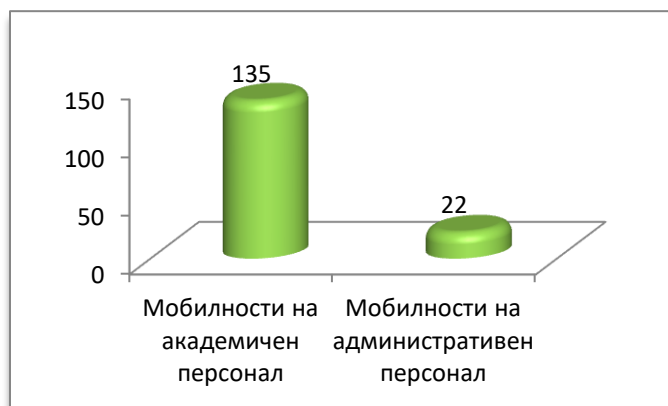
Брой мобилности на преподаватели и служители по академични години

Най-висок ръст на мобилностите има Икономически факултет, следван от Факултета по растителна защита и агроекология и Факултета по лозаро-градинарство. Похвално е участието на млади преподаватели, толерират се преподаватели, които осъществяват мобилности за първи път.

Мобилност на преподавателски и преподавателски състав по факултети през отчетния период и съпоставка спрямо предходния отчетен период

Друга положителна тенденция е увеличаване дела на мобилностите на административния персонал, което е и част от препоръките на Европейската комисия. Чрез мобилностите на административния персонал се засилва интернационализацията на Университета на всички нива. Те способстват да се пренесе европейския опит в повече сфери от дейността на Университета.

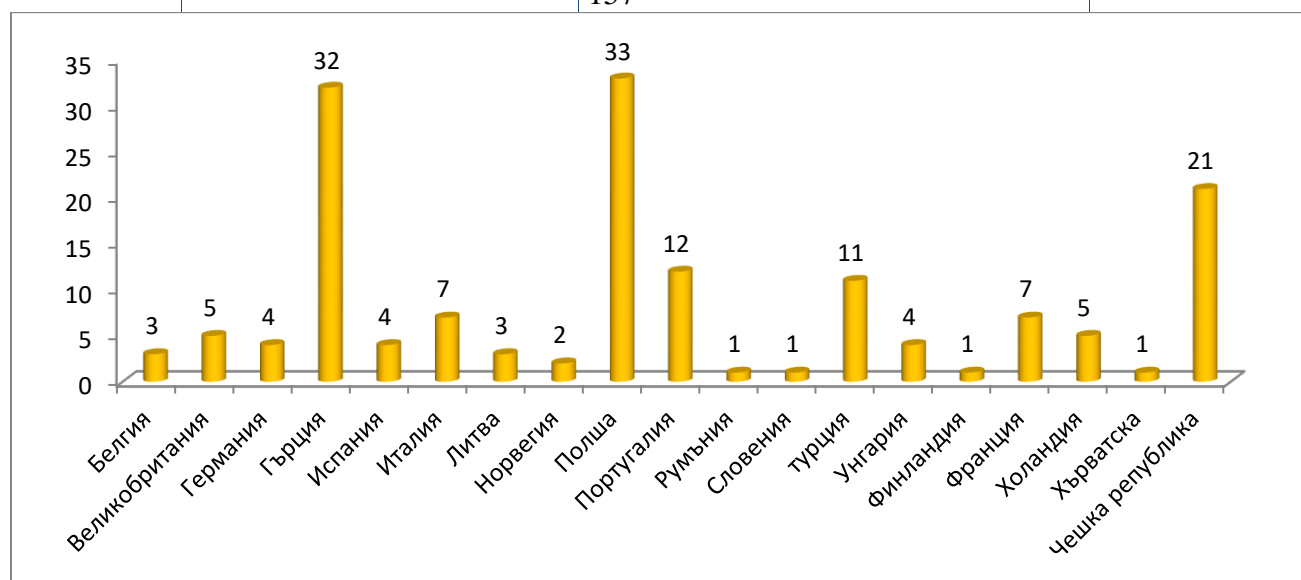
Съотношение мобилности на преподавателски и преподавателски състав за отчетния период

Най-голям брой мобилности са осъществени в Полша и Гърция, засилва се сътрудничеството с Португалия, Чехия и Турция. Тенденцията за близко сътрудничество с

Полша продължава, като в резултат на дейностите по програмата бе разработена съвместно със Западнопомерански технологичен университет в Шчечин магистърска програма "Растениевъдна продукция" с двойна диплома.

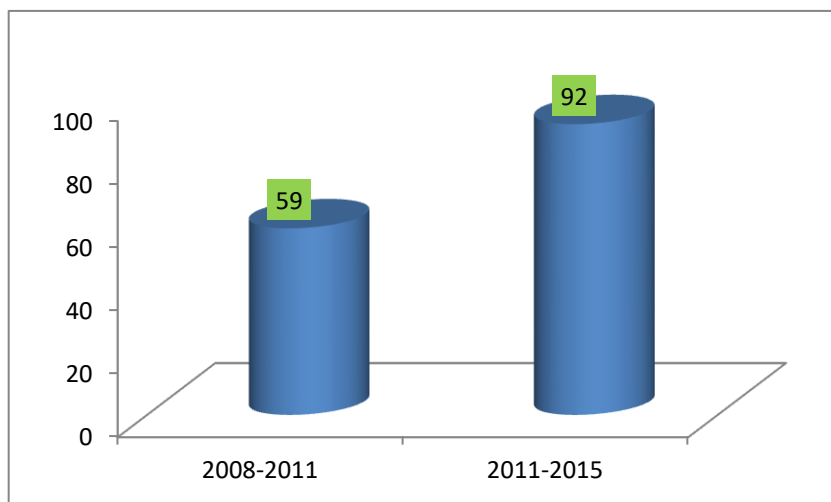
Мобилности на преподавателски и непреподавателски състав по държави за отчетния период

Държава	Брой преподаватели и служители
Белгия	3
Великобритания	5
Германия	4
Гърция	32
Испания	4
Италия	7
Литва	3
Норвегия	2
Полша	33
Португалия	12
Румъния	1
Словения	1
Турция	11
Унгария	4
Финландия	1
Франция	7
Холандия	5
Хърватска	1
Чешка република	21
	157

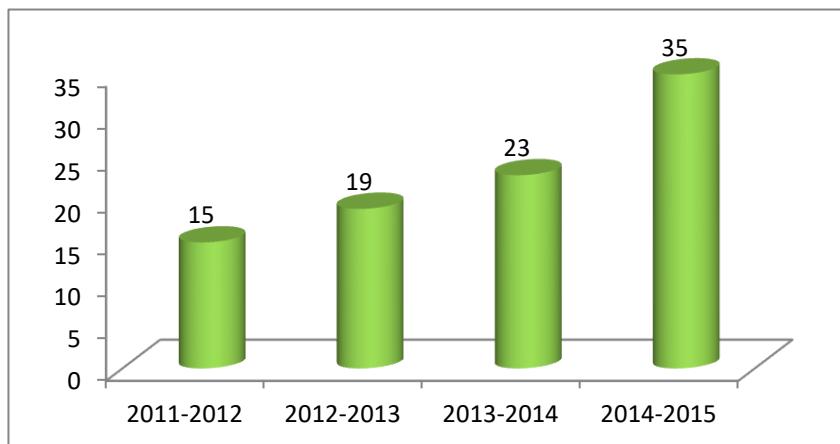

ВХОДЯЩА ПРЕПОДАВАТЕЛСКА МОБИЛНОСТ

Доказателство за авторитета и приобщаването на Аграрния университет към Европейското образователно пространство е почти два пъти по-големият брой преподаватели и преподавателски персонал, избрали да ни посетят. За отчетния период 92-ма преподаватели и административен персонал са посетили АУ и са обменили опит или изнесли лекции пред студенти от различни специалности. Най-голям брой са мобилностите от Западно-померански технологичен университет – Полша. Утвърдени партньори са ТЕИ – Солун, Университет за природни науки в Прага, Университет Намък Кемал – Текерда, Турция. За първи път посрещаме преподаватели от Политехнически институт в Коимбра – Португалия; Mersin University – Турция, Krizevci College – Хърватска, Университет "Св. Климент Охридски" – Битола, Македония. Harper Adams University – Великобритания и Rezeknes Augstskola – Латвия.

Съотношение на входящите преподавателски и преподавателски мобилности по отчетни периоди

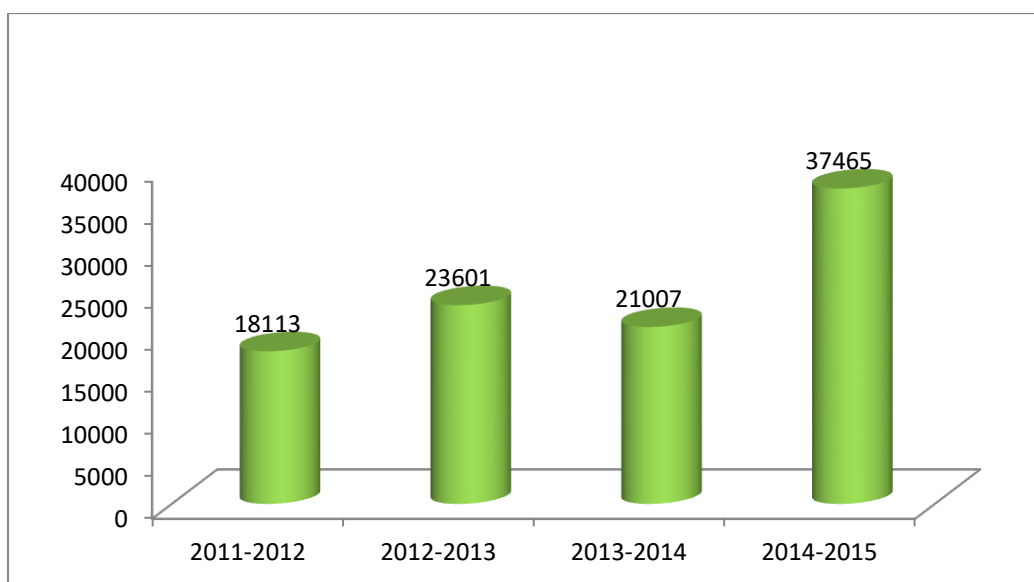
Брой входящи мобилности на преподавателски и преподавателски персонал /разбивка по години за отчетния период/

ФИНАНСИРАНЕ НА МОБИЛНОСТ НА ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ И НЕПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ

Усвоеното финансиране по мобилност на преподавателски и преподавателски персонал е два пъти по-високо от финансирането през предходния отчетен период.

Усвоено финансиране на мобилност на преподавателски и преподавателски състав през отчетния период /в евро/

Академична година	Преподаване	Обучение	Общ размер на финансирането
2011-2012	8483	9630	18113
2012-2013	9926	13675	23601
2013-2014	7732	13275	21007
2014-2015	13800	23665	37465

Разпределение на финансирането /в евро/ за мобилност на преподавателски и преподавателски състав по години

МЕЖДУНАРОДНИ ПРОЕКТИ

През отчетния период се работи по изпълнението на 24 международни образователни проекта, 4 изследователски проекта, финансирани от Седма рамкова програма на ЕС и 6 проекта по Оперативни програми на ЕС.

ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПРОЕКТИ

Финансираща програма	Ръководител от АУ	Заглавие	Период
Университетска харта Еразъм Програма за учене през целия живот	Проф. д-р Христина Янчева	LLP 0911-IC-1-2007-1-BG-ERASMUS-EUC-1	2007-2013
Програма за учене през целия живот			
Секторна програма Еразъм, Тематична мрежа 177267-LLP-1-2010-1-FR-ERASMUS-EN	Проф. д-р Христина Янчева	Innovation in the teaching of sustainable development in life sciences in Europe, I.S.L.E.	2010 – 2013
LLP Тематична мрежа	Проф. д-р А. Аладжаджиян	Towards the innovation of the food chain through the modernization of Food Studies, ISEKI_Food-4, Application number 518415-LLP-1-2011-1-IT-ERASMUS-ENW	2011-2014
LLP Тематична мрежа	Ст. преп. Ваня Симеонова	IntlUni, The challenges of the multilingual and multicultural learning space	2012-2015
LLP Грюндвиг	Ас. Теодор Радев	My Food - My Medicine FOODMED	2013-2015
LLP Леонардо да Винчи – Трансфер на иновации	Доц. д-р Христина Янчева	AGROTRAIN Innovation-based organic farming through user-friendly training tools Per. номер 2010-1-BG1-LEO05-03091	2010 - 2012
LLP Леонардо да Винчи – Многостранни проекти	Доц. д-р Стела Тодорова	Multifunctional Agriculture in Europe – Social and Ecological Impacts on Organic Farms, 510142-LLP-1-2010-1-DE-LEONARDO-LNW	2011 - 2013
LLP Леонардо да Винчи, Трансфер на иновации	Доц. д-р Ангел Иванов	E-learning for viticulture technicians for mentoring on climate change impacts and adaptations needed, E-VITICLIMATE, 2011-1-FR1-LEO05-24427	2011 - 2013
Многостранни проекти Ключова дейност 4: „Разпространяване на резултатите”	Ас. Теодор Радев	Recycle and Reuse of Agro Programmes /RE-AGRO/, 511511-2010-LLP-BG-KA4-KA4MP	2010-2013

Интензивни програми Erasmus IP 2012,	Проф. д-р А. Аладжаджиян	Energy and Agriculture LEGTA Bourges France	30 януари – 10 февруари 2012 г.
Еразъм+			
Erasmus +		University Charter 60911-EPP-1-2014-1-BG-EPPKA3-ECHE	2014-2021
Erasmus +, Дейност 2: Стратегическо партньорство 2014-1-PL01-KA200-003642	Доц. д-р Иван Манолов	Building Key Competences and Folkhighschool Pedagogy in XXI Europe Изграждане на ключови способности и педагогиката на Висшите училища в Европа на XXI век	2014-2017
Erasmus +, Дейност 2: Стратегическо партньорство Cooperation for innovation and the exchange of good practices 2015-1-MK01-KA202-002855	Проф. д-р Вили Харизанова	Developing OER and Blended Modules for Agriculture and Rural Development, OER-arD	2015 - 2018
Erasmus +, Capacity building in Higher Education EAC/A04/2014	Доц. д-р Калинка Кузмова	Adaptive learning environment for competence in economic and societal impacts of local weather, air quality and climate, ECOIMPACT	2015 - 2018
Erasmus + 2015-1-EL01-KA202-014097	Проф. д-р Нели Бенчева	Social Enterprise Skills for Business Advisers, SESBA	септ. 2015 – август 2018
Фондация „Америка за България“			
Фондация „Америка за България“	Доц. д-р Божин Божинов	Establishing of a National Demonstration Site for New Agricultural Technologies (EndsNeat), Grant Agreement № AGR.00020.20111031	2011-2013
Фондация „Америка за България“	Гл. ас. д-р З. Желев	Establishing an Experimental Centre for Integrated Plant Protection, Grant Agreement No: AGR.0027.20111205	2012-2013
Фондация Америка за България, Grant Agreement 0036.20140114, 2014 – 2015	Проф. д-р Нели Бенчева	Boosting up Teaching Capacity and Exchange Activities Between BG-US Academic Institutions (ACHANGE) ПРОМЯНА – Повишаване преподавателския капацитет и обмена на опит между водещи български и американски академични институции	2014 - 2016
Темпус IV			
Темпус IV	Проф. д-р Вили	International joint Master degree in Plant Medicine	2010-2012

	Харизанова	Разработване на учебен план за съвместна магистърска степен	
Темпус IV	Доц. д-р Калинка Кузмова	EU based course in foodstuff expertise and quality control Разработване на съвместен курс за контрол на качеството на храните	2010-2012
Темпус IV	Проф. д-р Алекси Алексиев	Using Local Resources in Microregional Development: Sustainable Agribusiness and Tourism in the Southern Balkans Икономически аспекти на регионалното сътрудничество в областта на агробизнеса и туризма	2010-2012
Други програми и проекти			
Fund for Incentives CASEE (Central and Eastern Europe)		European Studies Week /Седмица по европеистика в Национален аграрен университет в Суми, Украйна/	17-21 септември 2012
Швейцарска програма SCOPES	Доц. д-р Иван Манолов	Усъвършенстване на обучението и преподаването на биологично земеделие в Югоизточна Европа (Албания, Босна и Херцеговина, Косово, България, Унгария) SCOPES, IZ74Z0_137328/1 Advancing training and teaching of organic agriculture in South-East Europe (Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, Bulgaria, Hungary)	2011 – 2014
МОН по процедурата за подкрепа на международни научни форуми, провеждани в България	Факултет по икономика	Международен научен форум „Промени и перспективи в селските райони и в селското стопанство в България, Полша и други страни от ЕС“	18 и 19 септ. 2014 г.

НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРОЕКТИ

Програма	Ръководител	Заглавие	Период
FP7 RTD	Проф. д-р А. Аладжаджиян	Improved Nutrient and Energy Management through Anaerobic Digestion /INEMAD/	2011-2015
FP 7P Knowledge Based Bio-Economy (KBBE)	Доц. д-р В. Дириманова	Prospects for Farmers Support: Advisory Services in European AKIS /PRO AKIS/	2012-2015
FP7-KBBE-2011-5	Гл. ас. д-р Теодор Радев	Supporting the role of the Common agricultural policy in Landscape valorisation: Improving the knowledge base of the contribution of landscape Management to the rural economy CLAIM , Project number 289578	2012-2015
FP 7, Grant Agreement 319998	Доц. д-р С. Шилев	Sustainable water treatment and nutrient reuse options, SuWaNu	2013-2015

ПРОЕКТИ ПО ОПЕРАТИВНИ ПРОГРАМИ

Оперативна програма	Ръководител от АУ	Заглавие	Период
ОП „Развитие на човешките ресурси”	Проф. д-р Нели Бенчева	Въвеждане на електронни форми за дистанционно обучение в Аграрен университет – Пловдив BG051PO001-4.3.04-0032	2012 - 2014
ОП „Развитие на човешките ресурси”	Проф. д-р Христина Янчева	Усъвършенстване системата за управление на Аграрен университет – Пловдив - гаранция за качество и конкурентоспособност BG051PO001-3.1.08-0028	2012 - 2014
ОП „Транснационално сътрудничество – Югоизточна Европа“	Проф. д-р Й. Кузманова	Изграждане на механизми в подкрепа на иновациите и повишаване на информираността относно потенциала на иновациите и научно-техническото развитие в хранителната промишленост в Югоизточна Европа Setting up the innovation support mechanisms and increasing awareness on the potential of Food Innovation and RTD in the South-East Europe area INNO_FOOD SEE	2011 - 2013
ОП “Югоизточна Европа”	Доц. д-р Виолета Дириманова	Guardians of Environment Framework: An Integrated Approach of Strategies for Prevention of Soil Pollution and Rehabilitation of Harmed Territories GuardEn Overall project budget: 2.031.572,00 €	2012 - 2014
ОП “Трансгранично сътрудничество”	Доц. д-р Божин Божинов	Agro-Geno-Trans-B1-33.06	2012 - 2013
ОП „Транснационално сътрудничество Гърция – България“	Величко Родопски	Joint reference strategies for rural activities of reduced inputs, AGRO_LESS	2013 - 2015

В рамките на настоящия мандат започна осъществяването на следните проекти по години:

През 2012 г. бяха одобрени и стартираха следните нови проекти:

• **Международни образователни проекти:**

Академичната мрежа в рамките на Програма за учене през целия живот: **IntlUni, The challenges of the multilingual and multicultural learning space**. Основната цел на проекта е дефиниране на критериите за качество, които характеризират обучението в мултилингвистично и мултикултурно образователно пространство. Резултатите от проекта ще допринесат за интернационализация на университетите и ще подпомогнат обмена на студенти и преподаватели, по-бързото адаптиране в мултикултурна среда и по-доброто сътрудничество между висшите училища в Европа.

Създаване на Център за интегрирано управление на болестите по растенията. Проектът се осъществи с любезното съдействие на Посолството на САЩ в София и финансовата подкрепа на Фондация „Америка за България“. Центърът предлага съвременна система за растителна защита в помощ на земеделските производители в страната. Използваните методи включват прогнозиране развитието на болести и неприятели по растенията на база метеорологични данни и математически модели с достъп в интернет, провеждане на полски и лабораторни изследвания за решаване на важни в практиката проблеми.

• **Международни изследователски проекти**

Седма рамкова програма

Improved Nutrient and Energy Management through Anaerobic Digestion. Целта на проекта е възстановяване на връзката между животновъдството и растениевъдството чрез производството на биогаз от отпадъците от животновъдството и използване на остатъците от ферментацията като органичен тор.

Supporting the role of the Common agricultural policy in Landscape valorisation: Improving the knowledge base of the contribution of landscape Management to the rural economy /CLAIM/. Целта на проекта е да допринесе за разработване на конкурентоспособни, мултифункционални и устойчиви производствени системи, които да осигуряват повишаване качеството и безопасността на храните и да отговарят на очакванията на консуматора. В подкрепа на ефективното осъществяване на ОСП специално внимание се отделя на управление на околната среда и възможностите за осигуряване на добавена стойност за населението в селските райони.

Prospects for Farmers Support: Advisory Services in European AKIS /PRO AKIS/.

Основната цел на проекта е осигуряване на достоверни източници за знания, ориентиране и подкрепа на фермерите за решаване на важни икономически проблеми и възможности за успешно развитие на агробизнеса. Agricultural knowledge & information systems (AKIS) е система за обмен на знания и предлагане на иновативни решения в помощ на фермерите и земеделските асоциации.

• **Проекти по Оперативни програми**

ОП „Развитие на човешките ресурси“

Въвеждане на електронни форми за дистанционно обучение в Аграрен университет – Пловдив. Основните резултати са: създадена и тествана интернет базирана университетска система за дистанционно обучение; изграден Център за дистанционно обучение; разработен Правилник за организация на електронните форми на дистанционното обучение; създадена учебна документация за дистанционно обучение; разработени са учебни материали от преподавателския състав на Аграрен университет – Пловдив по 63 дисциплини.

Усъвършенстване системата за управление на Аграрен университет – Пловдив – гаранция за качество и конкурентоспособност. Целта на проекта е повишаване качеството на образованието и обучението в Аграрен университет – Пловдив чрез усъвършенстване на системата му за управление на основата на информационните технологии. Разработени са гъвкави модели на работните процеси, софтуерни системи за управление, контрол, обратна връзка и информация, системи за визуализиране на публична информация и за оценка на качеството.

ОП „Югоизточна Европа“

Guardians of Environment Framework: An Integrated Approach of Strategies for Prevention of Soil Pollution and Rehabilitation of Harmed Territories. В проекта участват организации от 8 страни – България, Гърция, Италия, Румъния, Словения, Сърбия, Унгария и Република Хърватска. Разработени са добри практики, даващи възможности за производството на екологично чиста продукция при поддържане на водите и почвите в добро състояние. Представени са успешни маркетингови подходи, които съчетават възможностите за социално отговорно поведение и успешно икономическо развитие на стопанствата. Разработен е екологичен стандарт, предназначен за предприятия от агробизнеса. Стандартът позволява да се констатират степента на екологичност на дейността, критичните точки и необходимите действия, чрез които да се подобри екологичното състояние на водите и почвите, като по този начин ще се произвеждат по-екологично чисти продукти.

През 2013 г. стартираха следните нови проекти:

- **Международни образователни проекти:**

MY FOOD – MY MEDICINE (FOODMED), финансиран по секторна програма GRUNDTVIG в рамките на Програмата за учене през целия живот. Аграрният университет е контрактор, партньори са институции от Испания, Италия, Португалия и Гърция. Целта на проекта е да се промени поведението на консуматора за избор на здравословна храна. Разработени са учебни материали за здравословния начин на живот, ползата от биохраните и икономическия аспект на здравословното хранене. Традиционните национални кухни се разглеждат като резултат от мъдростта и житейския опит на хората и са част от Европейското културно наследство.

- **Седма рамкова програма**

Sustainable water treatment and nutrient reuse options /SuWaNu/. Основната цел на проекта е разработването на технологии, предлагащи услуги за транснационално сътрудничество в рамките на „кълъстери с научноизследователска насоченост“, включващи университети, местни власти, изследователски центрове, технологични фирми, предприятия, фермери и земеделски сдружения, свързани с пречистване на отпадни води и селското стопанство от пет държави: Германия, Испания, Гърция, Малта и България. Консорциумът работи за подобряване на научните изследвания и технологичното развитие с оглед въвеждане в практиката на иновативни решения и увеличаване на инвестициите в тази сфера и разширяване на пазара на тези решения в други европейски региони.

- **ОП „Транснационално сътрудничество Гърция – България“**

AGRO_LESS. Целта на проекта е разработване на общи стратегии за прилагане на селскостопански практики в пограничните райони на Гърция (област Централна Македония) и България (областите Кърджали и Хасково) за постигане на

оптимални икономически резултати, устойчивост и опазване на природните ресурси чрез запознаване на местното население с нови технологични решения и специфични системи за управление на агробизнеса.

През 2014 г. стартира новата програма Еразъм+ като наследник на секторна програма Еразъм от Програмата за учене през целия живот. Аграрният университет се включи като партньор в проекта **„Building Key Competences and Folkhighschool Pedagogy in XXI Europe** /Изграждане на ключови способности и педагогиката на Висшите народни училища в Европа на XXI век/“, който е в Дейност 2: стратегическо партньорство. Основните задачи са: разработване на учебна програма за професионално образование по биологично производство; ръководство и учебни материали; указания за изграждане на ключови способности чрез педагогическите методи на Грюндвиг: инструменти, примери, добри практики.

- През същата година се сключи и договор за осъществяване на проект **„Boosting up Teaching Capacity and Exchange Activities Between BG-US Academic Institutions (ACHANGE)“**, /Повишаване преподавателския капацитет и обмена на опит между водещи български и американски академични институции/. В рамките на проекта се разработва нова магистърска програма „Агробизнес и предприемачество“ със съдействието на Университета Мисури – САЩ и финансовата подкрепа на Фондация „Америка за България“. Магистърската програма има за цел да даде възможност на завършилите да изградят професионална кариера на активни агролидери, способни ефективно да организират и управляват съвременно аграрно производство. Програмата успешно съчетава модерното аграрно образование със солидни комплексни познания в областта на маркетинга, предприемачеството и управлението на земеделските стопанства. Изучаваните технологични, икономически и управленски дисциплини осигуряват солидни познания по подготовката и управлението на национални и европейски проекти, по бизнес комуникации, иновация и маркетинг на нови продукти.

През 2015 г. започна изпълнението на три проекта по програма Erasmus +, Ключова дейност 2: Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики:

Developing OER and Blended Modules for Agriculture and Rural Development /OER-arD/. Ще бъдат организирани четири краткосрочни курса, от които два в Ханя: за почвени анализи и опазване на околната среда с разумно прилагане на торове; принципите на интегрираната растителна защита при отглеждане на култури в Средиземноморския район /десертно грозде, праскови, маслини, цитруси и маслини за производство на зехтин/. Останалите два курса ще се проведат в Пловдив – по биологично земеделие и интегрираната растителна защита при отглеждане на ябълки, круши, десертно и винено грозде. Ще бъде разработен уебсайт със свободен достъп за безопасно прилагане на торове и пестициди.

Social Enterprise Skills for Business Advisers /SESBA/. В рамките на проекта ще се проучи сегашното състояние на социалното предприемачество в страните от ЕС; ще се разработят инструменти и материали за съвети по социално предприемачество и учебна програма за бизнес консултанти.

Adaptive learning environment for competence in economic and societal impacts of local weather, air quality and climate /ECOIMPACT/. Проектът е структуриран в няколко работни пакета: подготовка; управление; развитие; осигуряване на качеството;

мониторинг; разпространение и прилагане на дейностите по проекта. ЕСОИМРАСТ е мотивиран от бързо растящата урбанизация, влошаване на околната среда и измененията на климата, които правят хората, организациите и предприятията все по-уязвими по отношение на въздействието им върху околната среда. ЕСОИМРАСТ има за цел да модернизира образователната среда и да предложи адаптивна образователна система за околната среда, отчитайки икономическите и социални въздействия върху качеството на въздуха, времето и климата.

По Програмата на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, Фонд за отпускане на стипендии **краткосрочни специализации в Кралство Норвегия** осъществиха проф. Виолина Ризова (2014 г.), доц. Христофор Кирчев (2015 г.) и гл. ас. Надежда Семкова (2015 г.).

II. Проведени задгранични командировки на преподаватели, докторанти, студенти и експерти

Ръководството на АУ стимулира международната мобилност на преподавателите, студентите и служителите в чуждестранни университети и институции, с което подпомага академичното и научно израстване, повишаване качеството на преподаване, подобряване на административните услуги за студенти и преподаватели, хармонизиране на учебното съдържание в съответствие с европейските образователни стандарти.

През отчетния период броят на командированите извън програма Еразъм за участия в международни форуми, специализации, работни срещи по проекти, изнасяне на лекции е 602, като хабилитираните преподаватели са 330, асистенти и старши преподаватели – 141, докторанти – 28, студенти – 84 и експерти – 19.

Задгранични командировки на преподаватели, докторанти, студенти и експерти от АУ – Пловдив 2012 –2015 г.

Брой командировани (без програма Еразъм) – 602 командировани, в т.ч.:

	2012	2013	2014	2015	Общо
Хабилитирани	89	71	77	93	330
Асистенти и ст. преподав.	40	23	46	32	141
Докторанти	2	7	8	11	28
Студенти	39	15	18	12	84
Експерти	7	4	4	4	19
Общо	177	120	153	152	602

1. За участие в международни конгреси, конференции и симпозиуми – 204 , в т.ч.:

	2012	2013	2014	2015	Общо
Хабилитирани	21	29	28	36	114
Асистенти и ст. преподав.	13	12	14	15	54
Докторанти	1	6	5	7	19
Студенти	2	3	1	2	8
Експерти	5	2	-	2	9
Общо	42	52	48	62	204

2. За участие в работни срещи по проекти – 209 командировани, в т.ч.:

	2012	2013	2014	2015	Общо

Хабилитирани	41	26	34	33	134
Асистенти и ст. преподаватели	10	7	30	12	59
Докторанти	-	1	3	4	8
Студенти	-	-	-	-	-
Експерти	2	1	3	2	8
Общо	53	35	70	51	209

3. За специализации, участие в курсове, обучения, школи – 43 командировани, в т.ч.:

	2012	2013	2014	2015	Общо
Хабилитирани	4	6	1	7	18
Асистенти и ст. преподаватели	7	4	-	4	15
Докторанти	1	-	-	-	1
Студенти	6	2	-	-	8
Експерти	-	1	-	-	1
Общо	18	13	1	11	43

4. За изнасяне на лекции – 25 командировани, в т.ч.:

	2012	2013	2014	2015	Общо
Хабилитирани	9	5	3	4	21
Асистенти и ст. преподаватели	3	-	-	1	4
Общо	12	5	3	5	25

5. За провеждане учебна практика на студенти – 43 командировани, в т.ч.:

	2012	2013	2014	2015	Общо
Хабилитирани	-	-	-	1	1
Асистенти и ст. преподаватели	1	-	-	-	1
Студенти	31	-	-	10 (САЩ)	41
Общо	32	-	-	11	43

6. Други – Участие в експедиции; Посещение на изложби и панаири; Годишни срещи на JCEA; Докторантски теми; Установяване на контакти с различни институции

78 командировани, в т.ч.:

	2012	2013	2014	2015	Общо
Хабилитирани	14	5	11	12	42
Асистенти и ст. преподаватели	6	-	2	-	8
Докторанти	-	-	-	-	-
Студенти	-	10	17	-	27
Експерти	-	-	1	-	1
Общо	20	15	31	12	78

В международни конгреси, конференции и симпозиуми, представяйки своите научни резултати, са участвали 204 представители на Аграрния университет – 114 професори и доценти, 54 асистенти и старши преподаватели, 19 докторанти, 8 студенти и 9 експерти. Форумите са провеждани в Албания, Армения, Белгия, Босна и Херцеговина, Великобритания, Германия, Гърция, Испания, Италия, Казахстан, Китай, Корея, Македония, Малта, Молдова, Норвегия, Полша, Португалия, Румъния, Русия,

САЩ, Словакия, Словения, Сърбия, Турция, Украйна, Унгария, Франция, Хърватска, Чехия, Швейцария, Южна Африка, Япония и др.

За участие в **работни срещи по проекти** на редица програми (Учене през целия живот – Тематични мрежи, Грюндвиг, Леонардо да Винчи, Интензивни програми; програма Еразъм +, ТЕМПУС IV, Скопес; 7 Рамкова програма, Оперативни програми на ЕС, с финансовата подкрепа на фондация „Америка за България“ и др.) са командировани 209 души, в т. ч. 134 хабилиитирани преподаватели, 59 асистенти и старши преподаватели, 8 докторанти и 8 експерти. За съжаление нито един студент не е участвал в работни срещи, курсове или семинари по международни проекти в чужбина. За провеждане на **специализации, участия в курсове, обучения и школи** са командировани 43 преподаватели (18 хабилиитирани, 15 нехабилиитирани, 1 докторант, 8 студенти и 1 експерт). През отчетния период няма проведени дългосрочни специализации.

През отчетния период 25 преподаватели от Аграрния университет (21 хабилиитирани и 4 нехабилиитирани) **изнесоха лекции** пред свои колеги в чуждестранни университети извън програма Еразъм.

За посещения на панаири и изложби, участия в експедиции, установяване на контакти с различни институции, студентски фестивали, по докторантски теми и др. са командировани 78 души: 42 хабилиитирани, 8 нехабилиитирани, 27 студенти и 1 експерт.

III. Двустранно сътрудничество

През отчетния четиригодишен период са подписани 43 договора за двустранно сътрудничество с университети и научноизследователски институти в Европа, Азия и Северна Америка. С някои от тях е подновено ползотворното ни сътрудничество от предходни години. Трайни контакти установихме с водещи университети в Казахстан (Казахски национален аграрен университет – Алмати, Казахски агротехнически университет – Астана, Държавен университет „Шакарим“ в Семей, Казахстан, Южно-Казахстански държавен университет „М. Ауезов“ – гр. Шимкент, Западно-Казахстански аграрно-технически университет „Жангир хан“ – гр. Уралск, Институт по микробиология и вирусология – Кизилорда), в Русия (Тимирязевска селскостопанска академия – Москва, Нижниновгородски държавен инженерно-икономически институт – Княгинино, Държавна селскостопанска академия – Волгоград, Сиктивкарски държавен университет и др.), в Украйна (Национален аграрен университет – Киев, Харковска държавна зооветеринарна академия). Ползотворни са контактите ни и с извъневропейските университети в Корея, Индия, Ливан, Китай, Чувашия, Никарагуа, САЩ. Продължихме традиционното ни сътрудничество с колегите от балканските университети в Гърция, Турция, Румъния и Македония.

ДОГОВОРИ ЗА ДВУСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО С ЧУЖДЕСТРАННИ УНИВЕРСИТЕТИ И ИНСТИТУТИ

Подписани през 2015 година:

1. Казахски национален аграрен университет – Алмати, Казахстан (съвместна подготовка на докторанти)
2. Анапска регионална опитна станция по лозарство и винарство към Научноизследователски институт – Анапа, Русия
3. Аграрен комитет за използване на пестицидите към Министерството на земеделието – Египет
4. The University of Wyoming, Laramie, Wyoming, U.S.A.
5. Научноизследователски институт по ветеринарна ентомология – Тюмен, Русия

6. Институт по почвознание „В. В. Докучаев“ – Москва, Русия
7. Анас Шаки регионален научен център – Азербайджан
8. Факултет по почвознание към Московски държавен университет „М. В. Ломоносов“ – Русия
9. Красноярски държавен аграрен университет – Русия
10. Институт по размножаване и генетика на животните „М. В. Зубца“ към Националната академия за аграрните науки – Украйна
11. Западнопомерански технологичен университет – Шчечин, Полша

Подписани през 2014 година:

1. Международно бизнес училище в Сао Паулу – Бразилия
2. Институт по аграрна икономика – Белград, Сърбия
3. Западно-Казахстански аграрно-технически университет „Жангир хан“ – гр. Уралск, Казахстан
4. Беларуската държавна селскостопанска академия – гр. Горки, Беларус
5. Сиктивкарски държавен университет – гр. Сиктивкар, Русия
6. Азербайджански държавен аграрен университет – гр. Гянджа, Азербайджан
7. Южно-Казахстански държавен университет „М. Ауезов“ – гр. Шимкент, Казахстан
8. Международен университет – гр. Куернавака Морелос, Мексико
9. Агрономически факултет, Университет в Белград – Сърбия
10. Институт по икономика на селското стопанство и храните към Полски изследователски институт – Варшава, Полша
11. Университет за устойчиво развитие – Еберсвалде, Германия
12. Висше училище в Резекне – Латвия

Подписани 2013 година:

1. Чувашка държавна селскостопанска академия – Чебоксари, Чувашия (Руска Федерация)
2. Филиал „Приложна микробиология“, Институт по микробиология и вирусология – Кизилорда, Казахстан
3. Аграрен университет – Краков, Полша
4. Беларуската държавна селскостопанска академия – Горки, Беларус
5. Казахски национален аграрен университет – Алмати, Казахстан
6. LEAF TOBACCO A. MISHAILIDES.SA – Sandanski
7. Тверска държавна селскостопанска академия – Твер, Русия
8. ЕЦЕ Технологи Груп ЕООД
9. Университет в Месина, Италия
10. Университет в Нови Сад, Агрономически факултет – Сърбия
11. ООО „Архимед“ – Санкт Петербург, Русия

Подписани 2012 година:

1. [Красноярски държавен аграрен университет – Красноярск, Русия](#)
2. [Словашки аграрен университет – Нитра, Словакия](#)
3. [Университет „Св. Климент Охридски“ – Битоля, Македония](#)
4. Университет по природни науки – Люблин, Полша
5. [Воронежки държавен аграрен университет „Петър Първи“ – Воронеж, Русия](#)
6. [Център за аграрно обучение и консултации – Кувейт](#)
7. [Казахски агротехнически университет „С. Сейфулин“ – Астана, Казахстан](#)
8. Университет по аграрни науки и ветеринарна медицина – Букурещ, Румъния

9. Хаселт университет – Белгия

Благодарение на договорите за двустранно сътрудничество са реализирани редица участия в конференции, курсове, школи, обмен на преподаватели за изнасяне на лекции.

С нескрито задоволство отбелязваме активното ни сътрудничество с университети от Казахстан. Нараства броят на студенти бакалаври, магистри и докторанти, които провеждат частично обучение в Аграрния университет.

IV. РЕКЛАМНА ДЕЙНОСТ И ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА

Утвърдена е политика на Аграрния университет за широко популяризиране в медиите на всички значими събития, на които сме организатори и домакини. Голям е броят на участията на живо на представители на ръководството в редица образователни програми, информационни блокови предавания на местните радиостанции и телевизии. Наши преподаватели са гости в специализираните рубрики за българското земеделие. Добри контакти поддържахме с печатните и електронните издания. Аграрният университет – Пловдив има годишно над 150 изяви в медиите.

Центърът за европейска интеграция работи активно в периодите на кандидат-студентската кампания най-вече с изготвяне на цялостната рекламна политика, посланията към бъдещите студенти и рекламно-информационна обезпеченост на кампанията.

Ежегодно при старта се изготвя цялостна стратегия, която включва подготовка на идейния проект за билбордове, печатни и електронни листовки, презентации, афиши, видеоклипове и начините за тяхното разпространяване.

Целта на рекламно-информационната кампания е *Представяне на Аграрния университет в общественото пространство чрез създаване и разпространяване на качествена информация за възможностите на обучение, развитие и професионална реализация за привличане на потенциалните кандидат-студенти.*

През последните години тежката демографска криза в страната, съчетана с икономическата криза, доведе до задълбочаващата се отрицателна тенденция на ежегодно намаляване броя на кандидат-студентите, което изостри конкурентната борба между университетите за набиране на студенти. Ролята, мястото и ефекта на рекламата в тази нова среда става все по-трудна и противоречива.

Изхождайки от тази ситуация, определихме и основния фокус на рекламно-информационната кампания:

- Изготвяне на рекламни листовки с кратка информация за Университета, факултетите и специалностите;
- Разпространяване на рекламни материали като афиши, диплянки и други, даващи пълна информация за Университета;
- Рекламна информация по местни и национални медии – телевизии, радиа, вестници и списания;
- Използване на рекламно-информационни печатни издания и реклама в специализирания аграрен периодичен печат;
- Трайно навлизане в електронното пространство чрез популярни електронни търсачки, портали и специализираните аграрни електронни сайтове, с оглед налагане на Аграрния университет като бранд за модерно аграрно образование в страната;
- Провеждане на ежегодни, планирани посещения на преподаватели в професионалните гимназии в различни региони на страната за провеждане на

срещи с учители и ученици, като се залага на директната комуникация с потенциалните кандидат-студенти;

- Участие в кандидатстудентските борси, специализирани изложения и панаири на образованието;
- Рамкови договори със СОУ, професионални и профилирани гимназии по селско стопанство и механизация на селското стопанство;
- Участие в регионални инициативи и срещи с местните власти, общини и кметства за привличане на кандидат-студенти;
- Дни на университета, факултета и специалността.

През отчетния период рекламни карета, PR статии и интервюта са публикувани в редица местни и национални вестници и списания: „АзБуки”, „24 часа”, „Труд”, „Дума”, „Стандарт”, „Марица”, „Тракийски агровести”, „Новият глас”, „Агровестник”, „Народно дело”, „Агроном”, „Земеделска техника”. Със специализираните книжки „Къде да учим” на в. „Дума”, „Гид за 6” на в. „24 часа” и „Училища за шампиони” на в. „Стандарт”, разпространявани безплатно в цялата страна с пълния тираж на вестниците и публикувани на интернет страниците на съответните медии, информацията за Аграрния университет достига до хиляди читатели.

Като част от политиката на Университета за привличане на студенти от Централна и Североизточна България вече традиционно публикуваме рекламни материали в най-четените в региона вестници: „Форум”, „Добруджанска трибуна”, „Бряг”, „Посоки”, „Силистренски бряг”, „Народен глас”, „Свищовски бряг”, „Нива”. Седемте регионални вестника от „Бряг Медиа Груп“ и в. „Народно дело“, издаван във Варна, териториално покриват потенциалните ни кандидат-студенти в региони със силно развито земеделие, където се намират и основните ни конкуренти – Университетите в Русе, Свищов, Варна и Шумен. Добър партньор на АУ е и Информационната агенция Добруджа, която включва радио Добруджа, вестник Седмичен глас, видео канал Добруджа.

През отчетния период информация за АУ звучеше в ефира на БНР „Хоризонт”, БНР „Христо Ботев”, Радио Пловдив, Дарик Радио, Радио FM+, Радио 1 Сливен, Радио Катра FM.

През последните 4 години LED дисплеите на оживени кръстовища в Пазарджик и Сливен също успешно рекламираха нашия Университет.

Представянето ни в националните и регионални телевизии се осъществи основно на база проведени интервюта и отразени новини за проведени събития в Аграрния университет. БНТ, ВТВ, Нова телевизия, Телевизия Европа, Пловдивска обществена телевизия, БНТ2 – Пловдив, TV7, TVSAT, Телевизия DC, ТВ Враца, Agromedia Group – Национална телевизия за земеделие и агробизнес и др. отразяваха живота в нашия Университет. Ограничавали сме платените реклами заради завишените оферти.

Специализирани списания

През 2015 г. в девет последователни броя на авторитетното списание „Растителна защита“ направихме масирано представяне на Аграрния университет – анотации на специалностите, инфраструктурата на Университета, както и възможностите за обучение и практически стаж в чужди университети по европейски програми, конкурси за стипендии.

През последните две години се появиха и рекламни материали и интервюта и в списание „Агрозона“.

За разпространяване на кандидатстудентска информация използвахме наложилия се широко купуван **Справочник със списък на разрешените за предлагане на пазара и употреба продукти за растителна защита (2012, 2013, 2014 и 2015 г.)** от студенти,

фермери и специалисти. Това са целеви рекламни групи, които имат директен и индиректен контакт с нашите потенциални кандидат студенти и могат да достигнат ефективно до тях.

През последните няколко години всички проучвания показват, че все повече потребителите игнорират традиционните рекламно-комуникационни канали и тяхната ефективност рязко спада. Идва дигиталната ера на рекламата. Присъствието в интернет е ключов фактор за успешна реклама. Порталите за споделяне на информация, интернет общуването заемат все по-централно място в ежедневието ни. Затова последните години заложихме на електронните вестници и сайтове: agronovinite.com; agroplovdiv.bg; u4avplovdiv.com; regionalninovini.com; uchilishtata.bg; www.uchilishtata.bg; www.obrazovaniето.bg

Възможностите на Google са отличен начин за популяризиране на продукти и услуги в онлайн пространството. Пуснатите послания в Google могат да достигнат до голям брой потребители, и най-вече потенциални кандидат-студенти, които са млади хора, за които дигиталната среда вече се налага като естествен начин на живот и общуване и основен източник на информация. Днес като изключително активен инструмент за рекламиране и предаване на информация за бързо достигане на желаната аудитория се налага **мрежата**. По данни на Google, дисплейната мрежа достига до 90% от всички интернет потребители. Една от причините е, че имат много бърз достъп до мрежата. Мобилните устройства са неразделима част от ежедневието. Вече почти няма млад човек без мобилно устройство и включен интернет пакет.

АУ има сключен договор с Адвъртайз БГ ЕООД, сертифициран партньор на **Google AdWords**, за включване на Университета с рекламна информация в мрежата на Google.

През юбилейната 2015 г. АУ се включи и в GOOGLE MAPS – Street View – Business View, осигуряващ възможност да се посетят и разгледат панорамно аудитории, лаборатории и парка на АУ.

Тази година за първи път направихме регионална рекламна кампания за популяризиране на Аграрния университет – Пловдив в Северозападна България, където Университетът е по-малко известен, като се фокусирахме в област Видин. Една от областите с най-голяма безработица в България и липса на възможности за университетско образование.

Основната цел на кампанията е създаване на реална възможност за привличане на кандидат-студенти. Рекламната кампания се проведе съвместно с община Видин.

Кампанията разделихме на две интегрални части:

Реклама чрез медиите и социалните мрежи

1. Телевизия Видин (ТВВ) – ежедневно излъчване (4 пъти на ден) на рекламен клип в периода май-юни;
2. Фейсбук – рекламният клип и сканираният флаер са разпространени в над 20 групи и са регистрирани над 8 хил. посещения;
3. Рекламни плакати – разлепени на ключови места във Видин и региона.

Работа с партньорски организации

1. Среща с директорите на средните училища в областта;
2. Участие в „Панаир на ученето“, 8 май 2015 г.;
3. Проведена среща с представители на читалищата от Община Видин;
4. Регионална библиотека „Михалаки Георгиев“ предостави информация за АУ на 273 ученици (11 групи) от горен курс; Клипът за АУ е качен и на сайта на библиотеката;
5. Предоставени рекламни материали за АУ на Младежкия информационно-консултантски център – Видин; Клипът за АУ е качен и на сайта на Центъра;

6. Среща с експерти от Центъра за кариерно ориентиране; раздадени рекламни материали на АУ;
7. Индивидуални срещи с включените по проект на Община Видин ИНТЕГРА, ОП „РЧР“, в рамките на който в момента 200 души са със средно образование.

Резултат от кампанията: Налице е сериозен интерес към обучението в бакалавърска и магистърска степен в АУ.

Посещения на преподаватели от АУ в средни училища в страната. Съгласно заповед на Ректора посещенията на преподавателите в средните училища в страната, както техните отчети и обобщените отчети на деканите, се регистрират в Центъра за европейска интеграция, международна дейност и връзки с обществеността.

Препоръки:

- Да се използват максимално възможностите за електронна рекламна дейност чрез Интернет, Google, електронните сайтове;
- Да се промотира активно медийно участие на преподаватели и успешни студенти от АУ;
- Да продължи провеждане на рекламна кампания по отделни региони на страната, даваща възможност за насърчаване на избор на желана специалност и мотивация за обучение в АУ;
- Да се проектира и изработи нов уебсайт на АУ – Пловдив.

V. Други събития, проведени със съдействието на ЦЕИВО

1. Институционална акредитация

Центърът за европейска интеграция, международна дейност и връзки с обществеността се включи в подготовката на Доклада за самооценяване и цялата документация за институционалната акредитация на АУ. Докладът с приложенията бяха изготвени в края на 2012 г.

В писмо на НАОА с изх. № 248/11.02.2013 г. бе обявено Решението на Акредитационния съвет на НАОА от 24 януари 2013 г. Присъдената оценка на нашия университет е 9.29 точки по десетобалната система. Валидността на акредитацията е за максималния шестгодишен период. Капацитетът на Университета е определен на 4200 студенти.

2. Срещи с представители на централната власт и местни власти

На **17 декември 2013 г.** Аграрен университет бе домакин на среща с проф. Пламен Мишев – председател на Изпълнителния съвет на фонд „Научни изследвания“. Проф. Мишев обясни механизма на финансиране и администриране на проектите, финансирани от фонд „Научни изследвания“.

На **3 април 2014 г.** И.Д. Ректорът проф. Янчева посрещна г-н Илиян Йончев, областен управител на Областна администрация Плевен. Обсъдени бяха възможностите за сътрудничество между Областна администрация Плевен и Аграрен университет в областта на образованието и аграрния бизнес. Аграрен университет има дългогодишно ползотворно сътрудничеството с професионалните гимназии и земеделските производители от региона.

На **3 април 2014 г.** Ръководството на Аграрния университет посрещна инж. Иван Тотев, кмет на гр. Пловдив, г-н Петър Петров, кмет на район "Източен" и г-н Костадин Димитров, кмет на Район "Тракия".

На **10 април 2014 г.** Заместник-министърът на земеделието и храните Явор Гечев представи новата Програма за развитие на селските райони 2014-2020 пред преподаватели и студенти в нашия университет. На срещата присъстваха още Председателят и Зам.-председателят на Селскостопанска академия, представители от други пловдивски университети, от научните институти, както и кметове на общини и

земеделски производители. Владислав Цветанов – държавен експерт в Дирекция „Развитие на селските райони“ към МЗХ представи мерките и схемите за финансиране по Програмата. Зам.-министър Гечев направи задълбочен анализ на мерките, залегнали през новия програмен период, и отговори на въпросите на аудиторията.

3. Семинари, дискусии и работни срещи в АУ

На **15 октомври 2013** г. в АУ се проведе семинар на тема „Оценка на фитосанитарния риск“, организиран от Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) и Центъра за оценка на риска. Гост-лектор бе д-р Марина Злотина от Американския Департамент по земеделие на САЩ.

На **5 ноември 2013** г. се проведе работна среща с международно участие на тема: „Устойчиво съхранение на автохтонни породи чрез опазване и маркетинг на традиционни продукти“, организирана от Българско дружество за опазване на биологичното разнообразие СЕМПЕРВИВА, Аграрен университет – Пловдив, Slow Food Foundation for Biodiversity. Тема на срещата бе взаимната обвързаност между опазването на автохтонни породи, традиционни храни, местна общност и екосистема. Съпътстващи прояви: Изложба на постери и дегустация на специфични продукти от различни породи.

По инициатива на Асоциацията за използване на информационните технологии от земеделските производители в България (АИИТЗПБ) на **5 март 2014** г. Аграрният университет бе домакин на съвместно организирана дискусия на тема: „Новата ОСП 2014 – 2020. Предизвикателства.“

На **26 юни 2014** г. в АУ се проведе семинар на тема: „Overview – Research on the United States Department of Agriculture – Agricultural Research Service’s Sunflower and Plant Biology Research Unit“ с участието на проф. Майкъл Фоули, директор на Института по слънчогледа към Университета на Северна Дакота – САЩ и проф. Брент Холк от отдела по селекция на слънчогледа.

На **19 март 2015** г. в Аграрния университет – Пловдив се проведе семинар на тема: „Иновации и земеделие в Израел“, организиран с любезното съдействие на Министерството на земеделието и храните на България и на Посолството на Израел в София. На форума присъстваха преподаватели и студенти от АУ, кметове на общини, представители на научни институти към ССА и университети, партньори от бизнеса. Министърът на земеделието Десислава Танева поздрави участниците в семинара и специално се обърна към студентите, като ги увери, че след години те самите ще са лектори на подобни форуми у нас и в чужбина. Н. Пр. Шаул Камиса Раз, Посланик на Израел в София, приветства присъстващите и подчерта, че България е страна с голям потенциал за развитие на селското стопанство, но този потенциал се нуждае да бъде разработен чрез научни постижения.

4. Конференции и научни форуми

От **26 до 28 април 2012** г. АУ бе домакин на конференцията на европейската организация ENTER на тема: „Креативният учител, лектор и инструктор – основен актьор в динамичното образование“. Организатор на обучителните дни бе ЦПО към Аграрния университет. ENTER е европейска организация на учители и на обучители, на преподаващите в професионалните училища по селско стопанство. Създадена е през 2002 г., в нея членуват 20 държави. България е приета в ENTER още през 2002 г. Участие взеха 20 чуждестранни гости от 8 страни – Франция, Испания, Швейцария, Холандия, Австрия, Полша, Чехия и Финландия, и учители от професионални гимназии от цяла България.

На **30 май 2012 г.** Първата българо-полска научно-практическа конференция на тема: „Проблеми на развитието на аграрния сектор и селските райони на България и Полша в рамките на Европейския съюз” с участието на 10 полски колеги от Института по икономика на селското стопанство и продоволствието в град Варшава. Бяха представени 21 доклада, от които 2 пленарни доклада на професор Ковалски – директор на Института по икономика и доцент Нели Бенчева – ръководител на катедра „Мениджмънт и маркетинг” при Аграрен университет – Пловдив.

17-21 септември 2012 г. Националният аграрен университет в Суми, Украйна организира European Studies Week по проект финансиран от Fund for Incentives на CASEE (Централна и Източна Европа), в който АУ е партньор. Доц. д-р Калинка Кузмова беше лектор в международния обучителен курс.

На **15 и 16 декември 2012 г.** се проведе Международната научна конференция "Състояние и тенденции за развитие на растениевъдната наука", посветена на 110 години от рождението на акад. Павел Попов. Пленарен доклад изнесе проф. д-р Димитър Греков, Ректор на АУ. Официално бе открита и обновената зала към катедра „Растениевъдство” на името на проф. Койнов – един от основателите на катедрата. Присъстваха съпругата му, негови близки и колеги, които разказаха спомени и изразиха благодарност към неговите признателни възпитаници и последователи в науката.

На **29 май 2013 г.** в Аграрния университет се проведе Българо-руска конференция на тема: „Състояние и тенденции в развитието на производството и преработката на етеричномаслени култури в България и Русия“. Организатори на конференцията са АУ – Пловдив, Воронежки държавен аграрен университет „Император Петър Първи“ и УХТ – Пловдив. Проф. Янчева, И.Д. Ректор на АУ, откри първата тристранна научна конференция, чийто домакин бе катедра „Растениевъдство“. Пленарни доклади за развитието на етеричномаслените култури в България и Русия изнесоха проф. д-р Борис Янков от АУ и проф. д-р Андрей Белоусов от Университета във Воронеж. В постерната сесия участваха преподаватели и студенти от трите университета. След обсъждането на постерите те разгледаха сортимента на катедра „Растениевъдство“.

От 9 до 14 септември 2013 г. катедрата по „Мениджмънт и маркетинг“ към Факултета по икономика проведе втората българо-полска научно-практическа конференция. Тя се проведе в Полския институт – София под патронажа на Министъра на земеделието и храните проф. Димитър Греков и негово превъзходителство д-р Лешек Хенсел – Посланик на Република Полша в България. Активно участие взе проф. Майерс, Директор международни програми от университета в Мисури, САЩ. Полските колеги от Института по икономика във Варшава заедно с българските участници изнесоха доклади по проблемите на земеделието и развитието на селските райони в България и Полша. Участниците посетиха няколко земеделски стопанства в региона на Добруджа и дискутираха по проблемите на аграрния сектор с едни от най-големите земеделски производители в района.

На **18 и 19 септември 2014 г.** в Полския институт в град София се проведе станалата вече традиционна международна научна конференция на тема: „Промени и перспективи на селските райони и селското стопанство в България, Полша и в други страни от ЕС“. Научният форум бе организиран с финансовата подкрепа на Министерството на образованието и науката на Република България по процедурата за подкрепа на международни научни форуми в България. Конференцията се проведе под патронажа на посланика на Република Полша в София – Н. Пр. Кшищоф Краевски. Бяха представени 18 научни доклада, беше организирана постерна сесия и дискусия, свързани с актуални въпроси, касаещи състоянието, промените и перспективите на селските райони и селското стопанство в България, Полша и други европейски страни

в следващия програмен период. Проф. дсн Димитър Греков, проф. Анжей Ковалски и доц. д-р Димитър Николов подписаха договор за сътрудничество между трите институции за провеждане на съвместни дейности в областта на аграрните науки.

На **19-21 май 2015 г.** в Аграрния университет – Пловдив се проведе методичен и научен семинар по физиология на растенията, организиран от катедра Физиология на растенията и биохимия. На семинара бяха поканени преподаватели от катедра Физиология на растенията при Руския държавен аграрен университет – Московска селскостопанска академия „К.А. Тимирязев“ – проф. Иван Тараканов – ръководител на катедрата, доц. Наталия Пилщикова, доц. Олга Яковлева и асистент Александър Анисимов. Модератор беше ръководителят на катедра Физиология на растенията и биохимия проф. Андон Василев. Семинарът, организиран във връзка със 70-годишния юбилей на Аграрния университет – Пловдив, има за цел да задълбочи сътрудничеството на АУ с Тимирязевска академия.

На **4 и 5 юни 2015 г.** катедрите „Регионално развитие“ и „Мениджмънт и маркетинг“ при Аграрен университет – Пловдив проведоха научен форум „Регионите в растеж на България: проблеми и иновативни подходи в обучението на специалисти“, посветен на 70-годишния юбилей от създаването на Аграрния университет – Пловдив. Домакин беше община Смолян. Форумът се проведе под патронажа на Ректора на Аграрен университет – Пловдив проф. дсн Димитър Греков. Събитието беше открито от заместник-кмета Марин Захариев и заместник-областния управител Зарко Маринов. Модератори на дискусиите бяха професор д-р Нели Бенчева и професор д-р Нено Димов. Преподавателите от двете катедри представиха доклади, свързани с политиките, целите и приоритетите за регионалното развитие, както и възможностите за развитие на селските райони в България.

5. Откриване на нови центрове и звена в структурата на АУ

На **25 октомври 2013 г.** се откри Национален демонстрационен център за нови технологии в земеделието. Лентата прерязаха министърът на земеделието проф. Димитър Греков и посланикът на САЩ у нас Н.Пр. г-жа Марси Рийс. Изграждането на Центъра е съвместна инициатива на Факултета по агрономство „Св. Димитър Солунски“ към АУ и Фондация „Америка за България“. Финансирането по проекта от Фондацията е над 350 000 лв. Центърът има за цел да представя най-новите технологични постижения в земеделието пред възможно най-широка публика; да укрепва съществуващите и да установява връзки между фирмите, предлагащи съвременни земеделски технологии и техника, университетите и селскостопанските производители. Ежегодно над 3000 студенти от 18 специалности в бакалавърска и над 30 специалности в магистърска степен провеждат занятия в Аграрния университет – Пловдив. Центърът организира съвместно с изложителите демонстрационни дни, в които участие взимат производители от цялата страна.

На **20 май 2014 г.** Аграрният университет – Пловдив официално откри Център за интегрирано управление на болестите по растенията, създаден на Учебно-опитната и експериментална база на Университета с любезното съдействие на Посолството на САЩ в София и финансовата подкрепа на Фондация „Америка за България“. Центърът предлага съвременна система за растителна защита в помощ на земеделските производители в страната. Използваните методи включват прогнозиране развитието на болести и неприятели по растенията на база метеорологични данни и математически модели с достъп в интернет, провеждане на полски и лабораторни изследвания за решаване на важни в практиката проблеми. Резултатите са достъпни в интернет среда и

са полезни както за преподавателите, за докторантите и студентите на АУ, така и за земеделските производители.

На 27 октомври 2014 г. в навечерието на 1 ноември – Деня на будителите, в АУ официално бе открит Центърът за дистанционно обучение, изграден по проект „Въвеждане на електронни форми за дистанционно обучение“ по ОП „Развитие на човешките ресурси“. Ръководителят на проекта проф. д-р Нели Бенчева представи постигнатите резултати до момента. Ректорът проф. д-р Димитър Греков изказа благодарност на преподавателите и административния персонал, работили по проекта, защото съвременните технологии ще дадат възможност на заетите в агробизнеса да се обучават дистанционно. Той подчерта, че средствата по проекта са изразходвани целесъобразно и пожела още по-голяма активност при кандидатстване по европейски програми.

На 12 май 2015 г. в катедра „Механизация на земеделието“ на АУ се състоя официална церемония за представяне на модерен учебен макет на трактор „Беларус“, дарен от Тракторния завод в Минск чрез „Беларус Агро Трейд“ – Плевен. Тракторът е модел от ново поколение, използван в земеделската практика в много страни. Макетът е специално разработен за нуждите на обучението със срезове, оборудвани с LED осветление, за изучаване на основните части на машината. Официални гости на събитието бяха: Н. Пр. Посланикът на Р. Беларус в София г-н Владимир Воронкович, Марина Синявская – Управител на "Беларус Агро Трейд" – Плевен, доц. д-р Иван Соколов – Председател на Съвета на директорите на Международен панаир – Пловдив, г-н Ангел Папазов – кмет на община Първомай. Направеното дарение е на стойност над 35 хил. лв. Учебният макет и предоставените 40 табла за визуализация ще подобрят качеството на обучението на нашите студенти.

На 8 юли 2015 г. Ректорът на Аграрния университет проф. д-р Димитър Греков официално откри новата, напълно оборудвана Лаборатория по спектрални методи за анализ към катедра „Обща химия“. Тя е създадена с финансовата помощ на проект по ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“. На откриването беше направена демонстрация на атомен емисионен спектрометър с индуктивно свързана плазма, който е в състояние да измерва концентрации на атоми на химични елементи от порядъка на милионни до милиардни части в изследваните обекти.

Наличието на тази съвременна аналитична техника в АУ ще открие нови възможности за провеждане на качествени научни изследвания в областта на аграрните науки, екологията и безопасност на храните.

6. Съвместни международни магистърски курсове

На 9 май 2012 г. официално бе представен новият магистърски курс *International Plant Medicine*, който стартира от академичната 2012-2013 г. Това е първият съвместен курс за АУ, разработен в рамките на проект по програма TEMPUS IV заедно с 12 партниращи университета от Италия, Гърция и страните от Западните Балкани.

27 юни 2013 г. Подписано и прието от Академичния съвет на АУ Споразумение със Западнопомерански технологичен университет – Шчечин, Полша за нова съвместна магистърска програма „Интегрирана растениевъдна продукция“. Студентите ще се обучават по един семестър в двата партниращи университета и ще получат двойна диплома. Подписването на споразумението е резултат от няколкогодишното сътрудничество за оптимизиране и синхронизиране на учебните планове.

През учебната 2014/2015 г. в АУ стартира обучение в нова магистърска програма *Агробизнес и предприемачество*. Магистърският курс се извежда от преподаватели от Аграрния университет – Пловдив, Института по аграрна икономика – София и Университета Мисури, САЩ. На въвеждащата лекция на програмата присъстваха Н.

Пр. Посланикът на САЩ Марси Рийс и Изпълнителният директор на Фондация „Америка за България“ г-жа Десислава Тальокова. За първи път в историята на Аграрния университет цяла група студенти проведе практическо обучение в САЩ през м. септември 2015 г. В рамките на двуседмична стажантска програма в Университета Мисури – Колумбия, която включва практическо обучение в Колежа по земеделие, храни и природни ресурси в Мисури, студентите имаха възможност да се обучават в няколко целеви курса и да видят нагледно начина на обучение, както и да обменят опит с техни колеги чрез посещения в други аграрни институции и земеделски стопанства.

7. Публични лекции

През **октомври 2012 г.** професор Уилям Майер, директор на международните програми по земеделие към Научноизследователския институт по храни и аграрна политика в Мисури и професор по аграрна икономика, посети АУ по покана на проф. д-р Д. Греков. По време на визитата бе подписан меморандум за сътрудничество в областта на учебната и научноизследователската дейност. Проф. Майер изнесе лекция на тема: „Аграрните пазари и цени на земеделски продукти“ пред студенти от Икономическия факултет.

29 януари 2013 г. Проф. Наджар от Университета в Кувейт посети Аграрния университет в рамките на подписания договор за двустранно сътрудничество. Той изнесе лекция на тема: „Частният сектор като ключов елемент за социално-икономическо устойчиво развитие. Опитът на Кувейт“.

На **19 ноември 2013 г.** проф. Майкъл Сикута от Университета в Мисури, САЩ изнесе публична лекция на тема: „Програми за обучение по агробизнес“ пред студенти и преподаватели. Проф. Сикута се срещна с ръководството на Университета и с преподаватели от Факултета по икономика. Обсъдено беше по-нататъшното сътрудничество между двата университета, както и новата съвместна магистърска програма *Агробизнес и предприемачество*.

На **29 ноември 2013 г.** холандският професор по кооперативни форми на управление Герт ван Дайк от Университета Вагенинген изнесе публична лекция пред студенти и преподаватели от Аграрния университет на тема: „Ролята на кооперациите в съвременното земеделие“. Проф. Герт ван Дайк е бивш изпълнителен директор на Холандската асоциация на фермерите и председател на Согеса Brussels.

На **20 март 2014 г.** Н. Пр. г-н Том ван Оорсхот – Посланик на Кралство Нидерландия в България посети АУ и се срещна с И.Д. Ректора проф. Янчева и Зам.-ректора проф. Бенчева. Г-н Посланикът прояви интерес към обучението на студенти и докторанти, към учебно-опитните и експериментални бази и изяви готовност да съдейства за възстановяване на доброто сътрудничество между АУ и Университета във Вагенинген. С компетенциите си на юрист по международно право г-н Том Ван Оорсхот е заемал високи постове в дипломатически мисии в Турция, Унгария, Южна Африка, както и във Външно министерство на Кралство Холандия, включително е работил в Департамента по Европейска интеграция по проблемите на Общата селскостопанска политика. Той изнесе лекция пред студенти и преподаватели на тема: „Иновации в агро-хранителния сектор в Холандия“, която провокира интереса на аудиторията и продължи с дискусия.

На **16 април 2014 г.** г-жа Мария Иванова – Директор на Дирекция „Туристическа политика“ към Министерството на икономиката, енергетиката и туризма изнесе публична лекция пред студенти, преподаватели и служители на тема: „Туристическата политика на България – предизвикателства“.

8. Инициативи с партньори от агробизнеса

На **11 декември 2012** г. се проведе среща на представители на аграрния бизнес със студенти. Петър Томов – изпълнителен директор на „Евроферт“ и Димитър Димитров – изпълнителен директор на „Неохим“ АД представиха пред младите хора възможностите за използване на европейските фондове в земеделието и споделиха своя опит с усвояване на европейските средства.

На **6 и 7 ноември 2015** г. АУ бе домакин на Панаира на българските билки, организиран по проект на Фондация „Информация и природозащита“.

9. Срещи и обучения по проекти

На **11 юни 2012** г. стартира петдневен курс PLANT-PEST/PATHOGEN INTERACTIONS. Курсът е част от дейностите по проекта, в рамките на който бе разработен и магистърският курс "Plant Medicine". Курсът е предвиден за обучение на преподаватели от университетите партньори от Сърбия, Албания, Косово, Хърватска и Македония.

На **18 и 19 юни 2012** г. бе организиран обучителният курс MYCOTOXINS в рамките на същия проект с чуждестранни лектори от партниращите институции.

На **5 септември 2012** г. в АУ се проведе заключителна конференция по проект AGROTRAIN. В проекта участват партньори от Испания, Турция, Гърция, Унгария и България. Финансирането е по програма Леонардо да Винчи – „Трансфер на иновации“. На конференцията бяха представени постигнатите резултати по проекта и опита на партньорите в областта на биологичното земеделие. Особен интерес предизвика представянето на модулите за електронно обучение, разработени на б езика, което дава възможност на потребители от различни страни да получат професионални знания по биологично земеделие.

На **23 ноември 2012** г. в Заседателната зала на Аграрен университет се проведе информационен ден по проект Inno-Food SEE „Изграждане на механизми в подкрепа на иновациите и повишаване на информираността относно потенциала на иновациите и научно-техническото развитие в хранителната промишленост в Югоизточна Европа“. Изграденият консорциум от партньори демонстрира на практика добрата комуникация от страна на академични, научни и държавни институти и малки и средни предприятия на територията на Югоизточна Европа. В рамките на информационния ден бяха изнесени и две лекции: *Анализ на опасностите и критичните контролни точки при производството на храни* (доц. д-р Атанас Бочуков, АУ – Пловдив) и *Иновациите във ветеринарномедицинската наука – основен фактор за повишаване безопасността на храните от животински произход* (доц. д-р Паскал Желязков, Национален диагностичен научноизследователски ветеринарномедицински институт – БАБХ).

На **8 и 9 януари 2013** г. се проведе семинар на тема: „Прогноза и борба с болести и неприятели по ябълката, мана по лозата чрез електронни модели“ с участие на гост-лектора от Холандия Марк Трапман от фирма Biofruitadvies. Семинарът е в рамките на съвместен проект с Фондация „Америка за България“. Съорганизатори на конференцията са USDA и Нетафим – България.

На **4 и 5 март 2013** г. гости на АУ бяха експерти от европейската организация ENTER. Мероприятието се организира от Центъра за продължаващо обучение. За първи път експерти от организацията проведоха тренинг за учители и директори от професионални училища от Пазарджик, Първомай, Костинброд, Кнежа, Кюстендил, Чирпан, както и студенти, които се обучават в специализация „Професионална педагогика“.

На **9 и 10 октомври 2013** г. Аграрният университет бе домакин на международна работна среща по проект Inno-Food SEE.

На **31 октомври 2013 г.** в Аграрния университет се проведе семинар по проект МАИЕ с ръководител доц. Стела Тодорова. Темата на семинара: "Социалното земеделие в Европа и възможности за развитие в България", а пленарният доклад представи д-р Томас ван Елсен, Университет Касел, Германия.

На **28 и 29 септември 2015 г.** АУ бе домакин на среща на консорциума на проект INEMAD (www.inemad.eu) по Седма рамкова програма. Присъстваха представители на партньорите по проекта от Белгия, Германия, Дания, Унгария, Франция, Холандия, Хърватска.

Резултатите от проекта „Устойчиво пречистване на водите и опции за повторно използване на хранителните вещества“ (SuWaNu) бяха представени на научно-практически семинар на **18 ноември 2015 г.** Присъстваха представители на Ръководството на АУ, Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“, Сиенит Холдинг, земеделски производители и др.

10. Чуждестранни дипломатически мисии в България на посещение в АУ

На **8 март 2012 г.** Н. Пр. г-н Шаул Камиса Раз и Заместник-ръководителят на израелската мисия в София г-жа Саусан Хасон посетиха нашия университет и се срещнаха с ръководството. Това е първата извънстолична визита на дипломатите от началото на мандата им.

28 март 2013 г. Н. Пр. Церендорж Гангуянг – Посланик на Монголия в София и Гамболд Дашдорж – съветник в Посолството, бяха гости на АУ, срещнаха се с ръководството и посетиха учебно-опитните бази. Поводът бе интересът от монголски студенти за обучение в България.

19 април 2013 г. Господин Хени, аташе по земеделието към Американското посолство, посети АУ и се запозна с приоритетите за развитие на АУ, с очакванията на бизнеса, необходимостта от кадри и нагласите на студентите за бъдещата им реализация. Г-н Хени направи съпоставка между България и страните от Централна и Източна Европа, за които отговаря, и подчерта сходните приоритети и проблеми с аграрното образование и аграрния бизнес в Европа и САЩ. Той изрази пълно съгласие с политиката на АУ за създаване на условия за още по-добро практическо обучение на студентите, за тесни връзки с бизнеса и осигуряване на стажове във водещи български и чуждестранни фирми и компании от аграрния сектор. Дипломатът сподели своето виждане за необходимостта от изграждане на иновационни центрове за трансфер на технологии и за консултантски услуги за фермерите към самите университети с цел скъсяване на пътя между научните резултати и практиката.

19 септември 2013 г. Посланикът на Кралство Белгия в България Н. Пр. г-жа Аник ван Калстър посети за първи път АУ по наша покана. Проведе се среща с Ръководството на нашия университет. Присъстваха още проф. Андон Василев – ръководител на катедра „Физиология на растенията и биохимия“ и проф. Джако Вангронсвелд от Университета в Хаселт – почетен доктор на АУ. Проф. Василев и проф. Вангронсвелд отчетоха резултатите от съвместната дейност и споделиха идеите си за бъдещо сътрудничество. Обсъдени бяха възможности за финансиране на съвместни проекти от различни източници, включително на базата на междуправителствени спогодби между Република България и Кралство Белгия.

На **21 октомври 2013 г.** 12-членна делегация, водена от Н. Пр. Гюру Катарина Викбор, Посланик на Кралство Норвегия в София, посети учебната и демонстрационна ферма за биологично земеделие на Агроекологичния център при АУ. Целта на посещението бе гостите да се запознаят с усвоените инвестиции по завършилия през 2012 г. проект „Изграждане на демонстрационна ферма по биологично земеделие“ по договор KNRIN-2008/115261, финансиран по Норвежката програма за сътрудничество и

съфинансиран от АУ. Гостите се запознаха с възможностите за приготвяне на хляб от биологично зърно, сирене от биологично мляко и дегустираха различни биопродукти. Срещата е принос за популяризиране дейността на демонстрационната ферма за биоземеделие и продължение на ползотворното сътрудничество на АУ с Норвежкото посолство и неправителствения сектор.

На **13 март 2014** г. Н. Пр. г-н Лешек Хенсел – Посланик на Република Полша, посети АУ и се срещна с И.Д. Ректора и Заместник-ректора по международно сътрудничество. Проф. Янчева и проф. Бенчева представиха структурата на АУ и сътрудничеството с полски университети и научни институти, което започва още преди десетилетия с обучението на полски студенти у нас. Дипломатът прояви особен интерес към съвместните проекти и вече постигнатите конкретни резултати: разработен съвместен магистърски курс със Западнопомеранския технологичен университет в Шчечин; традиционната вече Българо-полската научна конференция в областта на аграрната икономика и управление, която се провежда за шести път, а Аграрният университет е съорганизатор за трети път. Посланикът получи броя от списание „Аграрни науки“ с докладите от конференцията от 2013 г. Отправена бе и покана към г-н Хенсел Българо-полската научна конференция през 2014 г. отново да премине под неговия патронаж и под патронажа на Министъра на земеделието и храните.

На **16 април 2014** г. Ръководството на Аграрния университет посрещна Н.Пр. г-н Емил Каримов, посланик на Азербайджан.

На **29 септември 2014** г. Н. Пр. Владимир Воронкович, извънреден и пълномощен посланик на Република Беларус в Република България, посети Аграрния университет и се срещна с Ректора проф. Димитър Греков и Зам.-ректора проф. Нели Бенчева.

На **3 ноември 2014** г. АУ тържествено откри новата учебната година за студенти в ОКС „магистър“. Особен интерес предизвика новият магистърски курс „Агробизнес и предприемачество“. Програмата се осъществява с финансовата подкрепа на Фондация „Америка за България“ по проект АCHANGE. По този повод на тържествената церемония присъстваха Н. Пр. Посланикът на САЩ Марси Рийс и Изпълнителният директор на Фондация „Америка за България“ г-жа Десислава Талъкова.

На **2 февруари 2015** г. Н. Пр. Шаул Калиса Раз, Посланик на Израел, посети АУ и се среща с ректора проф. д-н Димитър Греков. Бяха обсъдени възможности за бъдещо сътрудничество в областта на аграрните науки и новите технологии, както и съвместни дейности във връзка със 70-годишния юбилей на Аграрен университет.

11. Посещения на чуждестранни гости

На **13 юни 2012** г. се проведе среща между Ръководството на АУ и Ректора и Декана на Западнопомеранския университет – град Шчечин, Полша. На срещата присъстваха и преподаватели от университетите партньори по проект TEMPUS от Сърбия, Косово, Хърватска и Македония.

На **24 юни 2012** г. делегация от преподаватели от средни училища от южната ни съседка Гърция посети Аграрния университет. Ръководството посрещна гостите и ги запозна с обучението в бакалавърска, магистърска и докторска степен. Интерес предизвика посещението на учебната и производствена база, където се извежда практическото обучение на нашите студенти. Гръцките преподаватели получиха отговор на конкретните си въпроси и изявиха желание да се организират съвместни срещи с техните ученици, както и други съвместни форуми. Много от възпитаниците на тези училища са били на обучение в АУ и в момента се реализират като добре подготвени специалисти.

На **18 октомври 2012** г. гости от Икономическия факултет на Университета в град Месина, Сицилия проведоха среща със Зам.-ректора на АУ, деканското ръководство и

преподаватели от Факултета по икономика. От италианска страна делегацията бе водена от проф. Маурицио Ланфранки – член на Управителния съвет на Университета в Месина и почетния консул на Италия в Пловдив – г-н Джузепе Де Франческо. Обсъдени бяха параметрите на бъдещо сътрудничество за обмен на студенти и преподаватели, както и възможности за създаване на Международен център по аграрни науки в Пловдив.

На **19 октомври 2012** г. седем преподаватели от AgroSup Dijon, Франция посетиха АУ. Проф. д-н Красимир Иванов посрещна гостите и ги запозна със структурата на Университета и обучението на студентите. На срещата присъстваха преподаватели от Факултета по растителна защита и агроекология и Факултета по лозаро-градинарство, които намериха общи теми в изследователската си дейност. Гостите посетиха катедрите „Обща химия”, „Микробиология и екологични биотехнологии” и „Градинарство”. По предложение на г-жа Кристин Нот, ръководител на офиса за студентски обмен в AgroSup, двата университета ще съдействат за провеждане на студентска мобилност по програма Еразъм. На този етап се осъществява само мобилност на преподаватели. AgroSup Dijon е партньор на Аграрния университет в редица международни проекти. Доброто сътрудничество ще продължи в нови съвместни дейности.

На **11 април 2013** г. гости на АУ бяха студенти от Университета „Намък Кемал“ в Текирдаг, Турция, водени от проф. Аднан Орак. Сътрудничеството между преподавателите от двата университета продължава вече две десетилетия, но за първи път в обмена са включени и студенти. На срещата присъства и Председателят на Студентския съвет Теодор Данаилов. Възникнаха предложения и идеи за бъдещи съвместни инициативи с широко студентско участие.

На **10 април 2013** г. г-н Muchel Marchand от International Potash Institute със седалище Esuieres, Франция посети АУ. Обсъдени бяха възможности за бъдещо сътрудничество и организиране на съвместни инициативи.

На **8 юли 2013** г. на посещение в Аграрния университет бяха 12 ученици и 2 преподаватели от Vocational Lyceum Kato Achaïas от Гърция. Професионалното училище се намира в типичен селски район в югозападната част на Гърция и има 250 ученици. Посещението бе осъществено по проект, финансиран от програмата „Леонардо да Винчи“. Целта е проучване на сектора за медицински и ароматни растения в Европа. Те се запознаха със структурата на нашия университет, посетиха библиотеката и лабораториите на катедра „Обща химия“. Координаторът на проекта г-н Panagiotis Chatziparas изрази желание за дългосрочно сътрудничество между нашите учебни институции в рамките на бъдещи съвместни проекти.

На **16-18 септември 2013** г. АУ посрещна свои бивши възпитаници от Чехия и Словакия, дипломирани в периода 1979–1984 г. Те бяха официални гости на тържествената церемония по повод откриване на новата академична година. По време на триденното си посещение проведеха срещи с ръководството на Университета и със свои бивши преподаватели и колеги от студентските години.

На **17 октомври 2013** г. Ръководството на Аграрен университет се срещна с д-р Щефан Кьолер и д-р инж. Себастиан Шалов от Института по селско стопанство и градски екологични проекти към Хумболт университет – Берлин. Обсъдено бе сътрудничеството за разработка на научни проекти, както и възможността за практика на наши студенти в рамките на секторна програма Еразъм.

На **18 октомври 2013** г. Проф. д-р Асан Оспанов, Ректор на Хуманитарно-техническия университет в Алмати, Казахстан, се срещна с ръководството на Аграрния университет. Обсъдиха се възможности за сътрудничество в областта на образованието и науката.

На **11 април 2014** г. гости на АУ бяха колеги от Университета в Текирдаг, водени от Ректора проф. Шимшек. На срещата присъства и Генералният консул на Република Турция в Пловдив г-н Шенер Джебебджи.

Проф. Пол Йенсен – Зам.-декан на Факултета по ландшафтна архитектура, градинарство и аграрни науки към Шведския университет по аграрни науки посети нашия Университет и се срещна с Ръководството на **22 май 2014** г. Целта на посещението му е да възстановим сътрудничеството между двата университета, които бяха партньори преди две десетилетия в структурен проект по програма Темпус за разработване на учебен план за магистърска степен по градинарство. Проф. д-р Бенчева изнесе презентация за АУ. Проф. Йенсен със задоволство отбеляза настъпилите положителни промени в АУ през тези две десетилетия. Обсъдиха се възможности за обмен на студенти и преподаватели, за съвместно обучение на докторанти и за участие в научни проекти.

На **1 октомври 2014** г. д-р Шорабаев – Директор на филиала „Приложна микробиология“ към Института по микробиология и вирусология в Република Казахстан и д-р Жумадилова бяха гости на АУ. Посещението им започна с официална среща с проф. Греков и проф. Бенчева, на която те представиха структурата на техния Институт и научната си дейност. Програмата им по престоя в нашия университет включва посещение на катедрите по Агрохимия и почвознание, Земеделие и хербология, Микробиология и екологични биотехнологии, Екология и опазване на околната среда, Обща химия, лабораторния комплекс и учебно-опитните полета. Целта на посещението е да установят контакти с наши преподаватели, да се запознаят с научната тематика и да се дефинират научни области от взаимен интерес за разработване на съвместни проекти.

На **29 октомври 2014** г. Деканът проф. д-р Хелми Абдоу Гониemi и Заместник-деканът по учебната дейност проф. д-р Заки Ахмед ЕлФики на Агрономическия факултет при Университета Фаиоум – Египет посетиха Аграрния университет. Те се срещнаха с Ректора проф. д-н Димитър Греков и Заместник-ректора проф. д-р Христина Янчева. Тя запозна гостите със специалностите, по които се обучават чуждестранните студенти в нашия университет, и международните магистърски програми, които предлага АУ. На свой ред проф. Хелми представи дейността на своя университет. Бяха обсъдени възможности за бъдещо сътрудничество при обучение на студенти в различни образователни степени, както и предложения за съвместни научни проекти.

На **6 март 2015** г. АУ посрещна д-р Хинрих Майер-Жерболе, съветник от Германия на Министъра на земеделието и храните на Република България, и г-н Ханс-Егберт фон Арним, съпредседател на Българо-немския съвет за сътрудничество към МЗХ, във връзка с разработване на съвместен проект между катедра „Механизация“ и немската фирма КЛААС за производство на селскостопански машини. Напредъка на развитието на проекта и постигнатите резултати и договорености представи доц. Трифонов – ръководител на катедра „Механизация“ на АУ. Като основен резултат от срещата е официалната покана от страна на проф. Греков за посещение на група специалисти от КЛААС и от официалния им представител за България фирма РАПИД, които да посетят АУ и на място да се запознаят с дейността на катедра “Механизация“ с цел осигуряване на пилотни схеми за обучение на студенти.

11. Студентско участие

Студентите Теодор Данаилов, Ангелина Денева, Светла Манчева, Анелия Матанска и Цезарина Йотова от специалност „Екология и опазване на околната среда“ взеха участие в интензивен курс по програма Еразъм на тема „Енергия и земеделие“. В

периода **30 януари – 10 февруари 2012 г.** те се обучаваха в Университета в Бурж, Франция. Участваха студенти от още 4 европейски страни – Литва, Финландия, Словакия и Франция.

В периода **13-16 март 2012 г.** в Тимирязевската селскостопанска академия в Москва, Русия, се проведе 65-та международна студентска научно-практическа конференция. Участие с доклади взеха Росица Чолакова и Анелия Павлова, студенти в IV-ти курс, специалност „Растителна защита”, Факултет по растителна защита агроекология.

На **8 и 9 юни 2012 г.** Департаментът за езикова подготовка и спорт към АУ организира и проведе учебна практика с чуждестранните студенти от Подготвителния курс от Гърция, Турция и Сирия, свързана с обучението по странознание с маршрут: с. Шипка – връх Шипка – Соколски манастир – Етъра – В. Търново – Арбанаси – Трявна. При посещението на различните обекти студентите се запознаха с историята, архитектурата и бита на българите.

От **7 септември до 1 октомври 2012 г.** Анелия Павлова – дипломант в катедра „Ентомология“, специалност „Растителна защита” и член на работния колектив на проект 05-12 с научен ръководител проф. Вили Харизанова – взе участие в международен обучителен курс в Университета в Шенянг, Китай.

През м. май 2013 г. танцовият състав „Тракийска младост“ с ръководител доц. Дойчо Димов взе участие в Пролетния фестивал в университета „Намик Кемал“ – Текирда, Турция.

През м. юни 2013 г. нашите студенти Теодор Данаилов и Илиана Влашкалиева участваха в курс на тема „Управление на водните ресурси“ в рамките на лятната школа за магистри, организирана в Казахския национален аграрен университет в Алмати. Ръководител на курса бе академик Есполов – Ректор на Университета. Курсовете бяха изнесени от преподаватели от Казахстан и чуждестранни лектори от Италия, Полша, Словакия, Латвия, Литва, Финландия, Малайзия, Канада, България. Курс от лекции в лятната школа изнесе и проф. Христина Янчева – и.д. Ректор на нашия университет. В лятната школа участваха около 150 магистри от 10 страни. Българските студенти се представиха успешно, като Теодор Данаилов получи най-високата оценка в курса (94 точки от 100 максимално). Особено вълнуваща бе срещата на нашите студенти с техни колеги, които бяха на обучение при нас в Аграрния университет. Създадени бяха контакти със студенти от Киргизстан, Узбекистан и Таджикистан. Сертификатите при завършване на курса бяха връчени от зам.-министър Исаева.

През август 2013 г. студентите Теодор Данаилов от специалност ЕООС и Георги Иванов от специалност Агрономство (Полевъдство) взеха участие с доклади в Осмата международна конференция на студентите по агрономство, организирана от Агрономически факултет в Чачак, Сърбия.

През м. ноември 2013 г. студентът Александър Николов от специалност „Зооинженерство“ взе участие с доклад в Осмата международна научна конференция в Словашки аграрен университет в Нитра, Словакия.

В края на м. ноември 2013 г. студенти от танцовия състав на университета „Намик Кемал“ в Текирда (Турция), водени от зам.-ректора проф. д-р Ихсан Сойсал, бяха на тридневно посещение в Аграрния университет. Проф. Христина Янчева и проф. Нели Бенчева приветстваха гостите и представиха структурата на АУ. Студенти и ръководители изразиха желание за разширяване на дългогодишното ни сътрудничество. Символични домакини на посещението бяха Студентският съвет и танцовият ансамбъл „Тракийска младост“ при АУ. Турските колеги участваха в Галаконцерта на студентското художествено творчество в нашия университет.

На **28 ноември 2013 г.** с галаконцерт и тържествено награждаване на победителите завършиха Дните на студентското художествено и научно творчество и спортна

дейност. Проф. Янчева приветства участниците и отбелязва, че тази инициатива се провежда за трета поредна година и интересът нараства, за което свидетелства и по-широката публика. Атрактивните водещи и прекрасните сценични изяви на победителите завладяха залата. В Дните на студентското творчество вече се включват и чуждестранни студенти. През миналата година сред изпълнителите бяха специализанти от Казахстан, а през настоящата година специално участие в галаконцерта взеха студентите от танцовия ансамбъл на университета „Намик Кемал“ в Текирда, Турция. Сред публиката присъстваха и Еразъм студентите от Гърция, Италия, Хърватска и Полша, както и студентите от Казахстан.

В периода **24 – 27 февруари 2014 г.** студентите Илмас Мустафов и Георги Чифчиев от специалност „Аграрен туризъм“ участваха в Международното селскостопанско изложение в Париж. На **21 май 2014 г.** в Заседателната зала на Ректората те представиха участието си пред студенти и преподаватели на АУ. На срещата присъства и г-н Стефан Робер, съветник от Франция на Министъра на земеделието и храните, с чието съдействие се осъществи посещението в Париж.

От **2 до 9 юни 2014 г.** Марина Трендафилова от магистърския курс „Управление на туризма“ участва с доклад в международна научно-приложна конференция, организирана от Нижни-новгородски държавен инженерно-икономически институт в Княгинино, Русия.

21 октомври 2014 г. 13 студенти от студентската асоциация „Le Semeur“ при Факултета по биоинженерство на Католически университет в Льовен-ла-Ньов, Белгия посетиха Аграрния университет – Пловдив. Те се срещнаха със Заместник-ректора проф. Бенчева и представиха своя град, своя университет и се запознаха със структурата и специалностите в нашия университет. Белгийските студенти посетиха базата на катедра „Лозарство“, разгледаха винарската изба и проследиха с особен интерес всички етапи от производството на бели и червени вина. За тях това беше първи „открит урок“ по технология на винопроизводството. Гостите се срещнаха с представители от Студентския съвет на АУ.

От **7 до 10 ноември 2014 г.** 14 студенти от представителните отбори на нашия университет по футбол в зала и волейбол с треньори ст. преп. Л. Атанасов и ст. пр. И. Ненкова участваха в европейски студентски спортен турнир в Солун, Гърция.

23-26 февруари 2015 г. Ангелина Денева от специалност ЕООС взе участие в Международното селскостопанско изложение в Париж, Франция.

Студентите от АУ Тенчо Делчев, специалност Селекция и семепроизводство, и Иван Станев, специалност Биологично земеделие, взеха участие в „IX International Conference of Agronomy Students“, която се проведе в Агрономическия факултет в гр. Чачак, Сърбия от **26 до 29 август 2015 г.** Тенчо Делчев представи пленарен доклад на тема „Effects of water stress on growth and leaf water relations of young vigna plants“, а Иван Станев – пленарен доклад на тема „Drought induced changes in chlorophyll fluorescence of young vigna plants“. Иван Станев спечели трето място в секция „Изследователска работа на студенти бакалаври“ и бе награден със специална диплома. Тенчо Делчев бе класиран в призовата шестлица в същата секция и получи специална диплома.

През **септември 2015 г.** десет студенти от магистърския курс „Агробизнес и предприемачество“ проведоха двуседмична учебна практика в Университета в Мисури, САЩ. За първи път в историята на АУ организирана група студенти осъществява посещение в партниращ университет в САЩ. Магистърският курс е съвместна инициатива на Аграрния университет – Пловдив и Института по аграрна икономика – София и се реализира с асоциираното съдействие на Университета Мисури, САЩ и финансовата подкрепа на Фондация „Америка за България“ по проект ACHANGE.

12. Партньорство с професионални гимназии

През декември 2012 г. Ръководството на АУ посрещна директори и преподаватели от професионалните гимназии по селско стопанство за двудневен семинар. Акцент на срещата бе сътрудничеството между средното и висше образование с цел по-добра подготовка на кандидат-студентите и по-лесното им адаптиране към изискванията на академичното образование. Гостите присъстваха и на тържественото връчване на дипломите на абсолвентите от випуск 2012, много от които са техни бивши ученици.

На **28 април 2014 г.** Аграрният университет – Пловдив посрещна участниците в Петото юбилейно национално състезание „Млад фермер“, организирано съвместно с МОН. Гости на състезанието бяха директорите на Професионалната гимназия по аграрно стопанство – Добрич и Професионалната гимназия по селско стопанство в Образцов чифлик – Русе, победители в Националното състезание „Млад фермер“ от предишни години. На тържественото откриване присъстваха Ректорът проф. Янчева, заместник-ректорите проф. Иванов и проф. Бенчева, декани, ръководители на звена и преподаватели.

Госпожа Гатева от Дирекция „Образователни програми и образователно съдържание“ на МОН приветства участниците и благодари на Ръководството на АУ – Пловдив, защото заедно преди 5 години поставиха тази инициатива, която е нагледен пример за засилване връзките между средното професионално и висшето образование. В приветствието си проф. Янчева акцентира върху избора на професия като важна стъпка за бъдещето на младите хора. Тя обяви, че победителите в състезанието ще бъдат приети в АУ без конкурсен изпит в избрана от тях специалност от професионално направление „Аграрни науки“. След официалното откриване отборите се събраха на техническа конференция и инструктаж, а сериозната надпревара се проведе на **29 април**.

Аграрният университет – Пловдив откри Кандидатстудентската кампания за учебната 2016-2017 година с „**Ден на отворени врати**“ на **6 ноември 2015 г.** Кандидат-студенти от Пловдив и страната посетиха Аграрния университет. Заместник-ректорът по учебната работа проф. д-р Христина Янчева и Директорът на Учебно-информационния център доц. д-р Боряна Иванова представиха специалностите в бакалавърска степен, формите на обучение, кандидатстването, социално-битовите условия в Университета. Кандидат-студентите посетиха аудитории, учебни зали и лаборатории, запознаха се с богатството от растителни видове в парка на Аграрния университет. Особен интерес проявиха учениците от ПГССИ „Христо Ботев“ – Свиленград и ПГСС „Васил Левски“ в гр. Първомай, които получиха отговор на въпросите си за новите специалности „Информационни и механизирани технологии в аграрното производство“ и „Бизнес икономика“. Кандидат-студентите имаха възможност да разгледат изложбата на пловдивски ученици на тема: „Билките са извор на живот“ в Ректората на АУ и посетиха щандовете на производители на продукти от български билки на изложението „200 билки – 2 милиона работни места“. Инициативата е в рамките на Панаира на българските билки, организиран от Фондация „Информация и природозащита“ и „Екологични консултации“ с любезното домакинство на Аграрния университет – Пловдив.

13. Традиционни чествания и тържествени ритуали в АУ:

Настоящото ръководство затвърди имиджа на Аграрния университет като домакин на запомнящи се академични тържества. ЦЕИВО поема цялостната организация и провеждането на традиционни за Университета събития: юбилейни тържества, откриване на учебната година, промоциите на бакалаври и магистри, 24-ти май и др.

Най-значимото събитие през мандат 2011 – 2015 г. безспорно бе отбелязването на **70-годишния юбилей от създаването на Аграрния университет – Пловдив.**

Подготовката започна в края на 2014 г. с изработване на лого и рекламни материали, сформирани на комисии, юбилеен календар и подробен план за юбилейните инициативи. През 2015 г. за първи път бе издаден Юбилеен алманах на Аграрния университет. За съставянето и написването на този обемен труд изказваме благодарност за усилията, положени от целия авторски колектив, като високо оценяваме приноса на проф. Рада Ангелова, проф. Мария Попова, проф. Димитър Брайков. Издадена бе и рекламно-информационна брошура на български и английски език. Изготвени бяха официални плакети и отличия за награди на заслужили преподаватели, рекламни и сувенирни материали.

Кулминацията на юбилея бяха Научната конференция с международно участие, кръглата маса на ректорите от страната и чужбина и академичното тържество и концерт, проведени в периода 29 – 31 октомври 2015 г.

Водещи на академичното тържество бяха Заместник-ректорът проф. Христина Янчева и Председателят на Студентския съвет Борислава Чорбаджиева. Празника уважиха гостите: Министърът на земеделието и храните г-жа Десислава Танева, под чийто патронаж преминаха юбилейните тържества, Председателят на ССА проф. Тотка Трифонова, Главният секретар на НССЗ г-жа Иванка Тодорова, Изпълняващият длъжността Областен управител г-н Христо Грудев, представители на Съвета на настоятелите на АУ, почетни доктори на АУ, посланици и дипломати, ректори на висши училища от страната и чужбина, директори на научноизследователски институти и на професионални гимназии, представители на фирми, работодатели, бизнесмени. На тържествената церемония присъстваха много наши преподаватели, служители, бивши и настоящи студенти. Сред тях бяха и Ректорите на АУ през годините: проф. д-р Димитър Брайков (1991-1995), доц. д-р Георги Москов (1995-1999) и Чл.-кор. проф. д-р Йорданка Кузманова (1999-2007) – два мандата председател на Съвета на ректорите и Почетен ректор на АУ.

Ректорът на Аграрния университет проф. д-р Димитър Греков изнесе академично слово по повод 70-годишния юбилей. В приветствието си той изказа благодарност на всички – създателите, преподавателите и възпитаниците на АУ, които с ум и сърце са спомогнали Университетът да се превърне в уникално модерно и успешно висше училище, гордост за града и страната ни.

Аграрният университет е удостоен с Плакет на Президента на Република България по повод 70-годишнината от създаването му. Студенти от Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство – Пловдив изнесоха празничен концерт с богата и разнообразна програма с главен художествен ръководител проф. Милчо Василев. Завладяващото изкуство на певци, инструменталисти и танцьори направи празника незабравим.

Юбилейните чествания продължиха с работата на международната научна конференция „Традиции и предизвикателства пред аграрното образование, наука и бизнес“.

След академичното тържество се проведе кръгла маса на тема: „Интернационализация на университетите“ с участието на ректори и представители на ръководството от чуждестранни университети, дългогодишни партньори на Аграрния университет. Актуални реформи в сферата на висшето образование, приоритети в развитието на университетите и нови възможности за сътрудничество представиха: проф. Шамин – Ректор на Нижниновгородски държавен инженерен и икономически университет в Княгинино, Русия; проф. Каракая – Ректор на университета „Ахи Евран“, град Кършехир, Турция; проф. Киерножици – Ректор на Западнопомерански технологичен

университет в Щечин, Полша; проф. Малек – Заместник-ректор на Аграрния университет в Краков, Полша; проф. Серекпаев – Заместник-ректор на Казахския агротехнически университет „С. Сейфулин“ – Астана, Казахстан; проф. Вангронсвелд от Университета в Хаселт, Белгия – почетен доктор на Аграрния университет – Пловдив и др.

БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

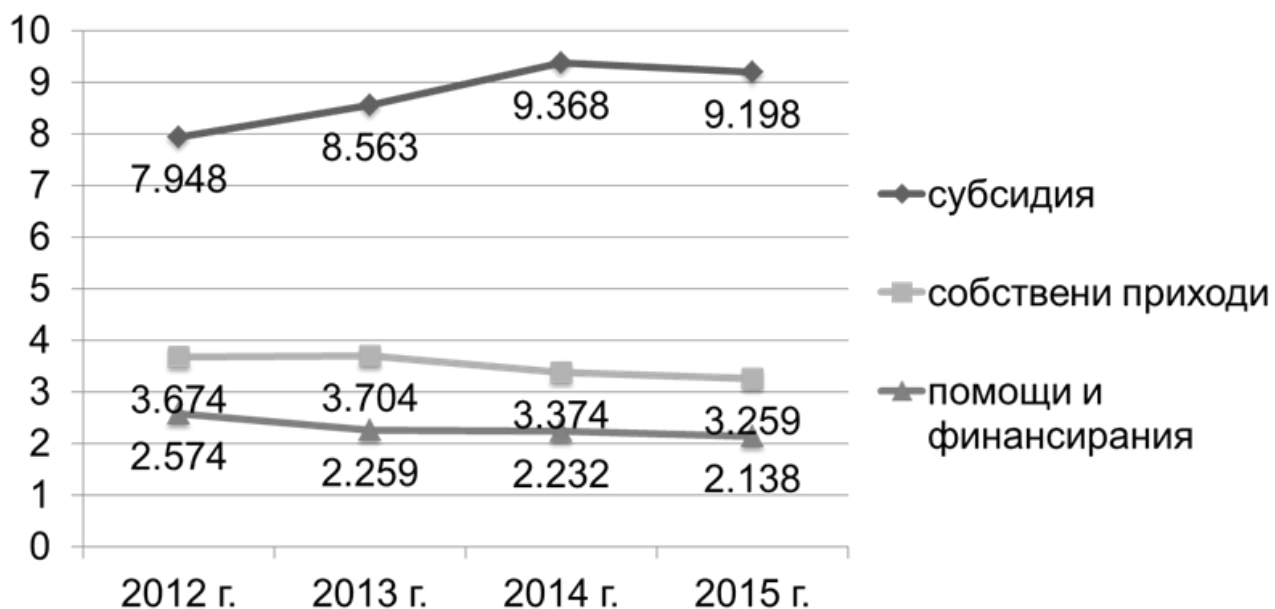
Източници на финансиране

Дейността на Аграрния университет се финансира от следните източници:

- субсидия от Държавния бюджет;
- собствени приходи;
- помощи от страната и чужбина;
- финансиране от други бюджети и сметки за средства на ЕС.

Субсидията е с най-голям относителен дял, следвана от собствените приходи.

Следващата графика изобразява тенденциите в изменението на всеки от тях.

Субсидия

- През този мандат са защитени и са получени допълнително целеви субсидии в размер на 48 000 лв. за ремонт на ВиК, 632 647 лв. – за основен ремонт на сградата на ДЕПС и 150 000 лв. – за други неотложни ремонти на сгради.
- През всичките 4 години субсидията постъпва регулярно всеки месец, без забава или частично изпълнение. Изключение от това правило са средствата за наука по Наредба 9.
- Определяне размера на средствата за издръжка на обучението на база средно-приравнен брой обучавани студенти на фона на демографската обстановка в страната и прекомерно завишения прием, утвърждаван през годините, налага промяна в начина на формирането му.
- **От 2012 г. е въведен нов критерий – оценка на качеството на обучението и съответствието му с пазара на труда, който придобива все по-голяма тежест.**

Законодателни промени

От 1 януари 2016 г. влиза в сила ПМС № 328 от 30.11.2015 г. за определяне на средствата от държавния бюджет за издръжка на обучението в ДВУ в зависимост от комплексна оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда за всяко професионално направление.

Собствени приходи

Факторите, определящи собствените приходи, са аналогични на тези при субсидията:

- По-малък брой обучавани студенти – по-малко приходи от такси;
- Ниски доходи на населението – замразени размери на таксите за обучение;
- Резултат – Намаление на субсидията – намаление на собствените приходи.

Собствени приходи (в милион лева)

Намаление на приходите – причини

- приходи от такси за кандидатстване – отражение на увеличаване броя на кандидатите с оценки от ДЗИ, без участие в изпити, и намаляване броя на кандидатите;
- приходи от такси за обучение на български студенти – по-малък брой приети студенти; ръст на прекъснали, напуснали и отстранени студенти; непроменян размер на таксите;
- приходи от продажба на земеделска продукция от УОВБ – резултат от промяна в структурата на производството, ниските изкупни цени и подмяна на трайни насаждения /изкореняване на лозови масиви и създаване на нови, които не са влезнали в плододаване/;
- приходи от лихви по депозити – криза в банковия сектор и промяна в лихвената политика на банките към бюджетните организации /намаление в пъти на лихвите по депозити/, както и намален свободен паричен ресурс.

Помощи и финансиране от други бюджети и ЕС

През изтеклия 4-годишен период значителен ръст бележат получените приходи и финансирания от донорски проекти и програми.

Общо постъпилите за Университета средства са 8 787 239 лв., разпределени по източници:

- Помощи, дарения и други безвъзмездно получени средства от страната – 620 616 лв.
- От чужбина – 1 726 041 лв.
- От РА на ДФЗ – 1 012 471 лв.
- От Кохезионните и структурни фондове на ЕС – 3 400 545 лв.
- По секторни програми Еразъм и Леонардо – 1 670 267 лв.
- От НФ „НИ“ – 326 873 лв.
- От други министерства – 30 426 лв.

Средногодишен размер над 2 милиона лева при 781 хил. лв. през 2011 г.

Разходи и резултати

Основна задача на ръководството през периода 2012-2015 г. е изпълнението на поетите ангажименти и реализацията на приоритетните цели – гарантиране и повишаване доходите на персонала, обновяване и осъвременяване на материалната база, техника и апаратура, подобряване условията на труд и обучение.

Стойностно изражение по бюджета на постигнатото ще бъде представено в следващите таблици:

Разходи за заплати и други възнаграждения

№	Вид на разхода	Отчет 2011 г.	Отчет 2012 г.	Отчет 2013 г.	Отчет 2014 г.	Отчет 2015 г.
1.	Заплати, вкл. ДМС	6 010 678	6 186 824	6 707 810	6 620 990	6 753 525
2.	Други плащания	695 713	758 759	937 024	821 727	640 068
3.	Осигурителни вноски	1 063 511	1 066 206	1 155 764	1 154 347	1 199 134
	Всичко:	7 769 902	8 011 789	8 800 596	8 597 064	8 592 727
4.	Ср. списъчен брой	474	472	469	467	452
5.	Ср. брутна месечна заплата	1 056,73	1 092,31	1 191,86	1 181,48	1 245,12
6.	Ръст спрямо предходна година	9%	3,37%	9,11%	0	5,39%

Разходи за заплати

Изпълнени са поетите с Колективните трудови договори ангажименти:

- За изплащане на еднократни допълнителни възнаграждения за Великден, 1-ви ноември и Коледа, а от 2013 г. и за 24-ти май;
- За увеличение на индивидуалните работни заплати:
  - ✓ от 01.01.2013 г. – с 5% на целия състав;
  - ✓ от 01.09.2013 г. – с 5% на целия състав;
  - ✓ от 01.02.2015 г. – с 5% на 7 длъжности от непреподавателския състав;
  - ✓ от 01.04.2015 г. – с 5% на целия състав.
- Наднормените часове са изплащани в пълен размер, съгласно приетите от АС правила.

Допълнително материално стимулиране

В края на 2012, 2013 и 2014 г. са разпределени и изплатени за допълнително материално стимулиране средства в зависимост от финансовите резултати на Университета и личния принос на преподаватели и служители.

За 2015 г., във връзка с юбилейното честване на 70-годишнината на АУ, средствата за ДМС са определени в размер на 50% от индивидуалната основна заплата на всеки.

Резултати:

- Постигнат е ръст на средната брутна месечна заплата от 17,83% спрямо 2011 г.
- Нивото на минималната заплата в Университета от 330 лв. в началото на 2012 г. достига до 441 лв. в края на 2015 г. За страната в този период тя варира съответно от 270 лв. до 380 лв.
- Постигнато е намаление на числения състав само по естествен път. Единствено съкратени са служителите от звеното по охрана на УОББ поради промяна в законовите изисквания за извършване на охранителна дейност.

Средства по социалните програми

	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.
Изплатени средства, вкл. осигурителни вноски	167 628	173 005	189 460	185 541	189 173
Брой помощи за раждане на дете	2	3	4	6	15

Социална програма

- Ритмични плащания;
- Ръст на средствата;
- 100-процентно усвояване при разпределението в края на всяка година;
- Положителна тенденция – прогресивно растящ брой на подпомогнатите преподаватели и служители за родено дете в семейството.

Разходи за веществена издръжка

- Разходите за веществена издръжка съставляват между 17 и 18 процента от общите разходи;
- Най-голям относителен дял имат разходите за: материали; вода, горива и енергия; външни услуги и текущ ремонт.

Фактори, променящи разходите

В посока увеличение на разходите:

- Промяна на цените на водата и електроенергията, увеличение на минималната работна заплата, на задължителните застраховки и данъчни задължения;
- Изпълнение на дейности по донорски програми, за които е получено, или ще се получи финансиране;
- Ползване услугите на външни охранителни фирми след закриване на звеното за охрана на УОББ.

В посока намаление на разходите:

- Реализирани енергоспестяващи мероприятия на АФ, ЛГФ, Ректорат и катедра „Механизация” и осъществени дейности по преминаване към енергоспестяващи консуматори;

- Намаление на цените на някои горива /дизелово гориво и природен газ/.

От следващата таблица се вижда влиянието на двата фактора върху разходите по бюджета.

Разходи за природен газ за парната централа на АУ

Година	хнм3	Стойност лева	Цена на 1 хнм3
2012 г.	214,59	221 974,56	1 034,39
2013 г.	204,54	210 797,98	1 030,62
2014 г.	187,93	191 410,66	1 018,55
2015 г.	174,26	167 259,33	959,83

Разходи за издръжка

Все по-голям дял в издръжката заемат разходите за материали. Осигурени са заявените канцеларски и хигиенни материали, консумативи за копирната и компютърна техника; учебни материали и консумативи за практическите упражнения и научната дейност; посевен и посадъчен материал, препарати и торове за полските участъци; обновени са обзавеждането, периферната техника, охранителната система и оптичната свързаност. Увеличен е делът на извършваните ремонти по стопански начин, за което са закупувани необходимите строителни, ел. материали и резервни части.

Осигурени са телекомуникации, интернет достъп, служебна кореспонденция. Подновявани са абонаментите на български и чужди периодични издания и на онлайн достъпа до 6 бази данни за библиотеката.

Застраховани са сгради и автомобили.

През четирите години, данъчните задължения са плащани в определените срокове с ползвана отстъпка, при което са направени икономии общо от около 20 000 лв.

Инвестиционна политика – изпълнение

През последните 4 години средствата за капиталови разходи, като елемент на субсидията, бяха намалени в най-голяма степен.

За 2012 г. средствата за капиталови разходи от субсидия са 74 719 лв., което е над 10 пъти по-малко в сравнение с 2007 г. Това наложи да се търсят други възможности за реализиране на инвестиционната програма, като се осигурят допълнителни целеви субсидии, собствени средства, финансиране от различни донорски програми и други източници.

Постигнати цели

Приоритетно по бюджет са осигурени средства за изплащане на реализираните енергоефективни дейности на двата факултета с петгодишен срок на изплащане – приключили съответно май и декември 2014 г. Последователно са изпълнени още два обекта – сградите на Ректорат и катедра „Механизация“, изплащането на които продължава.

Друг приоритет е основният ремонт на сградата на ДЕПС, състоянието на която в последните години криеше риск за живота на студенти и преподаватели. Недостатъчната годишна субсидия не даваше възможност да се реализира проектът. Осигуряването на средства от собствени приходи беше бавен и труден процес.

Извоюваната допълнителна субсидия за ремонта ѝ в размер на 632 647 лв. е един от най-значимите успехи на ръководството. Тя даде възможност през 2015 г. ремонтът да се изпълни, а събраните собствени средства да се насочат за обновяване на аудитории, учебни зали, на техника и лабораторна апаратура.

Капиталови разходи по източници на финансиране

Източник	Отчет 2012 г.	Отчет 2013 г.	Отчет 2014 г.	Отчет 2015 г.
Собствени средства	417 855	118 317	532 456	760 942
Субсидия	74 719	74 719	74 703	905 350
Международни проекти	132 915	369 434	2 424	-
НФ „НИ“	17 742	5 799	-	
Средства на КСФ и РА на ДФЗ		137 521	49 124	592 157
Фонд енергийна ефективност		268 760		
Авансово от бюджета за СЕС	99 598	-92 267	937 183	374 035

Енергоэффективни дейности с 5-годишен срок за изплащане

Обект	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.	Остатък
Агрономически факултет	160 719	152 279	53 823 май 2014		
Лозаро-градинарски факултет	169 601	160 985	152 369 декември 2014		
Ректорат	50 741	47 972	45 204	42 435	20 179 юни 2016
Катедра „Механизация“		69 321	56 804	53 892	125 745 юли 2018
ОБЩО:	381 061	430 557	308 200	96 327	

Стипендии, награди и помощи на студенти и докторанти

Разходи за стипендии от субсидия – намаленият размер на субсидията за стипендии доведе до намаляване броя и размера на отпуснатите за класиране стипендии.

До юли 2015 г. прогресивно расте броят на правоимащите на стипендия майки. С промяна на Закона за семейните помощи се отбеляза рязък спад на броя им за учебната 2015/2016 г.

Значителен дял имат стипендиите, отпуснати по ОП „Студентски стипендии“ и „Студентски практики“. През 2015 г. размерът на финансирането намалява по две причини: Приключен е I-ви етап на проекта „Студентски практики“. Получено е финансиране за стипендии само за 3 месеца от зимен семестър на 2015/2016 г.

Стипендии по източници на финансиране

№ по ред	Източник на финансиране на стипендиите	Отчет 2011 г.	Отчет 2012 г.	Отчет 2013 г.	Отчет 2014 г.	Отчет 2015 г.
1.	Субсидия	457 535	426 854	469 580	441 613	380 755
2.	Еразъм, Леонардо	174 466	212 694	248 939	222 452	337 932
3.	Проекти “Европейски стипендии” и “Студентски практики”	247 400	314 600	474 280	839 080	445 040
4.	Собствени средства	2 960	8 406	5 060	12 332	-
5.	Фонд „Научни изследвания” и научни проекти	300	5 200	900	4 290	4 730
	Общо:	882 661	967 754	1 203 819	1 519 767	1 168 457

Наличности по сметки

От съществено значение за финансовата стабилност на Университета е паричният ресурс, с който разполага през бюджетната година, и с който се гарантира финансирането на дейността в случай на забава в преводите на субсидията от държавния бюджет.

През изминалия период с помощта на наличните парични средства се даде възможност:

- от една страна да се изпълняват дейности по проекти и програми, за които финансирането постъпва след верифициране на отчетите. През месец април 2015 г. авансово предоставените от бюджета на Университета средства достигат най-високото си ниво от 1 940 772 лв. Към 31.12 от тях остават невъзстановени 1 039 000 лв., които се очакват в началото на 2016 г.
- от друга страна – да се реализира инвестиционната програма, независимо от ограничената до минимум годишна субсидия за капиталови разходи.

Наличности по сметки

ЗВЕНО	01.01. 2012 г.	31.12. 2012 г.	31.12. 2013 г.	31.12. 2014 г.	31.12. 2015 г.
АУ	524 327	1 413 770	2 044 717	2 432 595	1 167 605
НИЦ и УОВБ	797 935	1 357 238	1 080 429	1 198 857	1 111 642
ЧУЖДИ СРЕДСТВА	44 084	25 764	34 374	44 681	49 185
ВСИЧКО:	1 366 346	2796 772	3 159 520	3 676 133	2 328 432

Парични средства

В сложната кризисна ситуация на банковата система най-важна беше сигурността на банковите институции, с които работим.

Създадена беше организация за ефективно използване на бюджетните средства, като временно свободните банкови наличности се съхраняваха при условия на срочни депозити. Общият приход от лихвите по тях за 4 години е в размер на 166 570 лв.

От края на 2014 г. банките драстично намалиха лихвите по депозити на бюджетни организации, в резултат на което приходите от тях рязко спаднаха и през 2015 г. преустановихме предоговарянето на депозитите.

Нови моменти във финансовата дейност

В съответствие с изискванията на Закона за ограничаване плащанията в брой от 1 януари 2014 г. в касата на Университета е инсталирано и въведено в действие терминално устройство ПОС за картово плащане. Все още отчитаме ниска активност при плащане на таксите. Необходимо е да се търсят пътища за насърчаване на студентите и изграждане на нова финансова култура.

От лятото на 2015 г. е инсталиран нов счетоводен софтуерен продукт, който дава възможност за свързване с университетската система за управление.

Одити от сметна палата за заверка на финансовите отчети

По силата на Закона за Сметна палата екипи от същата извършиха одити за заверка на годишните финансови отчети на Университета за 2011, 2012, 2013 и 2014 г., които обхващат цялата счетоводна отчетност и отчетността на бюджета, на средствата от ЕС и чуждите такива.

Заключението на одитните екипи е, че отчетът за всяка от четирите години дава вярна и честна представа за достоверността, законосъобразността и редовността на включената в тях финансова и нефинансова информация и за имущественото и финансово състояние на Аграрен университет.

Дадените становища са:

- за 2011 г. и 2012 г. – заверка без резерви с обръщане на внимание;
- за 2013 г. и 2014 г. – заверка без резерви.

Одит на управлението

През 2013 г. беше извършен одит от Сметна палата за съответствие при финансовото управление на Аграрен университет за периода от 01.01.2012 г. до 31.12.2012 г.

Заклучението на одитния екип е, че са спазени законовите изисквания, създадена е вътрешна организация в процеса на управление, въведени са адекватни контролни дейности в областта на бюджета, възлагането и изпълнението на обществени поръчки и имуществото, които са прилагани непрекъснато и последователно.

ИЗВОДИ:

- направена е правилна оценка на рисковете и приоритетите при изпълнение на бюджета;
- изпълнени са поетите ангажименти за подобряване условията на труд и обучение и гарантиране на доходите;
- осъществено е добро финансово и административно управление за постигане на ефикасно и ефективно използване на ресурсите;
- разходите по бюджета са извършени при спазване на законосъобразност, чрез провеждане на конкурси за избор на икономически най-изгоден изпълнител на доставките, с цел икономично разходване на средствата.

АДМИНИСТРАТИВНА ДЕЙНОСТ

РЕЗУЛТАТИ ОТ АДМИНИСТРАТИВНАТА ДЕЙНОСТ И ОТ УПРАВЛЕНИЕТО НА СОБСТВЕНОСТТА ЗА ОТЧЕТЕН ПЕРИОД

Административната дейност в Аграрен университет се характеризира с голямо разнообразие и динамичност.

Основните административни дейности в Университета са:

- финансово управление и контрол;
- управление на собствеността;
- материално-техническо снабдяване;
- парова централа;
- автотранспорт;
- озеленяване и хигиена;
- техническо обслужване и поддръжка.

Финансово управление и контрол

През отчетния период са извършени актуализации в действащата система за финансово управление и контрол, които целят подобряване на ефективността и ефикасността при изразходването на бюджетните средства.

Засилена е ролята на ръководството, което води до поемане на управленска отговорност по отношение разходването на бюджетни средства.

Основната цел е да се оптимизира действащата система, което да доведе до по-бързо изпълнение на заявките за доставка на стоки и предоставяне на услуги.

Обществени поръчки и търгове

През отчетния период са подготвени и проведени общо 81 обществени поръчки, както следва:

1. През 2012 г. – реализирани 16 процедури, основно свързани с:

- Закупуване на нов автомобил Дачия Дъстър по проект с ръководител гл. ас. д-р Звездомир Желев за обслужване на Центъра за биологично изпитване на Аграрен университет – Пловдив;

- Доставка на лабораторно оборудване за нуждите на учебната и научно-изследователската дейност в Университета, в това число – микроскопи, дестилатори, РН метри и аналитични везни;
- Изграждане на подпорни конструкции за овошки, реализирани в базата на Университета – Ягодовско шосе, по проект с ръководител гл. ас. д-р Звездомир Желев;
- Доставка и монтаж на система за мониторинг по проект с ръководител гл. ас. д-р Звездомир Желев;
- Изграждане на подпорни конструкции за лозе, реализирани в базата на Университета – Ягодовско шосе, по проект с ръководител гл. ас. д-р Звездомир Желев;
- Изграждане на система за капково напояване и микродъждване, реализирани в базата на Университета – Ягодовско шосе, по проект с ръководител гл. ас. д-р Звездомир Желев;
- Изграждане на изложбен салон за селскостопанска техника по проект с ръководител доц. д-р Божин Божинов.
- Доставка на 41 бр. компютри и мултимедии за нуждите на учебната и научната дейност в Аграрен университет – Пловдив;
- Доставка на тракторна косачка;
- Ремонт на системата за отопление в Аграрен университет – Пловдив – абонатна станция Ректорат;
- Ремонт на учебни зали и лаборатории в Аграрен университет – Пловдив – 12 броя, в т.ч. ремонт на учебни зали в учебна база Брестник.

2. През 2013 г. – реализирани 24 процедури, основно свързани с:

- Доставка на контейнер за нуждите на книжарницата при Аграрен университет – Пловдив;
- Доставка на 128 броя персонални компютри и монитори;
- Доставка на контейнер за нуждите на Центъра за биологично изпитване;
- Доставка на лабораторна апаратура, в това число магнитна бъркалка, центрофуга, метрологична станция, фотометър, везна, електрофореза и стерилизатор;
- Доставка на термолепяща машина за Академично издателство при Университета;
- Доставка и монтаж на учебно оборудване за 20 учебни зали и лаборатории;
- Доставка на тракторна вентилаторна пръскачка за нуждите на катедра „Механизация“;
- Ремонт на отоплителната система на Университета в Агрономически и Лозаро-градинарски факултет;
- Изпълнение на енергоспестяващи мерки в сградата на катедра „Механизация“ на Аграрен университет – Пловдив, съобразно доклад за обследване на енергийната ефективност на посочената сграда от 2013 г.”;
- Ремонт на учебни зали, помещения и лаборатории в Аграрен университет – Пловдив – 28 броя.

3. През 2014 г. – реализирани 20 процедури, основно свързани с:

- Доставка на компютърна техника и хардуер, необходими за работата на създадения Център за дистанционно обучение, във връзка с изпълнение на проект с ръководител проф. д-р Нели Бенчева;

- Разработване на електронни учебни помагала, необходими за работата на създадения Център за дистанционно обучение, във връзка с изпълнение на проект с ръководител проф. д-р Нели Бенчева;
- Създаване на интернет базирана университетска система за дистанционно обучение (ИБУСДО) и обучение на преподавателския, административния и техническия персонал на Центъра за дистанционно обучение в Аграрен университет – Пловдив, във връзка с изпълнение на проект с ръководител проф. д-р Нели Бенчева;
- Разработване на критерии за съдържанието на учебните материали и помагала за дистанционно обучение и разработване на вътрешни университетски стандарти за тестване, контрол и оценяване на знания, свързани с реализацията на проект с ръководител проф. д-р Нели Бенчева;
- Анализ на работните процеси, свързани с въведената система за дистанционно обучение по проект с ръководител проф. д-р Нели Бенчева;
- Усъвършенстване на системата за управление в Аграрен университет – Пловдив, свързани с въведената система за дистанционно обучение по проект с ръководител проф. д-р Нели Бенчева;
- Доставка на лабораторна апаратура – в т.ч. спектрофотометър, термостати, вертикални ламинарни боксове, изследователски микроскопи, пръскачки, спороловки и растежни камери, по проект с ръководител проф. д-р Вили Харизанова;
- Доставка на лабораторна апаратура – в т.ч. атомно-емисионен спектрофотометър, микровълнова система за минерализация, система за високоефективна течна хроматография, полуавтоматизирана система за микробна идентификация по проект с ръководител проф. д-р Красимир Иванов;
- Засаждане и изграждане на нова телена конструкция на ново винено лозе с площ от 76 дка, разположени в учебно-опитната база на Университета в Брестник;
- Доставка на лозов посадъчен материал от винени сортове за ново винено лозе с площ от 76 дка, разположени в учебно-опитната база на Университета в Брестник;
- Смяна на формировка, със смяна на подпорна конструкция на ново винено лозе с площ от 76 дка, разположени в учебно-опитната база на Университета в Брестник.

4. През 2015 г. – реализирани 21 процедури, основно свързани с:

- Укрепване и саниране на сградата на ДЕПС, свързано с осигурени средства от Комисията по бедствия и аварии;
- Изграждане на стоманено-стъклена оранжерия за нуждите на учебната и научната дейност в Университета на площ от 1350 кв.м.;
- Доставка на 128 броя компютърни конфигурации с монитори за нуждите на учебната и научната дейност в Университета;
- Доставка на лабораторна апаратура за нуждите на учебната и научната работа в Университета, в т.ч. на микроскопи, везни, дестилатори и спектрометри;
- Доставка и монтаж на учебно оборудване за учебни зали и помещения в ДЕПС, АФ и ЛГФ;
- Ремонт на отоплителна инсталация в Агрономически и Лозаро-градинарски факултет;
- Ремонт на учебни зали, помещения и лаборатории в Аграрен университет – Пловдив – 23 броя;

- Изграждане на ограда от източната страна на двора на Аграрен университет – Пловдив;
- Ремонт на пътища в двора на Аграрен университет – Пловдив;
- Закупуване на лозарски трактор за нуждите на Центъра за биологично изпитване по проект на гл. ас. д-р Звездомир Желев;
- Изграждане на система за капково напояване за ново винено лозе с площ от 76 дка, разположени в учебно-опитната база на Университета в Брестник;
- Закупуване на джип – Фолксваген, Тигуан, за нуждите на Университета, по проект с ръководител Величко Родопски;
- Закупуване на компютърна и периферна техника за нуждите на Университета, по проект с ръководител Величко Родопски.

В заключение може да се обобщи, че едни от най-важните обществени поръчки, проведени през отчетния период, са свързани с реализацията на проектите, касаещи въвеждането на дистанционната форма на обучение в Аграрен университет – Пловдив, в изпълнение на договори за безвъзмездна финансова помощ с МОН, а именно:

- № BG051PO001-4.3.04-0032 „Въвеждане на електронни форми за дистанционно обучение в Аграрен университет – Пловдив”, с ръководители по проекта проф. д-н Димитър Греков и проф. д-р Нели Бенчева, с получен грант от Университета в размер на 420 000 лева;
- № BG051PO001-3.1.08-0028 „Усъвършенстване системата за управление на Аграрен университет – Пловдив – гаранция за качество и конкурентоспособност”, с ръководител на проекта проф. д-р Христина Янчева и безвъзмездно получени средства от Университета в размер на 360 000 лева.

Не по-малко важни за Университета са и проведените обществени поръчки, свързани с изпълнение и реализация на договори за безвъзмездна финансова помощ, сключени с Министерството на икономиката, свързани с доставка на лабораторна апаратура, а именно:

- № BG161PO003-1.2.04-0095 „Университетски център за изследване на природни обекти и храни“, с ръководител проф. д-н Красимир Иванов, с безвъзмездно получени средства за Университета в размер на 422 000 лева;
- № BG161PO003-1.2.04-0032 „Подкрепа на приложните изследвания в областта на растителното здраве чрез модернизирани и обновяване на оборудването”, с ръководител проф. д-р Вили Харизанова, с безвъзмездно получени средства за Университета в размер на 400 000 лева.

Университетът бе бенефициент и на проекти към Фондация „Америка за България“, с ръководители проф. д-р Нели Бенчева, доц. д-р Божин Божинов и гл. ас. д-р Звездомир Желев.

През отчетния период се реализира и трансграничен проект към Министерството на регионалното развитие и благоустройството – Agroleess, с ръководител Величко Родопски.

Материално-техническо снабдяване

В сектор „Материално-техническо снабдяване” през отчетния период са работили двама служители:

- началник-сектор
- снабдител, който съвместява и други функции в АУ – шофьор – доставчик и механик.

Основната част от доставките на стоки, материали и консумативи за учебната и научната работа, както и за поддръжката в Университета, се осъществява централизирано от този сектор.

Секторът е успял да изпълни своите задължения и да обезпечи своевременното оферирание и получаване на заявените с доклади стоки, материали и консумативи.

През отчетния период са изпълнени общо 8 500 доклада, от тях 6 200 – за учебната работа, 1 600 – по докторантски теми и 700 – по магистърски курсове.

Парова централа

Задачата на сектор „Парова централа” е отоплението на сградите на АУ през есенно-зимния период. Дейностите на сектора се осъществяват от 7 служители. Годишно за основни и текущи ремонти са отделяни средно по 40 000 лв.

През отчетния период са извършени дребни ремонти на: отделни части и възли на котел ПКМ 6,5, арматурата, питателните помпи и обшивката; съоръженията в абонатните станции, арматура, шахтови и циркуляционни помпи; сградните инсталации, подмяна арматура и радиатори; съоръженията в Парна централа – арматура, помпи, резервоари.

За основни ремонти на отоплителната система от външни фирми са вложени 114 488 лв. По-крупни от тях са:

1. Подмяна на 2 бр. пароструйни апарати в абонатна Ректорат с пластинчати на стойност – 32 015 лв.
2. Преработка на помпена група в абонатна – катедра Информатика, статистика и счетоводство на стойност – 1 817 лв.
3. Подмяна на захранващи линии, монтаж на допълнителни радиатори в учебни зали № 6, № 7 и №8 в катедра Механизация на стойност – 11 676 лв.
4. Доставка и монтаж топлоизолация от микропореста гума, кондензен резервоар в Парна централа на стойност – 1 465 лв.
5. Пълнен ремонт с подмяна на 20 броя радиатори сградна отоплителна инсталация сграда Чужди езици на стойност - 19 249 лв.
6. Подмяна 12 метра паропровод котел – парен колектор в Парна централа на стойност – 4 697 лв.
7. Пълна подмяна радиатори и аншуси в учебна зала № 10 и Аудитория № 9 катедра Механизация. Демонтаж, направа и монтаж кондензен резервоар в Парна централа. Подмяна 2 броя щрангове коридори сграда ЛГФ. Обща стойност на ремонта - 24 486 лв.
8. Подмяна четири броя щрангове, монтаж 10 броя нови радиатори и арматура на стойност – 9 052 лв.
9. Ремонтни дейности в различни сгради включващи: подмяна на щрангове и арматура, преработка на съществуващи тръбни инсталации, монтаж допълнителни радиатори, подмяна 2 броя колектори абонатна Ректорат извършени лято на 2012 година на стойност – 10 058 лв.

Климатизация в Университета: монтирани са 45 нови климатика на стойност 33 000 лв., една хладилна система във ферментационното отделение на Винарската изба в Брестник на стойност 5 656 лв.

Извършени са голям брой ремонти и профилактика на монтираните климатици, при което за отчетния период са бракувани само 5 броя.

В момента в АУ и УОВБ са монтирани и работят: климатици – 121 броя; хладилници и фризери – 99 броя; хладилни камери – 5 броя.

Извод

Благодарение на отделените средства за ремонт и поддръжка на отоплителната система, същата в момента е в много добро техническо състояние.

Този факт, наред с извършените енергоефективни дейности по сградния фонд на АУ даде резултат в намаляване консумацията на природна газ средно около 50 000 нормални кубични метра газ по-малко в сравнение с първите години след газификацията на котелното.

Извършени енергоефективни мероприятия – смяна на дограма и поставяне на топлоизолация на следните сгради:

- сграда на катедра Механизация – 200 000 лева;
- сграда на катедра Информатика – 80 000 лева;
- сграда на ДЕПС – 200 000 лева.

Извършените текущи и основни ремонти през годините в паровата централа позволи през 2015 г. да отчетем най-малко количество изразходвана природна газ, откакто е газифицирано котелното през 2007 г., в размер на 187 925 nm^3 .

Средствата, които е заплатил АУ, за това количество газ, са 191 411 лв. Икономията на газ е 16 610 nm^3 , а като средства икономията е в размер на 15 890 лв., в сравнение с 2013 г., когато беше предишният минимум за консумация на газ.

Автотранспорт

Чрез автомобилния парк на Университета сектор „Автотранспорт“ извършва дейности, свързани с превоз за извеждането на учебния процес – упражнения, практики, КСК, магистърски курсове, както и административно-стопански дейности по доставки, превоз на работници и командировки на преподаватели, служители и трети лица.

Автопаркът се състои от 3 автомобила, 4 микробуса, 1 микробус на УОВБ и 2 автобуса. През 2014 г. Университетът закупи туристически автобус с 52 места за 144 000 лв., с което се подобри състоянието на автомобилния парк и възможностите за организиране на повече студентски практики и по-удобни пътувания на преподавателите и служителите в Университета.

През отчетния период сектор „Автотранспорт“ своевременно изпълняваше утвърдения транспортен график.

Озеленяване и хигиена

Основната цел на сектора е поддържането на хигиената в сградния фонд на Аграрен университет – Пловдив и в района извън него, както и поддържане на зелените площи (разположени на около 50 дка).

Поддръжката на двора се осъществява само от трима озеленители, но поради факта, че има достатъчно механизация, необходимите действия се извършват навременно и дворът е поддържан в отлично състояние.

През отчетния период се извършваше редовна обработка на цветните лехи в парка и редовна коситба и поддръжка на зелените площи, в това число и чистене от растителни отпадъци /шума, паднали клони/ и др. в района на парка.

Зад ЛГФ се оформи паркинг за служителите и преподавателите, работещи в Университета.

Ежегодно, два пъти в годината, се третират терените на Университета с препарати срещу инвазията на насекоми и многоножки.

Монтира се капково напояване в цветната алея пред ЛГФ и АФ.

Хигиената в района и в сградите на Университета се извършва от 24 хигиенистки, които отговарят за поддръжката и чистотата. Стремещт е да се постигне ниво на

хигиена, което да се поддържа както от персонала, така и от студентите. Два пъти седмично се почиства основно и районът, включващ всички алеи в парка на АУ. Персоналът на сектор Хигиена е сравнително постоянен, без голямо текучество, което позволява служителите в него да изградят положителни работни навици.

Техническо обслужване и поддръжка

Основната задача на звено ТОП е поддръжката на сгради, инсталации, техника, апаратура и оборудване. Целите, поставяни пред сектора, са адекватно, бързо и икономично да се отстранят възникнали аварии и проблеми за осигуряване на нормални условия за учебната и научна работа в Университета.

На телефон 444 и по доклади са получени 7 912 заявки за ремонтни работи. Като текущи и дребни ремонти от бригадата в Университета се извършиха следните най-съществени ремонтни работи:

- Направи се частичен ремонт на тавана на аулата; извърши се окабеляване на учебната зала на ЦДО;
- Смени се осветлението по коридорите на двата факултета с енергоспестяващи крушки с лед светлина;
- Положи се кабел и се захрани с ток металното хале до гаражите;
- Възстанови се захранващ кабел от 100 линейни метра на полето на Асеновградско шосе;
- Монтираха се осветителни лед прожектори на първият етаж във фойето на Ректората;
- Подмени се осветлението с луминисцентни тела в учебни зали на катадра „Механизация” и на лабораториите в Университета;
- Изработиха се 40 бр. метални кофи за кошовете за смет, метални оградни врати за полето на катедра „Земеделие” и по предписание на пожарните инспектори се монтираха указателни табели и табели „Изход” в сградите на Университета;
- Извърши се почистване, разширение и запълване на дупките на пътя от Ягодовско шосе до сградата на катедра „Градинарство”, извърши се ремонт и частична подмяна на коловете и мрежата на северната страна на оградата на УОП при катедрите „Земеделие” и „Растениевъдство”, както и мащабно почистване на храсти и клони по цялото трасе на оградата;
- Боядисаха се 47 кабинета, 15 учебни зали и 5 научни лаборатории в сградите на Аграрен университет, както и пълен ремонт на Центъра за магистри, деканат Лозаро-градинарство, новите помещения на Центъра за информационни технологии и сървърното помещение. Монтираха се 46 бр. бели дъски в учебни зали и аудитории;
- Направиха се нови масивни покриви с навеси и беше сменена дограмата на четирите къщички за птици на полето на катедра „Животновъдство”, изкърпване, вътрешна подова замазка на помещенията и боядисване;
- Прекара се и нова ВиК инсталация на лабораторията към катедра „Обща химия“, находяща се в приземния етаж на Лозаро-градинарски факултет, както и научната лаборатория на катедра „Екология и опазване на околната среда“;
- Смениха се два двучолови крана на захранващия водопровод на Лозаро-градинарски факултет и един брой в абонатната станция в подземие на сградата на Чужди езици;
- През 2015 г. се отремонтира и обратната вода на две от тоалетните в Агрономическия и Лозаро-градинарския факултети;

- Извърши се ремонт на научна лаборатория на катедра „Физиология на растенията“ и базата за биологично изпитване към ЦБИ. Боядисаха се двете оранжерии в двора на Университета;
- Поставиха се нови плочки на пешеходната алея около катедра „Информатика и статистика“, както и направата на фундамент за поставяне на макетен трактор в една от залите на катедра „Механизация“. В същото помещение се извърши боядисване и поставяне на нови осветителни тела.

Управление на собствеността и капиталови разходи

- Политиката, свързана с управлението на движимата и недвижима собственост на Аграрен университет – Пловдив може да се определи като последователна и стабилна в настоящите български икономически условия.
- На външни организации и лица Университетът предоставя под наем ползването на модерно оборудвани учебни зали, аудитории и спортна зала.

През отчетния период е финализирано отдаването под наем на плувния басейн към Университета по реда на Закона за държавната собственост и Правилника за неговото прилагане. Към момента затвореният от години плуven комплекс е модернизирaн и вече работи. Договорът, с който е отдаден под наем плувния комплекс, гарантира безплатното ползване през определени часове от седмицата на басейна от преподавателите, служителите и студентите на Университета. През останалото време се ползва отстъпка за ползване от 50% от пазарните цени. Университетът придоби и две модерни футболни игрища, които също се ползват с преференции от преподавателите, служителите и студентите на Университета.

Посоченото по-горе включва инвестиции за повече от един милион лева, които след прекратяването на договорите за наем ще останат в собственост на Аграрен университет – Пловдив.

Извод от административната дейност и от управлението на собствеността за отчетен период

В заключение може да се направи изводът, че бюджетните средства, с които Университетът е разполагал за период 2011 – 2015 г., са изразходвани максимално прецизно за покриване на текущите нужди, свързани с придобиването на основни средства, както и с поддържане и модернизация на материалната база.

За съвременното и атрактивно извеждане на учебните процеси спомага и реновирането на близо 90% от залите и обзавеждането им с мултимедийни апаратури. Само през последните години е закупена апаратура, която позволява и въвеждането на дистанционна форма на обучение.

Със завършването на ремонти на сградата на ДЕПС се завърши и цикълът на ремонти и реновиране на сградите, който продължи 8 години. Такива ремонти и обновяване на сградния фонд не бе извършвано от построяване на Университета. Положени бяха особено големи усилия, административен опит за изчистването на двора на Университета. Всички незаконни сгради, опазването на собственост и незаконното използване на консумативи бе прекъснато един път завинаги. Напълно бе завършено обграждането на имота на Университета откъм южната страна. За съжаление не успяхме да си върнем и общежитията, стола и фермата на Университета. Това още един път показва как едно прибързано решение за отдаване на общежитията може да се отрази върху бъдещето на университетската структура. Обновяване бе направено и на УЕБ. Напълно бе реновирана една сграда и на катедра Лозарство –

съответно зали и работни кабинети. Засадени бяха нови лозя, възобнови се сортиментът на катедрата. По проект се построи оранжерия за целогодишно зреене на грозде. Ремонтирана е част и УОВИ и снабдена със съдове за съхраняване и бутилиране на вина. Поднови се капковото напояване на старите лозя и овощни градини. Съществени промени бяха направени и в УЕБ по овощарство – ремонт на зали, изкореняване на част от бракувания отдавна черешов и ябълков масив. За първи път от 40 г., след големи дилеми, стартира и изграждането на учебна оранжерия на площ около 1 200 кв. м. Оранжерия, която не само ще даде икономия на транспортни разходи, но ще даде лице на Лозаро – градинарския факултет и специалностите, по които се обучават студентите – оранжерийно зеленчуково производство, декоративно градинарство, мелиорации, цветарство и др. Похвално е отношението на катедра Градинарство, която взе решение и ръководството направи всичко възможно за пребазирането на УЕБ в двора на Университета. Напълно бе изчистено полето, принадлежащо до катедра Растениевъдство. Отремонтирани бяха и двете полиетиленови оранжерии.

Човешки ресурси и социална дейност

Аграрният университет е автономно висше държавно училище, осъществяващо образователна, научноизследователска, културна, издателска и други дейности. Организира обучение в образователни степените бакалавър, магистър и доктор. Изгражда образователната си политика, насочена към потребностите на обществото в регионален и национален мащаб.

Списъчният състав на академичния състав и административно-помощния персонал за периода от 2012 г. до месец декември 2015 г. е показан в следната таблица:

Длъжностни наименования	2012	2013	2014	2015
Професор	22	28	32	40
Доцент	86	81	81	88
Главни асистенти	69	70	63	48
Асистенти	27	32	33	39
Преподаватели	18	18	18	18
Всичко преподаватели	222	229	227	233
Административен и помощен персонал	193	185	187	180
Общ брой списъчен състав	415	414	414	413

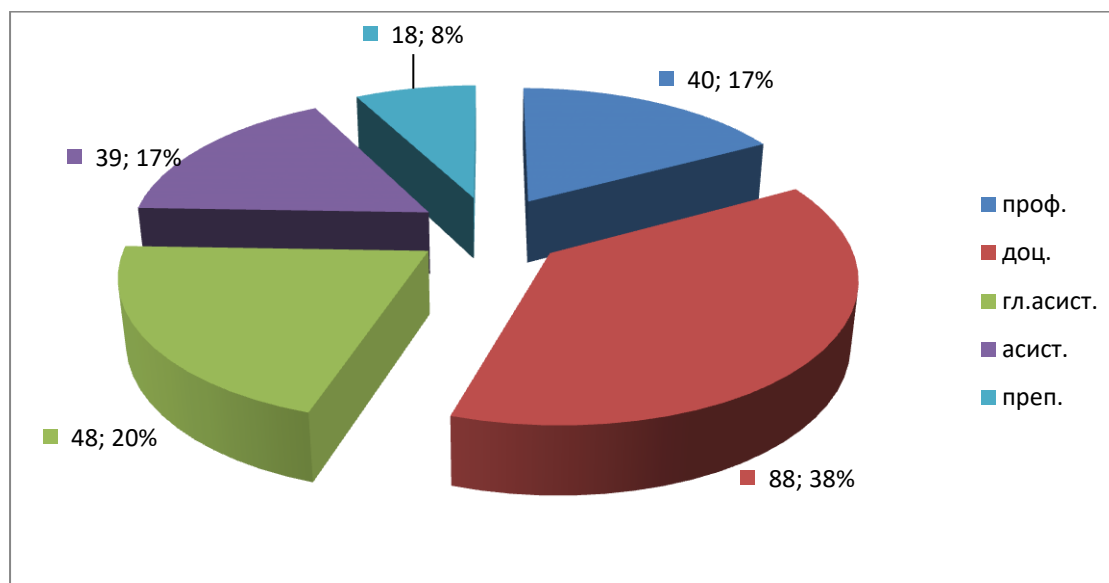
Списъчният състав на персонала в Университета към месец декември 2015 г. е 413 броя, което е с два броя но-малко от края на предишния мандат.

Анализът на движението на академичния състав на основен трудов договор показва, че броят му е увеличен от 222 през 2012 г. на 233 до месец декември 2015 г. Броят на

хабилитираните преподаватели също е увеличен от 108 през 2012 г. на 128 до месец декември 2015 г.

Съставът на административно-помощния персонал се оптимизира – през 2012 г. е 193 бр., а в момента този състав е 180 бр.

Графика на броя и процентното съотношение на академичния състав /към месец декември 2015 г./

Численост на академичния и помощния състав по катедри /към месец декември 2015 г./

	Катедра	Общ брой преподаватели	Помощен персонал
	1	2	3
Факултет по агрономство	Ботаника и агрометеорология	10	3
	Генетика и селекция	10	2
	Животновъдни науки	19	1
	Земеделие и хербология	7	1
	Растениевъдство	10	4
	Агрохимия и почвознание	8	2
	Физиология на растенията и биохимия	6	5
	Всичко	70	18
Факултет по лозаро-градинарство	Лозарство и УОВБ	7	5
	Градинарство	10	2

	Овощарство	7	2
	Механизация	14	2
	Мелиорации с геодезия	9	2
	Всичко	47	13

**Численост на академичния и помощния състав по катедри
/към месец декември 2015 г./**

	Катедра	Общ брой преподаватели	Помощен персонал
Факултет по растителна защита и агроекология	Обща химия	9	2
	АЗАН	8	2
	ЕООС	7	2
	Ентомология	8	2
	Фитопатология	8	2
	Микробиология и екологични биотехнологии	6	2
	Всичко	46	12
Факултет по икономика	Мениджмънт и маркетинг	7	1
	Икономика	9	1
	Математика, информатика и физика	12	2
	Регионално развитие	6	
	Счетоводство, финанси и статистика	8	1
	Туризм	10	1
	Всичко:	52	7

**Численост на академичния и помощния състав по катедри
/към месец декември 2015 г./**

	Катедра	Общ брой преподаватели	Помощен персонал
Департамент по езикова подготовка и спорт	СЕКЦИИ		
	Български език	2	1
	Чужди езици	12	
	Физическо възпитание и спорт	4	3
	Всичко:	18	4

	Общо	233	54
--	------	-----	----

Развитие на академичния състав

Конкретните условия и ред за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности се определят със съответните правилници на висшите училища и научните организации при спазване на единните държавни изисквания.

Процедурите по условията и реда за придобиване на научни степени в АУ и заемане на академични длъжности в АУ се уреждат съгласно Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за прилагане на закона за развитие на академичния състав на АУ.

Спечелените конкурси от преподавателите през мандата е показан в таблицата:

Длъжностни наименования	2012	2013	2014	2015
Професор	6	9	7	4
Доцент	9	5	8	18
Гл. асистент	0	4	5	7

В края на 2014 г. десет главни асистенти не придобиха образователна и научна степен „доктор“ и съгласно ЗРАС в началото на 2015 г. тези преподаватели се преназначиха на академична длъжност „асистент“.

Придобити образователни и научни степени на академичния състав през периода 2012-2015 г. е показан в таблицата:

ОНС	2012	2013	2014	2015
Доктор на науките	1	2	0	0
Доктор	15	24	18	11

В допълнителните разпоредби съотношението на заемащите академичните длъжности „асистент“, „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ в АУ се препоръчва да бъдат, както следва:

- За „асистент“ – 15% от състава на преподавателите на ОТД;
- За „главен асистент“ – 25% от състава на преподавателите на ОТД;
- За „доцент“ – 35% от състава на преподавателите на ОТД;
- За „професор“ – 25% от състава на преподавателите на ОТД.

Процентното съотношение на академичния състав в АУ към месец декември 2015 г. е, както следва:

- За „асистент“ – 18% от състава на преподавателите на ОТД;
- За „главен асистент“ – 22% от състава на преподавателите на ОТД;
- За „доцент“ – 41% от състава на преподавателите на ОТД;
- За „професор“ – 19% от състава на преподавателите на ОТД.

Средната възраст на академичния състав /2012-2015 г./ е показана в таблицата:

Длъжностни	2012	2013	2014	2015
------------	------	------	------	------

наименования				
Професор	64	59	56	56
Доцент	57	54	52	51
Главен асистент	43	41	39	38
Асистент	34	34	36	37

Възрастовата характеристика на академичния състав показва, че растежът на преподавателите в различните длъжности е различен.

Преназначените преподаватели от академична длъжност „главен асистент“ на академична длъжност „асистент“ вдигнаха възрастовата граница на асистентите.

Пенсионирани и напуснали преподаватели и служители

През 2015 г. 22 преподаватели и служители са напуснали и пенсионирали. Съставът на административно-помощния персонал се оптимизира, като при пенсиониране или напускане на служители се преназначават лица, които работят в Университета.

Социална политика

Комисията по социално-битовите въпроси ежесечно разглежда и одобрява всички молби във връзка със социалната програма. Разходването на средствата се извършва изцяло по приетата социална програма от колективите в Университета.

Професионалната квалификация и академичната кариера на преподавателския състав е приоритет за развитието на АУ. Аграрният университет е отворена академична структура с осигурена вътрешноинституционална, национална и международна мобилност на академичния състав.

Вътрешноинституционалната мобилност позволява на преподавателите от различни катедри да участват с академични дисциплини в учебните планове на специалностите от една катедра в друга и от един факултет в друг. Обогатява се списъкът с избираеми и факултативни дисциплини, които се предлагат на студентите.

Необходимо е съобразно възможностите да се потърсят и допълнителни механизми за мотивиране на персонала за постоянното повишаване на неговата компетентност, придобиване на професионална квалификация и умения, усъвършенстване на вътрешната комуникация между звената и взаимодействия между екипите. Да продължи прилагането на последователния подход за ефективно управление, на двигателя за развитието на Университета най-важния капитал – хората.

Осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд

Основни дейности:

- Ежегодно се актуализират местата за трудоустроени, като те са 5% от общо заетите в АУ.
- От 2014 г. се осигуряват поетапно лични предпазни средства на местата с повишен риск.
- Ежегодно се измерват факторите на работната среда и се документират с протоколи.
- Кръводарителската кампания – с 200 кръводарители АУ е на първо място между висшите училища в Пловдив.
- Увеличаване на площите, третираны срещу вредители на територията на АУ. Добавени са както закрити, така и открити площи.
- Третира се УОВИ, както и районът около сградата, опасен с кърлежи и змии.
- Състоянието на документацията е много добро.

Актуализиран е Правилникът за вътрешния трудов ред, инструкции за безопасна работа и длъжностни характеристики.

Поддържат се:

- Досието по противопожарна безопасност;
- Книгите за инструктажа.

Работи се по:

- Промяната на длъжностните характеристики в частта за работа с видеодисплеи;
- Актуализирането на плана за действие при бедствия и аварии.

Нямаме трудова злополука, регистрирана на територията на АУ за посочения период.

СТУДЕНТСКИ СЪВЕТ

Студентският съвет участва във формирането и провеждането на политиката и управлението на Аграрния университет чрез представителство в Университетските ръководни органи.

Отчетените по-рано слабости на Студентския съвет като липса на заинтересованост на студентите, неучастие в комисиите и трудна комуникация с Ръководството на Университета бяха успешно преодолені.

За периода 2011-2015 г. беше положено началото на множество иновации сред студентското общество. Създадени са Комисии по различни направления, касаещи пряко студентите – Комисия по учебна дейност, Комисия по социално битови въпроси на учащите, Комисия по спортна дейност. Всяка комисия има координатор, отговорен за нейната дейност. Организирант се срещи с Ръководството на Университета и съвместна работа със студентите.

Също така е отчетена съвместна дейност между студентите на Аграрния университет и студенти от други университети.

ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА

Структурата на Студентския съвет е съставена от членове от всички факултети и от всички специалности. Това спомага за преодоляването на проблемите в различните факултети и специалности.

Отчетена е заинтересоваността сред студентите относно дейността на Студентския съвет. Всеки курс има представител в Студентския съвет, който се избира в първи курс и след това отново в трети, а при неизпълнение на задълженията си, наложени от Правилника на Студентския съвет, това се прави при необходимост.

Наблюдава се обаче и незаинтересованост от няколко курса, които отказват да имат представител в Студентския съвет, поради причини от различно естество.

УЧЕБНА ДЕЙНОСТ

Очакванията от Студентския съвет да бъде активен участник в учебния процес, партньор на Университетското ръководство при формиране на политиката и коректив за преподавателите не са напълно оправдани.

Повечето от студентските представители имат желание да се развиват в специалностите си, но им липсва увереност в действията, което е спънка за осъществяване на възможни срещи с преподаватели и бъдещи работодатели. Също

така се затрудняват, когато трябва да направят избор за допълнителни дисциплини. Много често не са удовлетворени от учебния план, според който специалните предмети, които ще им помогнат да се специализират в дадената област, се изучават от шестия семестър.

Проведени са множество конференции както вътрешни, така и международни. Ежегодно се провежда проектът „Студент в Университета“, при който студентите провеждат научни опити и наблюдения под ръководството на преподаватели, след което ги презентират. Подкрепено е участието на студенти в конференции в София, Варна, Бургас, Троян, Стара Загора, Плевен, Русе, Юндола. Студенти взеха участие в международни конференции в Англия, Франция, Словакия, Сърбия. Направленията, в които взеха участие студентите, са: Екология и опазване на околната среда, Аграрноство, Хидромелиорации, Растителна защита, Животновъдство, Аграрен туризъм.

Извършват се срещи и семинари между студенти и водещи фирми в сферата на обучението им. Аграрният университет и Студентският съвет са домакини на „Национални дни на кариерата“ в Пловдив.

Студентският съвет взема активно участие и съдейства при пристигането, настаняването и пребиваването на студентите, обучаващи се в Университета по програма Еразъм+. Студентският съвет подпомага популяризирането на възможностите, които Университетът предлага за обучение и практика в чужбина по програма ЕРАЗЪМ+. Осъществява контакт между студентите и фирмите, предлагащи сезонна работа във Великобритания и САЩ.

Студентският съвет съвместно с УИЦ участва при приемането на документи на кандидат-студенти, както и при тяхното записване.

Студентският съвет участва при провеждането на програмата „Студентски практики“ на МОН.

Взема активно участие в проекта „Дни на студентското научно и художествено творчество“.

СОЦИАЛНО-БИТОВА ДЕЙНОСТ НА УЧАЩИТЕ И ОБЩЕСТВЕНА ДЕЙНОСТ

Студентският съвет участва при приемане и обработване на документите, подадени от студентите при кандидатстване за общежития, след което изготвя класиране и настаняване на одобрените студенти.

Приема и настанява чуждестранни студенти в Студентско общежитие „Чайка 3“. Участва в среща на междувузовска комисия за разпределяне по квоти в съответните общежития – „Чайка“ 1, 2, 3.

Комисията по Социално-битова дейност на учащите заседава и взема решения съвместно с Ръководството на Аграрния университет, Учебно-информационния център и Счетоводен отдел относно стипендиите за студентите по ПМС 90 и еднократни помощи. Студентският съвет приема и обработва подадените документи, след което ги предава за проверка и извършва класиране за стипендии. Студентският съвет участва и при провеждане на проект „Студентски стипендии“, съфинансиран от ЕСФ по ОП „Развитие на човешките ресурси 2007-2013“. Приема документи и помага на студентите за тяхното попълване.

Студентският съвет извърши редица проверки в Студентски стол към ССО ЕАД, както и в Студентски общежития „Чайка 1, 2, 3“ принадлежащи на ССО ЕАД, при които бяха установени множество нарушения и нередности, след което сигнализира към органите, отговорни за тях.

Студентският съвет осъществява срещи със Студентски съвети на други университети от град Пловдив за обмяна на опит и извършване на съвместни дейности.

Студентите участват при провеждане на Кръводарителска кампания съвместно с БЧК – Пловдив. Студентският съвет и студентите на Аграрния университет заедно с доброволците на БЧК – Пловдив отбелязват „Деня на земята“ – 21 април и „Анти-спин ден“ – 1 декември. Осъществява благотворителна дейност – организира партита в различни клубове, самостоятелно и съвместно с други студентски съвети. Провежда състезания с благотворителна цел, напр. за аранжиране на цветя, след което творбите се продават, а събраните средства се даряват. Организира студенти за участие по програма „Да изчистим България за един ден“ съвместно с район „Тракия“, Община Пловдив. Участва при провеждането на Националното състезание „Най-добър млад фермер“. Взема активно участие и съдейства при организирането на „Панаир на българските билки“, проведен в Аграрния университет.

Участва при организирането и провеждането на 70-годишния юбилей на Аграрния университет.

Ежегодно подновява техниката за озвучаване на мероприятията в Аграрния университет: за откриване на учебната година за бакалаври и магистри, промоции, музикални програми, тържества, състезания, семинари.

Участва в Програма „Радостно детство“ в партньорство с Айсе – социален проект с участието на чуждестранни студенти от Португалия, Китай, Украйна, Швеция и Казахстан и студенти от Аграрния университет – Пловдив за период от 60 дни (юли – август).

Организиране на всички постоянни комисии към Националното представителство на студентските съвети – общ брой участници 23 университета. Изготвя презентация по „Безопасно използване на растителнозащитни препарати“ от Асоциация на растителнозащитна индустрия България.

Спортната дейност на студентите се изразява в Участие на благотворителни турнири в София, Пловдив, Варна и Стара Загора. Домакинство на Агра КЪП – 9 спорта, в които участваха 5 университета. Участие в Благотворителната седмица в гр. Пловдив. Участие в проекта „Дни за художествено, научно и спортно творчество“. Закупуване на спортен екип на волейболния отбор. Организиране на тристранен турнир – Студентски съвет, преподаватели на Аграрен университет и победителите от есенния турнир. Организиране на Пролетни и Зимни игри.

УЧАСТИЕ В РЕКЛАМНАТА ДЕЙНОСТ НА УНИВЕРСИТЕТА

Студентският съвет участва както в цялостната рекламна дейност на Аграрния университет, така и самостоятелно. Провежда срещи с кандидат-студенти, и организации, чиято дейност е насочена в сферата на аграрните науки. Изработва рекламни материали, които разпространява – тениски с различна насоченост /за отличаване на студентите в различните специалности/, химикали, ключодържатели, значки, плакети, медали, грамоти.

НЕДОСТАТЪЦИ

Незаинтересованост на студентите за повече и по-масови съвместни дейности между Университета и други институции. Липса на стимул за извършване на дейност извън задълженията, описани в Правилника на Студентския съвет. Трудност при

поемането на отговорност за студентското общество и комуникацията със студентите от други курсове. Правилникът не е актуализиран с настоящите нормативни документи за висше образование и е неразбираем за студентите. Срещат се трудности при научната дейност при разработването на проекти между студенти и преподаватели.

ИЗВОДИ

- Участие на студентите по време на кандидатстудентски кампании;
- Активно участие при настаняване на студентите в общежития;
- Активна дейност при кандидатстване на студентите за различни видове стипендии;
- Защиаване интересите на студентите при възникнали проблеми в Университета и общежитията;
- Участие в местни и международни научни конференции;
- Участие в благотворителни кампании;
- Участие при концертни, информационни и научни мероприятия в Аграрния университет;
- Трудна мотивация на студентите за извършване на дейност извън Университета;
- Затруднение при отстояване правата на студентите поради недобра информираност и неяснота.

АКАДЕМИЧЕН СЪВЕТ

Структура на академичния съвет	
Хабилитирани преподаватели	25
Нехабилитирани преподаватели	4
Докторанти и студенти	5
Служители	1

През отчетния период са проведени общо 38 заседания на Академичния съвет. На заседанията са били канени и присъствали като кооптирани членове – гл. счетоводител; синдикати; председателите на Общото събрание и Контролния съвет.

Разпределение на заседанията по години	
Учебна 2011/12	7 заседания
Учебна 2012/13	7 заседания
Учебна 2013/14	11 заседания
Учебна 2014/15	9 заседания
Учебна 2015/16	4 заседания

Основни въпроси, разглеждани и утвърждавани от Академичния съвет

Касаещи учебната работа:

- Утвърждаване на прием на студенти и докторанти;
- Утвърждаване на семестриални такси и административни услуги;
- Утвърждаване на справочници и отчети на кандидатстудентски кампании по години;
- Утвърждаване на учебни планове на магистърски, бакалавърски и докторски степени;
- Утвърждаване на учебни планове за дистанционно обучение в АУ;
- Утвърждаване Правилниците на Аграрен университет – Пловдив.

Касаещи растежа на кадрите:

- Утвърждаване на конкурси за асистенти, гл. асистенти, доценти и професори в АУ;
- Утвърждаване на издателски план.

Касаещи финансови въпроси:

- Приемане и утвърждаване бюджета на Университета;
- Правила за финансиране на докторанти;
- Правила и нормативи за учебната заетост на преподавателите и изплащане на наднормени часове.

Касаещи социални въпроси:

На два пъти през този мандат бяха увеличени заплатите на всички преподаватели, служители и работници в АУ, УОВБ и НИЦ – 10 %. Утвърдиха се 4 дати в годината, на които съвместно със Синдикатите се дават надбавки към заплатите на всички членове на АУ, УОВБ и НИЦ – великденска и коледна добавки; по случай 24 май и 1 ноември.

Касаещи структурни промени:

Утвърждаване на нови звена:

- Център за магистри и докторанти;
- Демонстрационен център;
- Център за биологично изпитване.

Касаещи капиталното строителство:

- Утвърждава енергоспестяващи мерки в сградата на катедра „Механизация“;
- Ремонт на сградата на Департамента за езикова подготовка;
- Изграждане на ново опитно поле и оранжерия на територията на Университета /находящо се до сградата на катедра „Механизация“/.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

- Със своята политика и имидж Аграрният университет се утвърждава като национално значима образователна и научна институция в сферата на аграрното производство.
- Благодарение на добрата организация, създадена в АУ, и всички преподаватели, студенти, служители и наши възпитаници е получена висока оценка във всички професионални направления, с изключение на направлението 3.7. „Администрация и управление“.
- Създадохме условия за просперитет и устойчивост в развитието на научно-преподавателския състав в Университета.
- Осигурявахме добри условия за образование, кариерно развитие, социални придобивки и дейности и обществена активност на нашите студенти.
- Развихме широка международна дейност, даваща възможност за участия на наши преподаватели и студенти в научни и образователни форуми.
- Модернизира се материално-техническата база на АУ и УОВБ.

- Разумна финансова политика, осигуряваща стабилност и увеличаване на доходите на преподавателите и служителите.
- Полагахме грижи като истински стопани на Университета.
- Създадохме спокойна, социална обстановка за работа и творчество.

Настоящият отчет за мандат 2011 – 2015 е приет от Академичния съвет на Аграрен университет – Пловдив с протокол № 4 от 11 януари 2016 г.

Академичният съвет дава положителна оценка за работата на Ректорското ръководство през отчетния период.